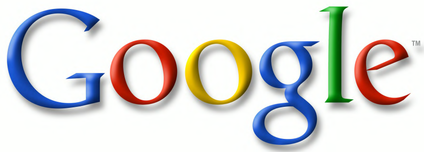
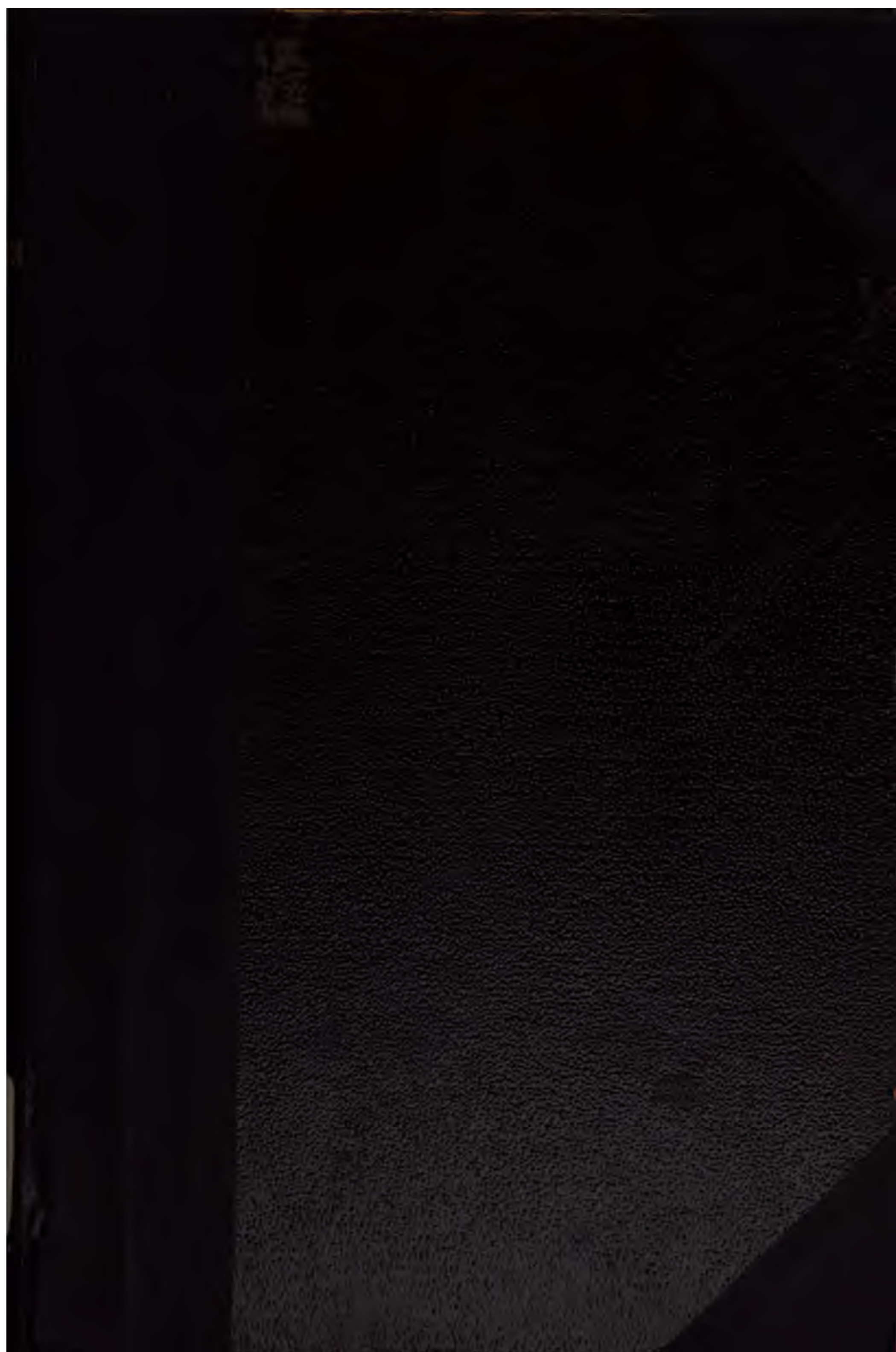

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

1.75–

B556–

Philip Thelander
1895.

Skriftetal

i

Vald Samling

af

Gustaf Daniel Björck

Th. D:r. Biskop.

Göteborg.
Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.
1891.

Skriftetal.

I.

Herre, till Dig ropar jag, och säger: Du är mitt hopp, min del uti de lefwandes land.

Under den tid, då Dawid måste fly för konung Saul, som förföljde och sökte döda honom, war han i mycken nöd och trängsel. Denna sin ställning beskrifwer han ock i den 142:dra Psalmen, som enligt öfwerskriften innefattar **en bön** för det tillfälle, **då han war i kulan.** Uti historien om Dawids flykt, såsom den läses 1 Sam. bok, inträffade det twenne gånger, att Dawid uppehöll sig i en kula eller grotta, sådan som de, hwilka flera lära funnits i Judiska landet. Är det nu på wistelsen i Adullams kula, hwarom berättas i 1 Sam. 22, som det i Psalmen syftas, så hade Dawid då ej längesedan flytt från Saul och förgäfwes sökt en fristad hos Philisteerna. Icke underligt då, att han war i förlägenhet och fann skäl till att klaga: **De sätta för mig snaror på wägen, der jag går. Skåda på högra handena, och se, der will ingen känna mig; jag kan icke undfly; ingen låter sig wårda om mina själ.** — Dock war denna belägenhet en helsosam skola för tron, hwilken det tillkommer att se bort från allt synligt och hålla sig wid den osynlige Guden. Denna tro, som fans hos Dawid sedan hans ungdom, röjer sig ock i den trängtan, den tillförsigt och det sinne, hwilka uttryckas med de anförda orden: **Herre, till Dig ropar jag och säger o. s. w.** Ps. 142: 6.

Samma tro, som Dawid i denna yttran inför Herren ådagalägger, finnes ock hos alla rätta kristna, alla pånyttfödda menniskor. Deras trängtan är wänd till Her-

ren, derföre ropa de till Honom. Han är ock deras hopp eller den, till hwilken de ställa sin tillförsigt. De hafwa ock genom nya födelsen det sinne, att de wilja hafwa Herren för sin del i de lefwandes land, d. ä. de wilja redan här på jorden wara belåtna med att hafwa Herren för sitt goda, wisse, att de hafwa allting med Honom.

Deremot kunna wi till betraktelse öfwer de anförda orden anmärka:

1:o. **Mången will hafwa Gud till sin tillflykt, sitt hopp och sin del wid ewighetens möte utan att hafwa Honom dertill för detta lifwet; och en sådan blifwer bedragen i sin wäntan.**

Wid ewighetens möte måste menniskan lemna allt jordiskt, hwarwid hon fästat sitt hjertas förtröstan och kärlek. Det synes då godt äfwen för den werldsligt sinnade menniskan att få taga sin tillflykt till Gud, emedan allt annat öfwergifwer henne. Ja, den, som efter kunskapen wet, att antingen helwetet eller himmelen wänta en menniska efter denna tiden, will wäl gerna blifwa af Gud upptagen i himmelen, att han måtte slippa att stanna i det ewiga mörkret, i den sjön, som brinner med eld och swafwel. Derföre söker hwarje menniska att på något sätt för ewigheten trygga sig, om hon icke alldeles i en grof otro förkastar läran om ett lif efter detta och en stundande wedergällning. På hwarjehanda grunder will den oomwända menniskan bygga sin säkerhet derom, att hon skall blifwa af Gud emottagen, då hon måste skiljas ifrån **denna** werlden.

Likwäl gäller det om hwarje oomwänd syndare, att han icke will hafwa Gud för sitt **hopp** och sin **del** här på jorden, medan han här är **i de lefwandes land.** Dawid talade så i inträdesspråket, att deraf kan slutas, att Herren Gud war hans enda tillflykt och hans enda del här på jorden. Och i sanning, äfwen om utwärtes medel begagnas, så anser dock hwarje troende själ, att all hjelp kommer ifrån Herren; äfwen om en sådan till Gud

omwänd menniska skulle hafwa fått på sin lott en betydlig del af det jordiska goda, så håller hon dock Herren för sin del och tager allt annat såsom af Herren, men är beredwillig att, när Herren behagar, lemna allt, blott hon får ega och behålla Honom.

Helt annorlunda är den otrogna menniskan sinnad. Hon kan icke hoppas längre, än hon ser synliga grunder för sitt hopp. Hon kan icke gifwa sig till freds, med mindre hon har det i utsigt, att det, som jorden tillhörer, skall wara hennes del, eller hon ock redan fått så mycket af detta jordiska, att hon finner sig belåten.

Ja, hwad är det wäl, hwarpå du hoppas, du från Herren Gud till denna werlden wända hjerta? För tiden hoppas du på hwad du eger af gods och penningar, af wänner och gynnare, af nöjen och anseende. För ewigheten tyckes du wäl hoppas på Herren, då du i säkerhet och död tro beropar dig på Guds barmhertighet och Jesu Christi förtjenst. Derwid är du dock alldeles icke så utblottad i dina egna ögon att din Frälsares förtjenst är enda grunden för ditt hopp; utan du sätter bredwid Honom så mycket egen, så mycket af denna werlden hemtad berömmelse. Emedan du är ibland menniskor ansedd för att wara en god menniska, så menar du, att Gud skall ock hålla dig för detta. Emedan du är lätt böjd till medlidande för nödens barn och icke utan allt sken af gudaktighet, så inbillar du dig, att Guds barmhertighet och Christi förtjenst skola utgöra en fyllnad i det, som brister hos dig sjelf. Men ditt hopp på Herren är ock derefter. Du kan icke wara trygg, när något af det jordiska synes gå för dig förloradt, och bäfwar ofta, när döden hotar på afstånd. — Och nogsamt ådagalägger du, att icke Herren är den **del,** du utwalt **i de lefwandes land.** Sannerligen, det du mest söker, det ligger dig ock närmast om hjertat såsom ditt goda. Men huru kan du sägas mest söka Herren, när du icke med Guds ords flitiga bruk och bönen far efter Hans gemenskap? Huru kan du sägas hålla Her-

ren för din del, då du alldeles icke will släppa något af det jordiska för Herrens skull? Du will icke förlora den winning, du kan få. Du will icke lemna dina förlustelser, som draga hågen och tiden från det Ena nödwändiga. Du will icke mista dina wänner i werlden eller blifwa beröfwad deras wänskap och ynnest. Derföre sätter du Guds bud tillbaka och frågar icke efter att bryta emot dem för att uppnå ditt jordiska sinnes ändamål. Derföre försummar du att söka Guds rike med flit, emedan din håg är wänd till denna werlden. — Menar du ock, att Herren kan wara din del, att Hans nåd och salighet skulle dig tillhöra, då du icke will släppa sådant, som strider emot Hans wilja? Du will blifwa i synden och likwäl få salighet, när du dör. Du brukar ock den Heliga Nattwardens begående såsom ett medel till att stödja ditt falska hopp, dina lösa inbillningar. Men du skall weta, du från Gud till werlden och synden wända menniska, att dina nattwardsgångar skola icke hjelpa dig, när du hwarken med flitigt bruk af Guds ord eller ett allwarligt syndens öfwergifwande söker Herren. Du har då icke heller wid Nattwardsgången någon syndaförlåtelse att wänta, eller någon del i det nåderikets goda, som der tillbjudes och meddelas. Twärtom får du ock här behålla dina synder och föröka din skuld genom ditt skrymteri. — Hör det till din warning * * *

Men anmärkom widare:

2:o. **Jesus har uträttat, att en syndare skall kunna taga sin tillflykt till Gud och med detsamma få det nya sinne, att han låter Herren wara sin del på jorden.**

Aldrig skulle en syndare kunna taga sin tillflykt till Gud, om icke Jesus Guds Son undanröjt hindret för tillgången till Gud och förwärfwat rättigheten till denna tillgång. Hindret, som stänger syndaren från Gud, är den stora syndaskulden, hwilken måste draga öfwer menniskan den ewiga döden såsom syndens lön eller straff. Men

Jesus Guds Son har borttagit skulden, i det Han påtagit Sig densamma, och Han har utstått straffet, då **Han wardt en förbannelse för oß.** Dermed är hindret borttaget för wår tillgång till Gud; och i stället för synden, som skulle stänga oß ifrån Guds gemenskap, har Jesus förwärfwat oß den rättfärdighet, hwilken gäller inför Gud till barnaskap och berättigar oß till det ewiga lifwet, såsom ett arf. Men Jesus har icke blott beredt detta åt oß alla, utan Han har ock uträttat, att en menniska skall komma i den ställning, att detta, som Jesus förwärfwat, kommer att blifwa henne tillhörande. Detta sker genom Guds Ande, som sändes till att werka på menniskornas hjertan på grund af Jesu Christi förbön och förtjenst. Den Helige Ande meddelas genast i Döpelsen och upprättar då genom detta Sakrament såsom nya födelsens bad ett sådant förhållande mellan Gud och menniskan, som liknar förhållandet mellan en fader och hans barn. Men då detta förhållande en gång är rubbadt, så söker den Helige Ande att åter föra menniskan i detsamma. Och om menniskan då emottager Hans werkningar, kommer hon åter att hafwa Gud till sin tillflykt eller sitt hopp, då Guds Andes werk hunnit skrida dertill, att genom nya födelsen en sann tro upptändes hos menniskan. Såsom hon då insättes i det saliga barnaförhållandet till Gud, att Hans Fadersfamn står henne öppen, så föres hon ock i nya födelsen tillbaka till det sinne, som redan genom Döpelsen skänktes henne, att hon låter Herren wara sin del här på jorden; att hon blir öfwerlåten åt Honom, wetande, att hon i Honom hafwer allt.

3:o. **De, som genom afwikelse från Herren förlorat Döpelsesnåden måste genom en sann omwändelse återföras dertill, att Herren blir deras hopp och del.**

Menniskan faller ur Döpelsenåden genom afwikelse från Herren. Han har i kraft af Döpelsen blifwit menniskans hopp; ty i Döpelsen såsom den nya födelsens bad

har hos en hwar af oß, hwilka i barndomen blifwit af detta Sakrament delaktiga, den tro blifwit werkad, hwilken fattar Herren såsom sin förhoppnings grund. Men i Döpelsen blef Gud ock menniskans del, både så, att Gud i den rättfärdiggörelsen, som i Döpelsen skedde, trädde med Sitt goda på menniskans sida, ty då hon ikläddes Christum eller Hans rättfärdighet, blef hon medarfwinge med Honom, och tillika så, att menniskan fick genom nya födelsen i Dopet det sinne, som håller sig till Herren såsom sin del.

Men ur denna nåden har menniskan fallit, då hon icke mera kunnat sätta till Herren sitt hopp och förlorat det sinne, hwarmed den troende menniskan håller sig till Herren såsom sin del här på jorden. Detta har skett genom försummelse af Guds ord, hwilket fordras till underhållande af den genom Döpelsen werkade tron. Menniskan, som ofta tidigt kommit bort ifrån Ordet, har blifwit inweckladd i werlden och fästad wid det, som jorden tillhörer, såsom sitt goda. Hon har samtyckt till synden, för att winna så mycket som möjligt af det jordiska såsom sin del, eller icke förlora, hwad hon redan wunnit.

Då måste hon genom en sann omwändelse återföras till delaktighet af hwad hon så mistat. En början sker till denna omwändelse, då Guds Ande i kallelsen wisar menniskan, att det wore godt för henne att hafwa Herren till sitt hopp och sin del, så att hon för ewigheten icke ginge miste om det himmelska goda och hade något oförgängligt och sannskyldigt redan här till att tillfredsställa sitt hjerta. Emottages kallelsen till Guds rike, så att deß goda framför allt sökes med träget bruk af det rätta Guds ord med bön och waksamhet, då fortfar Guds Ande att öfwertyga menniskan, att hennes hopp, som hon tyckt sig hafwa, warit inbillning, och att hon är utan sannskyldig del i Herren, emedan hon will hafwa synden och werlden till sin del. Han fortfar ock att med Ordets ljus wisa henne, att hos henne sjelf finnes intet, hwarpå hon kan bygga sitt hopp. Och det gör Han för att sedermera rätt kraf-

tigt kunna wisa henne till Jesus, som med Sitt lidande borttagit hennes synder och med Sin lydnad beredt henne rättfärdighet; att han genom de Ewangeliska upplysningarne om wår Frälsare, hwarmed tillflykten till Gud wisas såsom öppen och del i Honom tillbjudes, måtte draga menniskan till att wända sig till sin Frälsare med bön om tron och bekännelse af synderna, under anhållan om förskoning för Jesu Christi skull. Om menniskan då följer de ewangeliska anwisningarne, så skall hon omsider komma till tron, när hon fortfar att i den affigten bruka Ordet, bedja om tron och lemna sig åt Guds Ande, att Han må werka tron i hennes hjerta.

4:o. **Den menniska, som i tron har Gud till sitt hopp och sin del redan här på jorden, får wäl ofta ropa i nöden till Herren, men slipper att ropa förgäfwes.**

En troende menniska kommer ofta i nöd. Ehuru Herren är hennes hopp, så synes det stundom, som om Herren icke wille hjelpa henne. Då Han hjelper genom jordiska medel, så tyckas dessa medel då och då alldeles uteblifwa. En kristen kan komma i så stort lekamligt behof, att han tyckes skola wara framgent i saknad af det nödtorftiga. Han kan af sjukdomsplågor betagas, så att han liknar Job, som hade stor wärk och wånda. Han kan, såsom det synes, blifwa öfwerlemnad åt sina fiender, att de alldeles skola få handtera honom efter behag. Då uppkommer en nöd för den utwärtes menniskan, en trängande nöd i det, som hörer till kroppens och detta lifwets förhållanden.

Men äfwen för det andeliga lifwet uppkommer icke sällan stor nöd hos en sann kristen. Det kan af hwarjehanda skäl förekomma honom, att han är fallen ifrån Gud, och att Gud icke mera wårdar Sig om honom. Förseelser, som inträffa, kunna göra detta sannolikt. Swårare frestelser kunna tyckas wilja göra alldeles slut på det andeliga lifwet, eller synas redan hafwa gjort det om intet.

Skriftetal

i

Vald Samling

af

Gustaf Daniel Björck
Th. D:r. Biskop.

Göteborg.
Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.
1891.

Skriftetal.

I.

Herre, till Dig ropar jag, och säger: Du är mitt hopp, min del uti de lefwandes land.

Under den tid, då Dawid måste fly för konung Saul, som förföljde och sökte döda honom, war han i mycken nöd och trängsel. Denna sin ställning beskrifwer han ock i den 142:dra Psalmen, som enligt öfwerskriften innefattar **en bön** för det tillfälle, **då han war i kulan.** Uti historien om Dawids flykt, såsom den läses 1 Sam. bok, inträffade det twenne gånger, att Dawid uppehöll sig i en kula eller grotta, sådan som de, hwilka flera lära funnits i Judiska landet. Är det nu på wistelsen i Adullams kula, hwarom berättas i 1 Sam. 22, som det i Psalmen syftas, så hade Dawid då ej längesedan flytt från Saul och förgäfwes sökt en fristad hos Philisteerna. Icke underligt då, att han war i förlägenhet och fann skäl till att klaga: **De sätta för mig snaror på wägen, der jag går. Skåda på högra handena, och se, der will ingen känna mig; jag kan icke undfly; ingen låter sig wårda om mina själ.** — Dock war denna belägenhet en helsosam skola för tron, hwilken det tillkommer att se bort från allt synligt och hålla sig wid den osynlige Guden. Denna tro, som fans hos Dawid sedan hans ungdom, röjer sig ock i den trängtan, den tillförsigt och det sinne, hwilka uttryckas med de anförda orden: **Herre, till Dig ropar jag och säger o. s. w.** Ps. 142: 6.

Samma tro, som Dawid i denna yttran inför Herren ådagalägger, finnes ock hos alla rätta kristna, alla pånyttfödda menniskor. Deras trängtan är wänd till Her-

det att märka, att i Jesu lidande sattes Hans lydnad aldra mest på prof och bewisades fullkomligast.

Men, såsom sagdt är, Jesu lydnad är dock det stycket af Hans förtjenst, hwarmed Han egentligen förwärfwat oß salighet eller ewigt lif, ty såsom det war i wårt ställe Jesus bewisade lydnad emot Sin Fader, så blir ock, när wi tro på Honom, denna Hans lydnad oß tillräknad, att wi ock för Hans skull få det ewiga lifwet, som i Guds lag är utsatt såsom belöning för lagens uppfyllelse.

Båda dessa stycken af wår Frälsares förtjenst nämnas i ingångsspråket.

Der beskrifwes Jesu lidande både till sin grund och till sin beskaffenhet.

Till sin grund beskrifwes Jesu lidande i slutet af ingångsspråket, der det säges om dem, hwilka Jesus genom Sin kunskap gör rättfärdiga, att Han bär deras synder. Wi weta emellertid af andra ställen i Guds ord, att det war icke blott **deras** synder, hwilka genom tron få del i Jesu rättfärdighet, som Jesus bar, utan Han är, såsom Johannes Döparen utwisade Honom wara, **Guds Lam, som borttager werldens synd,** eller enligt ordens egentliga betydelse, tagit på Sig att bära och derigenom borttaga hela werldens syndaskuld. Just derföre måste Jesus lida, emedan, såsom Esaias säger i det föregående af samma kapitel, hwarur wår text är hemtad, **Herren kastade allas wåra synder uppå Honom,** så att det blef så räknadt med Honom, som om Han haft och gjort alla wåra synder.

Men Jesu lidande beskrifwes ock i texten i anseende till sin beskaffenhet, då det talas i början af wår text derom, att **Hans själ arbetat hafwer,** eller om Hans själs wedermöda. Såsom för menniskan, som är för sina synder skyldig till straffet, detta senare kommer hufwudsakligast att drabba själen, ehuru äfwen kroppen efter uppståndelsen skall deri deltaga, så led ock Jesus aldra mest till själen, och det icke blott i Gethsemane örtagård, der Han kom i en häftig kamp för Sin själ, då Han böjde

Sin menskliga wilja under den himmelske Fadrens wilja, hwarwid själsarbetet åstadkom, att blodswett pressades ur Hans ådror, utan ock synnerligen på Golgatha, der Han på korset utstod förbannelsen, eller kände under den förskräckligaste själaångest, hwad det will säga att wara af Gud öfwergifwen. Hans häftiga kamp sammanträngde sig derwid under tre swåra timmar i själens inre, till deß den liksom aflossade sig, då Han wid dessa timmarnes slut uttalade hwad Han känt, och huru häftigt Han kämpade, hwilket uttrycktes med ångestropet: **Min Gud, Min Gud, hwi hafwer Du öfwergifwit Mig?**

Hwad Jesus i örtagården och på korset erfor till Sin kropp war liksom ett uttryck af det, som föregick i själen, ty då själen saknade ljus och tröst och kraft, så war ock kroppen i utwärtes mörker, skild från alla tröstare och i dödsens wanmakt.

Men i wår text innefattas ock det andra stycket, som hörer till Jesu dyra förtjenst eller Hans fullkomliga **lydnad,** i det den himmelske Fadren om Sin Son nyttjar dessa uttryck: **Min tjenare, den Rättfärdige.** Häruti tecknas Jesu lydnad både i anseende till det, hwarpå den gick ut, nemligen att göra Fadrens wilja, och i anseende till sin fullkomlighet, eller att detta werkställdes utan all brist. I förra afseendet säger den himmelske Fadren om Jesus: **Min tjenare,** och påminner oß dermed, att Jesus under Sin wandring på jorden såsom en tjenare i allt gjorde Sin Faders wilja, hwilken isynnerhet gick ut på, att Han skulle **gifwa Sitt lif till återlösen** för menniskorna. Men att Jesus i denna tjenst, som Han gjorde Sin Fader, hwilkens obegripliga kärleksråd gick ut på wår frälsning genom Ende Sonens utgifwande, att Jesus, säger jag, i denna tjenst war fullkomlig uti lydnaden mot Sin Fader, det utmärkes dermed att Han kallas **den Rättfärdige.**

Widare innehållas i ingångsorden:

2:o. **Frukterna af Jesu Christi förtjenst såwäl för Hans egen del, som för menniskornas räkning.**

Frukten af Jesu Christi förtjenst för Hans egen del innefattas deri, att det säges: **Derföre att Hans själ arbetat hafwer, skall Han få se Sina lust och nog hafwa;** — och frukten af Jesu förtjenst för menniskornas räkning beskrifwes, då det säges: **Genom Sin kunskap skall Han, Min tjenare, den Rättfärdige, många rättfärdiga göra.**

Dessa twå stycken, som utgöra frukterna af Jesu förtjenst, betecknas ock med wår Frälsares twenne sista ord på korset. Ty sedan Han först beskrifwit Sitt lidande till själen i det förut anförda ångestropet wid slutet af de tre timmarnes mörker och Sitt lidande till kroppen i det korta men betydelsefulla ordet: **Mig törstar,** betecknade Han på en gång Sin lydnad såsom tillfullo bewisad och salighetsgrunden såsom lagd för menniskornas räkning, då Han sade: **Det är fullkomnadt;** ty dermed uttrycktes både att Han fullgjort Sin Faders wilja med lydnad intill döden, och tillika att allt det war utfördt, som erfordrades för menniskornas återlösning. Men hwad som för Hans egen del skulle följa på Hans utförda lidande innefattas i det sista ordet, hwarmed Han uppgaf Sin anda, sägande: **Fader, Jag befaller Min anda i Dina händer.**

Dermed gick Han för egen del att, såsom det heter i wår text, **få se Sin lust och nog hafwa;** såsom ock detta på ett annat ställe i det profetiska ordet, nemligen i Dawids 16:de Psalm, framställes såsom det mål, hwilket Guds menniskoblifne Son under Sin förnedring hade i sigte, då Han införes så talande till Sin Fader: **Du skall icke låta Min själ i helwete. — Du kungör Mig wägen till lifwet; för Dig är glädje tillfyllest, och lustigt wäsende på Din högra hand ewinnerliga.**

Men wisserligen kunde Han, som jemte det Han war menniskones Son eller en sann menniska, tillika war Guds Son, eller sann Gud, på en genare och lättare wäg hafwa för egen del kommit till herrlighet och salighet, om icke Han welat blifwa wår broder för att draga oß med Sig

till herrligheten. Derföre gjorde Han wår sak till Sin och måste fördenskull lida, innan Han kunde ingå i Sin herrlighet; ja, så läsa wi i Epistelen till Ebreerna, att **då Han måtte haft glädje, led Han korset och aktade icke smäleken och är så sittande worden på högra handen, på Guds stol.** Derföre gäller det för oß att synnerligen betrakta frukten af Jesu lidande och lydnad för wår räkning, hwarom det säges i texten, att **genom Sin kunskap skall Han, Min tjenare, den Rättfärdige, många rättfärdiga göra,** i det nemligen att menniskor af Honom genom Hans Anda föras till en sådan Hans lefwande kännedom i tron, som har med sig rättfärdiggörelse, eller att de inför Gud och af Honom räknas rättfärdige, då Jesu lidande tillräknas dem till syndernas förlåtelse, och Jesu lydnad till en egentlig rättfärdighet, eller liksom om de sjelfwa bewisat den lydnad enligt Guds lag, som Jesus bewisat, och hwars belöning är det ewiga lifwet.

Af detta, som säges i wår text om frukten af Jesu förtjenst för menniskorna, följa åtskilliga tillämpningar, hwilka nu skola göras häraf, och som alla innefattas i det, som anmärkes:

3:o. **Den sanna rättfärdigheten inför Gud winnes dermed, att Jesus förer en menniska till erkänsla af synderna och Sin lefwande kännedom i tron.**

Det är Jesus, som förer menniskan till den sanna rättfärdigheten inför Gud.

Detta betecknas i wår text dermed, att det heter om Honom: **Han, Min tjenare, den Rättfärdige, skall många rättfärdiga göra.**

Jesus har icke allenast på det sätt, som i det föregående blifwit angifwet, uträttat, att der är rättfärdighet för menniskorna att få af Guds nåd genom tillräknande af Jesu förtjenst; utan Jesus är det ock, som med Sin lydnad under förnedringen förwärfwat, att Guds Ande skall werka på menniskornas hjertan att föra dem till den tro, som har med sig delaktighet i wår Frälsares förtjenst.

Och det är äfwen Jesus, som i Sin upphöjelse åstadkommer med Sin förbön tid för menniskan till omwändelse och tillfällen att genom Guds ord blifwa sökt af Guds Anda, samt sänder Sin Ande att werka på menniskornas hjertan och bringar genom Sin Ande detta werk till fullbordan hos alla dem, hwilka icke med fortsatt genströfwighet sätta sig deremot.

Att åter den sanna rättfärdigheten winnes dermed, att en menniska i erkänsla af synderna föres till Jesu lefwande kännedom i tron, lära wi ock af texten.

Det säges uttryckligen, att det är genom Sin kännedom, som Jesus skall göra många rättfärdiga. Men som wi af andra ställen i Skriften finna att delaktighet i Jesu rättfärdighet winnes genom tron, så är det ock för den, som wet, hwad den sanna tron will säga, uppenbart, att tron är en lefwande kännedom af Jesus, d. w. s. en sådan kännedom, som intager menniskans hjertas begär, och hwarmed Guds Ande werkar på hennes wilja.

Men att tron åter förutsätter bättring, som i Skriften bemärker en rätt syndaerkänsla, det finnes äfwen af sammanhanget i wår text, der wi läsa, att Jesus skall genom Sin kunskap många rättfärdiga göra, **ty Han bär deras synder.** Såsom alltså rättfärdighetens grund är den, att Jesus burit och borttagit synderna, och rättfärdiggörelsens handling innefattar menniskans frisägelse från synderna för Jesu försonings skull; så måste ock den Jesu kännedom i tron, hwilken skall hafwa med sig rättfärdighet inför Gud, innefatta först och främst och hufwudsakligast ett begär efter del i Jesus till syndernas förlåtelse och således förutsätta en rätt kännedom af synderna, hwilken kännedom är grundlig, då den enligt den betydelse, som det här i grundspråket förekommande ordet egentligen synes hafwa, betraktar och anser synderna såsom wrångheter eller utflöden af det onda och förwända hjertat.

Häraf följer:

A) **Der ingen troskännedom af Jesus finnes,**

der är ock ingen rättfärdighet för Gud, — och Jesu rätta kännedom kan icke uppkomma der, hwarest menniskan icke låter bringa sig till en rätt grundelig syndakännedom.

Tron är redan betecknad såsom en lefwande kännedom af Jesus, d. w. s. en sådan kännedom, som har med sig hjertats böjelse både **till** och **af** det, som Jesus förwärfwat, så att detta, som Jesus förwärfwat, och först och främst den rättfärdighet inför Gud, hwilken innefattar syndernas förlåtelse, ligger menniskan framför allt i hågen till att eftertrakta, och att äfwen det, som Jesus för henne lidit och gjort, beweker menniskan att för Hans skull lida, hwad Han henne tillskickar, och göra, hwad Han henne bjuder.

Derföre finnes ingen troskännedom af Jesus, der menniskan i afseende på det, som Jesus uträttat för henne, är för det mesta kallsinnig och liknöjd, så att antingen werldens ting, deß gods, eller nöjen, eller bifall ligga henne mera om hjertat än det andeliga och himmelska, som Jesus förwärfwat; eller ock menniskan är stadd i en rådande egenrättfärdighet, då hon mera ser på sig sjelf än på sin Frälsare, ehwad hon då har mera fägnad af det hon sjelf gör eller tycker sig wara, än af det, som Jesus gjort och är, eller hon i sitt farande efter det andeliga söker framför allt efter att finna något godt hos sig uträttadt eller märka någon förbättring i sitt hjerta och lefwerne. I hwilket som helst af dessa fall är icke Jesus förklarad i själen såsom rätt stor och herrlig för menniskan; och hon har icke det sinne, som finnes hos de trogna, hwilka i en förödmjukande kännedom af sitt eget stora syndaförderf hålla sig wid Jesus såsom sitt dageliga föremål, den dageliga grunden för deras hjertans tröst och frid. — För dessa är och blir syndernas förlåtelse, eller den rättfärdighet, som omtalas i texten, den stora hufwudsak, hwilken de äro dageligen angelägna att antingen behålla eller winna. Orsaken är den, att de lärt förut känna sina synder och dage-

ligen lära känna sitt stora förderf mer och mer. Deremot är denna grundeliga syndakännedom något, som en obotfärdig menniska hwarken eger eller will låta hos sig åstadkommas af Guds Ande. En sådan menniska har icke kommit till Jesu lefwande och fortfarande kännedom i tron; men will icke erkänna det, och att hon, såsom ännu stadd i otron och egenrättfärdighet, är orättfärdig inför Gud. De föreställningar, som hon härom får skjuter hon ifrån sig och tager dem icke i något allwarligt betänkande. Om hon ock icke kan neka, att hon har många fel och derföre med sin mun stundom säger, att hon är en stor syndare, så känner hon icke sina synder såsom sådana, att hon ser sig wara i onåd hos Gud och bland de orättfärdiga, som äro på förtappelsens wäg, och hon känner icke heller sitt hjertas djupa förderf, att hon skulle räkna sina synder såsom wrångheter, enligt den betydelse, som tillägges enligt grundtexten det ord, hwilket i ingångsspråket förekommer. Med en falsk och skrymtaktig syndabekännelse går då ock en sådan menniska till den Heliga Nattwarden och utesluter sig från tron, då hon aldrig will låta det komma hos sig till bättring, eller en grundlig syndaerkänsla. Derföre utesluter hon sig ock från trons rättfärdighet, som omtalas i texten, och winner icke heller wid nattwardsbordet någon syndernas förlåtelse, utan ökar der fastmera sin syndaskuld och sitt hjertas wrånghet, hwilket det åligger en Herrens tjenare i predikoämbetet att wid ett sådant tillfälle förkunna obotfärdiga syndare, såsom detta nu ock sker i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andas namn * * *

B) **Deremot den, som kommit till insigt i sin orättfärdighet inför Gud och den egna rättfärdighetens oduglighet, kallas att i den Heliga Nattwarden söka winna eller befästa sin Frälsares lefwande kännedom, som har med sig den inför Gud gällande rättfärdigheten.**

Eftersom enligt wår text Jesus är den, som genom Sin kunskap, eller lefwande kännedom, gör många rättfär-

diga; så äro ock alla de utan den sanna rättfärdigheten, som icke så känna Jesus, att de, såsom Paulus skrifwer, **lefwa i Guds Sons tro.** Dessa äro i sina synder, så att både syndaskulden är oförlåten, och syndawäldet ännu hos dem finnes. Dessa kallas i Skriften för werlden, och om dem talar Jesus, då Han säger: **Den Helige Ande skall straffa werlden för synd, ty de tro icke på Mig.** Det ordet **straffa** bemärker här såsom flerestädes att **öfwertyga någon om brottslighet.** Detta är således den Helige Andes werk, som behöfwer att uträttas hos alla dem, hwilka icke ännu tro på Jesus, och hos hwilka detta werk icke ännu blifwit uträttadt.

Till ett sådant straffande för synd, eller en sådan öfwerbewisning, kommer det med alla, som icke stå emot den Helige Andes wäckelser, eller de öfwertygelser, som af Guds ord gifwas dem i deras hjertan, och som gå ut på att wisa dem, att de äro stadde i sina synder. Ty då dessa första öfwertygelser tagas i betänkande under Guds ords bruk med bön, och menniskan fortfar med att under bortläggande af det, som tydeligen wisas henne wara orättfärdighet, bruka Guds ord med flit och bön, icke i en falsk affigt att trösta på sitt hörande och läsande eller att af Ordets innehåll endast hemta stöd för sina sjelfkära tankar, utan att blifwa omwänd till Herren; så framskrider ljuset till en rätt sjelfkännedom. Det blir då icke blott uppenbart, att menniskan i det hela är oomwänd, utan, såsom Paulus skrifwer i Eph. 5 cap., **det blifwer uppenbart, som af ljuset straffadt warder,** och som hörer till **de onyttiga mörkrets werk** af många slag.

Men den, som sålunda willigt lemnar sig åt Guds Andes bättringstuktan, han blir ock i sinom tid hugswalad med den Ewangeliska tröften, och om han icke mißbrukar den till sjelfswåld (så att angelägenheten om frälsningen upphör efter erfaren tröst) eller i egensinnighet fortfar att skjuta denna tröst ifrån sig, blifwer han af Guds Ande hulpen till den fortfarande och lefwande Jesu Christi kun-

skap, som utgör den sanna tron, hwarmed följer rättfärdighet inför Gud.

Den Heliga Nattwarden tjenar ock såsom ett medel att förhjelpa en allwarligt nådeförlägen syndare till Jesu kännedom och att deri befästa den redan omwända menniskan. Ty den Heliga Nattwarden är inrättad till Jesu åminnelse, hwarföre ock en rätt åtanka af Jesus är det, som Guds Ande will genom den Heliga Nattwarden åstadkomma hos alla dem, hos hwilka detta kan ske. Derföre är det ock af Guds Ande, när en uppwäckt menniska, eller en sådan, som blifwit öfwertygad om sitt affall från Gud och med bekymmer söker efter omwändelse, får en åstundan efter Nattwarden, som hon förut icke hade, och dermed ett begynnadt förtroende, som drifwer att i den Heliga Nattwarden söka del i Jesus och hjelp hos Honom. En sådan menniska föres då ock genom sin nattwardsgång åtminstone närmare till den sanna tron och sin Frälsares delaktighet.

Men äfwen de, som under en dagelig angelägenhet om Guds ord och en fortfarande aktsamhet i wandeln hafwa sitt begär wändt till Jesus och sitt förlitande på Honom fästadt, under det de hållas af Guds Anda i en fortfarande kännedom af sin egen owärdighet inför Gud, komma genom Nattwarden att winna styrka för den hos dem redan upptända tron och dermed bibehålla sin delaktighet af Jesu Christi rättfärdighet.

Nu Han, om hwilken det säges i wår text, att Han skall **många** rättfärdiga göra, men som Sjelf försäkrar, att de på hwarje tid och ort i allmänhet äro få, som finna lifsens wäg, gifwe genom Sin Anda, att ibland oß må åtminstone finnas **några**, som Han får genom en rätt kännedom af deras synder bereda till att sedan winna rättfärdighet genom trons kännedom af Honom, som burit wåra synder. På denna dag, då Hans försoning synnerligen firas i Hans församling, förene sig inför Honom de, hos hwilka en sann botfärdighet blifwit börjad, i syndabekännelsen och bönen, sägande: **Jag fattig o. s. w.**

Skriftetal.

III.

Wi hafwe känt och trott den kärlek, som Gud hafwer till oß. Gud är kärleken; och den, som blifwer i kärleken, han blifwer i Gudi, och Gud i honom.

Så wittnar Apostelen Johannes om Gud Sjelf och om det saliga tillstånd i förhållande till Gud, hwari han sjelf befans, och alla de befinnas, som kommit till en sann och lefwande tro. **Wi,** så skrifwer han till de trogna, **hafwa känt och trott** o. s. w. 1 Joh. 4: 16.

1:o. **Gud har i Christo Jesu uppenbarat Sig såsom kärleken; men denna Guds kärleks uppenbarelse är fördold för de flesta bland oß, hos hwilka det är bewisligt, att de icke blifwit i kärleken, och att de således icke heller stå i det sälla förhållande till Gud, hwilket Apostelen i ingångsspråken beskrifwer.**

Gud är från ewighet kärleken, ty äfwen förrän de skapade warelserna funnos, har Gud oändeligen älskat Sin Son och i Honom älskat de utwalda, men ock alla menniskor.

Hwad **Guds Son** beträffar, så war Han från ewighet det fullt wärdiga föremålet för Guds oändeliga kärlek. Derom wittnar Han Sjelf, då Han i bönen till Sin Fader kort före Sitt sista lidande yttrade: **Du hafwer älskat Mig, förrän werlden war skapad.**

Men hwad **de utwalda** angår, så menas dermed de menniskor, som Gud från ewighet förutsett skulle låta föra sig till tron på Guds Son; och isynnerhet de, som Gud förutsett skulle låta bewara sig i tron intill ändan. Om de förra skrifwer Apostelen Paulus i Epistelen till Ephe-

serna med lof till Gud sålunda: **Wälsignad ware Gud och wår Herras Jesu Christi Fader, Den oß wälsignat haswer med all andelig wälsignelse i de himmelska ting genom Christum; såsom Han oß utwaldt haswer i Honom, förrän werldens grund lagd war.** Dessa äro således, såsom wi finna af Apostelens nu anförda ord, **utwalde i Honom,** nemligen i Christo, och således från ewighet af Gud betraktade såsom föremål för Guds kärlek, då Gud ansett dem såsom i Christo Jesu genom tron inneslutna och således älskat dem med den kärlek, hwarmed Han från ewighet älskat Sin Son. Särdeles gäller detta om dem, som låta i tron bewara sig intill ändan; ty åt dessa har Gud från ewighet bestämt en outsäglig herrlighet, nemligen det himmelska arfwet ihop med Guds Son, hwilken Gud ock satt haswer till arfwinge öfwer allting, hwarföre ock allt måste tjena Guds barn och bidraga till deras salighet, som är med outsäglig herrlighet förenad. Derföre kunde Paulus skrifwa till de kristna: **Allt är det edert, werlden, lifwet och döden, de ting, som nu äro, och de, som komma skola.** Och på ett annat ställe: **Hwilka Gud haswer föresett, dem haswer Han ock beskärt, att de skola wara Guds Sons beläte like.**

Men wi kunna ock säga, att Gud från ewighet älskat **alla menniskor,** ty **så älskade Gud werlden,** d. w. s. alla menniskor, **att Han utgaf Sin Enda Son.** Och det är denna Guds kärlek, som Apostelen Johannes i det, som föregår ingångsspråket, har bewittnat, då han skrifwit: **Derpå är Guds kärlek till oß uppenbar worden, att Gud haswer sändt Sin Enda Son i werlden, att wi skole lefwa genom Honom; deruti står kärleken, icke det wi hafwe älskat Gud, med det Han haswer älskat oß och sändt Sin Son till en försoning för wåra synder.** Och denna Guds kärlek, som sträcker sig till alla menniskor eftersom Guds Son i Sitt lidande är försoningen för hela werldens synder och i Sin lydnad förwärfwat det ewiga lifwet åt oß alla, — denna Guds kärlek,

säger jag, är från ewighet, ty af ewighet har Gud beslutat att så sända Sin Son till att bära werldens synder och försona för dem och till att i alla menniskors ställe uppfylla Guds lag med en intill döden i tjenareskepelse och tjenareödmjukhet bewisad fullkomlig lydnad.

I tidens fullbordan är denna Guds kärlek uppenbar worden; och nu framställes den för oß i Ewangelium om Guds Son och hwad Han för oß uträttat.

Redan innan Guds Son kom i werlden, uppenbarade Gud genom Sonen Sin kärlek, ty genom Honom är ock werlden gjord eller skapad, såsom Skriften betygar; och huru framlyser icke ännu Guds kärlek i skapelsens werk, äfwen sedan synden inkommit i werlden och genom synden död och förbannelse. Är icke Guds kärlek aftryckt i allt hwad som bär skugga af fader eller moder ifrån djuren intill menniskan; men särdeles i det, som Gud på jorden beredt för menniskan? För henne blomstra fälten. Henne tjena wäxterna och djuren, ja, sol, måne och stjernor. För menniskan öppnar sig wid hennes ingång i werlden en moders famn. Till menniskans wäl bibehåller Gud på jorden en borgerlig ordning att till betydlig del freda menniskan från det förtryck och förderf, som eljes, sedan synden inkommit, skulle af menniskorna tillfogas hwarandra. Guds försyns skickelser bereda hwarje menniska hennes bergning, hennes wård från barndomen, hennes uppfostran och allt, som i någon mån bidrager till hennes wäl. Och detta är wisserligen genom Sonen, ty endast på grund af den återlösning, som Guds Son i menniskonatur utfört, kan det wara möjligt för Gud att göra oß godt, då wi eljes såsom syndare äro för Gud, såsom helig, förkastlige, och för Honom, såsom den rättfärdige, äro så straffwärde, att wi icke förtjenat annat än förbannelsen. Äfwen har, förrän Guds Son kommit såsom menniska i werlden icke allenast det egt rum som nyß blifwit sagdt om skapelsen och försynen, utan wittnesbördet om Guds Sons menniskoblifwande och hwad Han skulle för oß uträtta och åt oß för-

wärfwa har ock från menniskoslägtets början funnits, om ock på ett dunklare sätt, i werlden.

Men isynnerhet sedan återlösningen redan skett, har detta wittnesbörd blifwit klarare; och Guds kärlek både mera allmänt och mera innerligt blifwit uppenbarad för den, som kommit till upplysning af Guds Ande, om hwad Ewangelium innefattar.

Den Heliga Nattwarden är ock ett sammanträngdt Ewangelium; ty der witnas icke bloit derom, att Guds menniskoblifne Son utgifwit Sin antagna menniskonatur i döden, utan ock att Han will gifwa Sig Sjelf åt oß med allt hwad Han förwärfwat, såsom Han ju här wisar Sig wilja wara för oß lifsens bröd, då Han gifwer oß Sin lekamen till att äta och Sitt blod till att dricka, samt att Han will göra oß delaktiga af Nya Testamentets förmåner, till hwilka aldra först hörer, och hwilka följa med synder-nas förlåtelse, hwilken Han tillbjuder oß med kalken, sägande: **Tager och dricker, detta är det Nya Testamentet i Mitt blod, som för eder och för många utgjutet warder till syndernas förlåtelse.**

Men en sådan Guds kärleks uppenbarelse är och blir fördold för de flesta bland oß, om hwilka det är bewisligt, att de icke **blifwit i kärleken** och derföre icke heller i det saliga förhållandet till Gud.

Wi hafwa alla en gång genom Döpelsen kommit till delaktighet af Guds kärlek i Christo Jesu. Men det kommer an på att **blifwa i kärleken,** såsom Johannes skrifwer. Och detta Apostelens talesätt förstå wi i twåfaldig bemärkelse, dels nemligen om den **tro,** som hos oß werkades genom Döpelsen, dels om den **kärlek** till Gud och menniskor, hwilken följer med tron. Genom tron blifwer menniskan i Guds kärlek, då hon genom tron håller sig wid den kärlek, som Gud bewisat henne genom Sin Son, och deraf har sin tröst och hugnad, det dageliga, ja, stundeliga föremålet för sin längtan och sitt hopp. Då är ock menniskan genom tron innesluten i Guds kärlek, så att

hon är i Guds Son såsom ett Guds barn, älskad med Guds obegripliga och outsägliga Faderskärlek. Men då har ock denna tro på Guds kärlek med sig för menniskan en återkärlek till Gud och en kärlek till menniskor särdeles till de trogna. Ty Guds Ande, som tager Sin boning i menniskans hjerta, då hon genom tron warder rättfärdiggjord och till Guds barn upptagen, böjer menniskans hjerta till tacksamhet för Guds kärlek, med detsamma som Han på ett fortfarande sätt förklarar Guds kärlek i hennes hjerta, och Han framställer då ock Ewangelium så för menniskan, att hon kommer till att anse alla menniskor såsom af Gud älskade i Christo Jesu, emedan Gud hafwer för alla utgifwit Sin Son. Derföre **blifwer** den menniska **i kärleken,** som fortfar att älska Herren och menniskorna för Herrens skull men särdeles de trogna, hwilka Guds Ande i Ewangelium wisar wara synnerliga föremål för Guds kärlek, såsom utgörande Guds barn, Jesu Christi medarfwingar och den Helige Andes tempel oaktadt alla deras fel och brister. — Så länge menniskan genom tron blifwer i Guds kärlek, då hon derwid håller sig och är i Guds kärlek inneslutet, så blifwer hon ock så i kärleken, att hon älskar Gud och menniskor.

Och genom tron blifwer menniskan i Gudi, då hon håller sig till Honom såsom den, som för Jesu skull är eller will wara hennes käre fader och med Sin outsägliga kärlek omfatta henne; äfwensom hon då ock blifwer så i Gudi, att hon är genom tron förenad med sin Frälsare och liksom inympad i Honom, såsom en gren i winträdet.

Deremot genom kärleken, som Guds Ande ingjuter i menniskans hjerta, blifwer Gud i menniskan, då Han bewisar Sig såsom kärleken äfwen dermed, att Han, som werkar i henne, drifwer henne till att älska Gud och menniskor.

Men om de flesta är det bewisligt, att de icke stå i detta saliga förhållande till Gud. Detta är bewisligt just deraf, att de icke blifwa i kärleken. Ty Guds kärlek, som

Han uppenbarat i Sin Sons utgifwande i döden, och som Han uppenbarar genom Sin Ande för de trogna i deras hjertan, denna Guds kärlek är fördold för alla, som lefwa i en rådande otro, d. w. s. de, som icke bekymras öfwer otron och söka med allwar efter att med tron fatta Guds kärlek. Ehuru Guds ord betygar, att wår salighet beror af tron, och att **den, som icke tror, skall warda fördömd,** är mängden af menniskor icke angelägen om tron till stor del derföre, att de merendels anse sig hafwa tron eller hålla tron för mindre wigtig än gerningarne, änskönt utan sann tro icke är någon kärlek till Gud eller någon sådan kärlek till menniskor, som Gud kan godkänna, hwarföre ock de gerningar, som ske utan tro och kärlek, äro **döda gerningar,** som, om de ock täckas menniskor eller i någon mån gagna dem, likwäl äro illa luktande för Gud, såsom utflutna af egennytta, egenkärlek, menniskoafguderi och egenrättfärdighet med flera falska källor. Men huru är det icke uppenbart, att den menniska icke blifwer i Guds kärlek, för hwilken det, som Gud gjort för syndare, då Han för dem utgaf Sin Son, är en främmande sak, en sak, som sällan ligger i hågen och tankarne och icke utgör det dageliga ämnet för menniskans begär eller den dageliga orsaken till mennniskans tillfredsställelse, hwilken hon deremot söker och hemtar af jordiska ting, såsom af jordisk winning, menniskoberöm eller tidsfördrif och omwexlande nöjen. Då blifwer menniskan således icke i Gudi, när hon med sitt hjerta är fästad wid annat såsom **sitt** goda. — Och huru är det icke uppenbart, att Gud icke blifwer i menniskan, då hon icke i sitt sinnelag och lefwerne, framställer någon bild af Herren, som är kärleken, utan låter kallsinnighet för nästans nöd, hat, kif och trätor hos sig få råda; och då hon isynnerhet mot dem, som söka Herren eller hålla sig till Honom, wisar likgiltighet eller fiendtlighet.

Men då menniskan så röjer, att hon är skild från Gud, som är kärleken, och **bortkommen från det lif som**

af Gudi är, eller, såsom det egentligen i andans språk kallas, **från Guds lif,** som är ett lif i kärleken, skall det, om icke förr, wid utgången af denna tiden blifwa på ett förskräckligt sätt uppenbart för menniskan sjelf, att hon är skild från Gud, då hon i ewighet skall få förnimma, hwad det will säga att icke hafwa Gud och derföre icke hafwa någon salighet, utan smaka Guds wrede.

O! att så wißt på denna tiden, då kärleken är så allmänt förkolnad, detta blef för någon af dem, som icke blifwit i kärleken, kunnigt till en helsosam erkänsla af själens wåda, af lefwernets oduglighet och af hjertats förderf! Ty då skulle ännu nåd och förlåtelse samt upprättelse från den beklagliga ställningen kunna winnas; hwaremot de, som icke låta Guds Ande straffa sig för synd, eller öfwertyga sig om det rådande syndalifwet, som finnes hos alla, hwilka icke tro på Guds Son, just genom sin obotfärdighet utestänga sig från nåden, då de äfwen wid sjelfwa nådeborder icke hafwa någon del i syndernas förlåtelse, såsom detta ock på denna stund må förkunnas dem i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andas namn * * *

2:o. **Skall en menniska komma att tro Guds kärlek i Christo Jesu, så måste hon först lära känna den icke blott i kunskapen, utan ock i den Helige Andes upplysning, som dock endast kan mottagas af dem, hwilka först lära rätteligen känna sig sjelfwa såsom syndare; — och sedan en menniska kommit till tron, kan hon icke blifwa i Guds kärlek utan Guds Andes fortfarande upplysning, som underhåller den kännedomen af Gud, hwartill den Heliga Nattwarden är ett kraftigt bidragande medel.**

Apostelen Johannes skrifwer i texten till de trogna: Wi hafwe **känt** och **trott** den kärlek, som Gud hafwer till oß. Således sätter Apostelen kännedomen före tron; och dermed menas wisserligen icke endast bokstafskunskap, utan den kännedom, som meddelas genom ewangelisk upplysning

af Guds Anda, då Han uträttar det werk, som Honom tillhörer, och som af Jesus angifwes, då Han säger: **Han skall prisa** eller förherrliga **Mig, ty af Mino skall Han taga och förkunna eder.** Men såsom strax före detta wittnesbörd om Guds Andes werk talas i Joh. 16 cap. derom, att Guds Ande **skall straffa** eller öfwerbewisa **werlden,** d. ä. de i otro stadda menniskorna, **för synd, ty,** säger Han, **de tro icke på Mig;** så måste ock detta straffande eller denna den Helige Andes öfwerbewisning gå förut, hwarigenom menniskan, som icke tror på Jesus, blir öfwertygad, att hos henne är idel synd och ogudaktighet äfwen i hennes så kallade bästa gerningar, då dessa icke **äro gjorda i Gudi,** icke med sådant afseende på Herren, att de kommit af tacksamhet för Guds kärlek. En oomwänd menniska är nemligen långt ifrån att hafwa det sinne, som Apostelen Paulus angifwer hos sig sjelf, då han skrifwer: **Christi kärlek twingar oß så;** med tillägg: **De som lefwa, skola nu icke lefwa sig sjelfwom, utan Honom, som för dem död och uppstånden är.** En menniska lefwer icke för Jesus, som för henne död är, då hon icke söker sitt lif i Jesu död, utan söker hufwudsakligen sin hugnad och sitt goda i det, som jorden tillhörer; och icke will dö med Christo för werlden, för synden och för sig sjelf, utan låter werlden hafwa mesta insteg i sin håg, låter synden regera sitt lefwerne, låter egenkärlek och afseende på eget beröm mest drifwa sig i sina handlingar. En sådan menniska lefwer icke för Jesus, som är för henne uppstånden, då hon icke låter Hans uppståndelses kraft komma till fortfarande inflytande hos sig, till att uppstå från synden, öfwerwinna synd och werld och hafwa sin umgängelse i himmelen.

Men den, som låter Guds Ande öfwertyga sig om sin andeliga död blir ock af Guds Ande upplyst om den tillgång till nåd och förlåtelse, som Jesus med Sin död förwärfwat, och om det, som Jesus wunnit med Sin fullkomliga lydnad, nemligen rättfärdighet för Gud samt ett

ewigt lif, som redan här i tiden börjas. En sådan menniska blifwer hulpen till tron på sin Frälsare, då hon med uppriktig bekännelse af sin dödsskyldighet och dödswanmakt tager sin tillflykt till Jesus med trägna och af hjertats innerliga begär. utgående böner om delaktighet i sin Frälsare till syndernas förlåtelse och rättfärdighet inför Gud. — Så kommer en menniska att icke blott i öfwergående upplysningar af Ewangelium, som Guds Ande förehåller det botfärdiga hjertat **känna** den kärlek, som Gud hafwer till oß, och som Gud bewisat, då Han för oß utgaf Sin Son; utan hon kommer ock att **tro** på denna Guds kärlek, eller att med begär och förlitande hålla sig derwid, äfwen då hon icke smakar den hugswalelse, som följer med upplysningen om Jesu lidande till försoning för synderna, eller den glädje, som följer med insigten deri, att Jesu lydnad räcker till äfwen för henne, så orättfärdig, syndig och förderfwad hon är till rättfärdighet inför Gud och barnaskap hos Honom.

Men sedan en menniska kommit att med tron fatta det Jesus gjort såsom gjordt för henne, så att hon på ett fortfarande sätt kan hålla sig derwid, så **blifwer hon** på det sätt, som förut blifwit wisadt **i kärleken,** i Guds kärlek, då hon kan tro Guds kärlek, som Han hafwer till henne, äfwen då hon icke smakar den i sitt hjerta eller märker den i Guds försyns faderliga skickelser. Tron sjelf innefattar då en fortfarande kännedom af Guds kärlek, i det att menniskan fått i och genom tron en fortfarande öfwertygelse derom, att hon i Guds kärlek har för Guds Sons skull en fortfarande tillflykt wid allt, som henne möter, emot all synd till förlåtelse, emot alla frestelser till seger och emot alla lidanden till öfwerwinnande tålamod och en salig förloßning. Emellertid skulle en sådan menniska icke kunna genom tron blifwa i Guds kärlek och icke heller kunna blifwa i den kärlek till Gud och menniskor, som är en frukt af tron, om icke Guds Ande fortfor att förklara Guds kärlek för hennes hjerta, än genom den för henne

sjelf fördolda werkan, som följer af nådens medel, Ordet och den Heliga Nattwarden, då de brukas med bön och fortfarande åstundan att lära mer och mer känna Jesus, än åter genom det, som mera i egentlig mening kan kallas kännedom, när Gud mera märkeligen uppenbarar Sin kärlek för menniskan till hennes hjertas hugnad.

Till denna kännedom både den mera fördolda och den uppenbara är ock den Heliga Nattwarden bidragande, ty den är inrättad till Jesu åminnelse, att wi Honom icke förgäte, utan måtte kunna hafwa Honom i hjertelig åtanka, såwida Han börjat att blifwa förnämsta föremålet för wårt eftertraktande.

Herren känner, hwilka ibland eder, församlade nattwardsgäster på denna stund äro af Guds Anda genom Ordet förberedda till att så söka Jesus och fatta Hans kärlek, då de fått den kännedom af sig sjelfwa såsom syndare, att de kunna med uppriktighet instämma i syndabekännelsen o. s. w.

Skriftetal.

IV.

Hwilken wåra synder Sjelf offrade i Sin lekamen på trät; på det wi skulle wara döde syndene och lefwa rättfärdighetene.

Så wittnar Apostelen Petrus om wår Frälsare Jesu Christi försoningsdöd och om deß häusyftning till menniskornas helgelse. Ty Jesus Christus är Den, **hwilken wåra synder** o. s. w. 1 Pet. 2: 24.

1:o. **Ingen delaktighet i Jesu försoning är wunnen af den menniska, som lefwer syndene och är död för den rättfärdighet, som Guds Ande åstadkommer i de trognas hjertan och lefwerne; och ingen del i Jesu försoning winnes, så länge menniskan förblifwer i obotfärdighet.**

Den rättfärdighet som Guds Ande åstadkommer i hjertat och lefwernet hos en menniska allt ifrån det ögonblick, att Han hos henne tagit Sin boning, då hon kommit till tron på sin Frälsare, är icke den rättfärdighet, hwari de ärbara werldsmenniskorna söka sin berömmelse, icke heller den twungna och konstlade rättfärdighet, som finnes hos werkhelgonen.

De ärbara werldsmenniskorna göra werldens allmänna omdöme till regel för sina handlingar, och deras bemödande går för den skull ut på, att wara i werlden ansedde för hederliga och goda menniskor. Deremot ser den pånyttfödda menniskan efter Guds wilja i Ordet och får mer och mer lära af Guds Ande att icke ställa sig efter denna werlden, i hwars skenbara dygd hon förstår att upptäcka den sminkade ogudaktigheten, den rådande werlds- och

egenkärleken, samt saknaden af en rätt fruktan och kärlek för Gud.

Werkhelgon, eller sådana menniskor, som beflita sig om det andeliga, men derwid fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet eller att winna Guds nåd och hjertats frid endast genom sin egen förbättring, gripa sig ofta an både med försakelse och med gerningar; men deraf blir ett konstladt och twunget wäsende, eftersom barnaskapets och frihetens ande saknas i deras hjertan.

Deremot är det denna ande som drifwer dem, i hwilkas hjertan är den sanna af Guds Ande werkade tron, som wisar sig lefwande i kärlek till Gud och nästan, då den omwända menniskan af tacksamhet för Herrens nåd bewekes att försaka sin egen wilja och beflitar sig att göra det Gud behagligt är, samt af kärlek till Gud äfwen älskar menniskor, så att hon will alla menniskor wäl och söker gagna och hjelpa dem i hwad hon förmår samt särskildt är böjd till att tjena dem, om hwilka hon har skäl att hoppas, att de hålla sig till Herren. I detta sinne och ett deraf härflytande allwarligt bemödande består den **rättfärdighet,** om hwilken Apostelen Paulus wittnar, att den **warder fullbordad,** d. w. s. mer och mer tillwägabragt **i dem, som icke wandra efter köttet utan efter andan.**

Men för denna rättfärdighet är den oomwända menniskan död, och deremot lefwer hon syndene, eller för att synda.

Då den rättfärdighet, som finnes hos Guds barn, består i den kärlek till Gud, som åstadkommer kärlek till nästan, och som är en trons frukt, så är deremot hos den oomwända menniskan ingen sådan tro på Guds kärlek, att hon deraf bewekes till att dämpa hatet och älska menniskor samt för Herrens skull försaka sig sjelf, sina egna jordiska fördelar, sitt menniskoanseende och de nöjen eller njutningar, som äro syndiga och skadliga.

Twärtom lefwer hon för att synda, ehuru detta syndande på många olika sätt bedrifwes, så att de köttsligt

finnade menniskorna, d. ä. de, hwilka icke hafwa Guds Ande hos sig boende, äro hwarandra i sitt syndawäsen icke lika. Den lefwer för att synda, som lefwer för att täckas menniskor, eller för att befrämja sin egen ära, eller ock för att winna eller gömma jordiska egodelar; ty hwilket af detta, som hos en menniska eger rum, så är hon en afgudadyrkare, då hon är mera mån om menniskors wänskap, än om Guds nåd, eller gör sig sjelf till sin afgud, då hon will framför allt blifwa firad och ansedd af menniskor, eller ock tjenar den afguden mammon, hwilkens tjenst icke kan ställas till sammans med Herrens tjenst.

Den lefwer för att synda, som har sin lust om det ock wore blott i en enda synd, så att hon icke will släppa densamma, utan anser deß utöfning wara nödwändig för att kunna lefwa nöjd och lycklig.

Den lefwer för att synda, på hwilken djefwulen har ett sådant band, att han af den onde anden föres fången till att allt jemt åstadkomma sådant, som bidrager till hans egen och hans medmenniskors själaskada och ewiga förderf.

En sådan menniska har ingen del i Jesu försoning till syndernas förlåtelse, då icke någon werkan af Jesu död wisar sig till att döda synden och åstadkomma en Gudi helgad wandel. Och så länge menniskan likwäl i sin obotfärdighet förnekar, att hon med sitt wäsende är en oomwänd menniska, stadd under Guds wrede och på wägen till förtappelse; så stänger hon sig sjelf från delaktighet i sin Frälsare, hwilkens dyra förtjenst på ett sådant sätt icke heller wid hennes nattwardsgång kan komma henne till godo. Twärtom, då syndaren går till Nattwarden i den afsigt, att han will äfwen efter sin nattwardsgång förblifwa i sitt syndawäsende och icke före sin nattwardsgång kommit till någon erkänsla af sin ställning, så syndar han ännu mera med den skrymtaktighet, som han wisar, då han går till skrift, och med det owärdiga förhållande, hwarmed han gör Jesus till en syndatjenare, då han will söka

nåden hos Gud wid nattwardsbordet i det sinne, att han skall få förblifwa i synden.

Att du på detta sätt, obotfärdiga menniska, icke winner syndernas förlåtelse och Guds nåd, utan ökar din skuld och din fördömelse, det ware dig ock på denna stunden förkunnadt till din warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Betänk då i tid, hwad det will säga att behålla sina synder och i denna ställning gå den ewighet till mötes, som blir förskräcklig för hwar och en, som dör i sina synder. Låt Guds Ande rätt öfwertyga dig om din belägenhet och ditt förhållande inför Gud, och grip till Guds ord med flit och bön, att du må lära rätt känna dig sjelf, innan du framträder till den Heliga Nattwarden, att du icke må taga en alltmera förökad skada af denna nådesinrättning, som är föranstaltad till din själs gagn.

2:o. **Den menniska, som af Guds Ande upplyst om synden förstår, huru hon är andeligen död, och huru mäktigt synden lefwer i henne, må akta derpå, att Jesus i Sin lekamen burit wåra synder upp på korsets träd, och må söka del i Jesu försoning till förlåtelse, innan hon wäntar sig kraft till ett nytt lefwerne.**

En menniska blir af Guds Ande upplyst om sina synder, när hon först emottager Guds Andes upplysning om sitt tillstånd i det hela, att hon nemligen låter öfwertyga sig om sitt affall från Gud.

Guds Ande söker genom wäckelser öfwertyga de från Gud affallna menniskorna om deras beklagliga själatillstånd, då Han gifwer dem skäl af Guds ord att frukta, att de icke äro omwända till Herren och derjemte med en uppstigande inre oro drifwer dem till Guds ords bruk och till undflyende af de förra syndawägarne.

Det gäller då att icke stå emot sådana den Helige Andes wäckelser, hwilket likwäl många göra, som slå bort det började bekymret i förströelser eller låta det förqwäf-

was, då Guds ord icke brukas så flitigt, att ljuset kan framgå i hjertat till en full sjelfkännedom, och då de icke heller wilja taga några steg till att öfwergifwa sådant, som till en början wisas dem såsom oförenligt med Guds nåd.

Deremot den, som tager Guds Andes öfwertygelser i betänkande, så att han flitigt brukar Ordet med bön om upplysning, får, då det är Guds Ande, som i Sin trofasthet will wisa honom hans rätta själabelägenhet, ocksă grundeligen känna, om denna belägenhet är olycksalig; hwaremot om det endast skulle wara den onde anden, som ängslar hjertat, den i grunden redliga menniskan, som gerna wille se, om det stod illa till med henne, icke får se detta, änskönt hon brukar Ordet i den afsigt att emottaga, hwad som hörer till en rätt sjelfkännedom. Dock wi tala icke nu om en sådan, utan om den, som werkligen med sitt hjerta afwikit från Gud och icke åter blifwit omwänd samt för den skull behöfwer få se, att hon är stadd på förtappelsens wäg. En sådan kommer till att härom blifwa fullt öfwertygad, då hon låter förmå sig att bruka Ordet, icke såsom måhända förut för ett tidsfördrif eller af en wana eller för att trösta derpå, att hon läser, utan med trägen bön till Gud och i afsigt att blifwa förd in på omwändelsens wäg och under ett allwarligt flyende för synden.

Och då en sådan menniska lemnat så rum för Guds Ande, att Han fått öfwertyga henne, att hon är oomwänd, och göra henne angelägen om frälsning samt för den skull äfwen angelägen om Guds ords bruk; så kommer Guds Ande till att widare kunna inlåta Sig med en sådan menniska att hålla ransakning i hennes hjerta öfwer hennes synder, af hwilka den ena efter den andra blifwer framdragen för menniskans tankar. Isynnerhet får då en sådan uppwäckt menniska se det stora syndaförderfwet i sitt hjerta och får derwid till en tid erfara, att hon är andeligen död, eller oskicklig till att hos sig åstadkomma ett sådant wäsende, som finnes hos de trogna, samt deremot att

synden i werldskärlek, egenkärlek och många andra lustar mäktigt lefwer i henne.

Wille nu en sådan menniska först och främst komma till det nya andeliga wäsendet, hwarom Petrus skrifwer i wår text, nemligen det, som finnes hos de trogna, då de äro döde för synden och lefwa för rättfärdigheten, eller för Herrens tjenst; wille, säger jag, en uppwäckt menniska först se tecken till detta nya wäsen hos sig sjelf och sedan derpå grunda sitt hopp, eller sin wißhet om Guds nåd, så wore detta till att förwända den ordning, i hwilken nåden skall sökas och winnas. — Denna ordning angifwer Guds ord på många ställen, såsom då Dawid säger: **När Dig är förlåtelse, att man skall frukta Dig**; och då wi läsa i Epistelen till Ebreerna, att **Christi blod** skall **rena samwetet af de döda gerningar, till att tjena lefwande Gud.**

Derföre bör en till sina synders kännedom bragt menniska först och främst söka del i Jesu försoning till förlåtelse, innan hon wäntar sig kraft till ett nytt lefwerne. Och till den ändan bör en sådan nådesökande själ akta på Ewangelium om det, som Jesus i Sin försoning uträttat till förlåtelse, såsom då det heter i wår text, att Han är Den, **hwilken wåra synder sjelf offrat**, eller egentligen (enligt ordets betydelse) burit **i Sin lekamen** upp **på trädet,** nemligen på korsets träd.

På detta träd upphängdes Jesus, sedan Han låtit wåra synder läggas på Sig, att Han liksom bar dem på Sin lekamen, i öfwerensstämmelse med hwad som skedde wid förebilderna i Gamla Testamentet, då det ansågs såsom ett syndernas läggande på offerdjuret, när den, som offrade, lade sina händer på djurets hufwud, såsom öfwersteprestens särdeles på den stora försoningsdagen gjorde med det ena af de twenne djur, som då för honom framställdes. På detta djur säges det nemligen, att öfwersteпresten skulle lägga alla Israels folks synder, hwarefter djuret skulle bortdrifwas i öknen och så bära eller bort-

bära alla folkets synder, såsom uppå sig lagda eller kastade, ut i wildmarken. Så har Jesus bortburit wåra synder, då dessa blifwit lagda på Honom, och Han blef för wår skull korsfästad; ty då blef Han ock liksom utstött i wildmarken, när **Han wardt en förbannelse för oss**, skild från åtnjutandet af den himmelske Fadrens tröstande och fägnande närwaro och liksom de förtappade kände Sig wara af Gud öfwergifwen.

På detta och på dylika Skriftens Ewangeliska wittnesbörd om, hwad din Frälsare för dig uträttat till försoning för dina synder, skulle du akta, då du kommit till dina synders kännedom, att du icke blott sett dig wara en oomwänd menniska och ännu har öfwertygelse derom, att du detta är, utan ock ser dig wara oförmögen till det goda, som Guds ord beskrifwer såsom hörande till Herrens tjenst och befintligt hos de omwända menniskorna. Kom dock fram, såsom en ogudaktig och oomwänd syndare, till Herren Jesus, och låt rena dig i Hans blod. Bekänn dina synder, din dödswanmakt och ditt förderf, och sök nåd och förskoning för Hans skull, som för dig försonat med Sitt blod, ja, med Sitt dyra lifs utgifwande i döden, i korsens död, då Han bar din och hela werldens syndaskuld på Sin lekamen. Låt äfwen den Heliga Nattwarden blifwa för dig en erinran derom, att Han utgifwit Sig för dig och låtit Sitt blod utgjutas för dig till syndernas förlåtelse; så skall i sinom tid af det andeliga ätandet och drickandet, som sker i trons tillegnande af Jesu död, och hwartill genom den Heliga Nattwardens sakramenterliga ätande och drickande tillbjudes kraft, — det skall i sinom tid deraf följa ett nytt andeligt lif i kraft att dö synden och lefwa rättfärdigheten.

I anledning af ingångsspråket må ock slutligen anmärkas:

3:o. **Hos alla trogna bär Jesu död den frukt, som ingångsspråket angifwer, och detta desto mera, ju bättre de kunna med tron fatta, att Jesus i Sin**

död borttagit deras synder, såsom ock härtill i den Heliga Nattwarden tillbjudes dem en större kraft.

De **trogna** kallas just så derföre, att de **tro** Ewangelium om hwad Jesus för dem uträttat. De tro det, med hjertats fortfarande begär derefter och med ett af Guds Ande werkadt förlitande, hwarmed de antaga det, såsom skett för deras räkning.

Då finnes ock alltid den frukt, som ingångsspråket angifwer, **att wi** nemligen **skola** i kraft af Jesu död **wara döde syndene och lefwa rättfärdigheten.**

Äfwen der tron är swag, men likwäl sann och werkad af Guds Ande, är den rätteligen omwända menniskan död synden och lefwer rättfärdigheten.

Egentligen heter det i texten, **att wi skulle wara döde för synderna.** Och för synderna, de gamla synderna, som förr herskade öfwer menniskan, är hon, sedan hon med tron fattat sin Frälsare, så wida död, att hon är i anseende till dem i en ställning, som liknar, då den, som warit träl hos en herre är död, att hans herre icke mera kan bruka honom till det, hwartill han dref honom tillförene. Syndawäldet har i den nya födelsen såwida upphört hos menniskan, att hon icke mera syndar hwarken med wilja eller af twång emot sin egen önskan och öfwertygelse; fastän den gamla menniskan wisserligen behöfwer att mer och mer afklädas, så att det, som ännu af det gamla wäsendet sticker fram, och som kommer af oförstånd och förhastande, blir aflagdt i den mån, som menniskan fattar sanningen och genomtränges af sanningen såsom Jesus sagt Sina lärjungar: **Om I blifwen wid Mitt ord, så ären I Mine rätte lärjungar; och I skolen förstå sanningen; och sanningen skall göra eder fri.**

Deremot lefwer den omwända menniskan för rättfärdigheten, då det är det dageliga syftemålet för hennes lif att mer och mer förstå Guds wilja och blifwa skicklig till att efter Guds wilja wara sinnad, handla och lida.

Men såsom detta alltså redan till en början finnes,

så behöfwer det dock att blifwa bättre. Förståndet på Guds wilja skall tilltaga, och den uppriktiga wiljan och det redliga bemödandet skola, i samma mån som insigten blir större, ocksä omfatta alltmera af det, som hörer till Herrens tjenst i det kall och i de förhållanden, hwari menniskan är stadd.

Och då kraften till allt detta ligger i tron på Frälsaren Christum, så skall ock kraften förökas i den mån, som tron winner förkofran hos menniskan, hwartill den Heliga Nattwarden just synnerligen tjenar.

I den mån, som du med ditt hjertas förlitande kan bättre fatta, hwad Jesus gjort för dig, är ock Hans kärlek för dig mera förklarad; och Guds Ande kan i följe deraf kraftigare böja dig att af kärlek till Honom försaka det, som är Honom mißhagligt samt blifwa i Hans tjenst aktsammare, trognare och allwarligare.

Denna frukt tillönskas dig ock nu af den Heliga Nattwarden, såsom detta Sakrament är inrättadt till en åminnelse af Jesu död, hwarwid Han bar dina synder upp på korset. Han wisade dig dermed den outsägligaste kärlek; och Han will låta Sin Heliga Nattward tjena till en lifligare och djupare erinran derom för dig, som redan blifwit med ditt hjerta så fästad wid din Frälsare, att du dageligen söker efter Honom i Ordet och i bönen tager din tillflykt till Hans förtjenst samt af Hans kärlek bewekes att akta på Hans heliga bud och wilja. Måste du ock erkänna, att du härutinnan ännu är mycket bristfällig och i många afseenden dageligen felar och står tillbaka, så förena dig med de uppwäckta och i sina synders första kännedom och erkänsla stadde själarne i frambärandet inför Herren af syndabekännelsen och bönen: **Jag fattig o. s. w.**

Skriftetal.

V.

Friden låter Jag eder; Min frid gifwer Jag eder; icke gifwer Jag eder, såsom werlden gifwer.

Då Herren Jesus, när Hans sista dödslidande instundade, talade till Sina lärjungar de uppmuntrande och lärorika afskedsord, som innehållas i Joh. 13—16 cap., angaf Han ock i det nyß anförda ingångsspråket frukten af Sitt lidande, då Han sade: **Friden låter Jag,** eller lemnar Jag efter Mig åt **eder; Min frid gifwer Jag o. s. w.** Joh. 14: 27.

1:o. **Werlden, eller den stora mängd af menniskor, som icke i tron hålla sig till Jesus, har icke och kan icke heller gifwa den rätta friden.**

Frid utmärker i allmänhet en ställning, i hwilken menniskan är fri från oro och räddhåga; såsom ock Herren Jesus till de ord, som i ingångsspråket förekomma, tillade: **Edert hjerta ware icke bedröfwadt,** eller oroligt, **ej heller rädes.** Det är då den rätta friden, när man både är befriad från en plågsam oro och räddhåga och tillika har skäl till att wara lugn, emedan man icke har något att oroas öfwer eller frukta för. Den rätta friden förutsätter då, att menniskan står i nåd hos Gud, som allena är mäktig både att rätt lugna hjertat och att afhålla från menniskan det, som bereder hennes förderf. Är menniskan under Guds wrede så att hon har Gud emot sig, huru har hon då icke skäl att oroas och frukta; ty ingen kan undfly Herrens starka hand, och den, som icke har sin tillflykt hos den Allsmäktige, till hwem will han wända sig för att finna räddning ur faran och hjelp i nöden,

då menniskoförmåga icke räcker längre, än Gud behagar gifwa och bruka densamma, och menniskohjelp så ofta wisar sig fåfäng? — **Hwilken är den der lefwer och icke ser döden, den sin själ friar utur helwetets hand;** så frågar Guds Ande i den 89:de Psalmen, och en oupphörligt upprepad erfarenhet säger, att ingen mensklig makt förslår att afstyra det, som wi alla wänta, nemligen att en gång dö; och att hwarken wi sjelfwa eller andra kunna hindra, att efter döden den själ kommer till helwetet, som efter Guds ords lära har fördömelse att wänta. — Alla andra olyckor äro så mycket mindre än denna, att de ej dermed kunna förliknas; och likwäl, huru mycket inträffar icke dageligen på alla orter der menniskor wistas, som innefattar nöd och lidande, hwilka menniskors förstånd eller kraft dels icke kunna förekomma, dels icke afhjelpa!

Men, så läsa wi i den 91:sta Psalmen: **Den der under den Högstes beskärm sitter och under den Allsmäktiges skugga blifwer, han säger till Herren: Mitt hopp och min borg, min Gud, den jag hoppas uppå; ty,** så tillägges, **Han frälsar dig ifrån jägarens snara och ifrån den skadeliga pestilentia,** d. w. s. från djefwulen och från döden, hwari allt werkligt ondt innefattas.

Men skall menniskan icke hafwa Gud **emot** sig, utan **med** sig, så måste hon icke med otrosliknöjdhet eller otrosmißtröstan skjuta ifrån sig det talet, hwari Gud bebådat frid genom Jesus Christus, d. w. s. Jesu Christi Ewangelium. **Ty i ingom androm är salighet,** eller frälsning för oß menniskor, **ty det är icke heller något annat namn menniskorna gifwet, i hwilket wi skole** frälste och **salige warda. Han är wår frid;** i Hans rike tillbjudes, eges och åtnjutes den sanna friden, ty Han heter **Fridsfurste.**

Emellertid inträffar, att de meste, som kallas kristna med sina hjertan gå förbi Christus, då de söka efter friden, eller efter att kunna wara tryggade och lyckliga menniskor för tid och ewighet. De bygga i grunden icke sitt

hopp på sin Frälsare, äfwen då de synas trösta uppå Honom; utan de bygga sitt hopp på sig sjelfwa, eller på det, som är i werlden. I afseende på denna tiden, som hos de aldra flesta synes tagas i beräkning mer än den ewighet, som efter tidens slut inträder, söka werldens barn att trygga sitt wälstånd genom samlandet af jordiska egodelar och genom att förskaffa sig gynnare och wänner, och se icke först och sist Herren i händerna efter det, som göres behof för detta korta lekamliga lifwet. Twärtom trakta många icke blott efter detta timliga och jordiska mer än efter det ewiga och himmelska, hwilket är det allmännaste hos menniskorna; utan det, som jorden tillhörer, blir ock ofta på det sättet eftertraktadt, att man derwid handlar i orättfärdighet, förwärfwar och bibehåller egodelar och wänner genom att sjelf synda och med deltagande i synd hylla andras synder. Så will man hafwa frid eller trygghet för sin framtid, änskönt man med öfwerträdelser af Guds bud trotsar Honom, som ensam gifwer menniskorna lif och anda och allt, och af hwilken det derföre helt beror, hwad man äfwen i werlden winner eller förlorar.

Men för ewigheten, huru kan man wara lugn och tryggad, då man icke will gå in på den wäg, som Guds ord anwisar oß till att **undfly den tillkommande wreden?** Denna wäg heter: **bättring och tro.** I **bättringen** flyr menniskan syndawäsendet och wänder sig till att med fortfarande allwar söka Herren i Ordet och med bön. Då upptäckes för henne af Guds Ande, huru syndig hon är inför Gud, huru skyldig till Hans straff, huru oförmögen att hjelpa sig sjelf. — Derigenom förberedes hon till **tron** på Jesus Christus, eller det begärliga omfattandet af hwad Jesus gjort att skaffa frid med Gud, och det hjertliga förlitandet på Guds löften om hwad Han för Jesu skull af nåd will gifwa dem, som wända sig till Honom. — Denna wäg till den rätta friden blir af menniskor i allmänhet förbisedd, eller åtminstone icke i sanning beträdd och fullföljd.

Likwäl hafwa de många, som icke wilja göra bättring och så komma att tro Ewangelium, icke sällan ett slags frid, d. ä. den frid, som werlden gifwer; den trygghet, som man får, om man gör **ett** med werlden och antager deß emot Jesus och Hans ord liknöjda och fiendtliga wäsende.

Man kan då blifwa och en längre tid wara obekymrad för ewigheten, ja, gå in i ewigheten, såsom det synes, med lugn, och är likwäl bedragen i sitt hopp, ty man har Guds ord emot sig, hwilket icke kan swika. Men såsom denna frid en gång warder till intet, då det, som den obotfärdige syndaren icke hade wäntat sig, kommer öfwer honom wid tidens slut och på den yttersta dagen; så är ock werldens frid icke sällan här i tiden ett tillstånd af omwexlande mißnöje och oro. Så länge medgången följer werldsmenniskan, kan hon synas lycklig; men i motgångsdagarne blir hos många deras sinnesro förbytt till ett ängsligt och knorriskt wäsende, hwarwid de blifwa sjelfwa olyckliga och beswärliga för andra.

Märk deraf, att werlden icke har och icke kan gifwa dig den rätta friden.

Nej, icke heller det sätt, på hwilket de som werlden tillhöra, de, som icke ännu blifwit Jesu lärjungar, gå till den Heliga Nattwarden, kan åstadkomma någon rätt frid. Ty ehuru wälsignelserikt och kraftigt detta nådens medel än är, så kan det likwäl icke upphäfwa nådens ordning, bättring och tro. Derföre den, som icke före sin nattwardsgång begynnat att i en rätt bättring söka Herren, och derföre icke heller börjat att genom Guds Andes nådesarbete bringas till en sannskyldig syndens kännedom, kan icke genom Nattwarden, såsom eljes med detta Sakrament åsyftas, föras närmare till en rätt Jesu Christi kännedom i tron, hwarmed följer den rätta friden. Twärtom bidrager den Heliga Nattwardens owärdiga begående, hwilket sker af obotfärdiga syndare, som icke med allwar wilja företaga omwändelsen till Gud, detta bidrager, säger jag, till att hos dem befästa werldens falska frid, eller den hos

menniskor så wanliga obekymmersamheten om själens frälsning, hwilken wisar sig i försummande af Guds ord, förakt för Guds bud och kallsinnighet eller fiendtlighet mot Jesus, den Ende själafrälsaren. Må ock på denna stunden till warning och wäckelse förkunnas alla sådana, som här wid Nattwardsbordet endast låtsa, som om de sökte Herren, men icke göra detta i sanning eller med fortfarande allwar, att de äro och i denna ställning förblifwa utan den frid med Gud, som kommer af syndernas förlåtelse, ty de obotfärdige få äfwen här behålla sina synder såsom ock nu betygas dem i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Blifwe denna högtidliga och allwarliga tillsägelse djupt intryckt i något hittills obekymradt hjerta, som icke förstått hwad deß frid tillhörer, att det må blifwa uppriktigt frågande, efter fridens wäg.

2:o. **Jesus har icke blott förwärfwat menniskorna den rätta friden, utan Han tillbjuder och meddelar ock densamma i Sitt rike; och den Heliga Nattwarden innefattar ett wittnesbörd derom och ett medel dertill.**

Jesus utmärker i texten den rätta friden dermed, att Han kallar den **Sin frid**, och skiljer densamma från **den frid, som werlden gifwer.**

Att Jesus förwärfwat denna friden uttryckes åter dermed, att Han säger: **Friden låter Jag,** eller lemnar efter Mig åt **eder.** Men Jesus säger ock: **Min frid gifwer Jag eder,** och deri innefattas, att det icke är nog, att Jesus under Sin wandring på jorden och i Sitt sista lidande uträttat allt, som behöfwes att förwärfwa menniskorna frid med Gud, utan att det ock är af nöden, att Jesus skall Sjelf meddela oß denna frid genom Sin Helige Ande, som werkar i Christi rike på jorden genom nådens medel, Ordet och Sakramenterna.

Besinnom hwad det är, att Jesus låtit oß friden, eller lemnat den efter Sig åt den återlösta werlden, såsom

en frukt af hwad Han genom lidande och lydnad på jorden genomgått oß tillgodo. **Gud war i Christo,** skrifwer Apostelen, **och försonade werlden med Sig Sjelf och hafwer skickat bland oß försoningens ord.** Hade icke emellan Gud och werlden skett en försoning, som Gud sjelf i menniskonatur tillwägabragte, så hade icke försoningens ord kunnat utgå till werlden såsom ett wittnesbörd, om hwad Jesus Christus, Gud och menniska, för oß uträttat. Men nu weta wi af detta wittnesbörd, som i Ewangelium innehålles, att Guds rättfärdighet, som är uttryckt i Guds heliga lag, och som fordrar, att wi alle, såsom syndare, skulle dö den ewiga döden, har blifwit tillfredsstäld af Guds menniskoblifne Son, Gud och menniska, Jesus Christus, **hwilken wåra synder Sjelf offrade** eller, såsom detta ord betyder, bar upp **i Sin lekamen på** korsets **träd,** sedan **Herren kastat allas wåra synder på Honom.** Derföre måste Han ock lida döden för oß syndare och blifwa **en förbannelse för oß,** hwarmed Han **förlossat oß från lagens förbannelse.**

Men såsom Jesus sålunda genom Sitt lidande uträttat, att Gud icke will wara **emot** oß och straffa oß med förkastelse till ewig död, har Han deremot genom Sin fullkomliga lydnad förwärfwat oß Guds faderliga nåd och kärlek. Ty äfwen i detta afseende, att Jesus uppfyllt lagens fordringar och dermed förwärfwat lifwet, som i lagen är utsatt såsom lön för en fullkomlig lydnad, **är Christus lagens ände,** såsom Paulus wittnar.

Det tillbjudes oß på grund af allt detta, på grund af hela Jesu förtjenst, såwäl Hans lidande som lydnad, icke blott att winna syndernas förlåtelse och dermed följande befrielse från straffet, hwilket är det första, som hör till fridsförhållande i anseende till Gud, utan ock att Gud skall wara **för** oß och **med** oß, såsom wår Gud och wår käre Fader, då wi äro Honom täckeliga i Christo Jesu, Hans älskelige Son, när wi genom tron warda iklädde Hans rättfärdighet.

Då uppkommer en ställning, uti hwilken wi icke blott icke hafwa något att frukta af Gud, änskönt wi äro syndiga menniskor, och Gud är helig och rättfärdig, utan twärtom kunna tillförse oß allt godt af Gud för tid och ewighet och, då wi hafwa Honom med oß, icke heller behöfwa frukta för något kreatur, eller någonting i werlden; ty **är Gud för oß; ho kan wara emot oß?** Ja, i detta den rättfärdiggjorda menniskans förhållande till Gud står ock Gud så **med** henne, att hon får erfara, hwad det är att hafwa Gud med sig och boende hos sig. Ty Gud, såsom den aldra saligaste Guden, låter då en sådan menniska också få smaka och njuta något af den salighet, som är i Gud, till hwilkens lägre grad hörer frihet, eller förloßning från en plågsam oro och fruktan. Deraf kan wisserligen under stundom också hos den benådade menniskan förnimmas något, hwilket påkommer antingen såsom en tuktan af Herren, eller till en pröfning för tron. Men Guds frid, som hon wunnit, återtager innan kort sitt wälde i hjertat åtminstone såwida, att menniskan icke kan få den klara insigt i ett förtappelsestillstånd, som hon förut hade, ehuru hon skulle wilja emottaga öfwertygelse derom, om den kunde gifwas henne af Guds ord. Hon har i sjelfwa werket intet att frukta af Gud, och derföre låter icke Sanningens Ande henne få, såsom tillförene, då hon war stadd under Guds wrede, en öfwertygelse om detta. Men wäl kan mörkrets makt understundom ängsla Guds barn med sådana inkast, som dock måste wika för ljuset och kraften af sanningens ord, hwarmed Sanningens Ande werkar.

Men då wi nu hört, både huru friden med Gud är af Jesus förwärfwad och derföre kallas med rätta **Hans frid,** och tillika förnummit något om denna fridens beskaffenhet; så återstår att wi betänka, att Jesus också säger i ingångsspråket till sina lärjungar: **Min frid gifwer Jag eder.** Skall Jesus gifwa Sin frid, så måste menniskan blifwa derefter sökande, såsom Guds ord dertill på många ställen uppmanar. Då måste den falska friden hos

menniskan blifwa förstörd genom Guds Andes uppwäckande nåd, och tillgången till Jesus, såsom den rätte Fridsfursten, blifwa menniskan wisad af samme Guds Ande. Allt detta är ett werk af den på Guds högra hand upphöjde och i Sitt nåderike regerande Frälsaren. Det kommer derpå an, huruwida Han fått hos några af eder, nattwardsgäster, begynna detta Sitt werk, och huruwida I wiljen låta det hos eder framgent utföras och fullbordas. Ty då skall Jesus gifwa eder Sin frid, hwartill ock den Heliga Nattwarden är ett bidragande medel för dem, som känna, att de utan Jesus äro blottstälde för Guds wrede.

Den Heliga Nattwarden innefattar ett wittnesbörd om hwad Jesus gjort och ett medel för botfärdiga själar att blifwa deraf delaktiga. Johannes skrifwer i sin 1 Epistel: **Tre äro de, som wittna på jorden: Anden, wattnet och blodet.** Här finna wi **blodet,** Jesu blod i wälsignelsens kalk wid Hans heliga nattwardsbord. Här höra wi, att detta Hans **blod är för oß utgjutet till syndernas förlåtelse,** såsom att Hans **lekamen** är **för oß utgifwen** i döden. Dermed har Han förwärfwat oß friden. Men här förnimma wi ock, huru Jesus will gifwa oß kraft att i tron andeligen äta och dricka, eller i wåra själar tillegna oß till åtnjutande, hwad Han för oß uträttat. Ty derföre bjuder Han oß i Sin nattward att emottaga, äta och dricka brödet, med hwilket är Hans lekamen, och winet, med hwilket är Hans blod. Wi skola då här winna **kraft** såsom af bröd och **wederqwickelse** såsom af win i följe af det, att Jesus gått för oß i döden. Men wi måste till den ändan erkänna wårt stora behof af den genom Jesus förwärfwade friden och med en af Guds Ande werkad uppriktighet framställa oß för Gud i hela wår syndfullhet; såsom dertill anwisning gifwes eder nattwardsgäster uti följande en botfärdig och nådesökande syndares bönesuckan inför Gud: **Jag, fattig, syndig o. s. w.**

Skriftetal.

VI.

Si Jag lägger i Zion en utwald kostelig hörnsten, och hwilken som tror på Honom han skall icke komma på skam. Eder, som tron, är Han kostelig; men dem, som icke tro, är stenen, som byggningsmännerna hafwa bortkastat, worden till en hörnsten, och en sten, der man stöter sig på, och en förargelseklippa dem, som stöta sig på Ordet och tro icke derpå.

Med anförande af Esaia profetia om wår Frälsare, wittnar Guds Ande genom Apostelen Petrus så om wår Frälsare Jesus Christus, såsom en fast grundwal för menskornas salighet och såsom Den, som i Zion eller Guds församling är såsom sådan i nådemedlen framställd. Apostelen widfogar ock derwid beskrifning, huru Han af olika menniskor anses, och huru olika utgång det i följe deraf tager med deras salighetshopp. **Si**, så införes den himmelske Fadren talande om Sin Son, **si Jag lägger i Zion** o. s. w. och derefter tilltalar Apostelen så de trogna: **Eder, som tron** o. s. w. 1 Pet. 2: 6—8.

1:o. **Jesus Christus är en utwald kostelig hörnsten för hela Guds kyrka och för hwarje troende menniskas salighetsbyggnad; och såsom sådan är Han i Zion, eller församlingen på jorden, framställd i nådemedlen, nemligen Ordet och Sakramenterna.**

En hörnsten är en grundsten för hela huset. Så utmärker också Apostelen Petrus i wersen näst före ingångsspråket wår Frälsare Jesus Christus såsom Den, på hwilken de trogna **såsom lefwande stenar uppbyggas till ett andeligt hus**, ett Guds tempel, jemte det att Apo-

stelen betecknar de trogna såsom ett heligt Presterskap, skickade att offra andeliga offer, som Gudi täckes genom Jesum Christum. På Honom såsom hörnstenen äro de trogna tillsammans uppbyggda, då de alla med tron fatta Honom såsom sin enda salighets grund, och dermed äro de ock sammanfogade med hwarandra. De utgöra tillhopa ett Guds hus, ty ehuru Gud bor i hwarenda troende menniskas hjerta och der fortfarande werkar, fastän den troende menniskan icke hwarje stund kan i erfarenheten förnimma detta, så är det egentligen i hela Sin församling, som den Helige Ande utgjuter fullheten af Sina gåfwor. Och Guds församling består då icke blott af de trogna, som på samma ort eller samma tid lefwa på jorden, utan af alla dem, som intill werldens ända äro införlifwade med wår Frälsare, då de i tron hålla sig till Honom och blifwa deri beständige.

Såsom en utwald kostelig hörnsten, eller grundwal för hela Sin kyrka, som är de heligas samfund, och för hwarje särskild menniskas salighetshopp, har den himmelske Fadren framställt Sin Son uti Ewangelium, hwartill de heliga Sakramenterna höra såsom bewittnande insegel.

Jesus är en **utwald** hörnsten, just emedan Han är i Gudomsrådet från ewighet utsedd och i Ordet betecknad såsom den enda grunden till wår salighet.

För oß menniskor behöfdes en salighetsgrund utom oß sjelfwa, ty wi äro genom synden blottställde för Guds wrede, och wi hafwa ingen utwäg att kunna tillfredsställa Guds rättfärdighet, af hwilken det följer, att synden måste straffas. Guds lag hotar oß med ewig död, ewig bortkastelse ifrån Guds ansigte, såsom syndens straff. Och samma Guds lag i sin stränghet lofwar salighet eller ewigt lif endast med wilkor af lagens fullbordan. Denna lagens fullbordan är omöjlig för oß, ty wi kunna icke älska Gud, med mindre wi få tro på Hans kärlek. Men såsom syndare skulle wi icke kunna tro på Guds kärlek, om icke Guds rättfärdighet blifwit försonad eller tillfredsställd; ty denna

Guds rättfärdighet skrämmer oß bort ifrån Gud, då wi känna oß skyldige till det straff, som Gud icke kan eftergifwa.

Men nu har Jesus Guds Son i menniskonatur för oß utstått detta straff i Sitt bittra lidande, som Han genomgick på korset, då Han bar wåra synder, hwilka Han tagit på Sig. Han har ock med Sin fullkomliga lydnad uppfyllt Guds lag i wårt ställe och dermed förwärfwat oß en rättighet af nåd till ewinnerligt lif.

Ingen annan menniska än Han, som war Gud och menniska i en person, hade kunnat tillwägabringa en för alla menniskor tillräcklig försoning och tillfyllestgörelse. Ingen ängel war dertill skickad att åtaga sig wår salighetssak. Jesus Christus är utwald i Gudomsrådet från ewighet till att wara **försoningen för wåra och hela werldens synder.** Han är det Guds Lam, om hwilket Petrus skrifwer, att **Han war förutsedd** eller förut bestämd **före werldens begynnelse, men uppenbarad i de yttersta tiderna.** Han är **Herren wår Rättfärdighet,** den enda menniskan, om hwilken det heter, att **för Hans lydnads skull warda** de andra **många rättfärdige** ansedde inför Gud, när de Honom med tron omfatta.

Denna hörnsten eller grundwal för wår salighet är **kostelig,** eller dyrbar i Sig Sjelf och i de trognas ögon. De kunna dock aldrig sätta det wärde på Honom, som de borde. Ty den outsägliga Guds kärlek, enligt hwilken **Gud utgaf Sin ende Son** till att blifwa en menniska och **warda en förbannelse för oß,** kan icke här i tiden mer än högst ofullkomligt inrymmas i något menniskohjerta. Den utgör föremålet för ewigheternas lof och kan dock icke till fyllest beprisas.

Men i Ewangelium har den himmelske Fadren framställt Sin Son såsom en utwald kostelig hörnsten.

Ewangelium wittnar derom, att Han är den utwalde, den Ende, på hwilken menniskorna kunna grunda sin salighets byggnad så, att den icke omstörtas och faller. Ewan-

gelium nedslår nemligen all menniskans berömmelse inför Gud. Den egna rättfärdigheten blir upptäckt i deß oduglighet, då allt, som icke går af trons förening med Jesus, framställes hos menniskan såsom förkastligt inför Gud, såsom hörande till **de döda gerningar,** hwilka äro inför Honom illa luktande. Ocksä wisar Ewangelium bort ifrån andra menniskor till att på dem bygga hoppet, de må då wara lefwande eller aflidna, och wisar själarne till Jesus, såsom Den, i hwilken de skola finna sitt allt, ehuru det är öfwerensstämmande med Guds kärleks råd att begagna de trogna och särdeles dem, som äro stadde i predikoämbetet, till att föra andra till Christus och bidraga till hwarandras bewarande i Hans gemenskap. Men Jesus är dock Den, till hwilken alla lärare skola hänwisa, och på hwilken alla trogna skola bygga sitt hopp om frälsning och salighet.

Ewangelium wisar icke allenast till Honom, såsom den utwalde eller ende hörnstenen, utan Guds Ande framställer Honom ock genom Ewangelium i Hans Frälsareherrlighet såsom den kosteliga eller dyrbara grundstenen, då Guds Ande beprisar Honom för de hjertan, i hwilka Han får nedslå alla andra grunder för salighetshoppet.

Och de Heliga Sakramenterna äro på en gång wittnen och insegel till det, som i Ewangelium innehålles. De framställa det, som Gud i Ewangelium lofwar göra med menniskorna, under synliga tecken. Och de meddela äfwen detsamma, som de betecknа; nemligen i **Döpelsen** reningen från synderna samt kraft till att dö från synden och lefwa Gudi, och i **den Heliga Nattwarden** kraft att anamma Jesus med tron såsom lifsens bröd och i följe deraf sedan hafwa af Honom, af det, som Han i Sin död för oß uträttat, fortfarande näring för det andeliga lifwet, ljus, tröst, kraft och frid.

2:o. **Likwäl blir Jesus icke så antagen såsom grundwalen till wår salighet, hwarken af falska lärare, som i texten kallas byggningsmän, eller af de**

obotfärdiga och otrogna, som ock i wår text omtalas, då der nämnas de, som stöta sig på Ordet och tro icke derpå. Jesus blir då för dem en stötesten och förargelseklippa.

När Petrus i ingångsspråket talar om byggningsmännerna, som hafwa bortkastat stenen, hwilken dock är worden till en hörnsten, äro dessa Apostelens ord hemtade ur den 118:de Psalmen, der wi läsa detta profetiska wittnesbörd: **Den stenen, som byggningsmännerna förkastade, är till en hörnsten worden.** Wår Frälsare beropade Sig Sjelf på denna profetian, då Han, såsom wi läsa i Matth. 21 cap., talade till de öfwerstepresterna och fariseerna. Dessa, så skrifwer Mattheus, **förnummo** då, **att Han talade om dem.** Och inför de öfwerstepresterna i Jerusalem anförde ock Petrus samma ord wid det tillfälle, som beskrifwes i Apostla Gerningarnes 4:de kapitel, sägande om Jesus: **Han är den stenen, som af eder, byggningsmännerna förkastad är, och är worden en hörnsten; och** så tillade Apostelen för att utmärka, hwad som härmed menas, **och i ingom androm är salighet; ty det är icke heller något annat namn under himmelen menniskomen gifwet, i hwilket wi skola frälste och salige warda.**

Det är alltså wißt, att med byggningsmännerna, som bortkastat Jesus såsom salighetsgrunden, förstås egentligast Judafolkets förmän och ledare på Jesu tid. De woro byggningsmän, ty det tillhörde dem att framför andra bidraga till uppbyggande af Guds hus, eller att på jorden, och först och främst bland Guds folk werka till Guds församlings bästa. De hade derwid enligt profetiorna bort lägga wittnesbördet om Messias eller den utlofwade werldens Frälsare till grund, och de hade bort erkänna Jesus för att wara deras Messias eller Christus tillfölje af de kännetecken, som på Honom inträffade i öfwerensstämmelse med det profetiska ordet och i stöd af Hans herrlighetsuppenbarelse, som framlyste ur Hans gerningar och ord.

Nu bortkastade de Honom deremot. De antogo hwarken Jesus att wara den rätte Messias, ej heller grundade de i allmänhet sitt eget och andras salighetshopp på Guds ords löften om Messias såsom Den, som skulle bära synderna, gifwa Sitt lif till skuldoffer och framställa den inför Gud gällande rättfärdigheten.

På wår tid hafwa dessa byggningsmän sina likar i sådana lärare, hwilka, om de ock icke groft förneka, utan i yttre bekännelse antaga, att Jesus är Christus, Guds Son och werldens Frälsare, likwäl så framställa salighetsläran, att de anwisa menniskorna till att i grunden bygga på sina egna gerningar, då de icke nog grundligt framställa de oomwändas wäsende i deß förkastlighet inför Gud och icke nog tydligt och lefwande beprisa Jesus i hwad Han gjort för wåra synder.

Men Apostelen talar i texten icke blott om byggningsmännerna, eller sådana, som äro satta att framför andra uppbygga Guds församling med en rätt Guds ords lärdom; utan der nämnas ock **de, som icke tro, de som stöta sig på Ordet och tro icke derpå**; såsom der ock beskrifwes, hwad utgång det tager med dem i följe af deras förhållande till hörnstenen Christus.

Då Han i Ewangelium framställes såsom den utwalde, eller den framför alla warelser utkorade, enda grundwalen för wår salighet; så kan der icke wara någon sann tro hos den menniska, som förbigår Jesus, då det är fråga om hennes rättfärdighet inför Gud och hennes ewiga salighet. Detta göra dock alla de, hos hwilka predikan om den bättring, d. ä. den grundeliga syndaerkänsla, som skall föregå tron icke winner insteg. Det är nemligen i bättringen, eller den sannskyldiga syndaerkänslan, som menniskan skall komma att rätt inse sin egen orättfärdighet inför Gud, och huru förkastligt hela hennes wäsende är, i hwilket hon befinnes, då hon ännu icke med tron fattat Jesus såsom den utwalda kosteliga hörnstenen så, att det kan sägas till henne, såsom Petrus i texten skrifwer till de trogna: **Eder,**

som tron, är Han kostelig. Och så länge Jesus såsom hörnstenen, eller salighetsgrundwalen, icke ännu blifwit så kostelig eller dyrbar för menniskans hjerta, att hon traktar efter Hans delaktighet framför allt och wärderar Honom framför allt hwad werlden hyllar samt alldra helst umgås i sina tankar med det, som handlar om hennes Frälsare; så är der icke den tro, som werkar genom kärleken, och derföre icke heller den rätta kärleken till Gud och menniskor, som af tron allena härflyter. Det skenbart goda, som en sådan menniska gör, kommer af egennyttiga affigter. Det utgår från werldskärlek, i åstundan att slippa skam och skada i werlden, från egenkärlek, att tycka om sig sjelf och således hafwa sin fägnad i sig sjelf, i stället för att hafwa den i Gud och wår Frälsare, och egenrättfärdighet till att inför Gud ställa sitt samwete till freds med egna gerningar eller egen förbättring, hwilket är emot Ewangelium och undanskjuter Jesus, såsom wår enda berömmelse inför Gud.

Lagen, såsom andelig, eller egentligen fordrande ett andeligt sinne i tro och kärlek, skall genom den Helige Andes upplysning werka hos menniskan bättrings erkänsla, så att syndaren, såsom ännu icke omwänd till tron på Jesus, finner sig wara helt nedsänkt i synden, då hela hans wäsende är förwändt inför Gud, så länge han icke har sin lust i Honom, utan i werlden och menniskors bifall, i fåfängan och den förmenta egna rättfärdigheten; utom det att många onda gerningar i lefwernet utgå från den rådande sjelfwiskheten, d. w. s. det sinne, hwari menniskan söker sin egen lust och ära i stället för att söka och finna sitt goda, sin hugnad, sin kraft och sin berömmelse i Christo Jesu.

Men det är just detta ordet, som så många stöta sig på, och komma derföre icke till en sann tro, emedan de icke wilja gå in på en grundelig bättring, som enligt Skriften består icke blott i undflyende af det, som uppenbarligen strider emot Guds bud, utan ock synnerligen i anta-

gandet af den Helige Andes öfwertygelser först om menniskans själatillstånd i det hela, såsom utan en rätt förening med Herren förwändt och olyckligt, och sedan om synden i både lefwerne och hjerta. Så länge menniskan icke will öfwergifwa sådant, som hon kan förstå wara Gud emot, och icke med flitigt bruk af Guds ord under bön om den Helige Andes upplysning lemnar sig åt Hans werkan till att emottaga ljuset öfwer sin wrånghet, syndfullhet och förkastlighet inför Gud, så bygger hon i egenrättfärdighet på sig sjelf, om hon ock beropar sig på Jesus; och hennes tro är icke af rätta slaget. Hon kan då icke undgå att drabbas af domen i Guds ord: **Den, som icke tror, han skall warda fördömd.** Wår Frälsare Sjelf angifwer orsaken till så många menniskors fördömelse, då Han i Joh. 3 cap. säger: **Detta är domen, att ljuset är kommet i werlden; och menniskorna älskade mer mörkret än ljuset, ty deras gerningar woro onda; ty,** så tillägger Han, **hwar och en, som illa gör, han hatar ljuset och kommer icke till ljuset, att hans gerningar icke skola warda straffade,** d. w. s. att han icke skall blifwa af Guds ords ljus på ett bestraffande sätt öfwertygad om beskaffenheten af sitt lefwerne, såsom ett lif i werldskärleken, egenkärleken och i allmänhet i synden.

När menniskan då icke blir rätt syndig i sina egna ögon, så kan icke Jesus blifwa henne rätt kostelig eller dyrbar. Twärtom inträffar det på henne, som Petrus i ingångsspråket beskrifwer, då han säger: **Dem, som icke tro, är stenen, som byggningsmännerna hafwa bortkastat, worden till en hörnsten, och en sten, der man stöter sig på och en förargelseklippa.** Menniskan tror icke på Jesus, då Han icke blir henne i Sin förtjenst, i det, som Han gjort för syndares frälsning och salighet, rätt dyrbar, stor och omistelig. Likwäl blir Han äfwen i afseende på den menniskan en hörnsten, ty Han är såsom sådan af den himmelske Fadren lagd och kan icke rubbas eller bortstötas. Då Han är såsom Den af Gud lagda utwalda hörnstenen,

den enda salighetsgrunden för syndare, så blir det icke heller någon frälsning och salighet för dem, som icke taga Honom emot i den af Gud fastställda nådesordningen, hwilken korteligen innefattas i orden: **Bättring och tro.** En sådan menniska, som icke will gå in i **bättringen** till syndernas allwarliga öfwergifwande och redliga bekännande, **stöter sig på Ordet.** Jesus blir henne en stötesten, då hon icke finner sig wid Hans lära, sådan den i Hans ord är framställd och i öfwerensstämmelse dermed förkunnas. Man finner ock, att sådana själar, som icke redligen wilja söka salighet på den i Guds ord anwisade wägen, antingen lemna allt andeligt åsido eller ock wända sig till de byggningsmän, som wilja uppbygga saligheten på en annan grund, nemligen den borgerliga ärbarhetens och de husliga dygdernas grund; hwarwid en sann omwändelse till Gud icke yrkas med allwar eller anwisas med någon klarhet. Den, som stöter sig på Guds ord, der det rätt framställes, stöter sig på Jesus, ty Guds rätta ord går helt och hållet derpå ut, att i bättringen eller den grundeliga syndaerkänslan nederslå alla andra stöd för menniskans salighetshopp och göra henne rätt fattig och syndfull i egna ögon samt så rätt nådesökande, och derefter framställa Jesus, såsom föremål för tron, att Han måtte blifwa för menniskan rätt kostelig eller dyrbar. Men blir Jesus **en stötesten,** att menniskan ej finner sig wid att anamma Honom så, som Han skall anammas i en sann botfärdighet och med trons fortfarande, hjertliga och allwarliga begär, så blir Han ock, när menniskan fortfar i obotfärdighet och otro, för henne **en förargelseklippa,** d. ä. en sådan klippa, som ligger i wägen, och på hwilken man faller omkull och slår sig förderfwad. Jesus ligger såsom en klippa i Zion, eller Guds församling. Han kan icke ryggas. Bygger man rätt på Honom, så har man ett salighetshopp, som icke swiker. Men will man blifwa salig, utan att gå in på den omwändelse till Gud, som allena förer till en sann, hjertelig, fortfarande trostillegnelse af Jesu förtjenst, så kommer man

på sistone på skam med sitt hopp och stannar i förderfwet. Må detta till warning och wäckelse äfwen på denna stunden förkunnas för obotfärdiga själar bland dessa här församlade nattwardsgäster. Utan en sann omwändelse till Gud blir der ingen tro, ingen syndaförlåtelse, ingen salighet, icke en gång wid nådens och salighetens bord, som är beredt i den Heliga Nattwarden. Detta betygas högtidligt och allwarligt i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Deremot, så anmärkes slutligen:

3:o. **Deremot blir Jesus för dem, som willigt emottaga Guds ords ljus till att känna sig sjelfwa, en utwald kostelig hörnsten, och är såsom sådan äfwen för dem framställd i den Heliga Nattwarden, att de måtte komma till att på Honom bygga det salighetshopp, hwarmed man icke blifwer till skam.**

Apostelen sammanbinder, såsom wi hört i wår text, det med hwartannat, att **stöta sig på Ordet och icke tro derpå.** Det är, såsom wisadt blifwit, isynnerhet på bättringspredikan, hwilken går ut på att hos menniskan åstadkomma en rätt syndens kännedom, eller på det Ordet, som wisar den oomwända menniskan i hennes rätta beskaffenhet inför Gud, det är isynnerhet derpå, som menniskorna pläga stöta sig. Ty det är för de flesta så swårt att utsätta sig för de försakelser och lidanden, hwilka i werlden följa med syndens allwarliga undflyende, att de hellre ihopsöka hwarjehanda lama ursäkter för att få förblifwa i sådant, som Guds Ande till en början wisar dem såsom oriktigt i deras wäsende och förhållande. När de då härwid stå emot den Helige Andes första öfwertygelser om synden, så kan Han icke inlåta sig widare med dem till att grundeligen öfwertyga dem, huru de äro **bortkomne från det lif, som af Gudi är.** Det är ock påkostande för menniskors egenkärlek, isynnerhet för dem, som i denna werlden äro högt uppsatte, eller anses såsom lärda, wisa och kloka i jordiska ting, att erkänna sin egen blindhet i det andeliga,

och huru de deri mißtagit sig och handlat helt förwändt inför Gud. Dock står det fast, att den, **som icke tager Guds rike såsom ett barn** och såsom ett barn låter lära sig af Guds Ande, han **kommer icke in i Guds rike.** Ty den, som icke will gå in på den bättring inför Gud, hwarigenom der hos menniskan börjas i en grundelig sjelfkännedom en omwändelse från mörkret till ljuset, han kommer icke till den sanna tron på Jesus och blir derföre utan Guds rike, både nådens rike, hwari endast de trogna äro rätte medlemmar, och herrlighetens rike, deri endast de inkomma, som blifwa i en sann tro bewarade intill ändan.

Men deremot de, som icke stöta sig på det Ordet, hwarmed Guds Ande öfwertygar dem om deras afwikelse ifrån lefwande Gud till afgudarne i werlden, till att söka efter det jordiska framför det himmelska och wara trälar under menniskors omdömen och sina egna begärelser, de, som willigt emottaga det gudomliga ljusets straffande eller öfwerbewisande om sitt eget tillstånd, såsom oomwände, förtappade och fördömde syndare, fulle med synd inför Gud och oförmögne att hjelpa sig sjelfwa, de få ock under fortfarande aktande på Ordet lära känna Jesus, såsom en utwald, kostelig hörnsten, då Guds Ande hos dem utförer sitt egentliga werk, hwarom Jesus talar i Joh. 16 cap., då Han säger om den Helige Ande, icke allenast att **Han skall straffa werlden,** eller på ett bestraffande sätt öfwertyga de oomwända menniskorna om deras wäsende, utan ock: **Han skall prisa,** eller förherrliga, **Mig,** d. ä. göra Mig rätt kostelig och dyrbar för menniskors hjertan.

Ack, att Jesu Nattward kunde, enligt Stiftarens kärleksfulla afsigt, hos några af eder i dag bidraga dertill att förherrliga Jesus! Den Heliga Nattwarden syftar dertill, ty den är inrättad till Jesu åminnelse, eller i den afsigt, att Han skall komma hos Sina återlösta i en hjertlig trosåtanka och framgent wara hos dem ihågkommen, såsom deras enda salighetsgrund, deras högsta skatt, deras Frälsare och saliggörare för tid och ewighet. Lycklig den, som så

med tron fattat Jesus, att han söker Honom framför allt och finner i Honom sin hugnad, sin frid och kraft, sitt ljus och lif, sin rättfärdighet och starkhet! Äfwen för dessa Herrens trogna werkar den Heliga Nattwarden dertill, att Jesus framgent blir dem rätt dyrbar. Men Han är ock för oß alla i den Heliga Nattwarden framställd i hwad Han gjort för oß, då Han utgaf Sig för oß i döden, och i hwad Han will blifwa för oß, nemligen lifsens bröd för wåra själar. Han ser då efter dem, som söka Honom af hjertat, som hungra och törsta efter rättfärdigheten inför Gud, den wi icke kunna finna i oß sjelfwa men måste allwarligen söka i Jesu Christo, om wi skola finna den.

Måtte här på denna stund wara åtminstone några, som med botfärdiga och nådesökande hjertan nalkas nådastolen Jesus Christus, då I, dyre nattwardsgäster, nu skolen frambära inför Herren eder bekännelse och bön med dessa eller dylika ord: **Jag fattig syndig o. s. w.**

Skriftetal.

VII.

Du säger: Jag är rik och hafwer nog och behöfwer intet; och wet icke, att du är eländig och jämmerlig, fattig och blind och naket. Jag råder dig, att du köper guld af Mig, det genomeldadt och bepröfwadt är, att du må blifwa rik; och hwit kläder, som du må kläda dig uti, på det din nakenhets blygd icke skall synas; och smörj dina ögon med ögnasalfwa, att du må få se.

I början af Uppenbarelseboken innehållas sju bref, som Herren Jesus lät skrifwa genom Johannes till sju församlingsänglar, eller föreståndare för församlingar i Mindre Asien. I dessa bref är det Herren Jesus Sjelf, som talar och yttrar Sitt omdöme om deras ställning, till hwilka Han skrifwer, samt gifwer efter denna ställning lämpade warningar, uppmaningar och löften. Det sista af dessa bref, skrifwet till församlingsföreståndaren i Laodicea, utmärker den andeliga ljumhet, som fans hos denne man, och huru denna andeliga ljumhet är Herren Jesus mißhagelig och för menniskans själ farlig. Detta lära wi af Herrens Jesu ord: **Jag wille, att du wore antingen kall eller warm; men efter du är ljum och hwarken kall eller warm, skall Jag dig utspy utur Min mun.** Derefter uppgifwes orsaken till den andeliga ljumheten, och huru densamma skulle kunna afhjelpas, då det heter: **Du säger: Jag är rik** o. s. w. Uppb.-b. 3: 17, 18.

Anmärkom i anledning af dessa ord:

1:o. **Såwäl den andeligen kalla som den andeligen ljumma menniskan har en inbillad rikedom, men**

är i sjelfwa werket eländig och jämmerlig, just emedan hon är fattig och blind och nakot, utan att weta deraf.

1) Den andeligen kalla menniskan och hennes inbillade rikedom.

Den menniska är andeligen kall, som wisar likgiltighet om det andeliga. Hon går sällan eller aldrig i kyrkan och anwänder merendels Söndagen till arbete och förströelse och brukar Guds Ord till läsning endast wid synnerliga tillfällen.

Hon säger i afseende på sin själ: **Jag är rik och hafwer nog och behöfwer intet.** Det, som hon har eller får af werldens winning, nöjen och ära, det tillfredsställer någorlunda hennes själ, så att hon icke menar sig annat behöfwa än blott att få behålla eller föröka detta. För ewigheten åter tröstar hon sig lätt, dels emedan hon aflägsnar tanken på densamma, dels emedan hon gör sig föreställningar derom efter sitt eget behag. Det bifall, hon har i werlden, och det wälbehag, hwarmed hon sjelf ser till sin utwärtes ärbara eller i någon mån gagnande wandel, menar hon skola ock trygga henne inför Gud. På sin höjd sätter hon Guds barmhertighet eller ett löst beropande på Christi förtjenst bredwid sin rättskaffenhet, duglighet, godhjertenhet m. m.

2) Den andeligen ljumma menniskan och hennes inbillade rikedom.

Den andeligen ljumma menniskan är den, som wisar sig mera mån om det andeliga än mängden, men icke är angelägen om att fatta Christus, utan blott att kunna wara nöjd med sig sjelf. Till en andelig ljumhet kommer menniskan, då hon wäl emottager kallelser till Guds rike, men icke will gifwa sig rätt under den uppwäckande nåden. Hon will icke låta utblotta sig under emottagande af Guds Andes wäckelsers öfwertygelser. Derföre inbillar hon sig wara rik, eller gör åtminstone sin flit för att kunna inbilla sig wara det.

Hennes inbillade rikedom är sammansatt af hwarje-

handa, som har ett andeligt sken. Dertill förer hon sin flit i Ordets hörande och läsande, sin kyrkogång och nattwardsgång, sin kunskap i Guds ord, den hon håller för andelig insigt och erfarenhet, sina kallelsesrörelser, dem hon gerna will anse som Guds Andes wittnesbörd om barnaskapet, wäckelser, som hon uttyder som anfäktningar, sitt sjelftagna beropande på Christus, hwilket hon anser för tro, sina wälgerningar mot de fattiga, dem hon anser wara bewis på kärlek till nästan, sina förbindelser med menniskor, hwilka hafwa namn och anseende af andelighet, dem hon håller för att wara en kristelig gemenskap med de trogna, sin angelägenhet att genom dylikt umgänge stödjas i sina goda tankar om sig sjelf, hwilken angelägenhet hon räknar för att wara broderlig kärlek.

3) I sjelfwa werket är dock såwäl den andeligen kalla som den andeligen ljumma menniskan, **eländig och jämmerlig,** just emedan hon är fattig, blind och nakot, utan att weta deraf.

Elände kallas med rätta den, som har hwarjehanda wedermöda; **jämmerlig** är den, som är beklaganswärd (se grundtext.)

Den andeligen kalla menniskan är eländig och jämmerlig; ty hon är fattig blind och naken, utan att weta deraf. **Fattig** är hon, emedan hennes rikedom är inbillad. Werldens håfwor, om hon har dem, äro dock ganska flyktiga och kunna icke göra henne rätt lycklig. Nej, hon erfar wid alla sina njutningar icke den sanna lyckan. Snart skall det blifwa uppenbart, att hon skall blifwa lika fattig, som den rike mannen war i helwetet, der han icke erhöll en enda wattendroppa. **Naken** är hon, om hon ock synes wara än så wäl klädd i ärbarhetsdrägten. Synes hennes skam icke för menniskor, utan betäckes den af ett skenfagert wäsende, som werlden wärderar, så är den likwäl icke skyld för Gud, icke en gång för dem, som hafwa andelig syn. Och en gång skall nakenheten uppenbaras för henne sjelf och för hela werlden, utan att någonsin kunna skylas. —

Blind är en sådan åt denna werlden med håg och hjerta wänd och för det andeliga liknöjd menniska, ty hon känner icke sitt sanna bästa, hon inser icke sitt wådliga tillstånd, hon har ingen andelig syn till att se Jesu Christi och Hans rikes herrlighet. Hon är då i en fördold eller uppenbar nöd. Hon gör sig mångfaldig wedermöda för att icke förlora, hwad hon menar wara sitt goda, och hon arbetar dock förgäfwes. Hon lider mycket för att icke blifwa utskämd af werlden. Hon sträfwar för sin upplysning, och hon stannar i mörkret, i fattigdomen, i wanäran. I sanning — hon är då beklagelig.

Men äfwen den andeligen ljumma menniskan är i wedermöda och i en ömkanswärd belägenhet. Hon gör sig mycket beswär att förena Guds och werldens wänskap och att upprätta tillfredsställelsen med sig sjelf, men förföljes derwid icke sällan af oro eller förderfwar sig och andra i ett uppblåst fariseiskt wäsende. Hon är **fattig**, ty hon saknar den sanna tron, som är det kosteliga guldet. Hon är **naken**, ty hon är icke iklädd Christi rättfärdighets klädnad. Hon är **blind**, ty med allt Guds ord, som hon hör och läser, med alla rörelser och wäckelser, som hon erfar, blir hon likwäl i owetenhet om sin egen belägenhet, och söker förgäfwes, emedan hon söker falskt, och warder med alla sina inbillningar bedragen, sedan hon gjort mycket för sin själ. I allt detta är hon ömkanswärd.

2:o. **Wår Frälsare har guld, hwita kläder och ögonsalfwa att gifwa åt den i andeligt afseende fattiga, nakna och blinda menniskan.**

Wår Frälsare anwisar i texten, hwar det skall bekommas, som behöfwes för menniskan i hennes fattigdom, blindhet och nakenhet, och augifwer tillika, hwad detta är, som behöfwes, då Han säger: Jag råder dig, att du köper guld af **Mig**, det genomeldadt och bepröfwadt är, att du må blifwa rik; och hwit kläder, som du må kläda dig uti, på det din nakenhets blygd icke skall synas, och smörj din ögon med ögnasalfwo, att du må få se.

Guldet, som menniskan behöfwer för att blifwa rik, är den sanna, af Guds Ande werkade tron, hwilken i pröfningens hetta blir liksom genomeldad och derigenom befriad från det widlådande slagget; ty med denna tro allena, den sanna tron, som kan genomgå trospröfningarne, eger menniskan del i det, som wår Frälsare förwärfwat, syndernas förlåtelse, rättfärdighet och barnaskap hos Gud samt den Helige Andes gåfwor, hwarmed man är rik inför Gud.

Af detta, som wår Frälsare förwärfwat, nämnas särskildt i det följande de **hwita kläder**, hwarmed nakenhetens blygd skall skylas; och dessa hwita kläder utmärka wår Frälsares rättfärdighet, som betäcker all menniskans syndaskuld och gör henne inför Guds ögon ren och täckelig. Dessa hwita kläder har wår Frälsare beredt åt oß dermed, att han icke allenast i Sitt lidande försonade för wår synd, att hwar och en, som tror på Honom, blir rentwagen inför Gud från alla sina synders orenlighet, utan ock bewisade den fullkomliga lydnad mot Sin Fader, hwilken tillräknas den, som tror på Jesus, så att det Fadrens wälbehag, som hwilade öfwer Hans älskelige Son, blir öfwer en sådan menniska hwilande.

Men då det för att komma till tron och dermed warda rik för Gud och warda iklädd Christi rättfärdighet är enligt Jesu egen predikan nödwändigt att först i den sanna bättringen komma till en rätt syndakännedom och syndaerkänsla, och då äfwen en andelig upplysning om wår Frälsares förtjenst måste föregå tron och leda till tron, så bifogar ock wår Frälsare till slut det råd, som tjenar till afhjelpande af den blindhet, hwilken jemte fattigdom och nakenhet egde rum hos den ljumma menniskan, som Han i brefwet tilltalar. Han säger nemligen: **Smörj dina ögon med ögnasalfwo, att du må få se**, och utmärker dermed den Helige Andes upplysning, och först och främst den upplysning, som leder till menniskans kännedom om hennes eget tillstånd, hwilket är fördoldt för den andeligen ljumma menniskan. I de närmast följande orden uti samma bref

förekommer ock beskrifning på det, som eger rum i uppwäckelsen, eller upplysningarne af Guds lag, hwarigenom sjelfkännedomen werkas, då Herren Jesus säger: **Den Jag älskar, den agar Jag och näpser,** eller egentligen: **den öfwerbewisar Jag och tuktar.** Öfwerbewisningen sker genom skäl af Guds ord, hwaraf menniskan kommer att förstå sin fattigdom, blindhet och nakenhet inför Gud; och näpsandet, eller tuktandet, utmärker den oro och det själabekymmer, som följer med en dylik öfwerbewisning, då menniskan låter Guds Ande dermed få rätt ingång i sitt hjerta; och detta är det första och wigtigaste, som behöfwes för en andeligen ljum menniska. Detta är ock det, som Jesus tillbjuder och således will och kan meddela henne, om hon antager Hans råd.

3:o. **Genom Sin Andes tillämpningar af ordet gifwer Herren Jesus menniskan råd, att af Honom köpa det, som tjenar till afhjelpande af den blindhet, den nakenhet och det armod, hwilka i andligt afseende hos henne ega rum.**

Så tilltalar Herren Jesus i texten den andeligen ljumme läraren i Laodicea: **Jag råder dig att du köper guld af Mig, det genomeldadt och bepröfwadt är, att du må blifwa rik; och hwit kläder, som du må kläda dig uti, på det din nakenhets blygd icke skall synas, och smörj din ögon med ögonsalfwo, att du må få se.**

Likasom wår Frälsare här särskildt tilltalar den mannen, till hwilken dessa ord närmast woro rigtade, så tilltalar Han ock särskildt hwarje menniska, hwilken Han gifwer råd i afseende på själen. Han gör detta genom Sin Andes tillämpningar af ordet på den enskilda menniskans hjerta, och Han gör det på ett sätt, som innefattas i tilltalsordet: **Jag råder dig;** så att Han således icke twingar. Det, hwartill Han råder, innefattar ett menniskans förhållande, som kan kallas ett **köpande.**

Redan i de första kallelsesdragningarne gifwer Herren Jesus en menniska råd. Han låter genom Sin Ande ett

nytt ljus uppgå för menniskan, hwari hon förstår, att hon hitintills warit blind i afseende på sitt sanna bästa. Då gifwes henne råd att icke fortfara i samma liknöjdhet om Guds ord och det ewiga goda, som hittills hos henne funnits. Men derwid förekommer ock insigt på, att det goda, som Jesus har förwärfwat, wäl är wärdt att söka med försakande af egen beqwämlighet och fördel, eller förströelse i werlden; således uppmanas till ett **köpande**, hwilket alltid innefattar ett försakande af något för att winna ett annat.

Antages detta råd, så att menniskan flitigt begagnar tillfällena att höra och läsa Guds ord, der det i renhet och klarhet framställes; så kommer Guds Ande med sina wäckelser till att öfwertyga menniskan, att hon behöfwer **hwita kläder.** Han gifwer henne anledningar att förstå, att hon i sin närwarande ställning icke är så klädd, att hon kan täckas Gud, utan att hon är förkastelig inför Hans ögon. Rådet gifwes då att köpa de hwita kläderna, eller att söka den rättfärdighet, med hwilken hon kan bestå inför Gud. Guds Ande drifwer icke allenast på att försaka den uppenbara orättfärdigheten i lefwernet, utan Han wisar ock, att hos menniskan icke finnes någon rättfärdighet eller någon förmåga att skaffa sig densamma. Derföre råder Han henne att icke söka det hos sig sjelf, hwarmed hon kan bestå inför Gud. Med upplysningarne af Evangelium, som följa på menniskans antagande af upplysningen om hennes egen orättfärdighet och förderf, wisar Guds Ande menniskan, hwarest de hwita kläderna finnas, nemligen hos Jesus, wår Frälsare, och uppmanar henne att söka dem hos Honom. Han gör det ock klart för menniskan, att allt kommer derpå an att hon kommer till den sanna tron på wår Frälsare, emedan denna tro är det **guld**, hwarmed menniskan warder rik för Gudi; icke såsom skulle tron wara en förtjenst i och för sig sjelf, utan emedan med tron följer delaktigheten af Christus och allt hwad han förwärfwat.

Antages derföre rådet att köpa af Jesus, så winner menniskan hwad som tjenar till afhjelpande af hennes fattig-

dom, nakenhet och armod. Köpet sker icke genom frambärandet af några penningar, utan så, som det förklaras i Es. 55 Cap. 1 vers, just dermed, att menniskan lemnar tanken på att hafwa något eget; så att hon både släpper farandet efter, att med eget bemödande få se, och inbillningen om att hafwa någon egen rikedom eller klädnad; utan låter framställa sig såsom fattig och utblottad och så i sin blindhet mottager, hwad genom ljuset ofwanefter wisas henne såsom hos Jesus befintligt. Då kommer menniskan till att winna sin Frälsare och är då salig, såsom wi widare må anmärka:

4:o. **Salig är den menniska, som hos Jesus köper utan penningar och för intet, ty hon blifwer rätteligen andeligen seende, slipper att skämmas för sin nakenhet, och warder rik på det guld, som genomeldadt och bepröfwadt är.**

Hela Guds Andes nådeswerk, hwarigenom Han bereder menniskan till tron på hennes Frälsare, går derpå ut, att menniskan må komma till Jesus och taga **utan penningar och för intet.** Genom den första kallelsen wisar Guds Ande menniskan, att hennes rikedom på insigt i det andeliga är endast förment, ty hon blir genom kallelsen begärlig att lära, såsom den, som ännu icke wetat saken rätt. Genom uppwäckelsen nedslår Guds Ande menniskans inbillningar om hennes egen rättfärdighets kläder; — och genom de Evangeliska upplysningarne gör Guds Ande menniskan angelägen om att komma till tron. — När då i andens fattigdom menniskan känner sig sakna allt, både det andeliga ljusets **ögonsalfwa,** trons **guld** och rättfärdighetens **hwita kläder,** så är hon rättsligen skickad att emottaga af Jesus **utan penningar och för intet.** Guds Ande drifwer derpå genom känslan af hennes behof och minnet af hwad hon sett såsom af Jesus åt henne förwärfwadt. Han upptänder just då trosbegäret och trostillförsigten i menniskans hjerta och gifwer henne så det rätta **guldet.** Ja, när menniskan bidar, att Guds Ande skall föra henne till tron, eftersom hon ser sig sjelf ej hafwa några penningar att derför skaffa sig

detta guldet, d. ä. ingen förmåga att till tron förhjelpa sig, så hjelper Guds Ande henne dertill, under det hon fortfar att bruka Herrens rätta ord med bön om tron, med bekännelse af sin syndaorenhet och sin andeliga nakenhet och blindhet. När hon i bönen handlar träget med Gud i Guds Sons namn, anhållande om tron på Honom och om del i Hans rättfärdighet till syndernas förlåtelse, så sker det att hon kommer både till tron, då hon kan hålla sig wid Guds löften, och med detsamma warder iklädd de hwita kläderna, då Jesu Christi förtjenst henne tillräknas. Då warder hon ock rättsligen andeligen seende, att icke, såsom tillförene i de Evangeliska upplysningarne ljuset endast lyst in i hjertat såsom i ett mörkt rum, dit ljuset stundom inbäres men åter uttages, så att der warder mörkt såsom förut; utan morgonstjernan Christus har uppgått i den troende menniskans hjerta, att hon kan wandra i ljuset. Ty oaktadt de omwexlingar, som äfwen en pånyttfödd menniska får erfara, är der dock under allt mörker hopp till Herren uti djupet af menniskans hjerta, så att efter owädrens moln, som stundom nedstörta öfwer henne, nådesljuset alltid på nytt frambryter. — Tron, som är i hjertat, är det guld, hwarmed hon är rik i delaktigheten af sin Frälsare, och detta **guld** kallas i Texten **genomeldadt och bepröfwadt.** Ty tron måste, såsom Petrus skrifwer i 1 Ep. 1: 6, 7, i mångahanda försökelser, hwarwid menniskan bedröfwas, warda luttrad och kostligare än guldet, som pröfwas i elden. — Men genom dessa pröfningar, då menniskan i frestelser och lidande lärer bättre känna sig sjelf i sitt stora behof af Jesus, och Jesus i Hans trofasthet och nåd, i Hans oumbärlighet och tillräcklighet, skall tron stadfästas och förökas. Och så skall menniskan ock behålla de hwita kläderna, då hon behåller tron. Hon skall wara klädd så, att hennes **nakenhets blygd icke skall synas.** Hon skall i sin Frälsares rättfärdighets skrud wara och förblifwa wälbehaglig inför Gud, och en gång stå i den hwita drägten inför Hans thron och tacka Honom för sin salighet.

5:o. **Åt dem, som genom kännedom om sig sjelfwa kommit ut från den andeliga kölden och ljumheten, erbjudas i den Heliga Nattwarden ögonsalfwa, guld och hwita kläder.**

I den Heliga Nattwarden finnes **ögonsalfwa**, ty emedan Nattwarden är inrättad till Jesu åminnelse, så tjenar den ock för dem, som till detta ändamål gå dit, till att hjelpa till en rätt åtanke af deras Frälsare, hwilket är detsamma som att detta sakrament öppnar ögonen för strålarne af Rättfärdighetens Sol, Jesus Christus. — Men den åtanken af wår Frälsare, hwartill den Heliga Nattwarden leder, är en åtanke i tron med hjertats innerliga begär och tillförsigt till Jesus. Derföre tillbjudes här kraft till tron, eller här är det **guld** att få, hwarom redan blifwit taladt. — Då följer ock dermed delaktighet af de **hwita kläderna** eller af Jesu Christi förtjenst. Ja, Han räcker oß här Sjelf Sin lekamen och Sitt blod till emottagande af, och will dermed skänka, hwad Han förwärfwat med Sitt utgifwande till lidande för wåra synder och till fullkomlig lydnads bewisning mot den himmelske Fadern.

Likwäl kan den andeligen kalla eller andeligen ljumma menniskan icke emottaga det, som i den Heliga Nattwarden är att få. Den andeligen kalla menniskan, om hon någon gång går till Nattwarden, går dit med sin liknöjdhet om det andeliga, med sitt i werldens wäsende fördjupade sinne. Då hon ännu icke mottagit den första kallelsen, så att hon blifwit wänd att akta på Guds Ord, är hon stadd i sin naturliga blindhet, i sina inbillningar om upplysning, rättfärdighet och tro. Hon will alldeles icke efterkomma rådet att köpa af Jesus, ty hon menar sig **wara rik, hafwa nog och behöfwa intet.** Men det andeliga goda kan dock icke af Jesus fås, icke en gång i den Heliga Nattwarden, utan genom ett sådant köpande, som innefattar ett försakande af menniskans goda tankar om sig sjelf, ett utgående från inbillningarne om den förmenta rikedomen.

I dessa inbillningar är ock den andeligen ljumma

menniskan stadd ehuru på annat sätt, ty hon wisar sken till andelighet och någon åstundan derefter, ja, åtminstone mera flit än den stora hopen. Men då hon emotstått och emotstår den uppwäckande nådens werkningar och gör allt för att finna sig rik, så kommer hon icke såsom den fattige, blinde och nakne; och hennes inbillningar om sig sjelf, eller hennes farande efter att se något hos henne sjelf, hwarmed hon skulle kunna tillfredsställas, göra, att hon icke såsom den som icke penningar hafwer, kommer till att köpa af Jesus.

Deremot den, som kommit ut ifrån den andeliga kölden eller ljumheten, bjudes att i Nattwarden emottaga af det rika nådesförrådet. Den menniska har kommit ut ifrån både andelig köld och ljumhet, hwilken icke blott börjat flitigt umgås med Guds ord, utan ock göra detta i den rätta affigten att nämligen låta Guds Ande med Ordet få werka efter Hans behag på hjertat. När då menniskan icke will hafwa stöd för sina goda tankar om sig sjelf, utan will se, hwad Guds Ande will wisa henne, när hon icke will hafwa sin salighetssak i hast afgjord, hwarken med nattwardsgång eller annat, utan will bida och hålla stilla för Guds Ande under ordets flitiga bruk med bön om att lära känna sig sjelf och känna sin Frälsare, då kommer menniskan icke allenast till att se sin egen andeliga blindhet, fattigdom och nakenhet, utan Guds Ande manar ock i rättan tid en sådan menniska att möta sin Frälsare Christus i Hans Nattward, att framkomma till Honom, så eländig och jämmerlig hon är. Då hon erkänner sig detta wara och söker hjelpen hos sin Frälsare, så ser han till henne i barmhertighet. Han will då låta hennes nattwardsgång lända dertill, att hon skall känna Honom såsom den som har guld, hwita kläder och ögonsalfwa till att gifwa. Han emottager i nåd de suckar, som hwarje i sjelfkännedom förödmjukad och efter Jesu delaktighet allwarligt sökande själ frambär i syndabekännelsen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska o. s. w.**

Skriftetal.

VIII.

Will du omwända dig, Israel, säger Herren, så wänd dig till Mig, och om du bortlägger din styggelse från Mitt ansigte, så skall du icke bortdrifwen warda.

I dessa ord gifwer Herren Gud genom Profeten Jeremias åt Sitt affälliga Israel uppmaning och anwisning till en sann omwändelse, och desamma gälla i detta afseende äfwen för dem, som hafwa hört till det andeliga Israel, men affallit ifrån Herren. Må då alla affallna men ännu icke till Herren sin Gud omwända kristna, som på denna stund här äro närwarande, taga dessa ord åt sig, såsom **sig** gällande: **Will du omwända dig** o. s. w. Jer. 4: 1.

1:o. **Såsom Profeten Jeremias måste å Herrans wägnar hota det affälliga Israel med flykt och fångenskap, så är hwar och en affällig kristen, som icke rätteligen omwändt sig till Gud, såsom en bortdrifwen flykting och har att wänta den förskräckligaste fångenskap.**

Likasom det affälliga Israel, eller det Judiska folket, för hwilket Jeremias närmast profeterade, war från början Guds egendomsfolk och i sitt land åtnjöt Herrens nådiga närwaro, så har hwarje affällig kristen genom döpelsen hört till Guds folk och har då haft Guds Ande boende i sitt hjerta.

Men likasom Israel på Jeremiæ tid war ett från Gud affallet folk, så äro de flesta kristna på wår tid sådana menniskor, som affallit ifrån Herren.

Israel afföll ifrån Gud, då det wände sig ifrån Guds ord till att akta på det hedniska afguderiet, hwilket war styggeligt i sig sjelf och medförde styggeliga gerningar.

Guds ord war på Profeten Jeremiæ tid så bortlagdt ibland Israels folk, att Herrens lagbok frambars till konung Josia såsom ett fynd, hwilket framletats ur templet, och att denne konung, då han började läsa deri, förnam sådant, som förut war honom obekant.

Och afguderiet hade under flera konungar bland Israels folk tagit så öfwerhand, att konung Josia måste till deß utrotande anställa en rensning öfwer hela landet, sedan han ur sjelfwa templet låtit utkasta allehanda tyg, som tjenat till afguden Baals och flera andra afgudars tjenst.

Ibland andra styggelser, som följt med det i sig sjelft för Herren styggeliga afguderiet, war äfwen den, att folket uppbränt sina egna barn åt Moloch.

Inför den Herren, som i Nya Testamentet will wara tillbedd i andanom och sanningen, är affallet icke mindre bland wår tids kristna än fordom hos Israel; och för ett andeligt bedömande finnes hos de kristna en likhet med hwad på Jeremiæ tid egde rum hos Israel.

Ehuru Biblen icke nu är en så sällsynt bok, som den war på Josiæ tid; så är den af de mesta lika litet brukad, som den före denne konungs tid warit det bland Israel. Och när någon, såsom konung Josias, börjar att deri få förstånd, så finner han, att, oaktadt han menat sig hafwa god kristendomskunskap, likwäl det, som han i Biblen fått lära warit honom förut till det mesta såsom obekant. En sådan menniska får ock, såsom konung Josias, anledning att förskräckas öfwer den stora och allmänna afwikelsen från Biblens lära, som han finner i sitt eget och andra menniskors lefwerne.

Ett för Gud styggeligt afguderi bedrifwes af alla oomwända menniskor, hwilka, då de med sitt hjerta afwikit från Herren, den sanne Guden, äro wände till mammon eller de jordiska egodelarne, såsom sin högsta skatt,

eller ock äro nedsänkta i wällustens tjenst, eller i den falska egenkärleken, hwari menniskan afgudar sig sjelf.

Ibland andra styggelser, som följa med en sådan ställning i kristenheten, är äfwen den, att de, som sjelfwa icke söka undkomma den tillkommande wreden, äfwen uppoffra sina barn åt elden, då de icke genom tukt och Herrans förmaning söka att rädda deras själar, utan med sitt eget exempel draga dem med sig till förakt för Guds ord, till fåfänglighet och syndawäsen.

Och de från Gud affallna kristna irra redan omkring såsom bortdrifne flyktingar, men hafwa ock den förskräckligaste fångenskap att wänta.

Profeten Jeremias predikade i wår Text för Israel: **Om du bortlägger dina styggelser ifrån Mitt ansigte, skall du icke bortdrifwen warda.** — I dessa hans ord innefattas då äfwen hotelsen, att de, som icke omwända sig, skulle bortdrifwas, eller kanske närmare enligt ordets egentliga betydelse irra omkring såsom flyktingar. Detta öfwergick ock det Judiska folket på Profetens tid, då detsamma af konung Nebukadnezar fördes till Babel.

Men alla affälliga kristna, som genom försummelse af Guds ord och lust till det werldsliga wäsendet och samtycket till synden bortdrifwit Guds Ande ur sina hjertan, att Han der icke mera bor, irra redan omkring såsom flyktingar, då de icke ledas af Guds Ande. De hafwa längesedan kommit bort ifrån Guds barns stilla frid, såsom Israel för sina synder drefs ifrån den lugna besittningen af sitt land, det sköna Kanaan. Och såsom Israel fördes med wåld till Babel, så hafwa de, som icke drifwas af Guds Ande, många pådrifware i werldssällskapet och i sina egna lustar och i de onda andarne, som regera dem efter sin wilja. Och dessa jaga dem fram på förtappelsens wäg allt närmare till den fångenskap, der de en gång i det yttersta mörkret skola wara såsom bundna till händer och fötter och aldrig få se eller njuta ljuset i Guds kärleks saliga gemenskap.

Och detta, som wäntar eder, I från Gud affallne menniskor, afstyres icke dermed, att I då och då framträden till Herrens nattwardsbord. Ty, såsom Paulus skrifwer: **I kunnen icke dricka Herrans kalk och djeflarnes kalk;** så går wisserligen icke an att förena den Heliga Nattwardens bruk med ett fortfarande och rådande afguderi, hwarwid man är wänd ifrån Gud och Hans ord till werlden, synden och sig sjelf. Nej, utan en begynd allwarlig omwändelse till Herren har menniskan ingen nytta af sin nattwardsgång, utan ökar dermed sin själawåda och sin syndaskuld. Utan syndens öfwergifwande, då man wänder sig ifrån sina gamla syndawägar och sina förwända tankar om sig sjelf och om Herren, finnes icke heller wid nattwardsbordet någon tillgång till syndernas förlåtelse; utan den obotfärdige syndaren, den menniska, som försummar Guds ord och lefwer efter sitt eget sinne, får äfwen wid sin nattwardsgång behålla synderna såsom en fortfarande och förökad skuld inför Herren. Detta ware eder sagdt till eder warning och wäckelse i den Treenige Gudens Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn. * * *

2:o. **Den menniska, som frågar efter omwändelse, har att akta på den anwisning till en rätt omwändelse, som i texten gifwes, nemligen att syndastygelserna måste bortläggas, och att det är till Herren, som man skall omwända sig.**

De mesta fråga så litet efter omwändelse, att mycken anledning är att ställa till nattwardsgäster de ord såsom fråga, med hwilka wår text börjar, då det heter: **Will du omwända dig Israel.** — Ty det wisar sig som det wanliga, att hwarken wid nattwardsgången eller wid andra tillfällen omwändelsen ligger menniskan om hjertat såsom någon hufwudsak.

Icke få torde de wara på wår tid, som hwarken fråga efter Guds ord eller den Heliga Nattwarden, om de ock ibland gå till Nattwarden för ett bruks skull eller för att göra sällskap med någon annan.

Men äfwen de, som mena sig böra för sina egna själars bästa gå till Skrift, ja ock de, som befatta sig med Guds ord till att höra det mer än många andra och äfwen läsa det för sig sjelfwa, fråga i allmänhet icke efter omwändelse. De taga icke upp den frågan såsom särdeles wigtig, huruwida de äro omwända eller icke; och de företaga sig icke sina så kallade gudaktighetsöfningar i den afsigten att fråga efter omwändelsewägen och derpå inkomma.

Men några torde dock wilja omwända sig, eftersom de börjat antingen förmoda eller ock mera tydligt förstå, att de icke för närwarande äro rättsligen omwända. Den menniska, som är helt och hållet werldslig och sätter allt andeligt åsido, som om det icke angick henne, kan någon gång få en wäckelse i sitt hjerta, då hon icke förmodat det; och borde wäl icke hafwa swårt för att finna, att hon är oomwänd, om det icke merendels förhöll sig så, att hon ganska sällan kommer dit, hwarest Guds röst i Ordet kan träffa henne.

Deremot den, som förenar ett wißt sken af andelighet med rådande synder eller en egenrättfärdig sjelfförnöjsamhet, förhärdar ofta sitt hjerta för Guds ord och blir derigenom otillgängligare för detsamma, churu hon oftare hörer Ordet och läser det än de, som så godt som intet befatta sig dermed. Men någon gång träffar Ordet äfwen sådana, som eljest äro för det mesta såsom en förtrampad wäg, der det, som sås, warder uppätet af foglarne.

Skulle då här wara på denna stund någon, som will omwända sig till Herren, att han icke måtte blifwa på sistone bortdrifwen ifrån Herrens ansigte; må han då akta på den anwisning till en rätt omwändelse, som innehålles i texten, så lydande: **Will du omwända dig Israel, säger Herren, så wänd dig till Mig; och om du bortlägger din styggelse ifrån Mitt ansigte, så skall du icke bortdrifwen warda.**

Det duger då icke att wilja omwända sig och likwäl låta de gamla syndastyggelserna wara qwar inför Herrens ansigte.

Det går icke an att wilja omwända sig och likwäl löpa såsom tillförene i menniskoafguderi till att menniskor till behag göra hwad Guds ord och samwetet ogillar.

Det går icke an att söka Guds nåd och föra Guds och Jesu namn liksom förr obehindradt i lättsinnighet eller skrymteri på sin tunga.

Det går icke an att önska sig wälsignelse af Ordet och likwäl försumma, såsom man gjort, de tillfällen, som erbjudas att få höra och läsa det.

Det kan icke förenas att wilja ödmjuka sig inför Gud och wara högmodig eller uppstudsig mot menniskor; att bedja och träta; bekänna synderna och leka med dem; söka förlåtelse och fortfara i orätträdighet eller girighet; fara efter en nådig dom hos Gud och fälla djerfwa domar öfwer menniskor; hylla lustarne och wilja blifwa fri ifrån syndastraffet; förswara syndaförderfwet och wilja täckas Herren.

Men det är ock wigtigt, att den, som omwänder sig, omwänder sig till **Herren** och icke till menniskor eller till sig sjelf.

Man är icke omwänd för det, att man söker läraren eller uppgör andeliga bekantskaper; icke heller för det, att man såwida skiljer sig från den yra werldshopen, att man kan smickra sig sjelf med att wara werlden olik, då man icke så swärjer och mißbrukar Guds namn eller ohelgar Söndagen, som det sker af de flesta.

Nej, man skall omwändas till Herren, att den kärlek, som Gud bewisat emot syndare, då Han för dem utgaf Sin älskelige Son, kommer att genom Guds Andes kraft tränga in i hjertat och werka ett begär efter nåd, ja, oförskyld nåd för Christi skull, samt ett förlitande i hjertat, att nåd skall för Hans skull allena wederfaras. Då följer dermed ett barnsligt sinne i anseende till Gud, som innefattar en helig räddhåga att bryta Honom emot och derjemte en innerlig åstundan att göra Hans wilja, samt med detta ett barnsligt förtroende till Hans faderliga öfwerseende och barm-

hertighet genom Christum, oaktadt många fel inblanda sig i lefwernet, och förderfwet i hjertat förorsakar dagelig strid, att det icke må blifwa rådande.

3:o. **Den, som rätt omwänder sig till Herren, blir icke bortdrifwen, utan upptagen i Hans nåd och ledsagad af Hans Ande på lifsens wäg.**

En menniska, som rätt omwänder sig till Herren, kommer att förstå, att hon förtjenar att bortdrifwas från Hans ansigte för de styggelser, som, om de ock warda fördolda för menniskor, likwäl äro inför Hans ansigte uppenbara.

När menniskan nalkas Gud genom träget bruk af Hans ord i affigt att derigenom blifwa omwänd och med bön om omwändelse, så nalkas Gud menniskan. Och då menniskan icke mera förswarar sina synder, än att hon börjar allwarligt öfwergifwa sitt gamla wäsende, så inlåter sig Guds Ande mer och mer med menniskan till att wisa henne, huru styggeligt hennes wäsende warit för Gud, om det ock inför menniskor warit ärbart och skinande. Styggeligt för Gud är nämligen icke endast sådant, som ofta bedrifwes i det fördolda af dem, hwilka synas ärbara inför werlden, utan ock sådant, hwarmed man kan hafwa mycken heder inför menniskor, men som går ut på fåfängeligt beröm af werlden eller en fåwitsk tillfredsställelse med sig sjelf, och ett blindt farande efter att upprätta sin egen rättfärdighet inför Gud. Och detta upptäckes af Guds Ande i bättringen, så att menniskan finner den hemliga falska grund, hwaraf hennes så kallade goda gerningar uppwuxit, så länge de warit köttets och icke andens frukter.

Då kommer syndaren att se, att han förtjenar att bortdrifwas ifrån Guds ansigte, att icke blott irra såsom en flykting utom fadershuset utan frid för hjertat och utan kraft att göra Guds wilja, hwilken utgör hans ställning under uppwäckelsen; utan ock i sin sista stund, då all jordisk tillflykt förswinner, skjutas ut ifrån Guds fadersfamn och bortföras i mörkrets boning, för att derur på den ytter-

sta dagen framkallas för Jesu domstol för att åter höra det förfärliga ordet: **Går bort, I förbannade, uti ewinnerlig eld.**

Men då menniskan rätt erkänner sig hafwa förtjent att både wara och ewigt blifwa bortdrifwen ifrån Guds ansigte, och så wänder sig till Herren, att hon söker Hans oförskylda nåd genom Christum, så blir hon icke bortdrifwen, utan upptagen i Guds nåd; ty Jesus säger: **Den till Mig kommer, honom kastar Jag icke ut.**

Guds Ande manar på den botfärdige syndaren att söka nåd och förskoning för Frälsarens skull, såsom Den, som i hans ställe warit till en tid såsom bortdrifwen, då Han smakade förbannelsen för oß på korset. Och när då ock Guds Ande werkar i det botfärdiga hjertat genom Evangelii eller Guds löftens kraft en tillförsigt, eller fortfarande hopp derom, att Gud skall för Sin Sons skull icke bortdrifwa utan upptaga i nåd; — då sker ock detta så, att synderna förlåtas, när menniskan kan tro på förlåtelsen för sin Frälsares betalning skull, och menniskan blir innesluten i Guds faderliga kärlek, då hon kan tillegna sig den, såsom en oförskyld och outsäglig nåd, förwärfwad af Guds Sons fullkomliga barnalydnad.

Och då slipper en sådan menniska att widare i ett oroligt wäsende irra omkring och söka efter en förloßning, som dock synes wara fjerran. Guds Ande gjuter Sin frid i det hjerta, som af Honom fästes wid Jesus och hwad Han för syndare uträttat; och Guds Ande blifwer framgent den benådade menniskans ledsagare på den wäg, som kallas lifsens, dels emedan den, som i tron derpå wandrar, har lifsens ljus, eller ett fortfarande ljus, hwilket sprider lif och kraft i själen; dels ock emedan denna wäg leder till det ewiga lifwets fulla åtnjutande efter slutad wandring i främlingsskapet.

4:o. **Den Heliga Nattwarden innefattar en bekräftelse på löftet, att dem i Zion är kommen en**

Förlossare och dem, som sig omwända från synderna i Jakob.

Detta löfte, som läses i Es. 59 kap., handlar, såsom man lärer af Rom. 11 kap. egentligen om Israelitiska folkets omwändelse, hwilken wi wänta såsom tillkommande. Israels folk kallas Jakob af sin stamfader, som från början hette Jakob och derefter fick tillnamnet Israel, med hwilket senare hans namn samma folk såwäl i ingångsspråket som annorstädes ofta benämnes. Zion utmärker det rum, der detta folks jordiske konung hade sitt säte, då Israelitiska folket hade ett sjelfständigt och blomstrande rike. Deß rike är nu förfallet, men för Zion är ännu hopp om upprättelse genom Honom, som är den store Förlossaren Jesus Christus.

Dock Han är en Frälsare icke blott för Judarne utan ock för Hedningarne; och desse räknar Han, då de genom tron hålla sig till Honom, ännu till sitt Israel. Till det andeliga Israel hafwa wi en gång alla hört, då wi genom Döpelsen i wår barndom upptogos bland Guds folk. Derföre må wi, som fått lika rättigheter som de trogna af omskärelsen, också anse det såsom sagdt till oß, hwad Herren säger till Israel såwäl i det ur Jeremias hemtade ingångsspråket, som på det nyß ur Esaias anförda Skriftens rum. Det må då wara en närgående påminnelse om förbundet med Gud för dem, som kallas kristna allt ifrån sin döpelse, men som affallit ifrån Herran, att höra sig ännu tilltalas med Guds folks namn Israel, såsom det skett i dag, då röften blifwit ställd till affälliga kristna: **Will du omwända dig, Israel, säger Herren, så wänd dig till Mig.** Har Förlossaren Christus Jesus kommit för dem, som sig omwända ifrån synderna i Jakob eller ibland det naturliga Israel, så är Han icke mindre kommen för dem, som höra till det kristna folket, som i Nya Testamentet fått Jakobs eller Israels förmåner, men lika skamligt föraktat och förslösat dem, som Judafolket på Jeremiæ tid.

Att en Förlossare gifwes för dig, om du will om-

wända dig ifrån dina synder och omwända dig till Herren, derpå finnes då en bekräftelse äfwen i den Heliga Nattwarden. Der, i detta kraftiga nådemedel, kommer Förlossaren Sjelf dem till mötes, som omwända sig ifrån sina synder, sedan de börjat låta Guds Ande genom Ordet wisa sig synderna att de med botfärdighet erkänna dem inför Gud och önska förloßning ifrån deras skuld och deras wälde. — Jesus tillbjuder denna förloßning i Sin Nattward, der Han framräcker lösepenningen Sin lekamen och Sitt blod för att uppmuntra oß att tro, att Han utgifwit Sig för oß till wår förloßning. Jesu Nattward, inrättad till Hans åminnelse, skall ock hjelpa dem, som äro med sina hjertan wända ifrån synden med afsky för densamma till Herren, att Honom söka, hjelpa dessa till att kunna i tron hålla sig till Herren eller åtminstone komma sin Frälsare närmare och så i sinom tid få erfara sig wara af Hans förlossade. — Nalkens då Herren I, som rättsligen wiljen omwända eder till Herren, nalkens Honom med bekännelse af edra synder, då I med botfärdiga hjertan frambären edra suckar i bönen: **Jag fattig, syndig menniska o. s. w.**

Skriftetal.*)

IX.

Om I blifwen wid Min ord, så ären I Mina rätte lärjungar. Och I skolen förstå sanningen, och sanningen skall göra Eder fri.

Wid ett tillfälle, som omtalas i Joh. 8 kap., talade Jesus så för en församlad hop af folk, att många bland dem trodde på Honom, och det war då, som Jesus ytterligare gaf åt dessa den anwisning och det löfte, som innefattas i detta Hans yttrande till dem: **Om I blifwen wid Min ord,** eller snarare: i Mitt ord, **så ären I Mina rätte lärjungar** o. s. w. Joh. 8: 31, 32.

När wi strax före de anförda orden läsa hos Evangelisten, att många af Judarne, som hört Jesu tal, trodde på Honom, och att det war till dessa, som så hade trott Honom, som Jesus gaf den anwisning och det löfte, hwilka innehållas i wårt ingångsspråk, hafwa wi goda skäl att anse den tro, som Jesus fann hos dessa Sina åhörare, icke hafwa warit af alldeles den beskaffenhet, som utmärker hwad wi kalla den tro, som werkas i nya födelsen och medförer rättfärdiggörelse inför Gud. Ty på flera ställen i det Nya Testamentets heliga Skrift synes ordet **tro** brukas i en lägre bemärkelse; och om tron hos dem, som Jesus i ingångsspråken tilltalar, hade warit den, som werkas i nya födelsen, skulle wäl Jesus icke hafwa lofwat dessa såsom något tillkommande att förstå sanningen och blifwa frigjorde, emedan hwarje pånyttfödd menniska redan eger dessa förmåner.

*) För Nattwardsungdomen i Göteborgs domkyrka den 10 Maj 1874.

Nu hafwen I, som i dag för första gången infunnit eder wid nådens altare till att begå Herrens heliga Nattward, fått lära, att detta dyra sakrament närmast och egentligen är inrättadt för de trogna, d. ä. för de pånyttfödda menniskorna, men att detsamma dock äfwen kommer dem till nytta, hwilka såsom salighetssökande menniskor kommit in på ett allwarligt bruk af Guds heliga ord och derför kunna sägas wara Jesu lärjungar. Derföre då I i dag hafwen att inför Herrans ansigte pröfwa eder sjelfwa, om I ären i den sinnesställning, att I kunnen med nytta åtnjuta Altarets dyra Sakrament, bör det wäl ligga eder synnerligen om hjertat, att I mågen förstå, huruwida I hören till dem, som Jesus räknar för Sina lärjungar, och åt hwilka Han gifwer i wår text så wigtiga löften om att förstå sanningen och af sanningen frigöras.

För att då närmare utreda, hwad i ingångsspråken innehålles, må wi märka

1:o. **Såsom i eder barndom döpte till den Treenige Gudens namn, haden I både hört och kunnat under eder uppwäxt så blifwa wid Jesu ord, att dermed skulle hafwa följt förstånd på sanningen och den frigörelse från synden, som sanningen werkar i troende hjertan.**

Döpelsen i eller snarare **till** den Treenige Gudens, Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn, hwilken wederfarits eder alla i eder späda barndom, innefattar icke blott en förpligtelse för den döpta menniskan att hålla sig i tron till Gud Fader såsom sin käre himmelske Fader, till Guds Son såsom sin ende Frälsare och Saliggörare och till den Helige Ande såsom sin trofaste ledsagare på trons och helgelsens wäg; utan denna Döpelse innebär ock ett löfte af den Treenige Guden, att Han will wara för den döpta menniskan hwad nu sades.

Wisserligen behöfwes det, om det i döpelsen hos menniskan grundlagda troslifwet skall utwecklas och bibehållas, att icke blott det första, som Jesus wid döpelsens

instiftelse befallde, nemligen att döpa till den Treenige Gudens namn blir iakttaget, utan ock det andra, som Han derwid tillägger, sägande: **Lären dem hålla allt, det Jag hafwer eder befallt.** Detta är en dyr pligt för dem, hwilka hafwa de döpta barnen under sin wård och tillsyn, att nemligen tillse, att de få lära, hwad Jesus befallt oß att hålla, såwäl evangelii som lagens ord, af hwilka det förra skall hållas med hjertats tro och det senare med ett fortfarande beflitande om att lefwa efter Guds buds föreskrift. Denna pligt blir i wåra dagar ganska mycket försummad af både föräldrar och lärare, som hafwa sig de döpta barnen anförtrodde till kristelig uppfostran. Men icke desto mindre få wäl de barn, som uppwäxa inom kristenhetens sköte, särdeles på wår ort, i allmänhet förnimma så mycket af Guds ord, att de blifwa utan ursäkt, om de ej sjelfwa akta så på Ordet, att de lemna den Helige Ande rum till att dermed werka på deras hjertan.

Om detta hade skett af eder, käre barn, under eder uppwäxt, skulle den Helige Ande icke hafwa underlåtit att gifwa eder det förstånd på Guds ords sanning, som gör rättsligen fri från synden. Detta förstånd är egentligen och hufwudsakligen ett sådant förstånd på evangelium om wår Frälsare, hwilket utgör en sann tro på Honom, som säger om Sig Sjelf: **Jag är wägen och sanningen och lifwet.** Det är evangelium, som framställer Honom för oß såsom den enda och ofwikliga wägen, så att wi genom Honom komma till Gud såsom wår himmelske Fader i barnsligt förtroende, fruktan och kärlek; detta evangelium om Jesus är det hufwudsakliga af sanningens ord, emedan deri innefattas wittnesbördet om Jesus, som Sjelf är **sanningen,** att wi både i och genom Honom allena känna Gud, och att Han ock werkligen meddelar oß det andeliga och ewiga **lifwet** i Guds gemenskap, så att hwad Han förwärfwat och lofwat att gifwa oß blir en sanning eller werklighet i och för oß. Då wi genom tron på Jesus winna och hafwa lifwet i Gud, så äro wi rättsligen frie

från syndea och deß följder, som äro den andeliga och ewiga döden. Wi hafwa då i stället för ewig död att wänta förwisso ett ewigt lif med Christo såsom Guds barn och arfwingar; och wi hafwa i förening med Honom det andeliga lif, som här i tiden är en begynnelse till det ewiga, och som wisar sig i både frid med Gud och kraft till att öfwerwinna frestelserna och af hjertat göra Guds wilja.

2:o. **Men de flesta menniskor på wår tid komma dock tidigt bort ifrån Jesu ord med håg och sinne och besinnas då äfwen utan det förstånd på sanningen, som leder till tron och den dermed följande frigörelsen från synden.** [redacted]

Den anwisning, som Herren Jesus i wår Text gifwer, innefattas i orden: **Om I blifwen i Mitt ord**; och löftet, som bifogas, lyder så: **I skolen förstå sanningen, och sanningen skall göra eder fria.** Der icke anwisningen åtlydes, kan icke heller löftet uppfyllas.

Egentligen är det den på Jesus troende menniskan, som kan sägas **blifwa i Hans ord,** då wi med Hans ord mena kärnan af hwad i Skriften innehålles, hwilket är evangelium om Guds nåd eller om den frälsning och salighet, som Guds enfödde Son, wår Herre Jesus Christus med lidande och lydnad åt oß förwärfwat. I detta nådesord blifwer just menniskan genom tron; ty då utgör ordet om Jesus det högsta och beständiga föremålet för hennes själs längtan och begär, och hon hwilar derwid med sitt hjertas hopp eller förtröstan, när hon genom den Helige Andes kraft kan framgent tillförse sig att blifwa och wara delaktig af det goda, som Jesus förwärfwat. Också uppfylles då på en sådan menniska i en högre mening hwad Jesus lofwat dem, som blifwa i Hans ord; ty hon kommer att mer och mer förstå sanningen, då hon tillwäxer i tron, och sanningen gör henne allt mera fri, så att hon allt bättre kan öfwerwinna i alla frestelser och genomgå större och swårare pröfningar samt mera obehindradt med en fri och barnslig anda tjena Herren.

Men då wi likwäl hafwa all anledning att så fatta wår Frälsares ord i texten, att det deri gifna löftet går ut på det förstånd på sanningen, hwilket just är tron sjelf, och på den frigörelse, som med trons upptändande följer; så blir det att betänka, huru de flesta menniskor i wår tid så skicka sig, att de alldeles icke kunna sägas blifwa i Jesu ord, icke en gång i den mening, som föregår nya födelsen, och som leder till sann tro och frigörelse från synden.

Dels genom försummelse från deras sida, som skulle lära de uppwäxande barnen att hålla Jesu ord, dels ock genom egen håglöshet och öfwerhandtagande lust för sådant, som drager hjertat ifrån Guds ord, komma wåra barn i sin uppwäxt i allmänhet tidigt bort ifrån Jesu ord med håg och sinne, så att de hwarken hafwa lust till att med flit höra och läsa Guds ord, icke heller frukta att bryta emot Guds bud, äfwen då de weta, att det är synd, som de företaga sig. Då kunna de ej heller med hjertats tro blifwa wid Guds nådelöften till att wärdera dem mer än allt jordiskt och förgängligt och framför den winning eller det nöje, som synden till en början gifwer den från Gud affallna menniskan; icke heller äro de en gång stadde på wägen till att återwinna den genom rådande werlds- och syndakärlek förlorade döpelsenåden. — De kunna då alldeles icke räknas till Jesu lärjungar, och om de i sådant sinne gå fram till Herrans heliga Nattward, så bidrager icke deras nattwardsgång dertill, att de skulle förstå sanningen, d. ä. komma till tron på deras Frälsare, ehuru detta är syftemålet med detta dyra Sakrament, som är instiftadt till Jesu åminnelse, att dermed skall werkas och underhållas den fortfarande åminnelsen eller åtanken af wår Frälsare, som just är den sanna tron med deß begär efter Jesu nåd och förlitande på densamma.

Hören då ock I unge menniskor till eder warning och wäckelse redan på denna eder första nattwardsgångs dag, att den heliga Nattwarden begås owärdigt, när den begås af sådana, som icke äro Jesu lärjungar, då de så alldeles

icke blifwa wid Jesu ord, att de icke deri hafwa sin lust och icke med angelägenhet bruka det i affigt att blifwa rätt omwände till Herren. Det är då ej annat än ett för Herren mißhagligt och fördömligt skrymteri, när menniskor, de må wara unga eller gamla, med sin nattwardsgång låtsa, som om de wille söka Herren och Honom tillhöra, då de likwäl med sin liknöjdhet om Guds ord framgent wisa, att denna aldra wigtigaste sak icke ligger dem framför allt om hjertat. De blifwa då genom en owärdig nattwardsgång sakre på, d. ä. de försynda sig på sin Frälsares lekamen och blod, såsom detta ock på denna stund må eftertryckligt försäkras i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn; på det att de, som taga denna försäkran till hjertat, må låta förmå sig att fatta ett annat uppsåt, så att de wilja af allt hjerta söka Herren i Guds ords flitiga betraktande med bön samt utgående från det förra syndawäsendet.

3:o. **Likwäl finnas de, som under fortsatt aktande på Jesu ord få erfara uppfyllelsen af Hans löfte till sådana om förstånd på sanningen och frigörelse från synden, hwartill ock deras nattwardsgång skall bidraga.**

Den heliga Nattwarden är af Jesus inrättad för Hans lärjungar i alla tider, eller för dem, som i likhet med Hans första lärjungar fortfara att med angelägenhet och lydaktigt sinne akta på Hans ord. Detta finna wi hos de Jesu lärjungar, som Han wid sjelfwa den heliga Nattwardens instiftelse samlade omkring Sig; ty de hade öfwergifwit allt för att följa Jesus just för Ordets skull, som Han förkunnade; hwilket framlyser af Petri swar på Herrens fråga till de tolf: **Icke wiljen I ock gå bort?** Då Petrus derpå swarade: **Herre, till hwem skola wi gå? Du hafwer det ewiga lifwets ord.**

Några torde ock finnas bland eder, älskade barn, som hafwen ett sådant sinne till att framför allt i werlden fråga efter och söka wägen till Guds rike, och derföre redan börjat

eller åtminstone härefter wiljen med allwar företaga eder att akta på Jesu ord med flit och bön. — Då är den heliga Nattwarden äfwen inrättad för eder, ocksä om Guds werk ännu icke skulle wara bragt till den fullbordan i edra hjertan, att I hafwen hunnit till att så förstå sanningen eller evangelium om Guds nåd, att denna sanning medfört för eder sin frigörande kraft.

Men enligt Jesu löfte i wår text skall det dertill komma, om I framgent blifwen wid Jesu ord icke blott till att med flit höra och läsa det, utan ock att gömma det i edra hjertan, såsom wår Frälsare säger: **Salige äro de, som höra Guds ord och gömma det.** Han antyder dermed icke egentligen att Ordet förwaras i menniskans minne, utan fastmer att menniskan förwarar det ljus och den öfwertygelse, som hon af Guds ord fått och får; hwilket åter icke kan ske, der hon icke will lydaktigt följa Ordets anwisningar, så långt hon förstår dem. — Derwid är dock att besinna, att hufwudsaken, som genom Guds ord skall uträttas i menniskans hjerta, är en sann tro på wår Frälsare, och att denna tro ej kan uppkomma, utan att menniskan först kommer till insigt i sitt stora behof af den frälsning från synden, som Jesus förwärfwat. Derför är det en afwäg, om en menniska wid det första bruket af Guds ord slår sig hufwudsakligen på gerningar, i synnerhet som hon icke före nya födelsen har förstånd på den kärlek, som Gud i Sin heliga lag egentligen fordrar. Fastmer skall Ordets flitiga bruk af den salighetssökande menniskan gå derpå ut, att hon må genom den Helige Andes upplysning lära känna både synden och nåden; synden hos sig sjelf, och nåden hos Jesus. Men dock kommer menniskan icke till detta, om hon uppsåtligen handlar emot hwad hon i Guds ord fattat i afseende på hwad som tydligen är Gud mißhagligt eller leder bort från Herran.

Men hwad tron beträffar såsom det hufwudsakligaste af hwad Guds Ande will och skall werka hos den menniska, som med flitigt aktande på Ordet gifwit sig i Hans skola

och således är en Jesu lärjunge, så är den heliga Nattwarden dertill synnerligen befrämjande, såsom instiftad till Jesu åminnelse. Den fortfarande åminnelse af Jesus eller den åtanka af Honom med fortfarande begär och tillförsigt, hwari tron består, befrämjas af Nattwardens bruk hos alla Jesu lärjungar, som blifwa wid Hans ord; ty de komma antingen genom sin nattwardsgång till en sann tro på sin Frälsare, eller, om de dertill redan kommit, blir deras tro på Jesus genom Nattwarden styrkt och förökad, eller ock slutligen, om intetdera ännu kan ske, bidrager nattwardsgången dertill att det begyndta Guds werk i deras hjertan icke går tillbaka, utan underhålles och framskrider närmare till sin fullbordan i den nya födelsen hwari tron upptändes.

O, att då på denna stund bland eder måtte finnas åtminstone några, som Herren Jesus kan räkna för Sina lärjungar, då de börjat med eller wilja från denna stund förtaga sig ett flitigt och begärligt aktande på Guds ord med bön. Dessa hafwa wäl då ock redan börjat inse sitt stora behof af nåd till förlåtelse för sina barndoms- och ungdomssynder. Må de då ock förena sig på denna stund inför Herren i följande syndabekännelse: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

X.

Detta görer till Min åminnelse.

Det är till Sina lärjungar wår Frälsare så talar wid den heliga Nattwardens instiftelse såwäl om den rätta afsigten hos dem, hwilka wärdigt, d. w. s. till det ändamål hwartill Nattwarden är stiftad, begå densamma, som ock hwad Herren will genom Nattwarden uträtta hos dem, som Han kallar sina lärjungar. Såwäl då Herren Jesus tog brödet med tillsägelsen: **Tager och äter,** som då Han efter Påskalamsmåltidens slut framräckte till dem kalken, eller winbägaren, sade Han till sina lärjungar: **Detta görer till min åminnelse.** 1 Kor. 11: 24, 25.

Med ledning af dessa Herrens ord må anmärkas

1:o. **Endast de, som ingått på den sanna bättringens wäg, hwilken leder till tron, eller ock äro stadde i den dagliga bättringen, som hörer till trons bewarande, kunna räknas till Jesu lärjungar och hafwa den rätta afsigten med sin nattwardsgång.**

Herren Jesus har icke inrättat Sin heliga Nattward för andra än dem, hwilka Han räknar för Sina lärjungar.

Wisserligen kunna menniskor icke förhindra, att ocksåandra än Jesu lärjungar infinna sig till den heliga Nattwardens begående; och Herren har egentligen lemnat det till nattwardsgästernas eget bepröfwande enligt Guds ords anwisning, huruwida de kunna anses för att wara Jesu lärjungar och gå till Herrens Nattward i en rätt afsigt. Lärarne i predikoämbetet åligger blott att så mycket som möjligt med underwisning och förmaning både sätta sina åhörare i stånd att pröfwa sig sjelfwa och beweka dem till

en allwarlig sjelfpröfning. Deßutom tillkommer det både lärarne och församlingarne att medwerka dertill, att de, som uppenbarligen äro Guds ords föraktare och öfwerträdare och således omöjligen kunna wara Jesu lärjungar, må utestängas från den heliga Nattwarden. Men om ock detta i wåra dagar endast högst ofullkomligt kan ske, så skadar det icke en redlig Jesu lärjunge, om han går till ett sådant nattwardsbord med skrymtare och ogudaktiga; hwaremot han skulle kunna både taga och göra mycken skada, om han wille föresätta sig att endast tillhopa med andra Jesu lärjungar gå till Herrens bord; ty de, som han då antog för att wara sådana, att han kunde förena sig med dem om nattwardsgång, skulle lätt kunna wara skrymtaktiga menniskor med sken af gudaktighet, hwilka skulle styrkas i sin inbillning om kristendomsallwar dermed, att de upptogos i ett sådant slutet samfund, hwilket skulle anses bestå endast af rätte Jesu lärjungar. Af den närmare brodersgemenskapen med sådana, hwilkas gudaktighet ej wore af rätta slaget, skulle ock en Jesu lärjunge för egen del taga mycken skada.

Men icke desto mindre är det wid den pröfning, som Guds ord ålägger oß att företaga med oß sjelfwa, när wi tänka att gå till den heliga Nattwarden, nödwändigt att ihågkomma och wäl besinna, att Jesus endast för Sina lärjungar inrättat Sin heliga Nattward, samt till den ändan först och främst betänka, hwilka som kunna räknas till Jesu lärjungars antal.

Detta gäller att besinna för nattwardsgästen, som wid sjelfpröfningen endast har att akta på sig sjelf och icke på de andra, som med honom gå till Herrens bord; ty Guds ord säger: **Pröfwe menniskan sig sjelf, och äte så af det brödet och dricke af den kalken.**

Att man derwid icke har att se på andra eller anse Nattwardens begående ihop med skrymtare wara olofligt och förlora något af sin wälsignelse, kan ock finnas deraf, att enligt Luc. 22: 21 wår Frälsare strax efter Sitt

tal om kalken wid den första Nattward, Han höll med Sina lärjungar, tillade de orden: **Dock si, Min förrädares hand är med Mig på bordet.**

För din egen räkning och till frälsning af dig sjelf gäller derföre att wäl betänka, både hwilka som äro Jesu rätte lärjungar, och i hwilken affigt desse gå till den heliga Nattwarden.

Derföre märk, att endast de äro Jesu lärjungar, som i likhet med Hans första redliga lärjungar äro både angelägna om Guds ord och gifwit sig in i den bättring, som leder till tron eller äro stadde i den dagliga bättringen, som hörer till trons bewarande.

Det är en bättring, som lärarne brukat kalla den första stora bättringen, och som måste föregå den sanna tron. Så predikade Herren Jesus Sjelf, då Marcus (1: 15) angifwer korta innehållet af Hans predikan hafwa warit detta: Tiden är fullkomnad och Guds rike är för handen; **bättrer eder och tror evangelium**; och så sade Paulus om sig sjelf, att han hade predikat **den bättring, som är inför Gud, och den tro, som är till wår Herre Jesum Christum** (Ap. G. 20: 21). Den bättring, som enligt Herrens Jesu och Hans tjenares Pauli och alla rätte lärares predikan skall föregå tron, är icke den sinnesförändring, som följer med trons upptändande och sker i den nya födelsen; utan det är den bättring, hwartill Johannes Döparen förmanade, då han förehöll menniskor af olika slag, att de skulle gå ut från sitt förra uppenbara syndawäsende, och den sinnesändring, hwarwid menniskan släpper sina förra goda tankar om sig sjelf och lärer känna sin syndanöd.

Dertill kommer det med dem, som börjat med flit söka Herren i Ordet och med allwar åkalla Honom i bönen under utgående från deras förra framfarande i synda- och werldswäsendet; — såsom wi lära allt detta af Es. 55: 6, 7, der det heter: **Söken Herren, medan man kan finna Honom, åkallen Honom, medan Han när är.**

Den ogudaktige öfwergifwe sin wäg, och syndaren sina tankar, och omwände sig till Herren.

Man kan icke anses wara en rätt Jesu lärjunge, om man icke flitigt aktar på Guds ord, allwarligt beder om Guds Andes werkan med Ordet, och såwida rättar sig efter Ordet, att man börjar öfwergifwa sin förra syndawäg. Ty icke är den i allmänhet att räkna för en rätt lärjunge, som icke med flit aktar på och äfwen rättar sig efter sin läromästares underwisning och förmaning.

Men endast de, som sålunda äro Jesu lärjungar, kunna hafwa den rätta afsigten med sin nattwardsgång.

Denna afsigt innefattas i Herrens Jesu ord, hwilka wi lagt till grund för denna stundens betraktelse, nemligen de ord, Han talade wid Nattwardens instiftelse, sägande: **Detta görer till Min åminnelse.**

Icke kunna de wara angelägna om att hafwa Jesus i åminnelse, som endast wid sina nattwardsgångar eller då och då deß emellan tänka på Honom och söka efter del i det goda, som Han förwärfwat. Nej, det är endast en rätt Jesu åminnelse, då en menniska har sin Frälsare i en fortfarande trosåtanka, så att hon både med trons begär söker och eftertraktar mer än någonting annat det goda, som Jesus förwärfwat, och med trons hopp eller förlitande wäntar att få detta goda för sin Frälsares skull.

Men, såsom wi hört, en sann tro kan ej uppkomma der, hwarest icke den sanna bättringen gått förut. Det allwarliga begäret efter det goda, som Jesus förwärfwat, och främst syndernas förlåtelse, som af Herren särskildt nämnes i den heliga Nattwardens instiftelseord, kan icke uppkomma, utan hos dem, som börjat söka Herren i Ordet och bönen och derigenom mottaga den Helige Andes upplysning om synden och angelägenheten att derifrån frälsas. Då först kan det blifwa en rätt åstundan efter att ocksä wid nattwardsbordet möta Jesus, som är en Frälsare från synden, och en innerlig önskan att kunna med tron fatta den af Honom utförda frälsningsnåden, som i den heliga

Nattwarden tillbjudes med detsamma Han der gifwer Sin lekamen, som för oß i döden utgifwits, och Sitt blod, som för oß utgjutits till syndernas förlåtelse.

Derföre hwarhelst icke ett sökande efter Herren begynnats med Ordets bruk och bönen och menniskan derföre ännu mindre ingått i en sann bättring till att wilja öfwergifwa det, som hon tydligen förstår wara synd och oförenligt med Guds nåd samt mottagit Guds Andes upplysning om sitt själatillstånd; der kan icke heller Nattwarden wärdigt begås, eller brukas till det ändamål, hwartill den är instiftad, nemligen Herrens Jesu åminnelse i tron, hwilken den heliga Nattwarden just åsyftar att werka. Men utan bättring och tro gifwes ingen syndernas förlåtelse; hwarföre ock den, som wid sin nattwardsgång hwarken är omwänd till Herren eller allwarligen will omwända sig, blir utan delaktighet i syndaförlåtelsens nåd och genom den heliga Nattwardens owärdiga begående förökar sin syndaskuld, — hwilket ock må förkunnas och tillsägas alla obotfärdiga nattwardsgäster i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn, på det de måtte förmås till att icke skrymta inför Herren då de gå till den heliga Nattwarden utan allwarlig åstundan efter den Jesu åminnelse i tron, hwartill den heliga Nattwardens begående skall tjena.

2:o. **Deremot för dem, som antingen äro stadda i den dagliga bättringen, som tjenar till trons bewarande, eller i en sann omwändelse söka Herren af allt hjerta, och således gå till Herrens bord för att få kraft att fatta sin Frälsare med tron eller fortfarande hålla sig till Honom, blir deras nattwardsgång till den wälsignelse, som de der söka.**

Närmast och egentligast är den heliga Nattwarden inrättad till den sanna trons bewarande hos dem, hwilka äro stadda i den dagliga bättringen, som hörer till den efter nya födelsen följande förnyelsen. I denna dagliga bättring drifwas de trogna af Guds Ande till att allt

mera lära känna och bortlägga de fel och brister, som finnas hos dem, änskönt de dagligen fara efter att förstå Guds wilja och werkställa densamma. De få ock allt djupare inse och känna sitt hjertas förderf, i deß benägenhet för otro och alla slags synder, ehuru förderfwet icke är hos dem rådande, utan hatas och bekämpas. I den förödmjukelse, hwaruti de sålunda hållas af Guds Ande, blifwa de framgent och allt mera angelägna om sin Frälsare att i Honom hafwa både rättfärdighet och starkhet, både syndernas förlåtelse och kraft till helgelse. Derföre kunna de icke nog sluta sig till sin Frälsare att söka och finna daglig rening i Hans blod. Derföre gå de ock ofta till Hans Nattward att der finna styrka för sin tro, eller fortfarande och ökad förmåga att hafwa Jesus i en rätt trosåtanka. Och den heliga Nattwarden, som just dertill är af Jesus inrättad, blir ock härtill kraftigt bidragande för de troende menniskorna.

Men äfwen för dem, som äro på wägen till tron, då de ingått i den första stora bättringen genom flitigt aktande på Guds ord med bön och utgående från synda- och werldswäsendet, werkar Herrens Nattward, då de dertill inbjudas af Guds Ande, till att föra dem närmare till deras Frälsare, antingen de då efter deras nattwardsgång skulle känna sig mera eländige och förderfwade än förut och dermed blifwa så mycket mer angelägna efter nåden, eller de kommit så nära trons upptändande, att den genom nattwardsgången kan hos dem werkas; eller ock deras flämtande och swaga hopp under begäret efter nåd genom Christum winner i Nattwarden någon liten styrka.

Ja, för alla Jesu lärjungar, som i sanning kunna så kallas, då de äro angelägna om Guds ord och williga att både rätta sig derefter och mottaga den upplysning Guds Ande dermed gifwer om deras hjertas och lefwernes beskaffenhet, har Jesus inrättat Sin heliga Nattward, och låter deß bruk ej lända dem till skada eller blifwa utan all wälsignelse. Wi weta af Evangelisternas berättelse, huru

felaktiga och bristfälliga Jesu första lärjungar woro både före och efter deras delaktighet af Jesu lekamen och blod wid den aldra första nattwardsgången. Likwäl kunde Jesus säga till dem: **I ären nu rena för det ord, som Jag talat till eder,** och till Sin himmelske Fader säga om dem: **Jag är förklarad i dem.** Så går det ock med Jesu nuwarande lärjungar eller dem, som äro lika Hans första lärjungar i angelägenhet om Guds ord och tillgifwenhet för sin Frälsare. De hafwa i Hans Nattward tillgång till rening från alla synder i Hans blod och få kraft att i tron fatta Honom, så att Han blir förklarad eller förhärligad, d. w. s.. allt mera stor och oumbärlig för deras hjertan.

O, att det så wore förhållandet med många af de här församlade nattwardsgäster och särskildt med flera af de unges själar, som i dag för första gången nalkas Jesus wid Hans nådebord! Blifwe de ej få, som ock nu inför Herren frambära en uppriktig syndabekännelse med dessa eller dylika ord: **Jag fattig syndig menniska o. s. w.**

Skriftetal.

XI.

Söker rättfärdigheten, söker ödmjukheten, på det att I på Herrans wredes dag mågen beskyddade warda.

På den tid, då Zephania profeterade, instundade en swår Herrens hemsökelse öfwer Juda rike. Wisserligen war konung Josia, som då regerade, en gudfruktig konung, hwilken nitälskade för att återställa Guds sanna dyrkan i sitt rike. Men de närmast föregående konungarne hade genom sin ogudaktighet wållat bland folket ett stort förfall, som icke mera stod att bota; och efter Josias död följde tätt på hwarandra hans honom ganska olika söner. Derföre fick ock den nyß nämnde konungen, som förskräcktes öfwer Herrens hotelser i lagen, när han såg den olydnad mot lagens föreskrifter, hwilken bland hans folk tagit öfwerhand, han fick af en profetissa å Herrens wägnar den tillsägelsen, att **Herren** skulle **låta komma olycka öfwer staden** Jerusalem **och deß inbyggare**, att **Hans wrede** skulle mot detta folk **upptändas och icke utsläckt warda.** I öfwerensstämmelse dermed profeterar ock Zephania wid samma tid om en **Herrans wredes dag,** då **hela landet** skulle **genom Hans nits eld förtärt warda.** Men dermed förbinder han ock kraftiga förmaningar till bättring. Han wänder sig ock till dem, som han kallar de **elända i landena,** hwilka höllo Guds rätt, anwisande dem, att ännu widare söka Herren för att åtminstone från sig sjelfwa afwända det swåra, som Herrens hemsökelse skulle medföra. I sammanhang dermed gifwes ett råd, hwilket passar både för dem, som börjat, och dem, som ännu icke gjort be-

gynnelse, att söka Herren. Detta råd, som i allmännare mening äfwen på denna tid kan läggas på syndares hjertan, lydde så: **Söker rättfärdigheten**, o. s. w. Zeph. 2: 3.

1:o. **Christi rättfärdighet är den sanna rättfärdigheten, hwarmed man blir beskyddad på Herrens wredes dag.**

Ehuru de ogudaktiga icke gerna wilja höra talas om Herrens wrede, såsom ock nu för tiden många af dem, förwillade af en lös lära, anse det wara orätt att tillskrifwa Gud wrede, är det dock i den Heliga Skrift fast grundadt, att en Herrens wredes dag instundar. En sådan bebådade Zephania särskildt för Jerusalem och Judalandet; och den inbröt efter hans profetia och medförde den förstöring, som beskrifwes af profeten Jeremia, som sjelf upplefde och fick åskåda Herrens straffdom öfwer det affälliga och syndiga Judafolket. Så har ock ännu ett ogudaktigt folk att wänta hemsökelse af Herren, hwilken ännu på jorden uppenbarar Sin rättfärdighet i timliga straffdomar, på det att menniskorna skola märka, att Han **icke låter gäcka Sig.**

Men en allmän Herrens wredes dag tillstundar för hela werlden, såsom Paulus i Athen betygade, att **Gud hafwer satt en dag före, på hwilken Han skall döma jordens krets med rättfärdighet genom den man, i hwilken Han det beslutit hafwer, det är Jesus Christus, som på ett annat ställe säges wara Den, hwilken af Gud tillskickad är till en Domare öfwer lefwande och döda.** I afseende derpå skrifwer Paulus i brefwet till de Romare till den menniska, som **föraktar Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom,** hwaraf Han drifwes att uppskjuta straffet: **Efter din hårdhet och obotfärdiga hjerta samkar du dig sjelfwom wrede på wredens dag, när Guds rättwisa dom blifwer uppenbar.** Hwad denna dag har att innebära såsom förskräckelig för alla oomwända syndare, det kan slutas af beskrifningen i Uppenbarelsebokens 6 cap., hwarest wi läsa,

att när den stora **jordbäfningen** sker och **solen** warder **swart som en hårsäck, och månen alltsammans som blod, och stjernorna falla af himmelen ned på jorden,** och **himmelen** går **bort såsom en sammanrullad bok, och all berg och öar röras af sitt rum,** då skola menniskor af alla stånd säga till berg och klippor: **Fallen öfwer oß och skylen oß för Hans ansigte, som sitter på stolen och för Lammets wrede; ty den store Hans wredes dag är kommen, och ho kan bestå?**

Ja, då är det godt att blifwa **beskyddad**, eller, såsom ordet egentligen betyder, **skyld** och **fördold.** Zephania gaf dem bland Judafolket, hwilka på hans tid wille rättsligen omwända sig, det hoppet, att de skulle kunna blifwa fördolda på Herrens inbrytande wredes dag. Ocksä blef hemsökelsen dräglig för dem, som, innan denna dag inträffade, wäl bortfördes från sitt land, men i det främmande landet fingo njuta timlig wälmåga och wårdades af Herren, som till dem sände bland annat sin tjenare, profeten Hesekiel. Ocksä blefwo de wäl fördolde, hwilka genom en salig död undanryckteś från skådeplatsen för all den jämmer, som war att wänta wid Jerusalems förstöring af Babylonierne.

Så gick det ock wid den nya förstöring, som öfwergick samma stad flera hundrade år derefter enligt wår Frälsares förutsägelse, som hos Evangelisterna förekommer. De, som då följde Jesu anwisningar, att rädda sig i tid genom flykt till bergstrakten, blefwo der räddade och förskonade från att dela den olycka, hwilken då på ett alldeles utomordentligt sätt öfwergick Jerusalems inwånare.

Men huru skall man wäl på Herrens stora wredes dag, som tillstundar hela werlden, kunna blifwa fördold? Säger icke Paulus, att **wi måste** då **alla uppenbarade warda för Christi domstol, på det att hwar och en skall få, eftersom han handlat hafwer, medan han lefde, ehwad det är godt eller ondt?** Ja, då **skall** wisserligen **Herren låta komma det i ljuset, som i**

mörkret fördoldt war, och uppenbara hjertans anslag; — då skall derföre också en hwar, **som illa gör** och derföre **hatar ljuset,** och här icke will emottaga bestraffning af **Guds ord,** som **är en domare öfwer tankar och hjertans uppsåt,** finna sitt innersta blottadt och icke kunna skyla sig. Dock, wår Frälsare gifwer en anwisning till undflyende af den blygsel, som wi eljes hafwa på denna dag att wänta; Han lät nämligen skrifwa till en man, som icke kände sin egen nakenhet och blindhet: **Jag råder dig, att du köper af Mig hwita kläder, som du må kläda dig uti, på det din nakenhets blygd icke skall synas; och smörj din ögon med ögonsalfwa, att du må få se.** Och när Johannes i förwäg såg, huru det på den yttersta dagen skulle tillgå, då han **såg de döda, stora och små, stå i Guds åsyn, och böckerna upplåtas,** så **wardt** ock **en annan bok upplåten, som är lifsens,** och **de döde wordo dömda, eftersom skrifwet war i böckerna efter deras gerningar.** — Alltså finnes här något, som kan betäcka menniskors naturliga nakenhet inför den allseende Gudens ögon; en utwäg finnes att warda hos Gud uppskrifwen till lifs, änskönt **Gud skall hafwa alla gerningar för domen, äfwen de der fördolda äro, ehwad de äro goda eller onda;** och änskönt det står fast, att **af lagens gerningar warder ingen rättfärdig för Gudi.** Nej, Guds Ord lärer oß, hwad det är för en rättfärdighet, med hwilken man kan bestå på Herrens wredes dag, att man derwid får all sin naturliga orättfärdighet betäckt. Det är Christi rättfärdighet, den Han beredt oß med Sin lidande och görande lydnad. Med den förra har Han åtagit Sig att blifwa **försoningen för wåra synder,** att warda **en förbannelse för oß** och dermed **förlossa oß från lagens förbannelse,** med den senare har Han för oß uppfyllt Guds lag, att det finnes, såsom Paulus skrifwer, en **fullhet,** ett öfwerflöd af **nåds och rättfärdighets gåfwa,** den man kan emottaga och så **wäldig wara i lifwet genom Jesus Christus,** eller genom

Honom erhålla oförskylldt den lön, som i lagen är utsatt för deß uppfyllelse, då det heter: **Den, som gör derefter, han skall lefwa,** samt således i lifwet regera eller råda öfwer all syndens och dödens kraft, att man deraf icke angripes eller skadas. Ja, Jesus försäkrar: **Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: Hwilken, som hörer Mitt tal och tror Honom, som Mig sändt hafwer, han hafwer ewinnerligt lif, och kommer icke i domen, utan är gången från döden till lifwet.** En sådan behöfwer då icke frukta för den dag, när Gud skall hafwa alla gerningar fram för domen, ty det är samma dag, då Han, som är **Herren wår Rättfärdighet,** som en gång **wardt uppenbar att borttaga synderna, skall låta se Sig utan synd dem, som Honom förbida, till salighet.** I Honom hafwa då de trogna rättfärdighet. Genom Honom äro de ock komna till det andeliga lifwet, att de höra till dem, som **icke så i sitt kött,** utan som **så i andanom** och **af andanom** skola **uppskära ewinnerligt lif,** så att de äfwen för sitt utsäde i tiden, som med all ofullkomlighet warit ett utsäde i andanom, skola få wänta en härlig skörd, en salig nådelön.

Deremot kan man på Herrens wredes dag icke bestå med den egna rättfärdigheten, hwarpå oomwända syndare trösta. Nej, lika fast det står, att **ingen fördömelse är i dem, som äro i Christus Jesus** och bewisa detta dermed, att de **icke wandra efter köttet, utan efter Andanom,** lika säkert är ock, hwad Ordet säger: att **den, som icke tror Sonen, han skall icke få se lifwet, utan Guds wrede blifwer,** eller förblifwer **öfwer honom.**

Genom tron, som Guds Ande werkar, **blifwer** menniskan **i Christus** och kan då ock **bära frukt;** men om den, som **icke blifwer** i Honom, säger Han sjelf, att en sådan är **utkastad såsom en förtorkad gren,** och att sådana grenar **samlas tillhopa och kastas på elden, och de brinna.** Ja, Ordet försäkrar, att **hwart och ett träd, som icke bär god frukt, skall afhuggas och kastas i**

elden. Men huru kan den bära god frukt, som är ond i sig sjelf, såsom Skriften lärer, att wi alla äro af naturen, och hwar och en som icke blifwit genom trons förening med Christo förädlad? Säger Han icke: **Mig förutan, kunnen I intet göra?** Hwad duger då all din egen rättfärdighet, hwaröfwer du yfwes, säkra menniska? Hwad duger inför Herren din husliga, din borgerliga dygd, när den icke flyter af den rätta källan? Du **gör** icke **sanningen,** när icke dina **gerningar äro gjorda i Gudi,** då afseendet på Honom är så fjerran från ditt sinne, när du icke i allmänhet frågar efter, om det, som du företager dig är emot Hans bud. Sannerligen, du har icke kärlek till Gud i ditt hjerta, ty Jesus säger: **Den Min bud hafwer och håller dem, han är den Mig älskar.** Men du har icke Hans bud för dig, och du håller dem icke. Du söker icke Herren. Du söker din beqwämlighet, din winning, din förnöjelse, din ära i werlden, änskönt det är det yppersta budet i lagen, att **du skall älska Herren, din Gud, af allt ditt hjerta, af all din själ, af all din håg och af alla dina krafter.** O! huru will du bestå på Herrens wredes dag, då Gud skall gifwa en hwar efter hans gerningar och derwid måste anse alla de gerningar, de må wara så skenfagra som helst, såsom onda, som icke flutit af den rätta källan? Ty sannerligen **lagen är andelig** och fordrar derföre ett andeligt sinne, hwarwid menniskan känner Gud och är åt Honom i sanning helgad.

Anmärkom widare:

2:o. **Ehuru Christi rättfärdighet är oß alla förwärfwad, behöfwer dock menniskan att söka med allwar delaktighet deri, om hon skall kunna winna den.**

Christi rättfärdighet är oß alla förwärfwad. Skriften betygar allmänneligheten af det, som Guds enfödde Son i menniskonatur utfört för oß syndare. Det säges, att **Christus Jesus gifwit Sig Sjelf till återlösen för alla,** att **Han är försoningen för hela werldens synder,** att Han är **Guds Lamm, som borttager werldens**

synd. — Christus befallte derföre att **predika Evangelium allom kreaturom**, och detta Evangelium, det innefattar just, att Han **är oß af Gudi gjord till wisdom, till rättfärdighet, till helgelse och till förloßning.**

Likwäl, då tron är det wilkor, som föreskrifwes för att ega delaktighet i hwad Jesus förwärfwat, måste denna delaktighet sökas. Jo, tron sjelf innefattar ett sökande, en längtan, som oaflåtligen sträcker sig efter att fatta Christus, i förening med en af Guds Ande werkad tillförsigt till Honom. Men i nådesordningen sättes bättring före tron, då Jesus förmanar: **Bättren eder och tror Evangelium!** Denna bättring innefattar en erkänsla af menniskans syndfullhet och förkastlighet inför Herren. Just kännedomen af detta skall nödwändigt drifwa till sökande efter Frälsaren och förbereda den förlägenhet efter Honom, som utgör ett wäsentligt stycke af den sanna tron. Ty der icke denna förlägenhet finnes, drabbas ju menniskan af Jesu ord: **We Eder, som mätte ären,** och har ingen del i löftet: **Salige äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten ty de skola blifwa mättade.**

Man kan alltså säga, att ingen delaktighet finnes i Christi rättfärdighet utan ett allwarligt sökande derefter. Den, som wunnit del i sin Frälsare, han wandrar i Hans gemenskap på den smala wägen till lifwet. Men på denna wäg kommer menniskan endast in genom **den trånga porten,** om hwilken Jesus gifwer oß denna uppmaning: **Winnlägger Eder, att I mågen inkomma genom den trånga porten, ty Jag säger Eder, att många skola söka derefter, att de måga inkomma och skola dock icke kunna.** Winnläggande eller kämpande behöfwes här således efter Jesu ord. Ja, dessa ord gifwa oß ock en warning, att, om wi söka, wi måste söka med allwar; **ty många skola söka att inkomma, och skola dock icke kunna,** hwartill wi icke kunna finna annat skäl, än att de icke söka rätteligen och med allwar. Hwad är då att säga om den, som alls icke söker i detta afseende? Sannerligen

skall man söka Herren, så måste det wäl ske på det sätt, som Jakob anwisar, då han skrifwer: **Nalkens Gud, så nalkas Han Eder.** Men wi weta, huru det tillgår, då twenne ibland menniskor wilja närma sig hwarandra till afhandling af något sinsemellan. De måste söka att få tala wid hwarandra. Och ju oftare de dertill hafwa tillfälle och begagna detta tillfälle, desto mera kunna de nalkas hwarandra, om icke deras sinnen äro stridiga, att de stöta hwarandra ifrån sig. Så måste ock menniskan tala med Gud i bönen, och låta Gud tala med sig i Ordet, såwida hon skall kunna anses söka Honom. Hon måste icke göra detta sällan utan flitigt begagna alla tillfällen dertill. Detta hörer nödwändigt till allwar i sökandet, liksom ock dertill fordras, att man bortkastar det, som icke skickar sig för Guds gemenskap, så widt man förstår detta. Då skall menniskans orättfärdighet och odugligheten af hennes egen rättfärdighet blifwa för henne allt mera upptäckta. Då skall det bättringssinne werkas, som nyß omtalats. Då skall syndaren, som liksom uppwaknar af en sömn och står upp ifrån en dödsdwala kunna besinna sitt behof af frälsning. Och Christus skall då enligt löftet upplysa eller framlysa för honom; — och **tron på Hans namn** skall werkas af Guds Ande; och delaktigheten i Hans rättfärdighet skall genom tron winnas.

3:o. **Christi rättfärdighet finnes icke der, hwarest icke är en hjertlig ödmjukhet.**

Profeten förbinder i wår text dessa twenne stycken med hwarandra, **rättfärdigheten och ödmjukheten,** då han uppmanar att söka rättfärdigheten och söka ödmjukheten. Äfwen wår Frälsare sjelf, som bjuder **de arbetande och betungade** till Sig och lofwar dem **wederqwickelse,** förenar dermed uppmaningen: **Tagen på Eder Mitt ok, och lärer af Mig; ty Jag är mild och ödmjuk af hjertat.** — Det är ock så, att i och med detsamma, som en icke blott öfwergående wederqwickelse utan mera fortfarande själaro winnes hos Jesus för den arbetande och

betungade själen, kommer ock menniskan att taga på sig Hans ok och lära af Honom, som är mild och ödmjuk af hjertat. — I bättringen, som föregår tron och innefattar en grundelig erkänsla af menniskans orättfärdighet i hjerta och lefwerne, sker redan en förödmjukelse; men denna kommer dock hwarken till stadga eller till sin rätta art, innan den tron upptändes, som innefattar en fortfarande längtan efter delaktighet i Christi rättfärdighet i förening med ett hopp, eller en swagare eller starkare tillförsigt om denna delaktighet. Detta sinne kan omöjligen wara eller bestå utan ödmjukhet, emedan det innefattar just ett affägande af allt eget såsom förkastligt och odugligt, på det att menniskan i Christo må hafwa sin del och sitt allt. — Det blir en ödmjukhet af hjertat der, hwarest syndaren i hjertats grund gått ut från sin egna rättfärdighet och icke will hafwa någon annan berömmelse än i och af Christus. När denna försakelse skett af menniskans eget, så blir det egna i allmänhet dödadt, att ödmjukheten också framlyser i menniskans förhållande. Derföre kan man förstå, att hwarest icke är någon rätt ödmjukhet, der är ingen delaktighet af Christi rättfärdighet. — Hwarest menniskan är angelägen att inför werlden winna anseende för det, som faller werlden i ögonen, der är det ett tecken, att hon icke lärt att skatta den högheten, som hon winner inför Gud i Christus Jesus. — Hwarest ett högdraget wäsende wisas emot de ringare, der är det ett bewis, att syndaren icke lärt att känna sitt eget intet inför Gud, hwilket är nödwändigt för att kunna fatta Christus såsom sitt allt.

Det ord, som i texten heter ödmjukhet, kan ock kallas **saktmodighet,** och denna är wisserligen en ödmjukhetens tillhörighet. Den saktmodige wisar i sitt förhållande sin undergifwenhet under Gud, i det att han **icke wedergäller ondt för ondt, icke bannor för bannor, utan,** då han lider orätt, **ställer hämnden åt Honom, som rätt dömer,** och för öfrigt alltid är böjd till att eftergifwa hwad han icke kan behålla utan att åstadkomma förargelse för egen

eller för andras själar. Han wisar dermed, att han icke här söker sin del, utan **far efter det, som ofwantill är,** men ådagalägger ock sin ödmjukhet dermed, att han underkastar sig att här på jorden gerna stå tillbaka. Detta hörer nödwändigt till det sinne, som werkas i nya födelsen då tron upptändes, som omfattar Christi rättfärdighet, och derföre är motsatsen ett kännetecken dertill, att denna tro icke är werkad, och således icke någon delaktighet i Christi rättfärdighet blifwit wunnen. — Men nu märka wi ock:

4:o. **I den Heliga Nattwarden tillbjudes delaktighet i Christi rättfärdighet, men kommer icke dem till godo, som äro utan angelägenhet att undkomma Guds wrede, och derföre icke söka rättfärdigheten och ödmjukheten.**

I den Heliga Nattwarden gifwes oß under bröd och win Christi lekamen och blod och dermed will wår Frälsare förklara huru Han will skänka oß Sin förtjenst och rättfärdighet, hwilken Han oß förwärfwat med Sin lekamens och Sitt blods utgifwande i döden för wåra synder. Sjelfwa Nattwardens handling, som å Jesu Christi wägnar förrättas af Hans tjenare i predikoämbetet, innefattar således ett tillbud, ty det är ett betygande af Jesu wilja, att wi skola emottaga och åtnjuta på ett andeligt sätt hwad wi på ett lekamligt sätt der emottaga och njuta. Herren will då wisserligen icke underlåta att wid denna dyra måltid gifwa kraft till ett sådant andeligt emottagande i tron af Sin rättfärdighet. Men Han fordrar hjertan, som kunna emottaga denna kraft till trostillegnelse. Menniskan måste hafwa den affigt wid sin nattwardsgång, som wår Frälsare sjelf föreskrifwer, då Han säger: **Görer det till Min åminnelse!** Hon måste önska framför allt annat att kunna fatta Jesus så, att Han måtte ständigt blifwa i hennes åtanka. Detta är åter något, som alldeles icke kan ega rum hos den obotfärdige syndaren. En sådan är af Jesu åtanka beswärad och will således icke hafwa den ständigt närwarande; ty Jesus är den Helige, som i Sin Gudom

hatar synden och måste straffa öfwerträdaren. Han är ock i Sin menskligheet den fullkomliga, den åt Gud uppoffrade menniskan, hwilkens wäsende är alldeles en motsats till det wäsende, som werldsmenniskan hyllar och ådagalägger. Derföre är wår Frälsares bild för obotfärdige syndare, som ännu icke lärt känna styggelsen i sitt eget wäsende, något så motbjudande och förwändt, att man wißt icke will hafwa denna bild intryckt i sitt hjerta och förklaras till likhet med densamma. Man trifwes ju icke heller wäl i umgänge med menniskor, hwilkas sinnelag är motsatsen af det man sjelf har och will behålla. Men äfwen såsom Frälsare är Jesus icke något kärt föremål för den, som icke känner sitt behof af den frälsning, som Han förwärfwat. Det är något olidligt för den egenrättfärdiga menniskan att höra all sin rättfärdighet, den hon med sina gerningar menar sig hafwa upprättat, blifwa ansedd såsom förkastlig, såsom idel skrymteri och styggelse inför Gud. — Det är något odrägligt för den, som yfwes öfwer sin dygd, hwarmed han lyser för menniskor, att blifwa utmärkt såsom en sådan syndare, som inför Gud är skyldig till intet mindre än **förbannelse**, så att han får anwisning att se i den korsfästade och af Gud och menniskor utstötte Jesus bilden af det, som han förskyllat. Sannerligen för att kunna gå in på detta, för att af hjertat säga ja och amen dertill, att man endast på detta sätt kan blifwa förskonad, att en annan utstod den förbannelse man förtjenat, dertill fordras mer än blott den naturliga sjelfkärleken, som gör, att ingen will blifwa till helwetet nedkastad. Derföre är det ock att befara, att den, som på sitt yttersta bekänner sig wilja fly till Jesus, då han ser döden för sig, sedan han förut under sin lefnad förkastat Honom i otro, torde ännu behålla sitt hjertas falskhet i grunden, hwarwid han alldeles icke anser sig så brottslig inför Gud, som han skulle anse sig, om han i sanning med uppriktighet skulle söka nåd för Jesu skull. Det måste blifwa hos dig, o! menniska, werkad en sådan angelägenhet att undkomma Guds wrede,

hwilken är förenad med en hjertlig erkänsla af, att du är ett sådant föremål för Guds wrede, hwaröfwer den med rätta måste hwila. Men en sådan angelägenhet finnes icke, så länge du icke börjat att gifwa dig under Guds Anda med ett allwarligt sökande i bönen och Guds Ord att lära känna dig sjelf och ditt tillstånd i anseende till Gud. Har du hittills icke gjort någon flit i detta afseende för att lära känna dig sjelf, icke genom anwändande af ditt blinda förnuft och den från Gud bortkomna werldens falska måttstock, utan genom ödmjuk bön om upplysning af Guds Ande och träget anwändande af Guds Ord såsom upplysningsmedel; ja, då känner du dig icke sjelf; då är ock den syndabekännelse skrymtaktig, med hwilken du i dag nalkas Herren wid din Skrift- och Nattwardsgång. Men då har du icke heller, obotfärdiga menniska, någon syndaförlåtelse att få; ty David förbinder i den 32 Psalmen saligheten af syndaförlåtelsens nåd med en ande utan falskhet och wisar i följe deraf, att denna falskhet är der, hwarest synderna icke redligen bekännas. Ja, det försäkrar ock Herrens Ord på andra ställen, såsom då det heter, att **den sin missgerning nekar, honom warder icke wäl gångandes.** — Derföre ware det dig ock nu på Herrens wägnar sagdt till din warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Sannerligen, ingen annan är angelägen om wår Frälsares åminnelse än den, som börjat **söka rättfärdigheten** på det sätt, att han ock börjat blifwa förödmjukad, och då icke undandragit sig från denna förödmjukelse, emedan han ansett den för mycket påkostande, utan gifwit sig under Guds Ande i ett rätt öfwerlåtande, så att han ännu finnes, ehuru han kommit till kännedom af sig sjelf, **sökande** efter **ödmjukheten,** sökande derefter att allt grundligare känna sitt hjerta och blifwa i sina egna ögon intet, på det att Jesus måtte blifwa hans Rättfärdighet. Den, som så **söker** efter **ödmjukheten,** han har wisserligen fun-

nit något af den förödmjukande sjelfkännedomen. Han finner ock deraf ännu mera, då han fortfar att lemna sig åt Guds Ande. Då skall ock hans hunger efter Jesu rättfärdighet blifwa allwarlig och fortfarande, och han skall då efter Jesu löfte **warda mättad.** Han har ock wid Jesu bord den hunger med sig, som just innefattar en åstundan efter att fatta Jesus och **kunna** hafwa Honom och Hans rättfärdighet rätt i åtanka. Dertill skall ock wår Frälsare låta Nattwardens dyra nådemedel blifwa för honom wälsignadt, så att det skall uträttas, att angelägenheten både om **rättfärdighet** och om det blifwande i **ödmjukhet,** hwarwid Jesus blir menniskans hjertas föremål, skall underhållas genom kraften af Jesu lekamen och blod, som i Nattwarden åtnjutes.

Och nu nattwardsgäster! Herren känner, hwilka ibland eder, som hafwa börjat **söka rättfärdigheten, söka ödmjukheten.** Han känner, hwilka ibland eder börjat så känna sig sjelfwa, att den syndabekännelse kan anses uppriktig, med hwilken I på denna stunden nalkens hjertans Ransakare uti efterföljande bön: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XII.

Det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i Guds Sons tro, den mig älskat hafwer och gifwit Sig Sjelf ut för mig.

Dessa ord anför Apostelen Paulus såsom en förklaring af det besynnerliga yttrandet, som han i det föregående haft, då han beskrifwer sig sjelf såsom på en gång död och lefwande och såsom lefwande men dock icke sjelf lefwande. **Jag är,** så säger han, **genom lag död ifrån lagen, på det jag skall lefwa Gudi; jag är korsfäst med Christo; men jag lefwer, dock icke nu jag, utan Christus lefwer i mig, ty,** så tillägger han: **Det jag nu lefwer i köttet** o. s. w. Gal. 2: 20.

1:o. **De flesta, som lefwa i köttet, lefwa icke i Guds Sons tro, ehuru Guds Son älskat alla menniskor, så att Han utgifwit Sig för dem.**

1) **Guds Son har älskat oß alla, då Han utgifwit Sig Sjelf för oß.**

Så älskade Gud Fader **werlden, att Han utgaf Sin enda Son.** Fadren älskade då icke mindre än Sonen, som wille låta sig utgifwas; och Sonen älskade icke mindre än Fadren. I allmänhet är nämligen det förhållande mellan Fadren och Sonen, som Herren Jesus i Joh. 5 cap. angifwer, sägande: **Allt det Fadren gör, det gör ock Sonen.**

Då Fadren icke älskade Sonen mindre än Sig Sjelf, så måste Fadrens kärlek wara lika stor som Sonens, och Sonens som Fadrens. Men **deruti står kärleken, icke det wi hafwa älskat Gud, men det Han hafwer älskat**

oß och sändt Sin Son till en försoning för wåra synder. Emedan nu Christus Jesus gifwit sig sjelf till återlösen för alla, så har Han älskat alla så, att Han wille dö för alla. Denna Guds Sons kärlek till werlden har warit från ewighet, ty från ewighet bestämdes det i Gudomsrådet, att Guds Son skulle i menniskonatur blifwa försoningen för werldens synder. Han åtog sig då från ewighet, att lida och dö för oß, emedan Guds rättfärdighet fordrade detta. Denna kärlek till werlden från ewighet war outsägligt stor, ty Gud såg från ewighet hela den fallna menskligheten och kände alla syndare, som skulle i tiden födas och finnas på jorden och uppfylla jorden med sina synder och sin orättfärdighet. Om wi kunde föreställa oß, hwilken oräknelig syndaskuld, som på en enda dag hopar sig genom syndare öfwer hela jorden, så skulle wi alldeles häpna öfwer Guds tålamod, som fördrager dessa syndare. Hwilken skuld war då icke från ewighet inför Guds åsyn af alla menniskor från Adam intill werldens ända. Och för dessa alla utgaf Gud Sin Son, och åtog sig Guds Son att blifwa Frälsare, änskönt denna sak icke kunde utföras med mindre än Hans blod och död.

Den outsägliga kärlek, som Guds Son så hade till oß alla redan från ewighet, bewisades af Honom i sjelfwa werkställigheten, då Han i tidens fullbordan påtog Sig menniskornas kött och blod, på det att Han skulle kunna dö bland mißgerningsmän för alla syndares räkning. Derför lät Han menskligt blod rinna uti Sina ådror, att detta blod skulle warda utgjutet för oß alla till syndernas förlåtelse. Derför antog han ett lekamligt lif, att Han skulle uppoffra det för syndare i döden; — och detta gjorde Han, då Han dog på korset och utstod döden till kropp och själ. Då älskade Han oß alla, ty Han bar allas wåra synder och utstod för oß alla straffet, när **Han wardt en förbannelse för oß.** Han kände i Sin själ det wäsentliga i den ewiga döden, då Han kände sig wara af Gud öfwergifwen och Han kände i kroppen icke blott hwad som

erfares, då bandet mellan själ och kropp i den lekamliga döden slites, utan ock hwad till den lekamliga döden såsom deß förebud hörer, särdeles i den stora wanmakten och törsten, som Han på korset uthärdade.

Derigenom har Guds Son uträttat för dig, eho du är, att du skulle få slippa att i helwetet känna den plågande törst, som brände den rike mannens tunga, då han önskade sig till deß swalkande en enda wattendroppa. — Derigenom har det blifwit förwärfwadt, att du skulle kunna undgå att wara i det yttersta mörkret från Gud utstött och öfwergifwen af Honom, all godhets enda, saliga källa, i den förskräckliga tomhet och det obeskrifliga qwal, som med detta öfwergifwande följer.

Guds Son har ock dermed bewisat höjden af lydnad och beredt oß rättfärdighet och ewigt lif.

Men ehuru Guds Son så älskat alla menniskor, då Han utgifwit Sig för dem, så är det likwäl en sanning, att

2) **De flesta, som lefwa i köttet, lefwa icke i Guds Sons tro.**

Alla menniskor, som lefwa ett lekamligt lif på jorden, lefwa i köttet, de må wara omwända eller oomwända, ty de hafwa kött eller en naturlig kropp, i hwilken de här på jorden lefwa. Men de flesta af dessa på jorden lefwande menniskor lefwa icke i Guds Sons tro.

De lefwa icke i Guds Sons tro, som lefwa icke blott i köttet utan ock efter köttet.

Paulus skrifwer: **Om I lefwen efter köttet, så skolen I dö; men om I döden köttsens gerningar med Anden, så skolen I lefwa.** — **Kött** betecknar i Skriften först och egentligast kroppen, som har naturligt kött och blod. Men då denna kropp är det werktyg, genom hwilket wi sammanhänga med den yttre werlden, så förstå wi, huru den kan sägas lefwa efter köttet, som lefwer för denna werlden, så att han låter leda sig i det hela af sitt lefwerne, af beräkningar på, huru han skall winna, hwad

här i werlden är för honom angenämt, och dermed undfly, hwad som för kroppen är motbjudande. Själen blir då ock kött, när det synliga, som står i närmaste samband med kroppen, utgör själens föremål, hwarefter den mest ser och traktar. Och så förstå wi, huru allt det, som wi af wår naturliga födelse hafwa till både kropps- och själskrafter kan kallas kött.

Den lefwer då efter köttet, som låter det förderfwade hjertat drifwa sig till att glömma det osynliga och ewiga goda eller åtminstone låta det mindre ligga sig om hjertat, än det som hörer till denna werlden.

Märk på, o! menniska, hwad du helst och mest umgås med i dina tankar, så finner du, hwartåt din håg är wänd, och hwarwid ditt hjerta är fästadt. — Du säger kanske, att du kan icke beständigt läsa och bedja, utan du måste sköta det jordiska och draga försorg för ditt och de dinas uppehälle. Det är icke heller meningen att stämpla detta i sig sjelft såsom syndigt, ty sjelfwa Guds ord befaller dig strängeligen att arbeta, såwida du will äta. Men äfwen under ditt arbete skulle ditt hjertas tankar först och sist wara wända till Jesus, om du lefde i Guds Sons tro, och med angelägenhet skulle du då begagna alla mellanstunder och framför allt Söndagens dyrbara timmar till umgående med Guds ord, som wittnar om den stora kärlek, hwilken Guds Son oß bewisat, då han utgaf Sig Sjelf för oß. Nu tänker du deremot knappt någon gång om dagen på din Frälsare, och om Ordet är du ganska liknöjd. Äfwen Söndagen förspiller du och anwänder åtminstone en stor del deraf heldre på fåfängligt tal och afgudiska menniskobesök än till betraktande af Guds ord, hwilket kanske ock under weckans lopp antingen sällan eller blott flyktigt under några korta ögonblick framtages till läsning. För öfrigt följer du ock ditt kötts lustar i strid mot Guds ord. Du jagar efter detta synliga icke blott med åsidosättande af det osynliga, som du behandlar såsom bisak, utan ock på det sätt, att du icke frågar synnerligen efter,

om du gör emot Guds bud, blott du slipper skam och skada för menniskor, hwilken du kanske will undgå, emedan de höra till denna werlden. Men på den andra werlden, på helwetets plågor, som wänta dig, eller himmelens glädje, som du med din syndalefnad för dig förspiller, tänker du föga; och du är derför utan räddhåga för Gud, då du ser, att du genom öfwerträdande af Hans bud kan något winna här i werlden. — Men wet, syndare, du, som så lefwer efter köttet och går till Nattwardsbordet med ett sådant sinne, som hwarken har angelägenhet om Guds ord eller räddhåga för synden, att du är en obotfärdig menniska, som derföre icke kan hafwa någon del i syndaförlåtelsens ord, hwilket wid aflösningen förkunnas de botfärdiga och genom den Heliga Nattwarden tillbjudes och beseglas. — Nej, dina synder, dem du icke känner, emedan du icke brukat Guds ord så flitigt och allwarligt, att du kunnat blifwa upplyst om dig sjelf, och som du icke will öfwergifwa, emedan du då skulle hindras att fara efter det synliga, dessa dina synder blifwa dig äfwen här behållna, och du har dem efter din nattwardsgång ännu qwar men förökade med din owärdiga nattwardsgång. Detta ware dig sagdt till din warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Anmärkom widare:

2) **De lefwa icke i Guds Sons tro, som i sin andelighet se mera på sig sjelfwa än på Jesus.** Det är i det föregående taladt om dem, som lefwa efter köttet, så att de uppenbarligen fara efter det synliga med åsidosättande af både den salighet, som Evangelium framställer, och de bud, som höra till Guds lag. Andra åter wandra mindre uppenbart efter köttet, utan deras wäsende har åtminstone stundom ett sken af andelighet, men är ändå i grunden oandeligt och köttsligt. Det äro de, som tröfta på sina rörelser, hwilka hos dem esomoftast förekomma. Dessa rörelser kunna nu wara antingen rentaf naturliga

rörelser, eller ock falska rörelser, eller ock sanna rörelser af den förekommande nåden, men anses af dem sjelfwa, och stundom äfwen af andra, för sannskyldiga rörelser och för något att trösta på.

Naturliga rörelser äro de, som följa af menniskans lynne och hennes naturliga slägtförbindelser. — Så hafwa somliga af naturen hwad werlden kallar "ett godt hjerta", men som egentligen torde böra benämnas ett lättrördt sinne. Ett sådant beweks då snart till lifliga känslor och kommer derföre att wisa sig i böjlighet eller tårar, när något inträffar, som wäcker deltagande, emedan det påminner om något, som för den naturliga sjelfkärleken är wigtigt. Så är det beskaffadt med mångens wälgörenhet, som beprisas, och hwaröfwer han sjelf yfwes. Den har en twåfaldig grund i menniskans egenkärlek; ty dels kommer andras nöd, som på närmare håll wisar sig för menniskan, henne att tänka på sig sjelf, såsom den, som antingen erfarit eller kunde få erfara något dylikt; dels ock will menniskan gerna smickras såsom dygdig och god både af sitt eget medwetande och af de hulpnas wälsignelse. — Men man finner, att detta icke är annat än en egenkärlek, som ganska wäl står tillsammans med det köttsliga sinnet, och således alldeles icke utgör en god frukt, som utmärker ett sådant träd, hwilket är fredadt för domen: **Hwart och ett träd, som icke bär god frukt, skall afhuggas och kastas i elden.**

Den lättrörda menniskan böjes ock snart af en wältalig predikan, som utgifwes för andelig men icke är det. Särdeles känner en sådan menniska lifligt intryck af målningar utaf husliga förhållanden, som nära sammanhänga med en timlig lycka här på jorden, såsom då det talas om skiljsmessa mellan makar, föräldrar och barn eller om det lyckliga af en huslig trefnad. Men hwad är detta annat än något, som wisserligen af kristendomen helgas och i Guds ord äfwen framställes såsom en Guds wälsignelse, men dock, ryckt ur sitt sammanhang med det ewiga, stan-

nar inom det synligas område och derföre icke ligger öfwer deras fattning, hos hwilka det köttsliga sinnet råder. Tillkommer nu härwid det, som nyß nämndes om wälgörenheten, att menniskan gerna will bli rörd, för att anse sig hafwa "ett godt hjerta", huru wisar sig då icke, att alltsammans går ut på ett sjelftycke, hwari menniskan afgudar sig sjelf och är mån om att här i werlden hafwa goda dagar. — Detta om **naturliga** rörelser, hwari många spegla sig och anse sig på grund af detta för både goda och andäktiga.

Men ännu bedrägligare äro **andeliga** rörelser, som icke äro sannskyldiga utan falska, emedan de icke äro af Guds Ande werkade med sanningens ord. Dessa sammanhänga på ett dubbelt sätt med det andeliga. Dels är nemligen den onde anden derwid mycket werksam, dels äro de förorsakade af sådant, som synes wara andeligt, nämligen det, som angår Gud och wår Frälsare, men dock är af willfarelser uppblandadt. Ju mera en falsk lära går in i utläggningar öfwer salighetens grund och salighetens ordning, men derwid förfalskar sanningens rena ord, desto farligare är hon. Desto swårare är det att öfwertyga den menniskan, som af denna lära blifwit tjusad och förnöjt sig sjelf i de tillkonstlade rörelserna, som genom en förwänd framställning af Guds ord blifwit werkade.

Men slutligen äro ock några, som fägna sig åt Guds Andes sannskyldiga rörelser, dem Han med den förekommande nåden åstadkommer i kallelsens stunder.

De finnas, som höra Guds ord, der det rätt förkunnas och blifwa deraf den ena gången efter den andra intagna, men icke gömma Ordet så, att de ställa sig de gifna anwisningarne till efterföljd, utan blott söka och åter söka en förnöjelse under hörandet, hwarigenom de inbilla sig sjelfwa att wara andeliga.

Men alla dessa, som spegla sig i egna rörelser, öfwerensstämma deri, att det, som är hos dem sjelfwa, utgör deras fägnad; och de lefwa då icke i Guds Sons tro, som

dem älskat hafwer och utgifwit Sig Sjelf för dem. Detta utgör nämligen icke föremålet för deras själars begär och grunden till deras förnöjelse, eller det mesta ämnet för deras tankar.

Men närbeslägtade med dessa äro de, som fara efter att med gerningar upprätta den egna rättfärdigheten. Äfwen känslor, som i det föregående blifwit nämnda, utgöra en egen rättfärdighet, då menniskan, såsom nyß är wisadt, tröstar på dem. Det är ock i allmänhet jemte orättfärdigheten egenrättfärdighet, som råder i den oomwända menniskans wäsende, och egenrättfärdighet är icke annat än orättfärdighet, emedan menniskan derwid söker sig sjelf och förnöjes af sig sjelf i stället för att söka Gud i Christo Jesu och i Honom finna sin hugnad. Likasom känslor, eller rörelser i sinnet, på hwilka menniskan i egenrättfärdighet förlitar sig, äro af tre slag, så äro ock de gerningar, på hwilka egenrättfärdige syndare trösta, treggehanda. Dels äro de werldsliga gerningar, som wisa sig endast hafwa afseende på detta lifwet, dels äro de skrymtaktiga gerningar, som framställa skenet af en andelighet, hwilken i sjelfwa werket är falsk, dels äro de sådana gerningar, som de blott kallade eller uppwäckta menniskorna företaga och som höra till syndens öfwergifwande.

Hwad nu de först nämnda eller rent af werldsliga gerningarne angå, huru många bygga icke sitt hopp på den ärbara wandeln eller gagneligheten af sin werksamhet i det husliga eller borgerliga lefwernet eller en sådan wälgörenhet, som i det föregående blifwit beskrifwen. Dessa äro de, som motswara Sadduceerna på wår Frälsares tid.

Deremot Phariseernas likar företaga mycket, som bär stämpel af andelighet, men se liksom sina förebilder Phariseerna derwid på hwad som faller i ögonen inför menniskor, och medförer anseende af gudaktighet och nit samt tjena således icke Gud af hjertat.

De blott kallade menniskorna åter trösta, innan de lärt känna sig sjelfwa, på Ordets hörande och läsande, ehuru de icke engång wisa sig derom rätt angelägna, eftersom

själens behof af frälsning från fördömelsen icke har blifwit för dem rätt uppdagadt. Detta behof känna åter de uppwäckta och äro derför angelägna om tillfällena att bruka Ordet med hörande och läsande samt göra sin flit att öfwergifwa synden; men, så länge de derpå förlita sig, är det egenrättfärdiga sinnet icke nedslaget och de lefwa icke i Guds Sons tro.

Om dessa sistnämnda, eller de uppwäckta menniskorna kunna wi ock slutligen anmärka, att

3) **de lefwa ännu icke i Guds Sons tro, som fortfara, att så se på sina synder, att de derwid hållas i dödens wanmakt och räddhåga.**

Dessa äro dock på rätta wägen att komma till tron på Guds Son. Ty ingen lärer att wärdera Hans stora kärlek, hwari Han utgifwit Sig Sjelf i döden, utan den, som först sett sin egen dödsskyldighet och sin dödswanmakt. Men dessa äro för den uppwäckte syndaren kunniga. Han har sett, att han är skyldig till förbannelsen enligt Guds ord, emedan han afwikit från Herren och wandrat i synda- och werldswäsendet. Han lärer ock sedan känna sitt djupa förderf och sin oförmåga att hjelpa sig sjelf till det rätta lifwet i Gudi. Dock är han ännu icke kommen till detta lif, så länge blott synden och döden uppfylla hans hjerta. Äfwen om ljufliga rörelser af Guds ord i en förnyad kallelse deßemellan förmärkas, så är icke dermed genast Jesus förklarad för menniskans hjerta, så att trosögat är wändt till Honom. Först i de evangeliska upplysningarne sker dertill en förberedelse i de stunder, då Guds Ande med Jesu lidandes försoning tröstar den öfwer synden bedröfwade själen och med Jesu rättfärdighets fullkomlighet fägnar den öfwer syndaförderfwet förödmjukade anden, — då förklaras wår Frälsare för själen. Men menniskan kan dock icke hålla sig wid Honom, innan Han **kommer,** såsom Paulus skrifwer, **till stadga,** eller egentligen **winner gestalt** hos henne, hwilket icke sker förr än tron i den nya födelsen upptändes i hennes hjerta.

2:o. **De, som lefwa i Guds Sons tro, lefwa icke efter köttet, utan hafwa sitt hjerta fästadt wid den osynlige Guds Son, såsom den der utgifwit Sig Sjelf för dem, och wisa i sitt förhållande att Hans stora kärlek twingar dem.**

De som lefwa i Guds Sons tro lefwa icke efter köttet.

De lefwa i Guds Sons tro, hos hwilka tron på Guds Son blifwit i den nya födelsen upptänd, och som sedermera icke fallit derifrån genom uppsåtlig synd eller försummelse af Ordet. När tron i den nya födelsen blifwit upptänd hos menniskan, så lefwer hon icke mera efter köttet, ty hon hörer då till dem, hwilka icke se efter de ting, som synas såsom målet för sitt sträfwande, eller det, hwarpå hågen och tankarne mest gå ut.

Det tillhörer nämligen tron i allmänhet att se efter det osynliga, ty **tron** sjelf **är en wißhet om det, som man hoppas och en öfwertygelse om det man icke ser.** Det är den osynlige Guds Son, som då är förklarad för själens ögon af Guds Ande, när den egna rättfärdigheten blifwit nedslagen, såsom wi derom förstå Herrens Jesu löfte i Joh. 15 kap. att: **Hugswalaren, den Helige Ande, skall straffa eller öfwerbewisa werlden om rättfärdighet, ty Jag går till Fadren, och härefter sen I Mig icke.** Det är den evangeliska upplysningen om den rättfärdighet, som Jesus med Sin gång till Fadren beredt och hos Fadren, der Han nu för oß osynlig wistas, gör gällande, det är denna upplysning, som medförer bestraffning för den egna rättfärdigheten hos menniskan. Men det är först tron, som så fattar Christi rättfärdighet, att menniskan rättsligen wänder ryggen åt sin egenrättfärdighet och icke mera bygger hwarken på sina rörelser eller på sina företag och gerningar, utan på den osynlige, men för trons ögon uppenbare Guds Son. Den sanna tron har twenne wäsentliga stycken, nämligen utom tillförsigten till Guds barmhertighet för Christi skull, hwilken innefattar en wißhet om det, som menniskan hoppas, äfwen en längtan, ett

innerligt begär efter Jesus, som medför willighet att låta allt annat i werlden för Hans skull fara. I detta trossinne ligger då kraft att öfwerwinna det synliga, som lockar eller hotar till Jesu buds öfwerträdande, ty, så skrifwer Johannes: **Denne är segren, som öfwerwinner werlden, wår tro.** Derföre, när menniskan wet, att ett eller annat är stridande mot Herrens wilja och oförenligt med Hans gemenskap, så lemnar hon gerna allt sådant, för att behålla Honom, som är hennes enda skatt och del. Så blir der då icke någon wandring efter köttet, om der ock blir mycket stapplande, i det den troende menniskan, som i det hela wandrar i ljuset, likwäl stundom af swaghet och brist på tillräcklig waksamhet ser så skumt, att hon tager ett eller annat steg miste. I deß ställe wandrar en sådan menniska efter Andan eller det nya sinnet, som känner Gud i Christo och har i sitt förhållande städse afseende på Honom. — Ty der tron är, der är menniskan med sitt hjerta fästad wid den stora kärlek, som Guds Son bewisat, då Han utgaf Sig Sjelf för oß. Denna kärlek wärderas då rätt, när menniskan förstått sitt behof af den förloßning, som wår Frälsare derigenom beredt. Djupet af nöden, hwari menniskan ser sig nedsänkt, höjden af den salighet, hwartill hon ser utsigten öppnad, storheten af medlet till hjelp ur nöden och beredande af saligheten, — allt detta gör, att Jesu Guds Sons kärlek synes rätt obeskrifligt stor för menniskan. Hon blyges då icke så mycket öfwer något, som öfwer det, att hon icke nog prisar sin Frälsares kärlek genom sin umgängelse, att hon i sitt hjerta icke är nog uppfylld af tacksamhet, att hennes lefnad så ofullkomligt tjenar till Jesu förhärligande. — Likwäl lefwer hon i Guds Sons tro. Hon finner i tron på Jesus icke blott i sitt hjerta den tillfredsställelse, som hon annars icke någonstädes finner, utan denna tro bestämmer ock hennes wandel i det hela, så att hon lefwer icke sig sjelfwom, utan Honom, will icke hafwa sin ära, utan Hans ära befrämjad, will icke hafwa sin wilja utan Hans wilja werkställd. Särdeles bewisar sig Guds Sons

tro werksam till att drifwa henne till kärlek emot dem, som Christo tillhöra; men äfwen betraktar hon andra menniskor i det ljus, som af denna tro härflyter. Hon älskar då alla för det, att Jesus älskat dem och utgifwit Sig Sjelf för dem. Detta föranleder henne att sätta på hwarje menniska det wärde, att hon icke will rent utstöta någon utan gerna omfatta alla med sitt deltagande och hjelper dem efter råd och lägenhet, när de äro i behof af hjelp. Deremot de trogna, dem älskar den troende menniskan för det, att de älska Jesus och börjat blifwa like Honom, i hwilken hon med sin tros ögon skådar Guds härlighets sken och Hans wäsendes rätta beläte.

3:o. **Den heliga Nattwarden har ett lifgifwande bröd för dem, som icke wilja lefwa efter köttet, utan wilja framgent lefwa i Guds Sons tro.**

Wår Frälsare talar i Joh. 6 cap. om Sig såsom det rätta brödet af himmelen, det Guds bröd, som nederkommer af himmelen och gifwer werlden lif. Han säger der bland annat: **Jag är det lefwande brödet, som nederkommer af himmelen; hwilken som äter af detta brödet, han skall lefwa ewinnerliga; och det brödet, som Jag gifwa skall, är Mitt kött, hwilket Jag gifwa skall för werldens lif** — samt tillägger åter: **Mitt kött är den rätta maten, och Mitt blod är den rätta drycken.**

Men ehuru wi af sammanhanget i detta capitel sluta, att wår Frälsare der talar om Sitt kötts och Sitt blods andeliga ätande och drickande, som sker i tron, så har likwäl det, som der säges, ett nära samband med den heliga Nattwardens sakrament. Wår Frälsare gifwer nämligen i Sin Nattward enligt instiftelseorden Sin lekamen till att äta och Sitt blod till att dricka. Äfwen de owärdiga nattwardsgästerna måste wäl då blifwa deraf delaktige, efter det säges, att de blifwa sakre på, eller försynda sig emot Jesu lekamen och blod. Men frukten af det sakramenterliga ätandet och drickandet måste wara det andeliga ätandet

och drickandet, eller kraft till att i tron tillegna sig det, att Jesus utgifwit Sitt kött för werldens lif. Wi äro nämligen icke hulpne eller tjente med ett ätande och drickande af Christi kött och blod, som icke wore ett andeligt. Detta måste då här åsyftas. Till detta måste wår Frälsare här gifwa oß Sin lekamen och Sitt blod. Detta måste Han alltså då ock wid Nattwardens sakrament hos oß wilja åstadkomma; och härom se wi Hans wilja förklarad i orden: **Tager och äter; detta är Min lekamen; tager och dricker; detta är Mitt blod.** Med dessa orden will han gifwa oß Sin lekamen och Sitt blod ej blott sakramenterligen, utan ock andeligen att äta och dricka. Här finnes det lefwande brödet, hwarom Jesus talar i Joh. 6 cap., hwilket bröd äfwen är, hwad icke något annat bröd är: lifgifwande. — Likwäl fordras att komma hit i det sinne, som Herren Jesus föreskrifwer med de orden, som han wid Nattwardens instiftelse talade, sägande: **Görer det till Min åminnelse!** Den, som kommer hit, måste då wilja hafwa Jesus i åminnelse och derföre gå hit, emedan han detta will. Men en rätt Jesu åminnelse är allenast i tron; derföre måste den, som skall gå wärdeligen hit, wilja framgent lefwa i Guds Sons tro, framgent lefwa i den åtanka på Guds Son, att själen intages och uppfylles af den kärlek, som Han bewisat, då Han utgaf Sig Sjelf för oß. Men detta will ingen, som will fortfara att lefwa i det sinne, hwari alla oomwända syndare befinna sig. De lefwa nämligen efter köttet; de fara efter det synliga och förgängliga, såsom det egentliga, som de för denna tiden söka. De wilja endast hafwa något annat att emottaga, då de en gång skola lemna denna werlden. Här finna de sig belåtna med werldens ting, eller åtminstone sträfwa de först och sist efter att winna dessa. Huru kan den, som är så werldsligt sinnad, werkligen wilja hafwa Jesus i åminnelse, så att han skulle lefwa i Guds Sons tro, att han skulle hafwa Jesu utgifwande för syndare till grunden för sin tro och sitt hopp samt genom detta låta be-

stämma hela sitt lif? Är icke Jesus och det Han förwärfwat något osynligt och himmelskt? Men alla werldens barn söka det synliga och jordiska såsom sitt goda för denna tiden. Derföre är det rådande werldsliga sinnet något oförenligt med det sinne, som skickar sig för Jesu bords gäster. Icke heller är ditt jordiska sinne dermed förändradt, att du en och annan dag, eller kanske en och annan timme samlar dina tankar till en flyktig betraktelse, hwarwid du hwarken erkänner eller tänker öfwergifwa ditt Gudi mißhagliga jordiska sinne. — Den, som lefwer efter köttet och will dermed fortfara, finner sig ock wäl wid sitt lefwerne, hwarwid han förgäter både Guds saliga löften i evangelium och Guds bud i Hans heliga lag. — Evangelium, som handlar om Jesus, är honom då icke dyrbart; och synderna emot Guds bud äro honom omistliga. Derföre kan han icke wilja komma till lifwet i Guds Sons tro, hwarwid **Christi kärlek twingar** menniskan, och **Guds saliggörande nåd tuktar att försaka all ogudaktighet och werldslig lusta och lefwa tukteligen, rättfärdeligen och gudeligen i denna werlden, förbidande det saliga hoppet och den stora Guds och wår Frälsares Jesu Christi uppenbarelse,** då det skall blifwa uppenbart, som de trogna här wäntat, och hwari de sätta sin del, icke seende efter det synliga och timliga utan det osynliga och ewiga.

Alltså ser du, att din nattwardsgång är skrymteri, när du hädanefter will liksom hittills behålla ditt werldsliga sinne och lefwa efter dina lustar. Du will då icke hafwa Jesus i åminnelse eller lefwa i Guds Sons tro; och likwäl är Nattwarden dertill inrättad. Då du går hit, så låtsar du då det sinnelag, som du likwäl i sjelfwa werket icke har. — Ehuru här finnes ett lifgifwande bröd i Jesu kött, blir det likwäl icke lifgifwande för dig, som icke hungrar derefter. Du är nämligen mättad af werldens fåfänglighet och det syndiga wäsendet. Den mat, som här gifwes dig, är dig lika motbjudande, som den

naturliga maten för den mätte; lika skadlig, som, om det, som icke kan smältas, gifwes åt en förwekligad menniska. Ja, du äter och dricker dig sjelfwom domen och ådrager dig en stor själaskada med din owärdiga nattwardsgång. Men du blifwer ock saker på Jesu lekamen och blod, eller försyndar dig derpå genom ditt skrymtaktiga förhållande wid denna heliga måltid. Herren skall utkräfwa detta af dig, om icke förr, åtminstone på den stora räkenskapsdagen.

I deremot, jag hoppas jag talar till några sådana, som icke wiljen fortfara att lefwa efter köttet, om I ock förut hafwen derefter wandrat, I, som med blygsel och afsky erkännen denna eder osaliga wandring, — I sen eder förläget om efter förlåtelse för densamma och efter kraft till ett annat lif. I önsken att kunna fatta den Frälsare, på hwilken Guds Anda gifwit eder anwisning, och som i Sin heliga Nattward bjuder Sig åt eder. Wälan, Han gifwer eder här Sin lekamen såsom det lifgifwande brödet, Sitt kött, som Han utgifwit för werldens lif. Lären då här att fatta Hans stora kärlek, som drifwit Honom dertill att uppoffra sig i edert ställe till den död och förbannelse, som I förskyllat. Låten denna Hans kärlek af Guds Anda här förklaras för edra hjertan, att I måtten ock genom det, Han här meddelar eder, få det andeliga lifwet i Guds Sons tro och sedan framgent lefwa för eder Frälsares räkning. Ja, I skolen wisserligen här komma Honom närmare än förut och hjelpas fram på wägen till detta lif eller ock få det hos eder upptändt och werkadt.

Och I trogne själar, som redan fattat eder Frälsare och lefwen i Hans tro, som eder älskat hafwer, I wiljen hos eder upplifwa åminnelsen af Hans stora kärlek, och den heliga Nattwarden är ock dertill ett wälsignadt medel. Ja, här mottages det brödet, som icke blott gifwer lif, utan ock underhåller detsamma. Det I söken är då här att finna hos eder Frälsare. Låten då Hans kärlek, som här för eder framställes, uppmuntra eder att fram-

gent uppoffra eder lefnad åt Honom, såsom I förut helgat Honom edra hjertan, hwilket till Hans pris må blifwa rätt uppenbart, om I lefwen i Hans tro, som eder älskat hafwer. Trons saliga åtanka på Hans utgifwande förtrifwe slagget af den egna rättfärdigheten och det egna tycket ur edra själar och göre tillgången till Gud för eder friare och saligare! Och den korsfäste Jesus, som utgifwit Sig för eder alla att frälsa eder alla, Han unnar eder den salighet, som Han dermed förwärfwat. Men inga andra kunna på denna stunden blifwa deraf delaktiga än de, som med botfärdig afsky för all lefnad efter köttet fly till Herren med uppriktiga hjertan. Endast dessa aflägga ock nu en rätt syndabekännelse, då de nalkds nådathronen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XIII.

Förhärden icke edra hjertan, såsom skedde i wreden, på frestelsedagen i öknen.

En sådan förmaning, först gifwen i den 95:te Davids Psalm, upprepas sedermera af den Helige Ande i brefwet till Ebreerna cap. 3: 8: **Förhärden icke edra hjertan** o. s. w.

I den 95 Psalmen, i hwilken dessa ord först förekomma, lyda desamma sålunda: **Förstocken icke edra hjertan, såsom i Meriba skedde, såsom i Massa i öknen;** och der syftas på den händelse, som omtalas i 2 Mos. 17 cap. Då Israels barn woro dragna ur Egypten, kommo de under sitt tåg till ett ställe wid namn **Rephidim,** och **der hade folket intet watten till att dricka. Då kifwade de med Moses och sade: Gifwer oß watten, att wi må dricka. Moses sade till dem: Hwi kifwen I med mig? Hwi försöken I Herren? Då nu folket dersammaställdes törstade efter watten, knorrade de emot Mose och sade: Hwi hafwer du låtit oß fara ut ur Egypten, på det du oß, wåra barn och boskap, skulle låta dö i törst? Mose ropade till Herren;** och Herren anwisade honom att gå till berget Horeb och slå på hälleberget, så att der skulle utlöpa watten, att folket fick att dricka. **Derföre kallades det rummet Massa och Meriba för det Israels barnas kifs skull och för det, att de försökte Herren och sade: Är Herren med oß eller ej?** Ordet **Meriba** betyder nämligen **kif,** och **Massa: försökelse,** men det, som dessa namnen betyda, det är i episteln till Ebreerna werkligen

utsatt, då det heter: **Förhärden icke edra hjertan, såsom skedde i wreden på frestelsedagen i öknen. Meriba,** som betyder **kif,** kallas då här för wrede, ty Israels barn, som kifwade med Herren, förbittrade Honom dermed och ådrogo sig Hans wrede. — Och **Massa,** som betyder **försökelse,** har här gifwit namn åt sjelfwa dagen, om hwilken den Helige Ande erinrar, då Han kallar den för **frestelsedagen i öknen.**

1:o. **Herrens röst i Ordet borde bewefa hjertat till tro och tacksam undergifwenhet.**

Så lyda inträdesorden i sammanhang med det föregående: **I dag, om I fån höra Hans röst, så förhärden icke edra hjertan,** — och derwid ses tillbaka på Israeliterna, som woro af Moses förda ur Egypten, och om hwilka det längre ned i samma cap. säges: **Somliga, som Honom hörde, förtörnade** eller förbittrade **Honom.** Den rösten, som Israeliterna hört, war det, som Gud hade lofwat dem genom Moses, att Han wille både frälsa dem ur de Egyptiers wåld och tillika föra dem ut ur det landet in uti ett godt och widt land, **som flytande war med mjölk och honung.** Detta hade Gud i den brinnande busken sagt till Moses och befallt honom att åter säga till Israels folk, och denna röst hade de hört. Denna röst hade bort bewefa dem till tro, ty Moses hade ock af Gud fått sig gifwit att göra mångfaldiga tecken och under för folket, som de hade sett wid utgången ur Egypten uti alla de plågor, som Herren tillskickat Egyptierna och särskildt i deras fienders fördränkning i Röda hafwet. Och då det ena stycket, som Herren lofwat dem, nämligen frälsning ur Egypten, hade redan gått i fullbordan, och derwid så mångfaldiga tecken och under förefallit, så hade de ock öfwerflödande stöd för sin tro derpå, att äfwen det andra, nämligen deras införande i Canaans land, icke skulle uteblifwa. Derföre hade de icke bort fresta Herren, då de egenwilligt pockade derpå, att Han skulle skaffa dem watten att dricka, utan de hade bort i tacksam undergifwenhet för Hans led-

ning rätta sig efter densamma i wiß öfwertygelse att Han skulle föra dem rätt.

Likasom nu genom Moses, Gamla Testamentets medlare, Herrens röst talat till Israels barn, så har ock Herrens röst genom Jesus och Hans Apostlar och tjenare, hwilka förkunnat oß Hans ord, talat till oß. Dessa hafwa å Herrens wägnar lofwat oß, att Herren will föra oß ur den swåra träldomen i Satans tjenst och leda oß genom denna werldens öken till det himmelska Canaan. Icke har detta Herrens löfte warit utan under. Nej, Herren Jesus gjorde under Sin wandring på jorden en stor mängd under, hwilka dock woro af en annan beskaffenhet än Moses under. Då nämligen de senare enligt Gamla Testamentets art, särdeles uppenbarade Guds rättfärdighet och stränghet, så uppenbarade Jesus i Sina under aldra mest Guds barmhertighet, som will hjelpa de i nöd stadda menniskorna. Om dessa och deras bewis för sanningen af det budskap, som genom Jesus och Hans tjenare blifwit oß gifwit, skrifwes i föregående 2 cap. af Episteln till Ebreerna sålunda: **Huru skola wi undfly, om wi en sådan salighet icke akta, hwilken, sedan hon först predikad wardt af Herranom, är kommen in på oß af dem, som det hört hade; och Gud hafwer gifwit wittnesbörd dertill med tecken, under och mångahanda krafter och med den Helige Andes utskiftelse efter Hans wilja.**

Finnes någon sanning i werlden, så måste sanningen finnas hos Jesu wittnen, som omtalat för oß både Hans under och Hans lära och lefwerne. Deras skrifter innehålla nämligen om Gud och om Hans wilja de renaste och heligaste läror, som någonsin hafwa warit framställda; så att den, som icke uppsåtligen älskar synden och det orätta, måste finna den sanna heligheten aftryckt i Evangelisternas och Apostlarnes skrifter. Men deßutom har Gud ock framgent gifwit wittnesbörd om Jesu läras sanning genom den Helige Andes utskiftelse, hwilken i den första församlingen bewisade sig med under uti owanliga gåfwor, men seder-

mera i sina wanliga werkningar bewisat sig werksam till menniskors omskapelse och utrustande med kraft till det goda och med hjertats frid och fröjd.

Har något af detta erfarits af dig? Har du ock icke känt mera, o! syndare, än blott någon gång ett oemotståndligt intryck af sanningen och heligheten i det Guds ord, som finnes i Jesu lärjungars skrifter, då är du redan utan ursäkt, om du emot denna sanningens öfwertygande kraft förhärdat ditt hjerta. Ännu mera, om du förnummit på andra eller kanske äfwen på dig sjelf i förra tider Guds Andes mäktiga werkningar; aldramest, om du derigenom kommit till en fullbordad omwändelse och känt Guds frid i deß himmelska art och Andens kraft till det, som du af dig sjelf icke förut kunnat åstadkomma. O! borde icke Herrens röst hafwa bewekt ditt hjerta till tro och tacksam undergifwenhet, då Han wisat dig i Ordets upplysning, huru olycklig du är i satans tjenst, och huru salig du kunde blifwa, om du med allwar begåfwe dig på wägen till det himmelska Canaan? Hwarför står du då framgent Guds Ande emot? Borde du icke låta Honom föra dig till tro på din Frälsare, då Han wisar dig, hwad du är utan Jesus och hwad du kunde blifwa genom Honom? Borde du icke wara nöjd med Hans ledning, den gånge genom hwad försakelse och lidande som helst? Sannerligen, tacksamt borde du följa Honom under den korta wandringen genom werldens öken. Ty, hwad är dock **all tidens wedermöda**, den du såsom en kristen måste erfara, men den du såsom en werldsmenniska ofta i större bitterhet får känna; hwad är detta emot **den härlighet, som på Guds barn uppenbaras skall?**

Men anmärkom

2:o. **Många förhärda dock sina hjertan för Herrens röst, ty de låta synden bedraga sig att försöka Herren.**

Huru hjertat förhärdas för Herrens röst, lärer Apostelen i det följande, då han skrifwer: **Sen till, käre bröder, att tilläfwentyrs uti någon af Eder icke är ett**

argt och otroget hjerta, som träder ifrån lefwande Gud; utan förmaner eder sjelfwa alla dagar, så länge det heter "i dag", att ingen ibland eder blifwer förhärdad igenom syndens bedragelse.

Synden har en kraft att tjusa eller bedraga menniskan, om hon icke i frestelsens stund håller sig hårdt wid sanningen, hwilken hon förstår. Då menniskan så förstått sanningen att hon af hjertat antagit den, så kan hon ock hålla sanningen fast. Det bör hon då ock göra, så att hon icke, för att winna något genom synden, wiker ifrån det, som hon insett och förstått wara det rätta. Gör hon åter detta, så är i henne **ett argt och otroget hjerta, som träder ifrån lefwande Gud.** Ja, **otron** är det egentligen, som bestämmer till afwikelser och sedermera håller menniskan i skilsmessa från Herren, **den lefwande Guden.** Han kallas så, och Han är detta; och att Han detta är, det innefattar Hans stora kraft att hjelpa och saliggöra den, som håller sig till honom. Det är då otro, att icke tro honom derom, såsom menniskan gör, när hon afwiker från Hans bud, dem hon fattat i sitt hjerta. Hon finner då, att hon skulle ådraga sig någon olägenhet eller lida någon förlust, om hon förblefwe wid Guds bud, dem hon förstått. Och när då otron tager öfwerhand i hennes hjerta, så mißtror hon Gud om att kunna hjelpa henne ur det lidande, för hwilket hon genom lydnad emot Herren skulle blottställas. Hon mißtror Gud att icke wilja ersätta den saknad, som hon genom trohet emot Honom skulle ådraga sig i det timliga. Wäl höjer sig en inre röst emot hwad hon gör; men hon förhärdar sitt hjerta, ty synden har för henne ett sådant behag, att hon förkastar det af Herrens röst, som ännu ljuder inom henne till att hålla henne fast wid Herrens wägar.

Sedan syndaren sålunda afwikit med sitt hjerta ifrån Gud, så går han i sin otro framgent skiljd från Herren, derföre att han icke will öfwergifwa syndens wäg, som han utwalt. Han inbillar sig emellertid, att den wäg, som han

walt, är den rätta wägen. Han will, att Gud skall wara såsom han, så att Gud skulle godkänna hans wäg och stå på hans sida, ehuru han öfwergifwit sin Guds bud. Detta innebär ett fortsatt frestande af Herren, likasom syndaren wid sin första uppsåtliga afwikelse begynt fresta Gud. Ty icke heller då, när menniskan öfwergifwit Guds budords wägar, wille hon i början erkänna, att det war synd, som hon gjorde. Hon wille twärtom äfwen då för sitt eget samwete ursäkta och förswara sig; hon wille äfwen då esomoftast, att Gud likwäl skulle wara henne nådig. Så will hon ock framgent, och deri består hennes wrånghet och hennes hjertas falskhet, som gör, att hon allt jemnt förblifwer skiljd från Herren.

Ocksä står ofta en sådan syndare Guds Ande emot i en framgen hjertats förhärdelse. Gud kallar honom nämligen till bättring, eller en uppriktig erkänsla af hans afwikelse i hjertat och lefwernet. Men han will icke gå in på bättringswägen, utan han will behålla det kalla eller ljumma och halfandeliga wäsendet. Han will icke emottaga öfwertygelse om sin afwikelse och sin wrånghet. Derföre tillsluter han sitt hjerta för wäckelseropen af Guds Ande och kommer så icke till att känna sig sjelf. Ofta brukar han icke Guds ord så flitigt, att Guds Ande kan dermed upplysa honom om hans ställning. Och när han brukar detsamma, så står han dock Guds Ande emot och känner sig icke sjelf och är derföre obotfärdig.

När nu sådana från Gud afwikna syndare likwäl wid nattwardsgång och andra tillfällen nalkas Herren med en skrymtaktig och falsk syndabekännelse, så följer derpå ingen syndaförlåtelse. Och detta ware nu ock wid detta tillfället förkunnadt dem ibland eder, som ären obotfärdiga syndare och ändå ämnen eder fram till Herrens bord på denna stunden, i den Treenige Gudens o. s. w. * * *

Anmärkom widare:

3:o. **Den menniska, som försöker Herren, är under Hans wrede, men kallas af Hans nåd till bättring.**

Apostelen förmanar: **Förhärden icke edra hjertan, såsom skedde i wreden på frestelsedagen i öknen.** På denna dag hafwa enligt hwad ur 2 Mos. 17 cap. blifwit anfördt Israels barn försökt Herren, då de welat twinga Honom att rätta sig efter dem och skaffa dem watten, men dermed hafwa de kifwat med Gud, såsom namnet Meriba betyder kif och retat Honom till wrede.

Så är ock Guds wrede framgent öfwer dem, som försöka Honom. Ty det strider emot Guds sjelfständighet, att Han skulle rätta sig efter menniskan, som icke will lyda Honom, meu ändå will hafwa Hans wälbehag öfwer sig. Det är då med den nyß nämnda Guds egenskap alldeles oförenligt, att Gud skulle kunna lida en sådan menniska. Han kan alldeles icke taga henne upp till Sig i Sin himmelska boning, om hon dör i den ställning, hwari hon befinnes, ty hennes wilja, som icke welat böja sig under Guds wilja, gör det omöjligt, att hon kan få wara der, hwarest Guds helige tjena Honom dag och natt. Deremot fordrar Guds rättfärdighet, att Han straffar henne för det, att hon kränkt Guds majestät och satt sig emot Hans heliga bud och wilja.

Emellertid kallar Gud i nåd sådana syndare till bättring. Apostelens ord i inträdesspråket innefatta just en sådan kallelse, och särskild wigt hafwa dessa ord genom tillägget: **I dag, om I fån höra Hans röst.** Den syndare, som wandrar sina egna wägar, förnimmer blott då och då Guds röst, som kallar honom till bättring. Det är en stor nåd af Herren, när denna röst förnimmes, men menniskan kan icke wänta sig att åter kallas, om hon den ena gången efter den andra emotstår Herrens röst. Jesus är det, som har utwerkat, att Gud Ande skall söka den förtappade syndaren. Jesus har förwärfwat tid och tillfälle till dessa nådebesök. Jesus har beredt Andens fortfarande werkningar till bättring, om syndaren wille låta sig föras dertill. Emellertid anser menniskan i sin blindhet ofta icke Guds Andes wäckelser såsom en nåd. Hon

finner sig af dem beswärad och slår derföre gerna bort dem i werldens lustar och förströelser. Hon will icke blifwa oroad och ängslad, utan wara wid sitt friska, goda mod, till deß hon stadnar i det yttersta mörkret, i den ewiga pinan.

O! det är då en nåd, att Herren ändå förnyar Sina kallelser. Det är en nåd, att Jesus beder för de obotfärdiga, att de ännu icke skola bortryckas till förderfwet, att Han låter dem ännu höra sitt ord förkunnas med den klarhet och kraft, att det tränger in i deras hjertan och skakar dem i deras dwala.

Känner du denna nåd ännu? Skulle det hända, syndare, att du äfwen i dag får höra den till bättring kallande rösten, icke blott med dina utwärtes öron, utan så, att det blir en angelägenhet för ditt hjerta, — käre, stå då icke widare emot! Börja att gå in på bättringswägen, i det att du beder Gud rätt flitigt under Ordets bruk om nåd att rätt känna dig sjelf, och gå ut ifrån det uppenbara synda- och werldswäsendet, som wisas dig såsom fördömligt. Trösta dock icke på detta ditt utgående såsom en egenrättfärdighet. Bed fast mera om nåd att rätt grundligt känna ditt eget hjerta. Si, då skall bättringsropet icke wara till dig förgäfwes utgånget, utan du skall werkligen komma till den bättring, som bereder wäg för Guds Ande att werka i din själ den sanna tron på din Frälsare!

4:o. **För dem, som emottagit kallelsen till bättring, öppnas tillgång till Guds nåd i Christo Jesu.**

De hafwa emottagit kallelsen till bättring, hwilka under Ordets ransakande med bön hafwa sökt lära känna sig sjelfwa och då förstått sin afwikelse ifrån Gud icke blott i enskilda gerningar mot Hans bud utan i det hela af sitt wäsende. De hafwa då förstått Guds wrede wara öfwer dem och blifwit angelägna om räddning. I ljuset af Guds ord hafwa de lärt känna sitt hjertas afwoghet, som gör, att de icke wilja eller kunna wara Gud underdåniga, utan twärtom drifwas att försöka Herren, eller att få Honom

efter deras sinne och begärelser. De sörja deröfwer att de hafwa gjort Gud emot, eller förtörnat Honom, och ännu äro så sinnade emot Honom, och de önska både att komma i Guds nåd och att få ett annat hjerta. För dessa öppnar Guds Ande genom upplysning af Evangelium nåden i Christo Jesu såsom tillgänglig. Han wisar dem, att Guds Son i menniskonatur har tillräckligt betalat för deras synder, i det Han gifwit Sig i dödens fördömelse och således utstått straffet i wårt ställe. Och widare, att Guds Son i menniskonatur med en fullkomlig lydnad för oß framställt en rättfärdighet, som gäller inför Gud och berättigar oß till ett ewigt lif. Denna Jesu Christi kunskap göres lefwande i själen, då den tillämpas på menniskan sjelf. Och för den menniska, som lärer sig att med bidande ödmjuka sig under Guds mäktiga hand, kommer det i sinom tid till den upphöjelse, att då hon med trons angelägenhet efter förlåtelse och trons förlitande på hwad Jesus gjort kan hålla sig wid Guds löften, äfwen nåd wederfares henne, då för Jesu skull syndaskulden utstrykes, och hon blir iklädd Christi rättfärdighet samt upptagen till ett Guds barn och en arfwinge med Christo till härligheten. Då gifwer ock Gud henne Sin Helige Andes nåd att kunna wandra på wägen, som drager till lifwet, att derwid i tron kunna försaka synd och werld och ställa sitt hopp till det härliga målet under lydnad för Guds Andes bestraffningar, påminnelser, warningar och råd.

Derom anmärka wi widare:

5:o. **För dem, som äro på wägen till Guds rolighet, gäller det att icke åter förhärda sina hjertan och försöka Herren.**

De pånyttfödda menniskorna äro på wägen till Guds rolighet, hwarom talas i det, som följer efter wåra inträdesord. Apostelen slutar deraf, att den Helige Ande i Davids Psalm framställer till warning Israels exempel, som för sin otros skull icke kunde inkomma i den rolighet eller hwila, som war dem lofwad i Canaan — Apostelen

slutar deraf, att ännu en annan roligħet eller ħwila står Guds folk tillbaka, eller är för detsamma att wänta. Denna rolighet jemförer han dels med Guds hwila på sjunde dagen efter fullbordadt skapelsewerk dels ock med Israels barns hwila i Canaan efter slutade wedermödor och strider under wandringen genom öknen. I den anförda Psalmen heter det nämligen: **De skola icke inkomma i Min rolighet.** Gud kallar alltså denna rolighet för **Sin**, så att den hwila, som de, hwilka icke göra sig densamma förlustiga, få åtnjuta, är ett deltagande i Guds hwila, som Han hade på den sjunde dagen, och som Han har framgent i friden af Sitt allralycksaligaste wäsende. För menniskan finnes ingen hwila utom i Gud, så att, när hon njuter den rätta och sannskyldiga hwilan, är det i Gud, som hon hwilar. Det är något af den frid, hon delar, som Gud har i Sig, och i ewigheten får den, som kommer till Gud, hwila af sina werk, liksom Gud af Sina. Hon får då ock, liksom Israel i Canaans land, befrielse från alla tidens wedermödor och strider.

Nu, på wägen till denna hwila äro alla rätte Israeliter, som lydt Guds röst genom Sonen Jesus, Nya Testamentets medlare, och Hans sändebud och tjenare och derföre icke älska den Egyptiska träldomen för köttgrytornas skull, icke wilja blifwa i Satans till döden förande och i döden qwarhållande träldom för att derunder få njuta timliga fördelar i werlden, utan begifwit sig under ledning af Honom, hwilken fordom såsom Förbundsängel uti eld- och molnstoden förde Israels folk genom öknen. Dessa hafwa då mycken wedermöda på wägen; de måste wara uti ständig strid mot sina andeliga fiender. Likwäl skola de komma till målet, om de följa Apostelens förmaning i wår text att icke förhärda sina hjertan, när de höra Herrens röst, hwarmed Guds Ande lärer, bestraffar, förmanar, tröstar, warnar och leder dem. Det gäller för dem, att de då willigt och genast följa; att de icke likna Israeliterna, som i början förklarade sig williga, men wid mötande swårig-

heter drogo sig tillbaka och försökte Herren, när de wille, att Han skulle göra dem till wiljes och genast afhjelpa olägenheterna. De ledsnade wid hela ledningen för det, att de derunder fingo röna brist och wedermöda. De bidade icke efter Guds råd med öfwerlåtenhet åt Hans behag, utan de wille hafwa en annan wäg, än den Han förde dem.

Gör du icke så, du, som begifwit dig på wägen till Canaan! — Wäl är wägen smal och törnig; men tag på dig **allt Guds harnesk.** Låt dina **fötter** wara **skodda med fridens Evangelium.** Tag **salighetshoppet** såsom en **hjelm på ditt hufwud** och **trones sköld** i din hand. Gack fram med **Andans swärd,** iklädd **sanningens gördel** och **rättfärdighetens pansar.** Då skall du komma igenom. Då skall du **allting wäl uträtta och beståndande blifwa.** — Du har ju en gång underkastat dig att försaka och lida allt för Herrens skull. Käre, will du nu wika tillbaka, när försakelser och lidanden inträffa, liksom det wore något owäntadt? Nej, blif fast i ditt sinne wid hwad du börjat och släpp icke trons frimodighet, hwarmed du ser till Herren såsom din Hjelpare.

Anmärkom slutligen:

6:o. **I den Heliga Nattwarden framställes nådesfullheten för dem, som sörja öfwer, att de förtörnat Gud, och der gifwes styrka åt dem, som framgent wilja låta Gud leda sig till himmelen.**

Detsamma, som Evangelium i Guds Ord beskrifwer och lofwar, det tillbjudes och skänkes i den Heliga Nattwarden. Guds hjertelag emot syndare förklaras på det tydligaste der, hwarest Jesus framräcker sin lekamen och Sitt blod, dem Han för oß utgifwit. Der synes då Guds allwarliga wilja, både att menniskan skall såsom en andelig spis åtnjuta Jesu lekamen och blod, och tillika att detta skall höra henne till, till syndernas förlåtelse, samt att en förening skall grundas mellan själen och den menniskoblifne Frälsaren. Den wilja, som Gud här förklarar, låter Han

ock här bewisa sig werksam; ty Han föreställer intet till ett sken eller bedrägeri. Alla Hans ord och werk äro idel sanning, i det att de werkligen innehålla och meddela det, som de beteckna. Så är då för dig, som sörjer öfwer dina synder, som ser och beklagar ditt hjertas genswäfwighet, — för dig, botfärdige syndare, är den förlåtelse att få, som Jesus förwärfwat, och som du borde kunna förstå af denna Hans inrättning, att Han will skola dig tillhöra. Han will då ock sjelf genom Sin Ande gifwa dig här den wißhet, som du kan emottaga. Deremot twingar Gud icke sin nåd på obotfärdige syndare, när de gå till nattwardsbordet. De äro icke angelägna om förlåtelse, om trons anammande af Jesus och ett andeligt lif i Hans gemenskap. Derföre skall ock ingen af dessa förmåner warda dem skänkt. Men med sin utwärtes handling låtsa de, som de woro om detta angelägna. De skrymta alltså inför Herren, och ehuru de ofta hört, att detta skrymteri drager öfwer dem en skuld, att de försynda sig på Jesu lekamen och blod; så fortfara de likwäl att för denna Herrens röst förhärda sina hjertan. De försöka Gud, huru länge Han skall tåla det grofwa mißbruk af den Heliga Nattwarden, som de framgent föröfwa. De samla dermed öfwer sig Hans wrede. Ja, **genom din hårdhet och ditt obotfärdiga hjerta samkar du dig sjelfwom wrede på wredens dag, när Guds rättwisa dom blifwer uppenbar.** — Du drager ock genast öfwer dig en dom, om icke lekamlig, åtminstone andelig. Ty med sjelfwa din nattwardsgång förhärdar du ditt hjerta, då du befästar dig uti inbillningen, att du der har och får dina synders förlåtelse. Du blir dermed allt mera sorglös, allt mera gensträfwig emot Guds Andes wäckande röst, som tränger ännu någon gång fram till dig. Här får du ännu höra den i dag. Får du höra den på denna stunden, så tag den i besinning. Finner du tecken dertill, att du hittills warit en sådan syndare, som icke med Ordets trägna bruk hållit stilla för Guds Ande och låtit Honom få råda,

utan welat gå dina egna wägar; ack, så gör en ändring i detta ditt förhållande. Blif botfärdig och nådehungrig, innan du framgår till Jesu dyra nattwardsbord, att icke Herrens wrede må snarligen utbryta öfwer dig och i ewigheten grufligen hemsöka ditt owärdiga förhållande wid begagnandet af Nattwardens Sakrament såsom ett stöd för din syndasäkerhet.

Men för eder, som werkligen äro på wägen till det himmelska Canaan, erbjudes här den styrka, som I så wäl behöfwen under wandringen. Säger icke Jesus: **Mig förutan kunnen I intet göra?** Men den, som blifwer i Honom, har en andelig lifskraft. Detta blifwande förutsätter åter ett ätande af Hans kött och drickande af Hans blod, såsom Han Sjelf säger: **Utan I äten menniskones Sons kött och dricken Hans blod, då hafwen I icke lif i eder.** Men till det andeliga ätandet och drickandet i tron är det, såsom wi hört, som Gud will med det sakramenterliga gifwa kraft. Derföre är Jesu Nattward för eder ett wälsignadt bord, inrättadt dertill, att I fastare och innerligare och fullare skolen kunna omfatta eder Frälsare. Så skall Hans kraft bewisa sig i eder genom det införlifwande med Honom, som i Nattwarden sker. — Ja, Hans åminnelse söken I; och Honom skolen I ock kunna i kraft af detta Sakrament hafwa i åminnelse. Han skall för edra själar förklaras såsom försoningen för edra synder och **Herren eder rättfärdighet,** att wid edert stapplande I icke skolen fälla modet. Hans **frid** skall **förwara edra hjertan,** att I icke af werldens hotelser eller Satans skrämskott skolen drifwas från Hans wägar. Hans makt och wilja att hjelpa eder skall styrka eder att lida och att göra hwad Han eder förelägger. I skolen komma fram på wägen och kunna fatta målet klarare och kunna löpa derefter ifrigare och muntrare, när Jesu uppoffring för eder lifwar eder tro och dermed eder **kärlek,** i hwilken I wiljen utgifwa eder åt Honom.

Kommen då, I Herrens wälsignade till Hans bord! Kommen och söken och emottagen styrka att lemna eder

framgent åt Jesu ledning och icke fresta Gud genom att wilja hafwa edra egna begär och önskningar genomdrifna. Kommen emellertid också hit med bekännelse af eder förkastlighet inför Gud utom Jesus. — Ty denna förkastlighet är ju eder kunnig och är städse närwarande för edra sinnen under en fortfarande trosangelägenhet efter eder Frälsare. Herren ser i nåd till eder, när J söken i Christo Jesu allena nåden såsom **nåd.**

Ja, de som hafwa det sinne, att de känna sig behöfwa nåd, att de icke wilja ursäkta sitt wäsende utan uppriktigt afsky sin egen wilja för att lemna sig åt Herren, — desse alle i sanning botfärdige själar kunna utan skrymtan nalkas Gud med syndabekännelsen på denna stunden, sägande: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XIV.

Men Du, Herre, Herre, war Du med mig för Ditt namns skull; ty Din nåd är min tröst; främs mig.

Sedan wår Frälsare Christus, som i den 109:de Psalmen införes talande, derstädes beskrifwit deras förhållande, som under Hans sista lidande obarmhertigt handterade Honom, och hurudan förbannelse, de derigenom drogo öfwer sig; utbrister Han i denna bön till Fadren: **Men Du, Herre, Herre** o. s. w. Ps. 109: 21.

1:o. **För Sitt namns skull gjorde Fadren med Jesus under Hans sista lidande så, att Han blef frälst och fick erfara, huru godt det är att hafwa Guds kärlek.**

Egentligen lyda orden i grundtexten sålunda: **Du, Herre, Herre, gör med Mig för Ditt namns skull; ty god är Din nåd; — fräls Mig!** Jesus hade under hela Sin wandring på jorden haft Guds kärlek; ty Han war såsom Guds Son det ewiga föremålet för hela fullheten af denna kärlek. Såsom menniskones Son war Han den aldradägeligaste, ja den fullkomligaste menniskan, — en ren och älskelig bild af Gud. Denna kärlek hade Fadren förklarat wid Hans dop och wid Hans förklaring på berget med röster från himmelen, så lydande, **Denne är Min Son, den älskade, i hwilken Jag hafwer ett godt behag.** Denna Fadrens kärlek förblef och hwilade öfwer Jesus, såsom Han Sjelf derom wittnade för Sina lärjungar, sägande: **Om I hållen Mina bud; så blifwen I i Min kärlek; såsom Jag hafwer hållit Min Faders bud och blifwer i Hans kärlek.** — Sär-

skildt blef Jesus i Fadrens kärlek dermed, att Han bewisade höjden af lydnad, då Han utgaf Sin lekamen till att blifwa ett försoningsoffer för oß, såsom Han talar derom i Nattwardens instiftelseord: **Detta är Min lekamen, som för eder utgifwen warder;** och wittnar om Fadrens kärlek såsom på denna grund öfwer Sig hwilande, sägande: **Fördenskull älskar Fadren Mig, att Jag låter Mitt lif, på det Jag skall åter taga det igen.** — Detta war nämligen den plan, som Guds outgrundliga kärlek hade fattat till menniskornas frälsning, att Guds Son skulle blifwa menniska och låta Sitt lif för menniskornas synder såsom en återlösen eller lösepenning samt sedan återtaga Sitt lif för att lefwa såsom menniskornas Förebedjare och Salighetshöfding, den der skulle utwerka åt dem Andens werkningar på deras hjertan och föra dem till salighet med Sig. På denna plan hade Guds Son från ewighet ingått och åtagit Sig det, som hörde till deß utförande. Detta förblef Han ock trogen äfwen då, när Han i Örtagården kände som mest, hwad det kostade att återlösa menniskorna, när nämligen lidandets kalk fördes Honom nära, att Hans menskliga natur bäfwade för densamma, och ångesten pressade blodswetten ur Hans ådror. Då ropade Han: **Ske icke Min wilja, utan Din!** och blef så i Sin Faders kärlek genom en fullkomlig lydnad. — Willigt uppstod Han nämligen från bönen och gick emot sina fiender. Willigt lät Han sig bindas, begabbas, föras hit och dit, beljugas, kindpustas, hudflängas och korsfästas. På korset uthärdade Han under deras försmädelse, som fordrade, att Han skulle stiga ned för att wisa sig wara Christus Israels Konung. Han blef lydig intill döden, ända tills Han kunde säga: **Det är fullkomnadt!** och blef sålunda i Fadrens kärlek.

God war denna Fadrens kärlek, som hwilade öfwer Sonen. Ja, hela fullheten af Fadrens kärlek war öfwer Sonen. Derföre tillhörde Honom ock hela fullheten af det Fadren hafwer. Så wittnas om wår Frälsare: **Fadren älskar Sonen, och allt hafwer Han gifwit i Hans**

hand. Så säger Jesus sjelf i bönen till Sin Fader: **Allt Ditt är Mitt.** Derföre hade ock Jesus rätt till all den frid och glädje, som är i Fadrens sköte, och som Gud, såsom den Allralycksaligaste, wäsentligen och ewigt åtnjuter. Men wi weta hwad Skriften säger oß: att **Han, då Han måtte haft glädje** (eller egentligen: i stället för den glädje, som Honom förelåg), **led korset och aktade icke smäleken.** Han gaf Sig Sjelf i nöden, emedan det war hwad Honom för menniskornas frälsnings skull ålåg. Han utstod icke blott tidens wedermödor, då Han i tjenareskepelsen wandrade omkring på jorden såsom en annan menniska. Han fällde icke blott tårar wid Lazari graf öfwer dödens jämmer, hwaraf jorden är uppfylld, och wid det sista intåget i Jerusalem öfwer menniskornas ondska och förhärdelse; — Han wardt icke blott innerligen bedröfwad öfwer Sin trolöse lärjunge Judas; utan **Han hafwer** ock **på sitt kötts dagar offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar till Gud, som Honom frälsa kunde ifrån döden.**

Särdeles framställa några af Davids Psalmer wår Frälsares tankar och suckar under Hans swåra kropps- och själanöd. — Dit hörer början af den 69:de Psalmen, der Han så införes talande: **Gud hjelp Mig; ty watten går allt intill Min själ. Jag sjunker ned i djup dy, der ingen botten uti är; Jag är kommen uti djupa watten, och floden will fördränka Mig. Jag hafwer ropat Mig trött; Min hals är hes; synen förgås Mig, att Jag så länge måste bida efter Min Gud. De, som Mig utan skuld hata, äro flere, än Jag hären på hufwudet hafwer, de, som Mig med oskäl förfölja och förderfwa, äro mäktige. Jag måste betala, det Jag intet röfwat hade. Gud, Du wet Min galenskap, och Mina synder äro Dig intet förskylta.**

Här se wi, att wår Frälsare icke smakade godheten eller ljufligheten af Fadrens kärlek, när Han bar werldens synder, såsom de warit Hans egna. Nej, Han klagade då

på korset, såsom wi läsa i en annan Psalm och äfwen i Evangelisternas berättelser: **Min Gud, Min Gud, hwi hafwer Du öfwergifwit Mig?**

Wi kunna då ock förstå, hwarföre Han i wåra inträdesord utbrister sålunda: **Men Du, Herre, Herre, gör Du med Mig för Ditt namn skull, ty god är Din nåd; fräls Mig.** Ja, Han behöfde bedja om frälsningen, ty Han war, såsom i det föregående och efterföljande af den 109:de Psalmen tecknas, omgifwen af menniskor, som **upplåtit sin ogudaktiga och falska mun emot** Honom och **bewisade** Honom **ondt för godt och hat för** Hans **kärlek** och förbannade Honom. Han war ock af Gud sjelf öfwergifwen och worden till **en förbannelse för oß.** — Likwäl kunde Han säga till Sina lärjungar, då Han förutsade, att de skulle förskingras och låta Honom blifwa allena: **Jag är icke allena; ty Fadren är med Mig.** Det synes wara swårt att förena detta med hwartannat, att Jesus skulle wara af Gud öfwergifwen, och att Fadren dock skulle wara med Honom. Likwäl kunna wi förstå, att Fadren icke war fjerran ifrån Honom äfwen då, när Han utstod de bittraste qwal, såsom på korset af Gud öfwergifwen. Såwida war Han öfwergifwen, att Han war lemnad för en tid åt mörkrets makt; men icke war Han så öfwergifwen, att mörkrets makt skulle uppsluka och behålla Honom. Nej, det war äfwen då, som Fadren war på Hans högra hand; såsom Jesus i den 16:de Psalmen införes talande: **Herren är Mig på högra handen, derföre skall Jag wäl blifwa wid Mig.** Detta wisade sig ock, när det skedde, hwad Christus i wår text begärar: **Du, Herre, Herre, gör med Mig efter Ditt namn; ty god är Din nåd, fräls Mig!** De orden: **God är Din nåd** lära oß detsamma, som om det stode: "Det är godt att hafwa Din kärlek." Och denna kärlek påminner oß ock om Fadersnamnet, hwars betydelse skulle komma den älskade Sonen till godo. Han hade ju icke förwerkat barnarätten; icke gjort sig förlustig af att wara den Älskade,

det outsägliga föremålet för Fadrens kärlek. Äfwen då, när Han lät Sitt lif i döden; när han underkastade Sig att lida, hwad ordet **död** innebär både till kropp och själ; när derföre helwetets ångest, såsom ett stort watten, gick allt intill Hans själ, och qwalet, såsom en flod, wille fördränka Honom; så gjorde Han som allramest Fadrens wilja, ty Han bewisade då den fullkomliga lydnaden intill korsets död, som innebar en förbannelse. Derföre **war det omöjligt att Han kunde behållas af döden,** såsom Han sjelf talar derom i den 16:de Psalmens fortsättning af de ord, som derur nyß anfördes: **Du skall icke låta** eller öfwergifwa **min själ åt helwete och icke tillstädja att** gifwa **Din Helige,** eller Din Fromme, som i allt gjort Din wilja, till **att se förgängelse.** Med både kropp och själ skulle Han derföre upp ur döden och till lifwet just för Fadrens namns skull, det ljufwa, frälsande Fadersnamnet, hwilkets betydelse Han icke för Sig hade förwerkat. Det säges derföre om Fadren, att Han uppwäckt Christus ifrån de döda. Förunderlig war då kampen, när werldens syndaskuld fordrade Jesu död, och Hans fullkomliga rättfärdighet, den Han efter lagen bewisade, fordrade Hans lif. Hwilket skulle nu wara starkare, antingen allas wåra synder, som lågo uppå Honom, eller Hans fullkomliga lydnad och rättfärdighet? Det sistnämnda måste här nödwändigt hafwa öfwerhand. — Fadren gjorde med Honom för Sitt namns skull. Såsom den rättfärdige kunde Han icke annat än hålla Sitt i lagen gifna löfte om lif för dem, som uppfylla lagen, och det hade Jesus gjort. Friwilligt hade Han påtagit sig döden, den Han icke förtjenat, för att såsom ett försoningsoffer tillfredsställa Guds rättfärdighet; och denna Guds rättfärdighet fann sig fullkomligt tillfredsställd af Honom, hwilkens lidande för wåra synder war omätligt, just emedan Han sjelf war den omätligt Rättfärdige, som blef **en förbannelse för oß.** Derföre bröt Han Sig ock med Sin rättfärdighet igenom från döden till lifwet. Ehuru Han till en tid smakade Guds wrede, då

Han blef en förbannelse för oß, kunde Fadrens wälbehag och kärlek, som hörde Honom till, icke tillintetgöras. Derföre blef Han frälst ifrån döden och fick erfara, att nåden eller Fadrens kärlek är god; såsom Han ock i profetian i 16:de Psalmen derom talar: **Du kungör Mig wägen till lifwet; för Dig är glädje tillfyllest och lustigt wäsende på Din högra hand ewinnerligen.**

2:o. **För Jesu skull kan Guds namn wara på syndares sida, så att de blifwa frälste och få erfara, att Guds kärlek är god.**

Om man betraktar syndare, såsom de äro i sig sjelfwa, så kunna de icke hafwa Guds namn för sig. Ty, ehuru Gud heter den Allgode, den Barmhertige, den Kärleksrike, så heter Han likwäl ock den Helige och Rättfärdige. Om nu ock syndare skulle af sjelfkärleken drifwas att önska, att godheten och barmhertigheten skulle på dem bewisas; så kunde detta icke ske, utan att tillintetgöra heligheten och rättfärdigheten. Dessa egenskaper få åter alldeles icke tillintetgöras, emedan de äro hos Gud wäsentliga. Men en sådan tillintetgörelse af Guds wäsentliga egenskaper företages likwäl af alla dem, hwilka utan Christi försoning wilja nalkas Gud. De fälla sjelfklokt det utslag, att Gud, såsom god och barmhertig, icke kan störta dem till helwetet; men de skulle aldrig kunna göra detta gällande, äfwen om försoning icke skett; ty då skulle heligheten och rättfärdigheten wäga emot barmhertigheten och kärleken. Nu åter, sedan försoningen är skedd, är deras fördömelse alldeles afgjord, då de stöta med otro ifrån sig den utwäg till deras frälsning, som af Guds obegripliga kärlek blifwit öppnad på ett sådant sätt, att heligheten och rättfärdigheten förblifwa oförkränkta. Jesus har nämligen, såsom wi redan hört, alldeles tillfredsställt den Gudomliga heligheten, i det att Han war den fullkomliga menniskan, som utgaf sin lekamen till att bewisa en oaflåtlig lydnad och bewisade den aldramest då, när Han lemnade Sig willigt åt det swåraste lidande. Med detta lidande har Han tillfredsställt rättfärdighetens

kraf. För Jesu lidandes skull kan då icke Guds rättfärdighet wara emot syndaren, när han med tron antager i full öfwerensstämmelse med Guds råd, hwad Jesus har i hans ställe uträttat. Detta är något för Gud alldeles tillfredsställande, och när menniskan i tron wisar derpå, så blir det ock af Gud erkändt. För Jesu fullkomliga lydnads skull måste heligheten och rättfärdigheten wara på den menniskans sida, som med sinnets förkastande af sitt eget, såsom odugligt inför Gud, beropar sig på Jesu fullkomliga rättfärdighet, hwilken af Gud godkännes.

Då blir menniskan frälst från syndaskulden och det deraf följande straffet, eftersom Jesus har ställt Sig såsom den brottslige i menniskans ställe och utstått straffet. Då blir menniskan ock frälst från syndens träldom under djefwulens wåld, eftersom Jesus warit i hennes ställe lydig, att hon för Hans lydnads skull förklaras rättfärdig, och såsom rättfärdig får lefwa till en början redan här genom **Anden, som är lifwet för rättfärdighetens skull.** I denne Ande kan menniskan motstå och öfwerwinna djefwulen. I denne Ande skall hon lefwa ewinnerligen och äfwen till kroppen lefwa på den yttersta dagen, ty Jesus har med Sin rättfärdighet förwärfwat henne ewigt lif.

Då får menniskan erfara, att Guds kärlek är god. Detta har en menniska wisserligen redan under Guds Andes nådesbesök fått erfara; ja, detta får till en del äfwen den, som icke för närwarande sökes af Guds Ande, erfara, ehuru han icke förstår det. Han får erfara det derigenom, att Gud låter honom åtnjuta mycket godt här i tiden, men att det är Guds kärlek, som är god, det känner den med kallelsens ljufliga rörelser bewärdigade själen. Det känner ock efter uppwäckelsens oro, ängslan och sorg den själ, som genom evangelisk upplysning drages till Jesus. Men om ock menniskan redan då hon upplyses **smakar den himmelska gåfwan,** så måste hon dock **delaktig warda af den Helige Ande,** innan hon rättsligen **smakar, att Guds ord är godt.** Detta Guds ord wittnar om Hans stora

kärlek. Det är idel kärlek för den, som fattat det med tron. Ehuru det genom evangelisk upplysning föres menniskan närmare, fastnar det likwäl icke förr, än hon fattat det med tron och då kan åtnjuta deß ljuflighet i den frid, som hon då winner. Ännu större smak derpå, att Guds kärlek är god, får menniskan, då hon erfar den **tillkommande werldens krafter,** när Anden, som förwissar henne om barnaskapet och ännu mer då Han förwissar henne om den stundande himmelska saligheten, upplyfter hennes hjerta till det himmelska.

3:o. **Likwäl måste Gud för Sitt namns skull wara emot obotfärdiga syndare, som förakta Hans kärlek och förkränka Hans rättfärdighet.**

Det är något stort, att Jesus regerar i Sitt nåderike och på Guds högra hand beder för syndare. Derigenom hållas utan förkränkning af Guds rättfärdighet Hans straffdomar för en tid tillbaka, att de icke utbryta öfwer obotfärdiga syndare. Likwäl måste Guds wrede wara öfwer dem, fastän Han i Sitt tålamod för Frälsarens blods och förböns skull skonar dem till en tid. Men de äro inför Gud förkastliga; ty de äro i synden stadde och framwisa icke rättsligen Jesu Christi förtjenst till att dermed skyla sig för Guds helighets blickar. Gud ser dem då för Sina ögon blottade på allt hwad som kunde bereda dem Guds wälbehag. Gud ser dem i deras syndawäsende såsom föremål för Sin rättfärdighets straff. De tycka wäl icke detta sjelfwa, men desto wärre är det.

De anse sig enligt första budet wara gudfruktige för det, att de icke hålla något skapadt för sin Gud; och de skänka likwäl åt skapade warelser den fruktan, den kärlek och tillförsigt, som tillkommer Herren Gud. De rädas nämligen mera för att göra menniskor emot än för det att de synda emot Gud. De försaka Guds wänskap för menniskors bifall och werldens winst eller nöjen. De lita på de timliga rikedomarne eller menniskors ynnest och anse dem oumbärliga för sin tillfredsställelse.

De tycka sig bedja till Gud, tacka och lofwa Honom; och de förstå icke, att deras skrymtaktiga bön är ett Guds namns ohelgande, då de ofta sjunga och tala till Gud det, som de alls icke mena af hjertat och stundom föra Hans namn utan wördnad på sina tungor.

De mena, att de anwända Söndagen rätt, när de gå i kyrkan, fastän de gå dit utan angelägenhet om att upplysas af Ordet och sedan hwarken om Söndagarne eller de andra dagarna med flit läsa Ordet hemma.

Detta och mycket annat ser Gud hos dem emot budordens förra tafla.

Och hwem kan beskrifwa all uppstudsighet, all trätgirighet, allt lättsinne, all girighet och orättfärdighet och allt förtal, som strider emot den senare taflan om kärleken till nästan?

Men om de sålunda enligt lagen **äro under förbannelsen**, så måste ock Gud enligt Evangelium wara dem emot; emedan deras obotfärdiga sinne strider alldeles emot Jesu Christi Evangelium. Den obotfärdiga menniskan erkänner nämligen icke af hjertat sin straffskyldighet inför Gud. Hon, som werkligen är en ogudaktig, ser och medgifwer sig icke wara det. Hon, som enligt lagen är förbannad, tycker att hon är icke så förkastlig och straffwärd. Twärtom har hon mycken egenrättfärdighet, hwarpå hon hemligen eller uppenbarligen tröstar; under det hon framsäger Jesu namn i sina böner inför Gud och i sitt skrymtaktiga tal inför menniskor såsom en grund, på hwilken hon bygger sitt hopp. Men hon förnekar Guds rättfärdighet, då hon icke finner och bekänner sig wara inför densamma utblottad och förkastelsewärd. Hon föraktar ock Guds kärlek, den Han i Sin Sons utgifwande bewisat. Hon föraktar den dermed, att hon icke wet att wärdera den, icke har någon hunger och törst efter delaktighet i Jesus, icke sätter synnerligt wärde derpå, att **Han wardt en förbannelse för oß,** och att Han oß till godo bewisade en fullkomlig lydnad. Till denna Jesu lydnad gifwer hon icke sitt bifall med

framgent åt Jesu ledning och icke fresta Gud genom att wilja hafwa edra egna begär och önskningar genomdrifna. Kommen emellertid också hit med bekännelse af eder förkastlighet inför Gud utom Jesus. — Ty denna förkastlighet är ju eder kunnig och är städse närwarande för edra sinnen under en fortfarande trosangelägenhet efter eder Frälsare. Herren ser i nåd till eder, när I söken i Christo Jesu allena nåden såsom **nåd.**

Ja, de som hafwa det sinne, att de känna sig behöfwa nåd, att de icke wilja ursäkta sitt wäsende utan uppriktigt afsky sin egen wilja för att lemna sig åt Herren, — desse alle i sanning botfärdige själar kunna utan skrymtan nalkas Gud med syndabekännelsen på denna stunden, sägande: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XIV.

Men Du, Herre, Herre, war Du med mig för Ditt namns skull; ty Din nåd är min tröst; fräls mig.

Sedan wår Frälsare Christus, som i den 109:de Psalmen införes talande, derstädes beskrifwit deras förhållande, som under Hans sista lidande obarmhertigt handterade Honom, och hurudan förbannelse, de derigenom drogo öfwer sig; utbrister Han i denna bön till Fadren: **Men Du, Herre, Herre** o. s. w. Ps. 109: 21.

1:o. **För Sitt namns skull gjorde Fadren med Jesus under Hans sista lidande så, att Han blef frälst och fick erfara, hurn godt det är att hafwa Guds kärlek.**

Egentligen lyda orden i grundtexten sålunda: **Du, Herre, Herre, gör med Mig för Ditt namns skull; ty god är Din nåd; — fräls Mig!** Jesus hade under hela Sin wandring på jorden haft Guds kärlek; ty Han war såsom Guds Son det ewiga föremålet för hela fullheten af denna kärlek. Såsom menniskones Son war Han den aldradägeligaste, ja den fullkomligaste menniskan, — en ren och älskelig bild af Gud. Denna kärlek hade Fadren förklarat wid Hans dop och wid Hans förklaring på berget med röster från himmelen, så lydande, **Denne är Min Son, den älskade, i hwilken Jag hafwer ett godt behag.** Denna Fadrens kärlek förblef och hwilade öfwer Jesus, såsom Han Sjelf derom wittnade för Sina lärjungar, sägande: **Om I hållen Mina bud; så blifwen I i Min kärlek; såsom Jag hafwer hållit Min Faders bud och blifwer i Hans kärlek.** — Sär-

är just **Jesus,** en Frälsare och en Saliggörare. **Hans** namn är **Christus,** den Smorde, den med Andens **full**het utrustade, som för oß är både Profet, Öfwersteprest och Konung.

Wäl dig derföre, om du innerligen åstundar, att Han skall göra med dig efter Sitt namn. Han **will** göra det, ty Hans kärlek är god. Will du det derföre med allwar, så skall det ock ske. Will du då blifwa frälst af Honom, som heter en Frälsare från synderna? Har du lärt känna och se, att du är en syndare, att du behöfwer frälsas från döden, som du enligt Ordet och Guds rättfärdighet förskyllat att ewigt lida? Har du förstått, att du icke kan frälsa dig sjelf, emedan du är förderfwad i ditt hjertas grund; ropa då till Honom och bed, att Han wille göra med dig efter Sitt namns betydelse och frälsa dig.

Har du funnit, att du förwerkat all salighet, att du är owärdig all gemenskap med Gud, att all din egen rättfärdighet är oduglig till att bereda ditt hjerta frid i tiden och förwärfwa dig en ewig salighet, wet då, att Jesus betyder en Saliggörare. Han skall göra dig salig, när du will blifwa det endast genom Honom. Och då skall Hans namn Christus äfwen bewisa sin betydelse på dig. Af Hans Ande skall Han skänka dig. Såsom smord till profet skall Han blifwa dig till wisdom. Såsom Öfwersteprest skall Han göra Sin försoning för dig gällande till förlåtelse hos Gud; och såsom Konung skall Han förlossa dig från mörkrets rike och i Sitt rike göra dig delaktig af Sin nåd, Sin hjelp, Sitt förswar, Sin segerkraft och all Sin härlighet.

Derföre **beder, och eder skall warda gifwet.** Bedjen I botfärdige själar, som förstått, att Jesu kärlek är god, så god, att allt annat är wärdt att för densamma försakas, och som åstunden frälsning af Jesus. En hwar ibland eder skall blifwa hörd, då han uppriktigt beder af hjertat, såsom wår Frälsare Sjelf bad: **Du, Herre, Herre,**

gör du med Mig efter Ditt namn; ty Din kärlek är god; fräls Mig!

5:o. **Det bör wara tröstligt för de trogna men warnande för deras motståndare, att Herren för Sitt namns skull hjelper de Sina.**

Det tillhör de trogna, att följa wår Frälsare äfwen i lidandet. Derföre måste de i likhet med Honom utstå mycket af den onda werlden. De få ofta grundad anledning att klaga liksom Jesus öfwer **ogudaktiga och falska munnar,** öfwer dem, som **strida emot** dem **utan sak,** öfwer dem, som **bewisa** dem **ondt för godt** och **hat för kärlek.** Då är Herren med dem för Sitt namns skull, och ehuru Hans hjelp synes dröja, så att de, som Honom tillhöra, tyckas stundom wara öfwerlemnade åt sina motståndare, skall dock Herren i sinom tid göra med dem efter Sitt namn. Han skall bewisa sig emot dem, såsom den Rättfärdige, som står på deras sida för Jesu skull. Jesus Sjelf, som åtagit Sig deras sak, skall stå på deras sida och med Sin förbön och förtjenst förekomma att deras felsteg icke skilja dem ifrån Gud eller lända till deras egna eller andras själars förderf. Emellertid medan hjelpen dröjer, få de trösta sig deraf, att Guds kärlek är god. Jesu kärlek är trofast och i det afseendet god, och på Hans trofasthet hoppas de, som Honom tillhöra. Det är då godt att hafwa denna kärlek på sin sida. Ja, hwad skulle du önska, som har Guds kärlek? Kan du med sann grund för ditt hopp tillförse dig detta, då må du låta beljuga, försmäda och förfölja dig så mycket, som Herren tillåter. **Lida wi med, så skola wi ock med regera.**

Men warnande bör det wara för de trognas motståndare, att Herren för Sitt namns skull hjelper de Sina.

Du lättsinniga werldsmenniska, som icke sjelf har någon allwarlig angelägenhet om Guds ord och själens frälsning, utan i detta afseende stannar wid några ljumma och wårdslösa gudaktighetsföretag, — du uppsöker felen hos dem, som i sanning af hela hjertat söka Herren. Du

tränger på många sätt dem, som höra Herren till. Men du borde frukta för den Herren, mot hwilken du strider. Redan det, att du icke har en innerlig kärlek till dem, som söka Herren, eller kraftigt bidrager till deras understöd wid alla tillfällen, redan detta är ett bewis, att du skall warda fördömd på sistone. Ty på yttersta dagen skall wår Frälsare emot dem, som stå på Hans wenstra sida, åberopa detta, att det, som de **icke hafwa gjort en af dessa minsta, det hafwa de icke gjort Honom; och desse skola då gå i ewig pina.**

Men om du nu i stället för att hjelpa dem, söker att wara dem till beswär och plåga, så är detta ett ytterligare bewis, att du skall hemsökas af Herren på det förskräckligaste, ty Paulus skrifwer till de trogna: **Det är rättwist för Gudi gifwa dem bedröfwelse igen, som eder bedröfwa; när Herren Jesus warder uppenbar af himmelen med eldslåga och med Sin krafts englar till att hämnas öfwer dem, som icke känna Gud och icke lydige warit hafwa wår Herres Jesu Christi Evangelium, hwilka pino lida skola, det ewiga förderfwet af Herrens ansigte och af Hans härliga makt.**

6:o. **I den heliga Nattwarden will Herren Jesus göra efter Sitt namn till frälsning och salighet för dem, som det uppriktigt åstunda.**

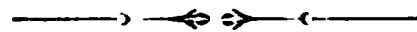
Herrens Jesu namn innefattar synnerligen det, att **Han är försoningen för wåra synder,** och att Han är **Herren wår Rättfärdighet.** Om båda delarne påminner Han oß i den heliga Nattwarden; ty när Han säger om brödet: **Detta är Min lekamen,** så gör Han derwid det tillägg: **som för eder utgifwen warder.** Och när Han säger om winet: **Detta är Mitt blod,** så wittnar Han om detta: **det warder för eder och för många utgjutet till syndernas förlåtelse.** I fullkomlig lydnad utgaf Jesus Sin lekamen intill korsets död, och till försoning med Gud lät Han Sitt blod utgjutas. Nu har Han ock stiftat Sin Nattward till Sin åminnelse. Hwad

skulle då annat följa af ett rätt Nattwardens begående utan det, att menniskan kommer till en lefwande och fortfarande åtanka deraf, att Jesus utgifwit Sig för henne i en fullkomlig lydnad och utgjutit Sitt blod för henne till syndernas förlåtelse? Men denna åtanka, när den är lefwande och fortfarande, är just den sanna tron, om hwilken Skriften betygar, att den medför delaktighet i det, som Jesus med lidande och lydnad uträttat.

Det kommer således endast derpå an, att du werkligen will hafwa din Frälsare i en sådan trosåminnelse och derföre går till Nattwarden till Hans åminnelse.

Denna angelägenhet om att hafwa Jesus i åtanka finnes åter icke hos någon annan än den, som lärt känna synden så, att han ser sig om efter Frälsaren. Så länge menniskan uppehåller sig antingen med orättfärdigheten, den hon icke will öfwergifwa, eller med egenrättfärdigheten, på hwilken hon tröstar, så är hon icke rätt angelägen om att hafwa Jesum, Jesum allena, i åminnelse. Men när hon detta uppriktigt åstundar, skall det ock warda henne gifwet såsom en frukt af Jesu Nattward.

O! att nu några ibland eder hade detta sinne! — Herren känner eder alla, och ser hwilka med botfärdiga och nådehungrande hjertan nalkas Honom, då I nu frambären syndabekännelsen i dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XV.

Min Wän är hwit och röd, utkorad ibland mång tusend.

I Salomos Höga Wisa framställes det innerliga förhållandet mellan Jesus och den trogna själen under bilden af förhållandet mellan en brudgum och hans brud. I flere olika uppträden tecknas ock der de olika andeliga ställningar, i hwilka en trogen själ kommer att befinna sig. Ibland dessa är ock den, som beskrifwes i det 5:te capitlet, att nämligen själen för tröghet att genast rätta sig efter den himmelske Brudgummens röst råkat i en saknad af Hans märkbara närwarelse, hwarwid det till en tid eger rum, som i denna klagan innehålles: **Jag sökte Honom, men jag fann Honom intet; jag ropade, men Han swarade mig intet.** I denna belägenhet yttrar bruden sin längtan för dem, som kallas **Jerusalems döttrar**, och på deras fråga: **Hwad är din Wän för andra wänner?** utbrister hon i en beskrifning på den wännen, som hon sökte, och börjar denna beskrifning sålunda: **Min Wän är hwit och röd, utkorad ibland mång tusend.** Hög. W. 5: 10.

1:o. **De, som sätta Jesus tillbaka för hwad som hörer till werlden, hafwa icke gifwit Honom sina hjertan, om de ock stundom låtsa tillgifwenhet för Honom.**

Bruden omtalar i inträdesspråket Den, som hon sökte, med detta ordet: **Min Wän,** eller: min älskade, och dermed utmärkes, att hon gifwit Honom sitt hjerta. Men hon

säger ock, att Han är **utkorad ibland mång tusend** eller, såsom det torde böra tolkas: **lysande** eller **utmärkt framför många tusende.** Sådan war Han då i hennes ögon, såsom hon strax derpå utbreder sig i beskrifning af Hans förträfflighet. Men få äro de, som hafwa detta sinne mot den himmelske Brudgummen Jesus, att Han är i deras ögon utmärkt eller lysande och härlig framför många tusende, och som kunna med hjertats mening säga till Honom: **min Wän,** eller: min älskade.

Med de mesta förhåller det sig så, att det, som werlden tillhörer, lyser mera i deras ögon, intager och besitter deras hjertan. De wisa med sitt förhållande, att de sätta Jesus tillbaka för hwad werlden tillhörer, som är **köttsens begärelse, ögonens begärelse och ett högfärdigt lefwerne.** På gröfre eller finare sätt äro de trälar under dessa lustar, benägna för wällust, girighet, förwetenhet, prakt, högfärd och fåfänga. Si, farandet efter detta gör, att det blifwer hwarken tid eller håg för att söka Guds rike. De hafwa ingen lust att med allwar och flit höra och läsa Guds ord, som handlar om Guds rikes goda, och förer genom Guds Andes med Ordet werkande kraft till delaktighet deraf. Utan lusten är wänd till denna werlden. Makligheten, som hörer till wällusten, eller **köttsens begärelse,** afhåller då mången från att höra ett rätt Guds ord, särdeles då tillfälle dertill erbjudes på en sådan tid, som icke faller sig rätt beqwäm för den wekliga menniskan; och dessutom är ett sådant Guds ord, som klart träffar hjertats wrånghet, obehagligt för syndaren. Maklighet hindrar ock från att läsa Guds ord, då mången heldre sofwer bort de stunder af dygnet, särdeles den tidiga morgonstunden, då Ordet borde dagligen läsas.

Girigheten gör, att menniskan will skrapa ihop så mycket hon kan af jordiska egodelar och derför ofta företager sig så mycket arbete, att, om ock icke Söndagen, såsom af många sker, till en del derpå anwändes, likwäl de andra dagarna ända ifrån den tidiga morgonen till sent

på natten äro upptagna, och ingen tid blir öfrig för det angelägna, dagliga betraktandet af Guds ord.

Förwetenheten, som fordrar omwexling, och som icke mindre än girigheten kan räknas till **ögonens begärelse,** drifwer mången att lemna de stunder, som han från arbete kunde hafwa lediga, åt förströelser; såsom ock att mycket fråga och tala om det, som honom icke angår, hwarigenom sinnet blifwer uppfyldt med så mycket, att der för de många kringswäfwande tankarna icke blir rum för den allra wigtigaste omtanken om själens frälsning undan ewigt förderf och winnandet af en ewig härlighet hos Gud.

Menniskan är stadd i **ett högfärdigt lefwerne,** icke blott då hon söker att öfwerträffa, eller åtminstone icke öfwerträffas af andra uti prakt och öfwerflöd, utan ock då, när det blifwit hennes åstundan att gälla något inför andra, hwilka icke se på hufwudsaken, utan mäta en menniska efter det, som faller i ögonen och gifwer behag inför werlden. Deraf uppkommer flärd, eller ett förställdt wäsende, som far efter att behaga. Men den som will behaga werlden, han kan icke behaga Herren Gud. Det ligger honom icke heller om hjertat att täckas Herranom, åtminstone icke mera än det kan stå tillsammans med werldens bifall.

När det nu så förhåller sig med en menniska, att hon antingen är liknöjd och försumlig i bruket af ett rätt Guds ord, så att hon icke will försaka sin makliglighet eller sin girighet eller sina förströelser för att få höra Ordet, der det rätt förkunnas, och så flitigt läsa det; eller ock att hon wäl mer än många andra brukar Ordet, men ock är så angelägen om werldslig winning, werldsliga nöjen, eller menniskoanseende, att hon alldeles icke will lemna detta för Herrens skull, då är icke Jesus **utkorad** i hennes ögon, eller lysande **framför många tusende,** — och då kan hon icke heller af hjertat säga till Honom: **Min Wän,** eller min älskade. Nej, hon har icke gifwit Honom sitt hjerta. Hon är icke allwarligt sökande efter Honom, eller Honom redligt tillgifwen. Det är då icke annat än skrymteri,

om hon stundom låtsar en sådan tillgifwenhet, eller ställer sig så, som om hon af hjertat sökte Honom. Sådant skrymteri finnes dock hos många nattwardsgäster, hwilka med sin nattwardsgång i det utwärtes gifwa sig ett sken af att söka sin Frälsare, men icke göra det i sanning, emedan de hwarken äro angelägna att begagna alla tillfällen till att höra och läsa ett rätt Guds ord, icke heller wilja öfwergifwa synden, eller försaka något af det werldsliga, då det för själens frälsning blir behöfligt.

Äfwen ibland eder, som på denna stunden ämnen eder till Jesu bord, torde finnas flere sådana. Herren känner alla dessa; och Herrens tjenare får säga dem, att de icke här wid nattwardsbordet winna del i sin Frälsare till syndernas förlåtelse. — Nej, du om Jesus i grunden liknöjda själ, som röjer denna liknöjdhet genom din försumlighet att höra och läsa ett rätt Guds ord, du till werld och synd med ditt hjerta hänwända menniska, — du har här ingen syndaförlåtelse, utan förökar din skuld med din skrymtaktiga nattwardsgång. Hör det till din warning * * *

2:o. **Jesus, som i Sin utförda återlösning framstår såsom hwit och röd, är i den himmelske Fadrens ögon utkorad framför mång tusende och borde i menniskornas ögon också wara det.**

Jesus framstår i Sin utförda återlösning såsom hwit och röd. Så beprisas Han i wårt inträdesspråk af bruden, som säger: **Min Wän är hwit och röd.** Denna beskrifning inträffar i andelig mening på wår Frälsare. Guds Son kom såsom menniska i werlden till att frälsa och saliggöra menniskorna, som genom synden blifwit skyldige till döden och i sin oförmåga att täckas Gud enligt Hans wiljas fordringar, woro owärdige och oskicklige till det ewiga lifwet. Guds Son kom då såsom menniska i werlden att befria oß från döden, som är wåra synders straff, och att förwärfwa och förskaffa oß lifwet. Detta har Jesus uträttat för oß genom Sitt lidande och Sin lydnad.

Ty då Han, **som af ingen synd wißte,** som aldrig i Sitt hjerta eller i Sitt lefwerne erfarit, hwad det är att hafwa synd och dermed hafwa förtjent Guds wrede, blef af Gud för oß **gjord till synd,** när **Herren kastade allas wåra synder uppå Honom;** så måste Han ock för wåra synder utstå straffet för att förwärfwa oß befrielse från detsamma. Detta skedde i Hans sista lidande, åt hwars betraktande denna dagen (Långfredagen) är helgad, och som kan innefattas i det enda ordet **död** samt således beprisas i den Heliga Nattwarden, der wi skola **förkunna Herrans död.** Både i Sitt lidande och wid Sin död lät Jesus Sitt blod utgjutas, hwilket skedde genom Hans hudflängning och korsfästelse samt, sedan Han uppgifwit andan, genom spjutstynget i Hans sida. **Gud hafwer nu satt Honom för** oß såsom **en nådastol i Hans blod,** sådan wi se Honom hängande på korset, bestänkt med blod från Hans sargade lekamen. Här hafwa wi Honom, wåra själars Wän, såsom **röd** i Sitt lidande.

Men Han är ock **hwit** i Sin lydnad, ty då den hwita färgen är det rena ljusets utflöde, och således betecknar icke blott det fläckfria, utan det, som återkastar alla ljusets strålar, så är det icke blott en wanlig sinnebild af oskulden, utan ock en i någon mån passande ehuru swag bild af det rena och fulla ljus, hwilket strålar från Jesu wandel, som uttrycker den rena och fulla sanningen, eller den fullkomliga Guds wilja. Ty Jesus war ej blott en menniska utan synd, utan då den första menniskan förlorat sin medskapade likhet med Gud, war Jesus deremot äfwen såsom en menniska **Guds härlighets sken,** emedan Han i allt gjorde Sin Faders wilja med lydnad utan brist. Genom denna sin lydnad uppfyllde Han Guds lag oß till godo och förtjenade oß det lifwet, som i lagen är utsatt såsom den fullkomliga lydnadens belöning. Ty då ingen af oß har fullgjort Guds lag, så warder, när en menniska kommer till att med tron omfatta sin Frälsare, Jesu lydnad henne tillräknad till rättfärdighet, såsom om

den funnits hos henne sjelf och hon blifwer dermed af nåd berättigad till det ewiga lifwet.

Men såsom **röd** i Sitt utgjutna blod, hwilket betecknar, att Han i lidandet uppoffrat Sig Sjelf, och såsom **hwit** i Sin bewisade lydnad, är Jesus i den himmelske Fadrens ögon **utkorad framför mång tusende,** ja, framför alla de andra menniskorna, af hwilka ingen kunde tillfredsställa Guds rättfärdighet i afseende på synderna, så att Gud kunde frisäga från straffet de dertill skyldige, ej heller motswara Guds helighets fordringar, att Guds wälbehag kunde deröfwer liksom hwila, eller finna ett wärdigt föremål. Men nu kan för Jesu utgjutna blods skull, eller för Hans utståndna lidandes skull, syndaskulden tillgifwas, ehuru stor den ock är, om den blott med uppriktighet bekännes för Herren, och om syndaren kommer till förlitande på sin Frälsares erlagda betalning. Och Jesu snöhwita rättfärdighet blir iklädd den menniskan, som rätt ser sin egen nakenhet, sin egen befläckelse för Gud och söker med allwar och omfattar med fortfarande hopp Jesu lydnad såsom bewisad särskildt för **hennes** räkning.

O, huru utkorad, huru härlig borde då icke Jesus wara i menniskornas ögon! Och wisserligen i alla trognas ögon är Han utkorad framför alla öfriga skapade warelser, så att, der en sann tro är upptänd, hjertats längtan står framför allt annat efter del i Jesu Christi förtjenst, och tillika menniskan i kärleken till sin Frälsare anser **allt** annat **för skada,** eller wärdt att för Hans skull försaka, ja, **för träck,** eller af intet wärde emot hwad hon finner i Jesus. Han är i sanning den ende, som kan trösta och hugna och rätt tillfredsställa hjertat, den enda grunden för det hopp, som icke blifwer till skam ewinnerligen, den, som gifwer den rätta kraften och det rätta modet, och utan hwilken menniskan intet förmår af det, som utgör Guds lags fordran efter deß andeliga förstånd, hwilket i Guds rike gäller och efterfrågas.

Hwarföre då, o! menniska, är du så trög och sen till att

söka efter del i Honom, hwars kärlek för dig brann i döden och som kan skänka dig en fullhet af lif, af ljus och frid och glädje, hwaraf du eljes för hela ewigheten winner intet? — Hwarföre will du icke för din Frälsares skull lemna något af din beqwämlighet, eller af dina nöjen, eller af din winst, eller af ditt menniskoanseende, då likwäl Jesus säger: **Hwilken som kommer till Mig och icke försakar allt det han eger, han kan icke wara Min lärjunge?**

Ja, i sinnet måste du åtminstone försaka det, så att du är beredd att för Hans skull lemna allt, som hindrar dig att blifwa och wara Hans lärjunge, om du skall komma att räknas ibland deras antal. Jesus betygar ock: **Hwilken som icke tager sitt kors på sig och följer Mig, han är Mig icke wärd.**

Men anmärkom widare:

3:o. **En menniska, som börjat på allwar öfwergifwa hwad som drager ifrån Jesus och med flit och bön brukar Guds ord, får både i Ordet och den Heliga Nattwarden syn på Jesu kärlek och kan omsider kalla Honom sin Wän.**

Det, som drager ifrån Jesus, är icke blott uppenbar orättfärdighet och synd, utan ock sådant, som hindrar menniskan från att inse sitt stora behof af Frälsaren Christus och som inwecklar henne i kallsinnighet och fiendtlighet emot Honom. När menniskan delar sin tid mellan jordiska syßlor och werldsliga förströelser, så kommer hwarje allwarlig tanke på själens fara att undanhållas eller förqwäfwas, och det kan således icke då komma med menniskan till den uppwäckelse, hwari syndaren blir angelägen om frälsning. När menniskan flitigt plägar umgänge med dem, som sjelfwa äro för Jesus kallsinniga samt uppfyllda med fördomar och mißtankar mot all allwarlig kristendom; så är det icke underligt, att liknöjdheten om Jesus och fiendtligheten mot Hans tjenare, Hans ord och Hans wänner hos en sådan menniska befästes och förökas.

Likasom Jesus fordom frågade Sina lärjungar, då Han twådde deras fötter: **Weten I, hwad Jag eder gjort hafwer?** — så är ännu en sådan fråga af nöden att ställas till alla Jesu återlösta. — Wet den återlösta menniskan icke, hwad Jesus gjort henne med Sitt blodiga lidande, med Sin lydnad intill döden; wet hon det icke så, att hon för egen del finner i det, som Jesus gjort för henne sin enda tröst, sitt hjertas beständiga glädjeämne; — då känner hon icke Jesu kärlek och kan derföre icke heller genom den Heliga Nattwardens begående fira den annorlunda än på ett skrymtaktigt sätt, hwars beskaffenhet är kunnig inför den Herren, som med Sina eldslågande blickar är Sjelf närwarande i Sin församling och beser och pröfwar dem, som wid Hans bord infinna sig såsom gäster.

Endast då, när menniskan begynner att på allwar öfwergifwa det, som drager henne ifrån Jesus, och med flit och bön brukar Guds ord, kan Jesu kärlek blifwa henne uppenbarad, att hon kan af hjertat om ock i mycken brist, men likwäl af hjertat uppriktigt prisa den.

Besinna då, nattwardsgäst, huru det i detta afseende förhåller sig med dig. Har du begynnat göra den ändring i din lefnad, som kallas **bättringens frukt**, emedan den följer der, hwarest den sanna bättringen, d. w. s. syndaerkänslan, som måste föregå tron, kommer i rätt gång?

Hör man ännu ederna och swordomarne i din mun omwexla med det wårdslösa nämnandet af Guds och Jesu namn såsom ett ordspråk, då har wisserligen icke ännu den fruktan för Gud fått insteg hos dig, hwilken hörer till de första stegen på omwändelsewägen.

Har ännu icke Söndagens anwändande på tillställningar och lustbarheter eller på fåfängligt prat eller lättja och wällust eller girighetsbestyr gifwit wika för den sabbatsstillhet, som är så wigtig för att hemta wälsignelse af denna dag till utförandet af Guds nådewerk i wåra hjertan?

Har ännu icke högmodet blifwit i någon mån nederslaget, trätosamheten stillad, lättsinnigheten hejdad, orättfärdigheten motad, pratsamheten tystad; — si, så har du icke heller ännu gifwit dig in på bättringens wäg, som leder till tron.

Men hafwa deremot de gamla syndawägarne blifwit dig leda, har du begynnat fly dina gamla stallbröders umgänge åtminstone såwida, att du söker med omsorg efter tillfälle, att få i enslighet för dig sjelf betrakta Guds rätta ord, och att du dragit dig ifrån dem, som äro dig till förförelse, och wid hwilkas sällskap du icke är af din kallelse bunden; si, då har wisserligen Guds Ande börjat Sitt nådesarbete i ditt hjerta. Af Guds ord får du då lära känna din stora olydnad emot Gud och med blygsel och smärta förnimma din försumlighet att söka Herren, din owillighet att tjena Honom, din oförmåga att wandra efter Hans bud. Låter du då grundligt öfwertyga dig om din syndaskuld och ditt förderf, och söker du hos din Frälsare upprättelse både från syndens skuld och deß förnedrande träldom, då skall Jesu kärlek i Ordet för dig uppenbaras, att du skall förstå, huru Han warit din Wän för andra wänner, och hwad godt Han dig gjort hafwer.

Och är det en börjad insigt i detta, som i dag drifwit dig såsom en botfärdig syndare till Jesu Nattwardsbord; så wet, att detta bord är dukadt för dem, som med allwar söka sin Frälsare för att wara och förblifwa Hans wänner. Dessa äro inga andra än de, som i en rätt sjelfkännedom funnit sitt behof af syndaförlåtelse genom Jesu blod och iklädande af Jesu rättfärdighet till betäckande af sin egen nakenhet inför Gud. För dem will Jesus låta Nattwarden blifwa ett medel, bidragande dertill, att de omsider skola förstå att Hans kärlek har brunnit i döden äfwen för deras räkning och således komma att kalla Jesus i sanning för Wän med erkännande af Hans obegripligt stora uppoffring för dem samt i lefwernet be-

wisa att de hålla Jesus för sin Wän, den de gifwit sina hjertan.

Förene sig dessa, om sådana här finnas, förene sig alla botfärdiga själar på denna stunden i syndabekännelsen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XVI.

Frukter eder intet; I hafwen sannerliga gjort allt detta onda; dock träder icke af ifrån Herranom, utan tjener Herranom af allo hjerta. Och wiker icke efter fåfängelig ting; ty det gagnar eder intet och kan intet hjelpa eder, efter det en fåfängelig ting är.

Då Israels folk i början efter intagandet af Canaans land i flera hundrade år icke hade någon synlig konung, så fanns bland detta folk en ädel frihet, hwarunder det på mera omedelbart sätt styrdes af Herren Gud, sin osynlige Konung. Men då tron, som håller sig wid det osynliga, bland detta folk aftagit, önskade det sig en synlig konung och begärde detta af profeten Samuel, som på den tiden war folkets domare. Det behagade Samuel illa, men Herren sade till honom: **Hör folkets röst i allt, det de hafwa talat dig till, förty de hafwa icke förkastat dig, utan Mig, att Jag icke skall wara Konung öfwer dem.**

När nu Herren gifwit dem Saul till konung och denne redan war på Herrens befallning smord samt genom en lycklig krigsbedrift fått tillfälle att skaffa sig folkets förtroende, kallade Samuel folket till Gilgal att bekräfta konungariket. **Så drog allt folket till Gilgal och gjorde der Saul till konung för Herranom i Gilgal och offrade inför Herranom; och Saul och alla Israels män fröjdade sig der ganska storliga.** Wid samma tillfälle gjorde Samuel reda för förwaltningen af sitt domare-embete och erinrade Israels folk om den hjelp, som Herren hittills genom uppwäckta domare gifwit dem mot deras

fiender, då de genom affall från Herren många gånger råkat i nöd. Han uppmanade ock både folket och konungen till att rätteligen frukta och tjena Herren; men för att uppwäcka folket till botfärdig erkänsla af deras ondska, förutsade han ett samma dag på owanlig årstid inträffande förfärligt åskwäder, hwilket han sedermera genom sin bön till Herren frambragte. Då fruktade allt folket Herren och Samuel ganska storliga, och sade till Samuel: **Bed för dina tjenare Herren din Gud, att wi icke dö; ty öfwer alla wåra synder hafwa wi ock gjort detta onda, att wi beddes konung.** Men Samuel sade till folket: **Frukten eder intet; I hafwen** o. s. w. 1 Sam. 12: 20, 21.

För att närmare betrakta och tillämpa dessa orden anmärkom:

1:o. **De, som afwikit ifrån Herren, hafwa wikit efter fåfängligheter och skola förr eller senare komma att förskräckas öfwer sin dårskap.**

I wår text förbindes uppmaningen att icke träda af ifrån Herren med den att icke wika efter fåfängligheter. Menniskan träder af ifrån Herren, då hon kommer att försumligt umgås med Guds ord. Då menniskan icke begagnar de tillfällen, som hon kunde hafwa att höra ett rätt Guds ord, så anwänder hon wanligen ännu mindre tid på att läsa Ordet. Det är bland oß ganska öfligt, att äfwen Söndagarne icke nyttjas till Guds ords hörande och läsande. Man går kyrkan förbi, då man kunde komma dit; och man gör tillställningar att om Söndagen hindra sig sjelf och andra från att läsa Ordet. Man pratar heldre bort Söndagseftermiddagen, än man betraktar Guds ord med flit; och mången öppnar knappt Bibeln under weckodagarna. När ett sådant förhållande af menniskan börjar följas, så wiker hjertat ifrån Herren; och det är hos de flesta redan länge sedan, ja i deras späda barndom skedt, att de genom Ordets försummelse afwikit ifrån Herren. De hafwa nämligen icke kunnat behålla den tro, som i Döpelsen

werkades, eller den barnsliga tillgången till Gud genom Jesus, då denna tro icke fått näring af Guds ord.

Då har hjertat blifwit indraget i werlden och samtyckt till synden. Det är omöjligt, att menniskan icke skulle söka något såsom sitt goda, icke åt någonting skänka sitt hjerta. Låt nu wara, att rikedomen kan stundom, då Gud låter det ske, freda sin egare från mycken olägenhet, som trycker den fattige. Låt wara, att nöjen och lustbarheter kunna till en tid genom nyhetens behag skänka sinnet omwexling och fägnad. Låt wara, att det kan hafwa med sig många fördelar att wara ansedd af menniskor. — Det är dock alltsammans fåfänglighet, när menniskan deri söker sitt goda och förgäter Herren, att Han icke först och sist är föremålet för hennes trängtan; att Han icke är hennes goda, äfwen i allt utwärtes godt, som hon åtnjuter; att Han icke så är hennes skatt, att hon för Honom är willig att uppoffra allt annat. När det icke så är, utan menniskan twärt om sent och bittida tänker på det jordiska och sträfwar derefter, och sätter Guds bud och sökandet efter Guds rike tillbaka för winning, nöjen eller ära, då har hon wikit efter fåfängligheten. I Gud skulle hon söka och hafwa sin rättfärdighet genom Kristum. I Honom skulle hon hafwa sin salighet. Men den fåwitska menniskan söker icke blott i werldens håfwor sin salighet; utan det är ock fåfänglighet, hwad hon menar wara sin rättfärdighet, hwarmed hon will bestå inför Gud. Någon gång tänker du måhända derpå, huru du skall kunna wara fredad inför Herren, som en gång skall döma hwar och en efter hans wäsende. Din blick sträcker sig understundom bortom tiden hän emot ewigheten, då den tanken tränger sig emellanåt på dig wid förgängelsens härjningar omkring dig, att din jordiska sällhet skall hafwa en ända i döden. Hwem lugnar dig då för den ewighet, som derefter följer? Icke alltid kan du såsom den grofwa otrons barn på wår tid antingen bortwisa all tro på ewigheten, eller ock inbilla dig, att din lott icke för ewigt bestämmes i döden. Sannerligen Gud hafwer lagt

ewigheten i menniskans hjerta. Hon sliter icke helt intrycket deraf ifrån sig. Men du söker måhända deremot en fåfänglig tröst i din egen rättfärdighet eller i ett löst beropande på Guds godhet och Jesu Christi förtjenst. För det att du i dina tankar är bättre än många andra, för det att du icke är en grof ogerningsman efter werldsliga lagens måttstock, för det att du stundom gör mera flit med utwärtes andäktighet än mängden, eller för det att du icke sällan mera, måhända dagligen, brukar Guds ord, menar du att du skulle warda skonad, helst du wet, att det är Guds barmhertighet och Jesu Christi försoning hwarpå syndaren skall trösta. Men hör dock, hwad profeten Samuel i texten yrkar: **Träder icke af ifrån Herren, utan tjener Herranom af allo hjerta.** Det må wara, att en Guds tjenare kan hafwa många fel och brister utwärtes och inwärtes; men hans hjerta är dock wändt till Herren såsom sin skatt, att han för att winna Honom anser allt annat för intet, och det icke blott någon gång emellanåt, utan det är den pånyttfödda menniskans jemna sinnesställning, att blott hon kan **winna Christus och warda funnen i Honom,** så må allt fara, som hon icke dermed kan förena. Men när det icke så är, så blir en menniska bedragen i sitt hopp, om hon likwäl hoppas salighet för Guds barmhertighet och för Jesu skull; och hennes tröstande på någon egen rättfärdighet, hwarpå hon hemligen litar eller uppenbarligen beropar sig, skall warda till skam.

Ja, förr eller senare skola alla de förskräckas, som wikit ifrån Herren och wikit efter fåfänglighet. De skola wid ewighetens möte och på yttersta dagen förskräckas, när de finna allt sitt goda förswunnet och sin egenrättfärdighet blottad i deß tomhet och sina inbillningar om Guds nåd i deras haltlöshet uppenbarade.

Äfwen det, att du, obotfärdiga menniska, i dag går till Nattwarden och menar dig dermed kunna winna något för din själ, är idel fåfänglighet, om hwilken såsom om allt det andra, hwarpå du tröstar, det gäller, att det kan

icke gagna eller hjelpa dig. Wisserligen är den Heliga Nattwarden icke i sig sjelf en fåfängelig ting; men ditt brukande deraf är en fåfängelig ting, ty Gud ser nog, att du icke hörer till dem, som af allt hjerta söka Honom och wilja för att winna Honom öfwergifwa synd och werld. Derför kommer du ock i din obotfärdighet att med alla dina böner och all din nattwardsgång blifwa i din gamla syndaskuld under Guds wrede. Ja, du får behålla dina synder och ökar din skuld o. s. w. * * *

2:o. **I en sann omwändelse föres en från Gud afwiken menniska till allt större insigt i fåfängligheten af det, hwari hon hitintills haft sin förnöjelse och sin tröst.**

Redan i kallelsens ljufliga rörelser föres en från Gud afwiken och till werldens ting med håg och hjerta wänd menniska till insigt deri, att det jordiska, hwari hon sökt sitt goda, är fåfängeligt, kan icke gagna henne så att, då det eges, hon deraf winner en rätt tillfredsställelse för själen, och kan icke hjelpa henne en gång i dödens stund. Detta blir klart för menniskan, då hon får syn på det, som Jesus i Sitt ord tillbjuder henne, nämligen trygghet för ewigheten och en salighet, som redan här i hoppet kan göra henne lycklig och belåten. När då kallelsen emottages och anwändes till allwarligt sökande, så framskrider den redan genom kallelsen började omwändelsen allt mera och wisar sig enligt Herrens Jesu egen beskrifning såsom en omwändelse **från mörkret till ljuset**. Sedan det mörkret blifwit skingradt, i hwilket menniskan tagit werldens skenbara goda för werkligt, och ljuset af Guds ord upptäckt tomheten af det jordiska och wärdet af det himmelska; så kommer ock ljuset af samma Ord att skingra mörkret, hwari menniskan haft ogrundade föreställningar om sin egen andeliga belägenhet. Fåfängligheten af dessa föreställningar blir genom den uppwäckande nåden ådagalagd. Det blir menniskan klart, att det warit idel fåfänglighet att inbilla sig ega nåd hos Gud och barnaskap i himmelen, under det man warit en werldens träl, som för winnande af det jordiska

öfwerträdt Guds bud, en syndens tjenare, som utöfwat sådant, hwilket alldeles icke kan ega rum hos en sann kristen. Emottagas dessa öfwertygelser, som Guds Ande gifwer genom lagen, så kommer ock lagens ljus att tränga allt djupare in i menniskans hjerta och wisa henne deß wrånghet och deß stora förderf, så att det äfwen blifwer uppenbart, att det är idel fåfänglighet att söka upprätta den egna rättfärdigheten, att fara efter något godt hos sig sjelf, eller mena sig kunna hjelpa sig sjelf ur den andeliga döden till det andeliga lifwet. Menniskan finner då sin wanmakt att hon icke kan omwända sig sjelf, och att hon icke har något annat att göra än att med träget bruk af det rätta Guds ord under bön och flyende för det uppenbara syndawäsendet lemna sig åt Guds Ande, som allena kan omskapa hjertat. Men att det icke heller är hjertats omskapelse, som först skall tillwägabringas, innan nåden anammas, det får ock menniskan lära i de evangeliska upplysningarne, som komma efter upplysningarne af lagen, när Ordet framgent brukas med bön och waksamhet öfwer Ordets werkningar, att nämligen de genom Ordet erhållna öfwertygelserna icke förloras.

Anmärkom nämligen widare:

3:o. **Den, som botfärdigt erkänner sin afwikelse ifrån Herren, blir ifrån träldomsfruktan upprättad genom det rätta Evangelium, hwarigenom synden icke förringas, men nåden förhärligas.**

Den erkänner botfärdigt sin afwikelse ifrån Herren, som i sitt hjerta förkastar och i sitt utwärtes förhållande wänder sig bort ifrån sådant, som blifwer för honom upptäckt af det, som hörer till afwikelsen ifrån Herren. Genom det ljus Guds Ande gifwer, upptäckes, såsom nyß blifwit wisadt, fåfängligheten af det, hwari menniskan satt sin förnöjelse och sin tröst. Just det, att menniskan satt sin tröst och sin förnöjelse i werlden, i synden och i den egna rättfärdigheten, är en afwikelse från Herren. Men upplysningen om detta werkar omwändelse, när menniskan i sinnet förkastar det, som blifwit henne wisadt såsom fåfäng-

lighet och i sjelfwa werket wänder sig derifrån. Det är detta, som kallas **bättring,** hwilket ord, enligt Andans språk utmärker ett ogillande af det föregående förhållandet. Så är det redan en bättring, eller en början till botfärdighet, som wisar sig deri, att en menniska emottager kallelsen, så att hon wänder sig ifrån att jaga efter det jordiska, såsom om det wore hufwudsak, till att söka Guds rike såsom hufwudsak medelst flitigt aktande på det rätta Guds ord med bön. När derefter den uppwäckande nåden wisar menniskan, huru syndawäsendet är oförenligt med Guds nåd, så är det ett botfärdigt erkännande eller en bättring, att menniskan gör allwarliga steg för att bryta upp ur werlds- och syndalägret, öfwergifwer sådana sina förra syndasällskap, som icke hennes kallelse fordrar, att hon bewistar; kastar ifrån sig det orättfärdiga godset, upphör med de olofliga winningsföretagen och försakar de förbjudna och förderfliga njutningarne. Men framför allt är det botfärdighet deri, att menniskan förkastar sina förra inbillningar om sitt goda tillstånd och antager öfwertygelsen om sin förtappelse, äfwensom den derefter följande öfwertygelsen om sitt djupa förderf och sin fullkomliga wanmakt i det andeliga. Upplysningen om denna wanmakt upptäcker för syndaren odugligheten af den egna rättfärdigheten, hwars onödighet ock af den påföljande evangeliska upplysningen om Jesu försoning ådagalägges. När då menniskan botfärdigt erkänner sitt stora förderf, som genom den grundligare upplysningen af Guds lag blifwit henne wisadt under det öfwertygelsen om hennes förtappelse fortfar, så kommer just den nämnda evangeliska upplysningen derefter. Det är genom den, som Guds Ande upprättar menniskan ur hennes träldomsfruktan. Det kan icke annat wara, än att den, som blifwit öfwertygad om sin förtappelse, kommer att frukta för Gud, till en början på ett trälaktigt sätt. Om ock någon wille säga till sådane uppwäckte själar, såsom Samuel i wår text sade till Israels barn: **Frukten eder icke,** så gör detta till en början icke något intryck till

att fördrifwa träldomsfruktan. — Men detta sker genom det rätta Evangelium, när det af **Guds Ande** blir på hjertat tillämpadt. Då förringas icke synden, såsom när syndaren i sin säkerhet tillämpar Evangelium på sig sjelf såsom en täckmantel att skyla det, som hos honom sjelf fattas, ändock han icke will erkänna, att hela hans wäsende är inför Gud alldeles förkastligt. En sådan oomwänd menniskas döda tro förhärligar icke nåden såsom den enda grunden till menniskans frälsning och salighet, utan sätter nåden endast såsom ett lappwerk till fyllnad på den egna rättfärdighetens trasiga kjortel. Deremot när Guds Ande för den botfärdige syndaren framdrager Evangelium om wår Frälsares försoning, då heter det i hjertat, såsom Samuel sade till Israeliterna: Frukten eder intet; I hafwen sannerligen gjort allt detta onda. Ja, Guds Ande bekräftar det för menniskan, att hon är så allt igenom förkastlig och förderfwad, som hon finner sig wara; men Han wisar ock, att Jesu Guds Sons blod är gällande till afplanande af alla synder. Han gör det för menniskan klart, att **der synden öfwerflödar, der öfwerflödar nåden mycket mer.** Hans tröst tränger då in i det bedröfwade hjertat.

Och när han framställer widare för själen, att Jesu Christi fullkomliga rättfärdighet räcker till att betäcka allt förderf, som ifrån hjertat utgått i lefwernet, men i hjertats djup allramest finnes, då wisar Han, att det behöfwes icke att trälaktigt frukta, emedan barnarätt hos Gud är af Jesus med Hans fullkomliga lydnad förwärfwad.

Anmärkom widare:

4:o. **Först sedan menniskan genom tron fattat mod i förlitande på Herren, är hon i sanning upptagen i Hans tjenst och skicklig gjord till densamma.**

De nyß omtalade evangeliska upplysningarne om Jesu Christi försoning och rättfärdighet äro redan en förberedelse till den sanna tron. Stadnar det wid blotta upplysningarne, och blifwa de icke emottagna och anwända till omwändelse, så blir menniskan framgent utan tro i sin

syndaskuld och utom Herrens tjenst i sin oskicklighet till densamma.

De evangeliska upplysningarna emottagas, då syndaren wänder sig till den Herren, hwilken blir honom i dessa upplysningarne föreställd. Denne Herren är Jesus Christus wår Frälsare. Till Honom hänwisar Guds Ande i de evangeliska upplysningarne, och till Honom wänder sig syndaren, då han börjar att handla med Gud i Hans Sons namn. Han wänder sig då icke till sig sjelf att trösta på den erfarenhet, som han i de evangeliska upplysningarne haft eller att söka något godt hos sig sjelf; utan han wänder sig efter de anwisningar, han af Guds Ande fått till sin Frälsare med syndernas bekännande och bön om förlåtelse för Hans fullkomliga betalnings skull. Han anhåller hos Gud om att komma till tron på sin Frälsare, eftersom det blifwit honom wisadt, att allt kommer derpå an, att han kan fatta förtroende till sin Frälsare. Då werkas ock omsider i nya födelsen den sanna tron i hjertat, och derwid fattar menniskan mod i förlitande på Herren. När menniskan kan förwisso hoppas att winna sina synders förlåtelse för Jesu betalnings skull, och att blifwa upptagen till barn hos Gud för Jesu rättfärdighets skull, så förswinner fruktan för döden och helwetet och träldomsräddhågan i anseende till Gud. Då får ock menniskan mod och kraft till Herrens tjenst och blir deri upptagen.

Det hörer mod dertill att tjena Herren, ty Jesus säger: **Den Mig efterfölja will, han wedersake sig sjelf, och tage sitt kors på sig hwar dag och följe Mig.** — När menniskan är kommen helt nära dertill, att genom den trånga porten inträda på lifsens wäg, d. ä. då hon kommit nära till tron genom nya födelsen, så kan hon liksom genom porten se in på beskaffenheten af lifsens wäg, och finna att på densamma wäntar henne försakelse, att hon måste wara beredwillig att försaka och lida allt för sin Frälsares skull och utan förbehåll lemna sig åt Honom med en noggrann lydnad. Men när hon i tron på Guds

löften kan hoppas barmhertighet för Jesu skull, då säger Gud till henne såsom fordom till Abraham: **Frukta dig intet; Jag är ditt beskärm och din ganska stora lön.** — (Märkligt är, att Gud sade detta till honom strax innan hans rättfärdiggörelse omtalas). — Då, när menniskan kan tillförse sig, att Gud will för Jesu skull wara hennes beskärm och lön i och med detsamma som hon såsom en ogudaktig med tron emottager Christi rättfärdighet, så blir hon upptagen i Herrens tjenst och dertill skickliggjord. Huru denna tjensten är beskaffad, lärer oß wår text, der Samuel uppmanar: **Träden icke af ifrån Herranom, utan tjener Herranom af allt hjerta.** Det blir hos den troende menniskan ett blifwande wid Herren, ty Guds Ande, som tager Sin boning i hennes hjerta håller henne fästad wid Gud. Det blir ett lemnande åt Honom af hela hjertat; ty menniskan finner i Gud sitt **beskärm**, att hon icke behöfwer frukta för något och sin **ganska stora lön**, att hon icke behöfwer att söka något annat.

Anmärkom slutligen:

5:o. **För dem, som wid sin nattwardsgång besinna sina synder, finnes i den Heliga Nattwarden hjelp emot träldomsräddhågan samt kraft till att tjena Herren och att bewaras från att på nytt wika efter fåfängligheten.**

I den Heliga Nattwarden finnes hjelp emot träldomsräddhågan, ty Jesus nedlåter Sig der på det wänligaste sätt till Sina återlösta och tillbjuder dem del i det, som Han förwärfwat. Ja, sådan är Hans mening, då Han meddelar Sin lekamen, som Han för oß utgifwit, och Sitt blod, som är utgjutet för oß till syndernas förlåtelse, att wi skola genom det sakramenterliga ätandet och drickandet winna kraft till det andeliga ätandet och drickandet i tron, hwarmed man blir delaktig af syndernas förlåtelse, att man icke behöfwer mera trälaktigt frukta för straffet, och af den genom Jesus förwärfwade barnarätten hos Gud, hwarmed följer tillgång till Gud i en barnslig anda.

Så följer då ock dermed kraft till att tjena Herren, ty när den lefwande Frälsaren här meddelar Sig åt själen, så will Han ock uppfylla menniskan med Sin lifskraft genom Sin Anda. Och då Nattwarden, såsom till Jesu åminnelse inrättad, äfwen hos dem, som rätt bruka detta Sakrament, werkar till Jesu åminnelse, så kommer menniskan att genom åtankan på sin Frälsare och genom Hans Andes kraft bewaras från att på nytt wika efter fåfängligheter.

Likwäl är det endast för dem, som rätt besinna sina synder, som Nattwardens bruk medför denna wälsignelse. De, som ännu icke en gång börjat omwändelsen genom kallelsens emottagande, att de insett fåfängligheten af det, som werlden har att gifwa och börjat med flitigt aktande på ett rätt Guds ord söka efter Herren, de äro ännu mindre komna till den kännedom af sig sjelfwa, att de behöfwa hjelp mot träldomsräddhågan. Twärtom wore det önskeligt, att till en början en rätt fruktan och bäfwan blefwe genom lagens åskor uppwäckt i deras hjertan, lik den räddhåga, som Samuel genom det naturliga åskwädret åstadkom hos Israeliterna.

Men har du kommit till att såwida besinna dina synder, att du blifwit angelägen om Guds ord, eftersom du insett fåfängligheten af dina förra goda tankar om dig sjelf, och har ljuset af Guds lag äfwen sträckt sig till att upptäcka ditt hjertas förderf, att du fruktar för Herren; hör då ock till din tröst, att du fått en Frälsare, som utgifwit Sig för dig. Hans blod kan afplana alla dina synder, ty det är ock för dig utgjutet. Hans lydnad, den Han med Sin lekamens utgifwande i döden bewisat, kan betäcka dig för Guds wrede och göra dig wälbehaglig inför Gud såsom ett barn i Hans den himmelske Fadrens ögon. — Känn då din Frälsares mening, att Han will i Sin Nattward göra dig af Sig Sjelf delaktig, och låta det komma dig till godo, som en gång för din räkning blifwit utgifwet.

Och du, redan till Herren omwända menniska, som kommit till att oaflåtligen med angelägenhet sträcka dig efter din Frälsare framför allt annat och att hoppas på Hans dyra förtjenst; du har icke förgätit dina synder, utan är i minnet af dem förödmjukad; ja, äfwen dina fel och brister i nådeståndet hålla dig i ödmjukhet och fortfarande förlägenhet efter din Frälsare. Du har wäl redan fått kraft till Hans tjenst, men du önskar att blifwa ännu mera skickliggjord till densamma, och wet, att intet annat än trons seende på Honom allena kan sätta dig i stånd dertill. Derföre går du i dag till Hans bord och will der äfwen hemta styrka till att bewaras för att på nytt wika efter fåfängligheten. Denna omgifwer dig nämligen öfwerallt, och werldens förste will på nytt indraga dig deri. Men slut dig till din Frälsare, så skall du blifwa förwarad. Äfwen kraften af Hans Nattward skall bidraga till att göra det stort för dig, som finnes hos Honom, så att hela werlden och hwad som är hos dig sjelf blir deremot ett intet. Den skall äfwen werka dertill, att både angelägenheten efter Jesus såsom din skatt blir fortfarande, och att du må kunna hoppas på Honom, och så hafwa **tron,** hwilken **är den seger, som öfwerwinner werlden,** och hwarmed du är delaktig af Guds Anda, som gör dig allt skickligare till Herrens tjenst, ju mera du lärer att känna din Frälsare. — Ja, af Hans kännedom, till hwars upplifwande och förökande den Heliga Nattwarden werkar, följa både förståndet, lusten och förmågan att tjena Herren.

O, att nu icke bland eder, nattwardsgäster, saknades de, som med rätt afsky för fåfängligheten och ett till sökandet efter Jesum wändt hjerta framkomma med uppriktig erkänsla af det onda, som de gjort, då I förenen eder att frambära inför Herren edra suckar i efterföljande bekännelse och bön: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XVII.

(Utkast).

Den ogudaktige öfwergifwe sin wäg, och syndaren sina tankar; och omwände sig till Herren, så förbarmar Han Sig öfwer honom, och till wår Gud; ty när Honom är mycken förlåtelse.

Ett sådant wittnesbörd om Guds nåd och sättet, huru menniskor skola blifwa delaktige af densamma, gifwer Herren Gud genom profeten Esaias: **Den ogudaktige öfwergifwe** o. s. w. Es. 55: 7.

1:o. **Mängden af menniskor äro wända ifrån Herren med sina hjertan och wilja icke öfwergifwa sin ogudaktighets wäg eller släppa sina syndaretankar. Derföre äro desse, som framhärda i obotfärdighet, ocksä framgent utan del i syndaförlåtelsens nåd.**

En menniska är wänd ifrån Herren med sitt hjerta, när hon icke mest tänker på Honom, utan mera på werlden och synden.

När menniskans hjerta är wändt till någonting, så förhåller det sig så, att menniskan gerna tänker derpå, så att det liksom af sig sjelf kommer i hennes tankar, äfwen då hon har att göra med annat. — Så är Jesus och Hans nåd först och sist wid alla tillfällen i den menniskans tankar, som kommit till tron på sin Frälsare och gifwit Honom sitt hjerta.

Deremot är den oomwända menniskans hjerta wändt till werlden och synden.

När den oomwända menniskan waknar om morgonen, är detta werldsliga henne genast i tankarne, och hon söker icke att med bönen wända sig derifrån och tänka på sin Frälsare, icke heller griper hon då med allwar till Guds ord för att samla sina tankar och låta Guds Ande få wända hjertat till Jesus.

Werld och synd ligga henne i hågen sent och bittida. Hon tänker mera på huru hon skall kunna winna och behålla jordiska egodelar, än huru hon skall kunna få och behålla ett arf i himmelen. — Hon tänker mera på, huru hon skall kunna göra menniskor till nöjes, än huru hon skall kunna täckas Herren Gud. — Hon far mera derefter, huru hon skall kunna hafwa förnöjelse på jorden, än huru hon skall hafwa frid med Gud och få den himmelska glädjen.

I det werldsliga sinnet will menniskan icke öfwergifwa sin ogudaktighets wäg eller släppa sina syndaretankar.

I texten gifwes anwisning till en sann omwändelse, då det heter: **Den ogudaktige öfwergifwe sin wäg, och syndaren sina tankar, och omwände sig till Herren.**

Den sanna omwändelsen innefattar både att menniskan skall wända sig **ifrån** sin gamla wäg och sina gamla tankar och att hon skall wända sig **till** Herren.

Det blir icke någon omwändelse till Herren, förr än menniskan lärt med allwar öfwergifwa sin ogudaktighets wäg och sina syndaretankar.

Men mängden af menniskor wilja icke göra någon allwarlig början med omwändelse till att öfwergifwa ogudaktighetswägen och syndaretankarne, och sådane kallas obotfärdige.

Obotfärdig är du, o menniska, så länge du icke will öfwergifwa din ogudaktighets wäg.

Så länge du icke will öfwergifwa att såsom hittills försumma Guds ord och deremot börja att träget bruka det; så länge du icke will öfwergifwa att blanda Guds namn i ditt tal eller skrymta för Gud med sådana böner,

som icke gå af ditt hjerta; så länge du icke will öfwergifwa att ohelga Söndagen med arbete eller förströelser; så länge du icke will öfwergifwa att fara fram i sturskhet och olydnad mot föräldrar eller husbondefolk; så länge du icke will öfwergifwa att träta, eller galnas, eller göra orätt mot medmenniskor, eller ljuga och förtala din nästa; så är du en obotfärdig menniska.

Obotfärdig är du ock, så länge du icke will släppa dina syndaretankar, som komma af ditt hjertas blindhet, hwilken du icke låtit Guds Ande få bota.

Så länge du menar, att en menniska kan stå i Guds nåd, utan att träget bruka Guds ord, allwarligen fly synden och ofta bedja Gud om sin själs frälsning; så länge du menar, att det icke står illa till med din själ, fast än du mera lefwer menniskor än Gud till behag; så länge du tycker, att du icke är en af de förnämsta syndare, och att ditt hjerta icke just är ett bland de mest förderfwade; — så länge du tänker, att Jesu lidande och lydnad endast behöfwas för att fylla hwad som fattas dig sjelf, — eller att du kan winna Guds nåd med gerningar utan omwändelse, såsom nattwardsgång, almoser och dylikt; så länge är du med alla dessa dina syndaretankar, som du icke will släppa, en obotfärdig menniska.

Men du, eho du wara må, som framhärdar i sådan obotfärdighet, att du icke will öfwergifwa din ogudaktighets wäg, eller släppa dina syndaretankar, är ock allt jemt utan del i syndaförlåtelsens nåd, den Jesus förwärfwat och som i den heliga Nattwarden tillbjudes. — Och går du till Nattwarden i ditt gamla wäsende, utan att en gång hafwa börjat en allwarlig omwändelse, utan att hafwa börjat att träget bruka Ordet med bön, och utan att hafwa börjat med allwar öfwergifwa din wäg och dina tankar; så får du wid Nattwarsbordet förökelse på dina synder i stället för förlåtelse * * *

2:o. **I en sann bättring öfwergifwer den ogudaktige sin wäg och syndaren sina tankar och der-**

efter wänder den botfärdiga menniskan sig i tron till Herren.

När Jesus begynnade att predika, att **Guds rike** war **förhanden,** lärde Han ock menniskorna, huru de skulle taga emot det goda, som hörde till Guds rike, och som Gud wille tillbjuda och skänka dem, ty Han sade: **Tiden är fullkommen, och Guds rike är förhanden; bättren eder, och tror Evangelium.** Derföre består den sanna omwändelsen, hwarigenom en menniska får del i Guds rike, utaf twenne stycken, nämligen **bättring** och **tro.** — Till bättringen hörer hwad en menniska skall wända sig **ifrån,** och till tron hwad en menniska skall wända sig **till,** då hon går igenom en sann omwändelse. En början till bättring sker wäl redan då, när en menniska af Guds ords ljufliga kraft låter förmå sig att flitigt höra och läsa Guds rätta ord. — Ty den ogudaktiga menniskan har då genast börjat öfwergifwa den wägen, på hwilken hon förut wandrade såsom en Guds ords föraktare, ja, kanske försmädare.

Men en egentlig bättring blir det först då, när en menniska af Guds ord blir öfwertygad derom, att hennes lefwerne, sådant som det hittills warit, icke står tillsammans med Guds nåd, samt derföre börjar göra en allwarlig ändring både i sitt lefwerne och i sitt tänkesätt.

Den ogudaktige öfwergifwer sin wäg, då han finner, att den wägen, på hwilken han har gått, förer till helwetet, fastän både han sjelf och andra berömt denna hans wäg.

Har han ock warit inför menniskor en anständig, rättrådig, nyttig och god menniska; så finner han i Guds ords ljus, att han likwäl har warit och är en syndens träl, när han icke har kraft att stå emot synden i sådant, som wäl icke menniskor märka, men som han af Guds ord finner höra till ogudaktigheten.

Derföre begynner han att fly icke endast sådant, som är skamligt för menniskor, utan ock sådant, som menniskor tycka om, men som han finner wara orätt för Gud.

Och i stället för de tankarne, han hade derom, att Guds nåd antingen redan hörde honom till eller lätt kunde winnas genom några böner eller nattwardsgång wid sina tillfällen, finner han nu, att han för närwarande är under Guds wrede, fastän han gerna will komma i en annan ställning och inser mer och mer, att det icke står i en menniskas egen makt att förändra sitt hjerta, som han förut tyckte wara godt, men som han nu finner är uppfylldt af synd.

När en menniska så öfwergifwer sin wäg, att hon med allwar griper till Guds ord för att bli omwänd till Gud, träget ropar till Gud om nåd till omwändelse, och flyr sina gamla syndasällskap och syndagerningar; så wänder ock Guds Ande i sinom tid en sådan menniskas hjerta till Herren, att hon omsider kommer till tron på sin Frälsare.

3:o. **När en menniska i sann tro kan wända sig till sin Frälsare, så förbarmar Gud Sig öfwer henne, och hon får förnimma, att hos Honom är mycken förlåtelse.**

En menniska, som gör rätt bättring, har icke så lätt för att i tron wända sig till Jesus, som en munkristen kan med sin döda tro wända sig till Honom.

En munkristen wänder sig till Jesus med sin döda tro, då han i bönen inför Gud och i sitt tal inför menniskor beropar sig derpå, att han har en Frälsare, men icke har någon angelägenhet att med Ordets flitiga bruk och trägen bön samt ett allwarligt syndens öfwergifwande söka del i Jesus, emedan han menar sig redan hafwa del i Honom. Lätt går det då att nalkas Herren Jesus med sin mun och hedra Honom med sina läppar, när hjertat likwäl är fjerran ifrån Honom och wändt till werlden och synden.

Deremot när en menniska i en sann bättring öfwergifwit sin gamla försumlighet i Guds ord och fortfar att flitigt bruka det, finner hon af Ordet, att hon förtjent Guds wrede, och Guds Ande låter henne med oro och ängslan känna

sin olyckliga belägenhet; — när då syndaren i bättringen öfwergifwer sina tankar om att kunna förena Guds och werldens wänskap, eller att kunna skaffa sig nåd hos Gud med några utwärtes gerningar, — då förnimmer han, att den porten är trång, som förer in på lifsens smala wäg.

När då de gamla syndaretankarne förswinna, såsom att menniskans synder icke äro så särdeles många och swåra, och när syndaren finner hos sig idel synd och ogudaktighet både i sitt förra lefwerne och i sitt förderfwade hjertas onda frukter för närwarande; då blir det icke så lätt att kunna tro derpå, att hos Gud är nåd och mycken förlåtelse.

Emellertid kommer en sådan menniska omsider till tron, om hon fortfar att rätt bruka Ordet, och såsom **Herren** då **förbarmar Sig öfwer henne,** så får hon ock förnimma, att **hos Honom är mycken förlåtelse.**

Den uppwäckta menniskan, som känner sig full af synd och wanmäktig till att hjelpa sig sjelf, kallas af Guds Ande att wända sig till Herren Jesus, då Guds Ande wisar menniskan för hennes egen del på Jesu lidande såsom en tillräcklig grund till hennes synders förlåtelse, och Jesu lydnad såsom orsak nog för Gud att upptaga henne till barnaskap och arfwedel i himmelen.

När då menniskan följer Guds Andes kallelse till tron, att hon wänder sig med bekännelse och bön till sin Frälsare såsom den ende Försonaren och salighetsgrunden; så att hon ofta beder att för Jesu lidandes skull få förlåtelse för sina synder, samt bekänner synderna i bönen för Gud och anhåller om att komma till tron på Jesus, under det att hon flitigt brukar Ordet för att derigenom förhjelpas till tron; då kommer ock menniskan till en sådan tro på Jesus, att hon fortfar att begärligt längta efter del i Honom mera än efter något annat och att hon kan förlita sig på Guds löften derom, att hon skall få förlåtelse.

Då en sådan tro uppkommer i hjertat, så förbarmar Gud Sig öfwer den menniskan. När menniskan är wänd

till Gud med förtroende derom, att Han skall för Sin Sons skull förbarma Sig öfwer henne, under det att hon framför allt annat söker efter Hans nåd, så förlåter ock Gud för Sin Sons skull alla hennes synder och tager henne till nåd, att hon blifwer ett Guds barn och en medarfwinge till härligheten med Jesus Guds älskelige Son.

Då får en sådan menniska förnimma, att hos wår Gud **är mycken förlåtelse,** såsom det säges i wår text. Ty såsom en rätt botfärdig menniska känner, att hon har en stor syndaskuld, så ser hon ock, att hon behöfwer mycken förlåtelse, och litar derpå, att hon skall få förlåtelse för sin skuld, så stor den ock är. — Och frambeles får hon äfwen Guds Andes wittnesbörd med hennes ande derom, att hon fått hela sin syndaskuld förlåten.

4:o. **I den Heliga Nattwarden uppenbarar Herren Sig såsom en Förbarmare mot de botfärdiga, och såsom deras Gud, hwilka äro angelägne om att hålla Hans förbund.**

I den Heliga Nattwarden uppenbarar Herren Sig såsom en förbarmare. — I den Heliga Nattwardens instiftelseord talar wår Frälsare om det största bewiset på Gud Faders förbarmande, att nämligen Guds egen Son blifwit utgifwen i döden för wåra synder.

I den Heliga Nattwarden wisar Jesus Guds Son Sin barmhertighet, att Han som en gång utstått det bittra lidandet för oß, will ock i Sin härlighet tänka på oß, då Han tillbjuder oß i Nattwarden det, som Han åt oß förwärfwat.

Och då den Helige Ande wet, att wi icke af oß sjelfwa kunna hafwa Jesus i en sådan åminnelse, som behöfwes för att hafwa del i Honom, låter Han i Sin församling på jorden Jesu Nattward för oß tjena till Jesu åminnelse, hwartill Nattwarden är inrättad.

Likwäl uppenbarar Sig Herren i den heliga Nattwarden såsom en Förbarmare endast för de botfärdige.

Wißt unnar Gud åt alla menniskor Sitt förbarmande, såsom Han af förbarmande utgifwit Sin Son för alla och ännu för Sonens skull i tålamod fördrager äfwen dem, som förakta Hans nåd.

Men de obotfärdiga menniskorna, som icke wilja öfwergifwa sin wäg och sina tankar, winna icke heller i Nattwarden del i Guds förbarmande till syndernas förlåtelse, utan äta och dricka sig sjelfwa domen samt **samka** sig genom hwarje owärdig nattwardsgång en större **wrede på wredens dag,** då Guds rättwisa dom blifwer uppenbar.

Deremot få de botfärdige själarne, som lärt känna och ångra sina synder genom den Heliga Nattwarden kraft att komma fram på den wägen, som leder till att finna och åtnjuta Guds förbarmande genom Christus.

Och de, som äro angelägna att hålla förbundet med Gud, för dem uppenbarar Han Sig i Nattwarden såsom **deras** Gud.

I ingångsspråket omtalas icke allenast Herren, som **förbarmar Sig öfwer** den botfärdige, utan ock **wår Gud,** hos hwilken **är mycken förlåtelse.**

En menniska, som står i förbundet med Gud, och är angelägen att blifwa deri, har ock Gud till sin Gud genom Christum.

En menniska står i förbundet med Gud, då hon är mera angelägen om tron på Jesus än om egna gerningar eller någonting, som werlden tillhörer.

Gud är den menniskans Gud, så att Han för Christi skull står på hennes sida med alla Sina gudomliga egenskaper och i Nattwarden uppenbarar Gud Sig såsom hennes Gud.

Likasom Israels barn höllo Påskalamsmåltid till en åminnelse deraf, att de blifwit ett folk, som stod i förbund med Gud, så firar en sann kristen eller en allwarligt nådesökande menniska den Heliga Nattwarden såsom en förbundsmåltid till åminnelse af Medlaren Christus, hwilkens död är grunden dertill, att Gud will wara den menni-

skans Gud. Och då Nattwarden tjenar dertill, att en sådan menniska kan fortfara och tilltaga i att hafwa Jesus i åminnelse, så tjenar ock Nattwarden dertill, att en sådan menniska skall kunna fortfarande hålla Gud för sin Gud och finna, hwad detta har att innebära.

Ack, att nu ock på denna stunden ibland eder, nattwardsgäster, wore någon, som stod i förbund med Gud genom tron på Jesus, som innefattar en fortfarande förlägen åtanka af denne wår Frälsare; så skulle den Heliga Nattwarden ock bidraga att befästa en sådan i tron och i förbundet med Gud.

Men äfwen om här ibland eder funnes någon, som med allwarligt öfwergifwande af synden omwände sig till Herren samt sökte med botfärdigt och ångerfullt hjerta förbarmande hos Gud; så skulle Herren Gud ock se till en sådan i förbarmande, då han i syndabekännelsen frambär sitt hjertas suckar, sägande: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XVIII.

Den sin mißgerning nekar, honom warder icke wäl gångande; men den henne bekänner och öfwergifwer, han skall få barmhertighet.

En sådan beskrifning på den obotfärdiga och botfärdiga menniskan, och hwad hwardera skall wederfaras läses i Ordspr. B. 28: 13.

1:o. **Den obotfärdiga menniskan nekar eller skyler sina öfwerträdelser, men skall deruti nan icke lyckas.**

Så tolka wi närmare efter grundtexten de ord, som utgöra förra hälften af wår text: **Den, som skyler sina öfwerträdelser, skall icke lyckas, eller hafwa framgång.** Hwarje obotfärdig menniskas wäsende är uppfylldt af öfwerträdelser eller sådana gerningar, hwarigenom menniskan wisar sig affällig och upprorisk emot Gud.

Ordet i grundtexten betyder affall från Gud och ett uppror iskt wäsende.

Sedan affall en gång skett från Gud genom syndens hyllande, så är syndaren framgent, åtminstone en tid alltjemt affällig och upprorisk.

Affall från Gud sker icke genom sådana fel, som begås af en menniska, hwilken har i behåll det i Döpelsen eller omwändelsen werkade barnaförtroendet till Gud, och som komma af oförstånd eller förhastande, under det hon i sjelfwa werket är af hjertat en syndens fiende och innerligen angelägen om att kunna göra Guds wilja.

Men affall från Gud sker, då genom försummelse i bruket af Guds ord det på Christum grundade barnafört ro-

endet till Gud utslocknar, och då menniskan wiker så med hjertat från Gud, att hon mera far efter timliga fördelar än efter Guds nåd samt fördensknll samtycker till mycken synd för att icke förlora eller för att desto mer kunna winna något af det jordiska.

Då har menniskan hyllat synden och derefter fortfar hon att wara affällig och upprorisk.

Affällig är hon, emedan hennes hjerta icke mera hänger wid Gud med barnsligt förtroende, barnslig fruktan och kärlek.

Upprorisk är hon, emedan hon **hatar tuktan** och **kastar Guds ord bakom sig.**

Derföre äro ock då menniskans gerningar sådana, att de utmärka henne såsom affällig och upprorisk.

Det hela af hennes wäsende röjer, att hon mera lefwer menniskor än Gudi till behag, och att hon wid sina företag icke först och sist frågar efter Herrens wilja utan mera efter jordiska förhållanden.

Stundom framträder ock hennes uppproriskhet i en uppenbar hätskhet emot sådant Guds ord, hwarmed Guds Ande will tukta henne till bättring.

Wid allt detta wisar hon sig obotfärdig derutinnan, att hon skyler sina öfwerträdelser.

Mången, hwilkens öfwerträdelser äro uppenbara för werlden, will likwäl skyla dem för Gud.

Uppenbara för werlden äro sådana öfwerträdelser, som tydligen gå ut på förstöring af menniskans egen eller andras timliga wälfärd. — Sådana äro en utswäfwande dryckenskap, en oblyg lösaktighet, ett skändligt bedrägeri.

Äfwen sådana öfwerträdelser skylas inför Gud, då den erkändt lastbara menniskan wet att ursäkta sig inför Herren, och åtminstone icke ångerfullt inför Gud bekänner sina öfwerträdelser, dem hon icke med allwar will öfwergifwa.

Ännu flera, som inför den ärbara eller halfandeliga werlden kunna skyla sina öfwerträdelser, skyla dem ock både för sig sjelfwa och för Gud.

Inför den ärbara och halfandeliga werlden skylas sådana öfwerträdelser, som äro täckta med ärbarhetens eller skrymteriets mantel.

Den menniska är betäckt med ärbarhetens mantel, hwilken undwiker hwad som tydligen förstör hennes egen och andras timliga wälfärd och beflitar sig om det, som bereder jordiskt wälstånd åt henne sjelf och andra, men derwid icke wisar någon angelägenhet att framför allt undfly ewig fördömelse och icke gör det till sin hufwudsak att tänka på hwad som befrämjar hennes egen och andras frälsning och salighet för ewigheten. — Såsom hennes wäsende öfwerensstämmer med andras, hwilka liksom hon höra till den ärbara werlden, är det för hennes likar fördoldt, att hon lefwer i öfwerträdelser, då hon fruktar menniskor mer än Gud, far efter menniskopris mer än efter att finna nåd inför Herren, och aktar mer på menniskors omdömen och grundsatser än på Guds ords lära.

Den menniska är betäckt med skrymteriets mantel, som för sig sjelf och andra döljer sitt gensträfwiga och oomskurna hjerta under skenet af andelighet.

Den är gensträfwig, som wäl brukar Guds ord mer än mängden, men icke will af Guds ord låta öfwertyga sig om sin själs ställning, hurudan den ock är, utan endast af Ordets brukande söker stöd för sitt falska hopp, att hon är en sann kristen, eller i Ordet letar efter kännetecken till bestyrkande af denna om sig sjelf fattade mening.

Den är oomskuren, som röjer det gamla wäsendet i fiendskap mot Guds rätta ord eller dem, som söka Herren, under det hon sjelf likwäl tager Ordet dageligen i sina händer eller talar esomoftast ett andeligt språk för att öfwertyga sig sjelf eller andra om sin kristendom.

Dessa skyla sitt wäsende med skrymteriets mantel, och deras wrånghet är förtäckt för dem, hwilka liksom de sjelfwa sätta kristendomen i Ordets hörande, eller i wissa utwärtes gerningar, hwarwid deras egenkärlek och falskhet finna sin näring.

De, som så skyla sina öfwerträdelser för menniskor, skyla dem ock för sig sjelfwa och för Gud.

Den ärbara werldsmenniskan skyler desto lättare sina öfwerträdelser för sig sjelf, ju flera likar hon har, hwilka hålla med henne i att sätta kristendomen i en utwärtes anständighet, hwartill de ock räkna kyrkogång och nattwardsgång. — Och den skrymtaktiga menniskan öfwertygar sig sjelf desto snarare om sin kristendom, ju färre de äro, hwilka liksom hon undwika åtskilliga werldslustbarheter och det grofwa Guds namns mißbruk m. m. på hwilket undwikande hon tröstar, och ju färre de äro, hwilka liksom hon läsa Guds ord dagligen, tala ofta om det andeliga och söka bekantskaper för andelighetens skull, hwilket allt skrymtare göra till stöd för sitt falska hopp.

Men för Gud skyla dessa sina öfwerträdelser, då de icke bruka Guds ord **med flit,** icke fly synden **med allwar,** och icke med undergifwenhet emottaga Guds Andes öfwertygelser om sitt affälliga och upproriska wäsende.

Då känna de icke sig sjelfwa såsom affallna och mot Gud upproriska syndare, och kunna derföre icke heller uppriktigt bekänna sitt wäsende i bönen inför Herren.

Men den obotfärdiga menniskan, som skyler sina öfwerträdelser, må weta, att hon **skall icke deri lyckas.**

Till en tid kan den ärbara werldsmenniskan af sin ärbarhet och af menniskoberömmet hemta stöd för sitt sjelfbedrägeri; men snart blir det dock uppenbart för henne sjelf i döden och i ewigheten.

Till en tid kan den skrymtaktige syndaren upprätthålla sitt anseende för kristendom genom iakttagande af sina gudaktighetswanor. Men innan kort faller skrymtaremanteln bort, åtminstone när den på ett rättsinnigt wäsende blottade syndaren en gång skall framställas för Herrens eldslågande blickar.

Fåfängt söker du ock här i tiden, obotfärdiga menniska, att för den Allseende fördölja ditt wäsende. Fåfängt nalkas du Honom äfwen wid nattwardsbordet, med till-

gjorda åtbörder och meningslösa böner. Han skådar din falskhet. Han ser ditt skrymteri. Det skall derföre icke lyckas dig att med en falsk syndabekännelse winna Hans nåd. — Nej! du får äfwen wid nattwardsbordet behålla dina synder och samkar öfwer dig ett större wredesmått. Det ware dig sagdt till din warning och wäckelse * * *

2:o. **Hos den botfärdiga menniskan är bekännandet af öfwerträdelserna förenadt med deras öfwergifwande, och hon skall få barmhertighet.**

Så läsa wi i senare delen af wår text: **Den sin mißgerning,** eller sina öfwerträdelser, **bekänner och öfwergifwer, han skall få barmhertighet.**

Allt eftersom menniskan antager Guds Andes öfwertygelser om sitt affälliga och upproriska wäsende, kommer det både till bekännande och öfwergifwande af synderna.

Guds Andes wäckelser, som wederfaras menniskan, när hon aktar på Guds ord, gå ut på att öfwertyga henne, att hon affallit ifrån Gud, så att äfwen om hon med de ärbara menniskorna iakttagit kyrkogång och nattwardsgång, eller med skrymtarehopen tyckts göra det andeliga till sin hufwudsak, är hon likwäl med hjertat skiljd ifrån Gud, då hennes håg gått ut på antingen det werldsliga såsom hufwudsak, eller ock att med andelighetens sken upphöjas i egna och andras ögon. — Och när wäckelserna mottagas, lärer menniskan i ett framskridande ljus af Guds lag att känna det affälliga och upproriska wäsende, som finnes i hennes hjerta, äfwen sedan hon börjat att med allwar sky det förra werldswäsendet eller skrymteriet, hwari hon sorglöst framfarit. Hon finner dock, såsom uppwäckt, att hennes hjerta är fullt af mißnöje mot Gud och många onda lustar. Hon kommer att förstå, att deß upproriska art mot Herren röjer sig på många sätt icke blott i otålighet öfwer den fördröjda hjelpen ur den andeliga nöden, utan också i benägenhet att få råda sig sjelf och wara fri från bandet af Guds i lagen uttryckta wilja.

Genom antagande af Guds Andes öfwertygelser kom-

mer det då med menniskan steg för steg till syndernas öfwergifwande i förening med deras bekännande.

Om menniskan icke wid början af uppwäckelsen will öfwergifwa de syndagerningar, som Guds Ande först framdrager för henne, så blir det ingen insigt i syndawäsendet och derföre ingen hjertlig bekännelse.

Men när menniskan efter Guds Andes anwisning gör de första redliga bättringsstegen, så att hon med allwar griper till Guds ord, som hon hitintills under hwarjehanda ursäkter försummat, och flyr de syndasällskaper, som hon förr sökt, utan att kallelsen eller den allmänneliga kärleken fordrat det, samt öfwergifwer de orättfärdiga winningsutwägarne, och återställer det orättfångna godset m. m., då inlåter sig Guds Ande närmare med henne, ty enligt den i Guds rike gällande lagen får den mera ljus, som förwarar det redan af Gud bekomna ljuset.

Och när ljuset framgår till upptäckande af menniskans wäsende, så har hon något att bekänna inför Herren, så att det icke stadnar wid de lösa orden: "Jag är en stor syndare, jag såsom andra" och dylikt, utan menniskan inser och kan omtala, huru hennes särskilda syndawägar warit beskaffade, samt finner, att hon under wandringen på dessa warit så stadd under Guds wrede, att det warit ett wederstyggeligt Guds namns mißbruk, då hon derunder beropat sig såsom en syndare på Guds nåd och på sin Frälsares förtjenst.

Det är dock wigtigt att till öfwergifwandet af synden kommer ett särskildt bekännande inför Gud. En tid bortåt går wanligen den uppwäckta menniskans bemödande mera ut på öfwergifwande än på bekännande.

I egenrättfärdighetsblindheten menar hon ofta länge nog, att hufwudsaken är att kunna rätt öfwergifwa synden, och **lägger** derföre **ut** sitt **arbete, deraf hon intet mätt warder;** ty med ett blott sträfwande emot synden kommer hon dock icke till själafrid.

Deremot när det kommit så till öfwergifwande af syn-

derna, att du skyr synden, i stället för att söka den, att du plågas deraf, i stället för att deri hafwa din förnöjelse; så mena icke, att du skall kunna göra dig inwärtes och utwärtes ren; utan gack fram till Herren i bekännelse af all din orenhet. Wisa dig för Herren såsom alldeles spetälsk och styggelig, då du i bönen ofta omtalar ditt elände och beder om barmhertighet.

Det är då af Jesus förwärfwadt, att sådana botfärdiga syndare skola få barmhertighet.

Det utlofwas i wår text, att **den sin mißgerning bekänner och öfwergifwer, han skall få barmhertighet.** Ordet, som här nyttjas, utmärker ett innerligt, ömt medlidande.

Det war i ett sådant ömt medlidande, som Gud såg till hela det fallna menniskoslägtet, då Han för dem utgaf Sin Son. Just derföre utgaf Gud Sin Son i döden, emedan Gud wille förbarma Sig öfwer syndare. Men detta måste ske på ett sätt, som öfwerensstämde med Guds helighet och rättfärdighet, att dessa Guds egenskaper måtte blifwa oförkränkta och i sin härlighet uppenbarade äfwen wid syndares benådning. Till den ändan måste Guds Son i menniskonatur såsom menniskornas ende Försonare bära deras skuld inför Gud och utstå straffet i deras ställe samt såsom Medlare uppfylla hela Guds lag med fullkomlig lydnad intill döden.

Men sedan detta skett, är barmhertighet tillreds för hwar och en syndare, som söker och emottager barmhertighet.

Den söker icke barmhertighet, som icke will öfwergifwa syndawäsendet och derföre icke heller få af Guds Ande insigt i sitt behof af barmhertigheten. Såsom det för honom blir fördoldt, hwad det är att wara en från Gud affällig och emot Honom upprorisk syndare, så blir det ock fördoldt för hans själ, hwad det är att hafwa Jesus till en Frälsare från synden.

Den emottager icke barmhertigheten, som icke låter

det komma från syndernas öfwergifwande till deras bekännande, utan arbetar med att öfwergifwa synden i den afsigt, att dermed bereda sig till Guds nåd, och således icke will komma i all sin förkastlighet och wanmakt till Jesus, **hwilken Gud hafwer satt i Hans blod till en nådastol genom tron.**

Men den, som rätt söker barmhertighet, att han will blifwa frälst endast af nåd genom Christum, och såsom den, som i sig sjelf är alldeles ogudaktig, den kommer ock att kunna tro på Guds löften om barmhertighet för Jesu skull, och honom wederfares barmhertighet. Ty så snart han kommer dertill, att såsom en ogudaktig **tro på** Gud, **som gör den ogudaktige rättfärdigan, utan förskyllan,** warder hans tro honom räknad till rättfärdighet, att all hans syndaskuld efterskänkes, och intet straff mera wäntar honom, utan han deremot upptages till ett Guds barn, då han räknas af nåd såsom rättfärdig, och får således Guds innerliga Faderskärlek öfwer sig hwilande för Guds Sons skull, med hwilken han winner arfsrätt till ewigt lif, hwartill Andens pant gifwes i hans hjerta.

3:o. **I den Heliga Nattwarden wisar Gud Sin barmhertighet mot botfärdiga syndare.**

Wid den Heliga Nattwardens begående omtalas i församlingen Guds stora barmhertighet emot menniskorna bewisade deruti, att Guds Son för dem utgifwit Sin lekamen och låtit Sitt blod utgjutas till syndernas förlåtelse, och der wisas med yttre tecken, huru nära Gud will af förbarmande kärlek inlåta sig med den utom Honom eländiga menniskan, i det att Han gifwer henne Sin Sons lekamen att äta och Hans blod att dricka.

Men icke nog härmed, utan Gud uppenbarar i Nattwarden Sin barmhertighet för botfärdiga syndare äfwen genom det, som af Nattwarden werkas i deras själar.

Jesus har [illegible] den Heliga Nattwarden till Sin åminnelse och bjuder att gå dit till Hans åminnelse.

Derföre när en menniska går till Nattwarden i den

afsigt, som Jesus föreskrifwit, kan det icke fela, att hos henne uppfylles det, som Jesus med Nattwardens inrättning åsyftat, så att Nattwarden för henne tjenar till Jesu åminnelse, hwarefter hon wid sin nattwardsgång söker.

Det är endast botfärdiga själar, som kunna wid sin nattwardsgång hafwa den rätta af Jesus angifna afsigten, nämligen att gå dit till Hans åminnelse.

En menniska, som icke will öfwergifwa synden, will icke heller hafwa sin Frälsare i en rätt åtanka, ty hon är icke angelägen om Honom, då det rådande syndawäsendet hindrar Guds Ande att för henne upptäcka hennes syndaelände; och om hon will hafwa Jesus till ett stöd för att få blifwa i sitt gamla werldsliga eller skrymtaktiga wäsende, så är i detta fall hennes beropande på Jesus icke någon sådan åtanke, som Han med Nattwarden åsyftar.

En menniska, som wäl bemödar sig att öfwergifwa synden, men icke under syndernas bekännande söker att winna barmhertighet, far mera efter att kunna tänka på sig sjelf såsom en helgad och förädlad warelse än att hafwa Jesus i åtanka såsom Den, som **kommit i werlden att frälsa syndare.**

Men den, som antingen i den första omwändelsen hunnit derhän, att han ofta bekänner synderna för Gud, under det han hjertligen afskyr sitt lefwernes och hjertas ondska, eller ock redan är i nåden befästad men har dagligen mycket att bekänna för Herren och will alltjemt lefwa af Hans barmhertighet, söker i den Heliga Nattwarden Jesus, då Guds Ande drifwit menniskan att fly till Honom såsom den ende Frälsaren, och för en sådan botfärdig menniska länder ock Nattwarden dertill, att utsigten till Guds stora barmhertighet i Christo Jesu skall öppnas eller fortfarande stadfästas.

Önskligt wore att på denna stund ibland eder, nattwardsgäster, funnes åtminstone några, som i sann botfärdighet sökte barmhertighet wid nådastolen, då I nu förenen eder inför Herrens ansigte i syndabekännelsen: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

(För en sjuk.)

XIX.

Ingen inbyggare skall säga: "Jag är swag"; ty folket, som deruti bor, skall hafwa synndernas förlåtelse.

Så förutsäger Profeten Esaias den ställning, som skall wara en gång hos det till Herren omwända Judafolket, när detta åter skall bo i sitt land och der under Herrens beskärm wara starkt och tryggadt mot fiender. Men i andelig mening, som här synnerligen gäller, är ställningen densamma för alla inbyggare i det andeliga Zion, eller alla dem, som höra till det andeliga Israel, de heligas samfund på jorden: **Ingen inbyggare skall** (der) **säga: "Jag är swag"; ty folket, som deruti bor, skall hafwa synndernas förlåtelse.** Es. 33: 24.

1:o. **Synndernas förlåtelse är den rätta och af Jesus Christus lagda grunden till andelig styrka.**

Utom synndernas förlåtelse finnes icke någon andelig styrka. En menniska, som icke har synndernas förlåtelse, har Gud såwida emot sig, att hon är mißhaglig för Gud och har ett ewigt straff till att wänta. Derföre har en sådan menniska intet att sätta emot de andeliga fienderna, djefwulen, werlden och köttet. — Djefwulen har då frihet att anklaga henne, så att hon icke kan wederlägga det, och att draga henne i död och förderf, dit han will föra menniskorna, såsom han ock kallas i Skriften "**den, som döden i wåld hafwer**", och åsyftat menniskornas död, dermed

att han dragit menniskoslägtet in i synden, hwars lön är döden. I den sista stunden, om icke förr, kommer djefwulen att göra sin dödswäldighet gällande öfwer den menniska, som icke har syndernas förlåtelse, ty hon har då ingen undanflykt att slippa döden, som är syndens straff.

När en menniska icke har syndernas förlåtelse, kan Guds Ande icke bo hos henne, ty hon är under Guds wrede och ännu icke inwigd till att kunna wara en Guds boning; ty denna inwigning af menniskans hjerta sker just i rättfärdiggörelsen, hwari menniskan genom tron får på en gång syndernas förlåtelse och blir iklädd Jesu rättfärdighet, att hon blir täckelig inför Gud, så att Han kan bo när henne i hennes hjerta. Men hwad har då den menniska, hos hwilken icke Guds Ande bor, att sätta emot werlden och sitt eget kött, då hon icke är begåfwad med Guds Anda?

Deremot är syndernas förlåtelse den rätta grunden till andelig styrka, eller till kraften att motstå de andeliga fienderna.

Kan menniskan blott hålla det fast, att hon har eller skall få syndernas förlåtelse, så har hon icke att frukta för djefwulens anklagelser och domar, utan kan om ock icke med samma frimodighet som Paulus, likwäl säga såsom han: **Är Gud för oß, ho kan wara emot oß? Hwilken icke hafwer skonat Sin egen Son, utan gifwit Honom ut för oß alla... Hwilken will åklaga dem, som Gud hafwer utkorat? Gud är den, som rättfärdigar. Hwilken är den, som will fördöma? Christus är den, som lidit hafwer döden; ja, Han är ock den, som uppwäckt är, den ock sitter på Guds högra hand och manar godt för oß.**

Men icke blott emot djefwulen och döden kan en menniska berömma sig, om hon har syndernas förlåtelse, utan ock emot köttets och werldens frestelser har hon det hoppet, att Gud, den starke, och Jesus, den trofaste, skall beskydda och uppehålla henne, emedan Han är **för** henne och icke

emot henne, och med Sin makt står på hennes sida mot köttets retelser och mot werldens både hotelser och lockelser.

Det är Jesus, som lagt för oß denna fasta och rätta grunden till andelig styrka.

Wi hörde nyß, hwad det är, som Apostelen Paulus i trons frimodighet åberopar, nämligen isynnerhet trenne stycken, att **Christus lidit hafwer döden,** att **Han är uppwäckt,** och att **Han sitter på Guds högra hand och manar godt för oß.** — Genom det först nämnda, eller att Jesus lidit döden, har Han lagt grunden till syndernas förlåtelse; ty Jesus led döden såsom wåra synders straff, sedan Han tagit på Sig alla wåra synder. Jesus har dermed försonat för wåra synder och tillfredsställt Guds rättfärdighet. Genom straffet, som Jesus led för oß, har Han borttagit synderna, så att wåra, ja, hela werldens synder, som woro kastade på Honom, ligga icke mera på Honom, utan äro borttagne och nederslagne.

Och Jesu uppståndelse, eller att Jesus uppwäckt är, har bekräftat, att den försoningen är fullkomlig, som skedde i Jesu död, emedan eljes Jesus icke skulle blifwit uppwäckt från döden för att nu ewigt lefwa; ty om icke döden wore till fullo utstånden såsom syndens straff, hade Jesus icke kunnat säga: **Jag war död, och si, Jag är lefwande ifrån ewighet till ewighet Amen;** och att Han säger sannt, det bewisa alla hans underwerk och isynnerhet det sista stora undret, sjelfwa Hans uppståndelse, ja ock kraften af Hans lif, hwarmed Han liksom fortsätter Sin uppståndelses under, då Han såsom en uppstånden och lefwande Frälsare framgent werkar i Sin församling till att gifwa lif åt de andeligen döda och uppehålla dem wid lifwet, som i stor andelig swaghet och en fortfarande kamp emot döden och djefwulen ofta synas wara nära den andeliga döden, att de måtte kunna säga såsom David: **Herre upplys mina ögon, att jag icke bortsomnar i döden!**

För dessa, ja, för alla Sina trogna i synnerhet, men ock för andra Sina återlösta sitter Jesus ock på Guds

högra hand och manar godt för oß. Dermed lägger Han liksom på nytt grunden till syndernas förlåtelse, då Hans blod bättre talar än Abels blod, eller Han hos Sin Fader liksom framwisar Sin försoningsdöd för syndares räkning och dem till godo. Och såsom Den, som genomgått döden såsom syndens straff och bewisat den fullkomligaste lydnad emot Sin Fader, sitter Jesus på Guds högra hand. Att Han sitter der bewisar, att Han är Herre öfwer synd, död, djefwul och werld, så att det må wara grunden till de trognas andeliga kraft, att de hafwa en på Guds högra hand upphöjd Frälsare och Salighetshöfding. Och såsom Hans upphöjelse på Guds högra hand bewisar Hans förmåga att hjelpa, så ådagalägger det Hans wilja att hjelpa, att Han, på Guds högra hand sittande, **manar godt för oß.** Detta kommer äfwen de oomwända menniskorna till godo, hwilka liksom reta Gud till att straffa, då de fortfara i obotfärdighet. Det är då Jesus, som liksom utwerkar för dem fortfarande nådatid, fortfarande nådetillfällen och nådebesök. Men det kommer ock synnerligen dem till godo, som, fastän deras hjerta är uppriktigt till att wilja erkänna sina synder och sin ondska och att söka Herren framför allt, likwäl kämpa emot otro wid satans anklagelser, som han framför i deras hjertan både mot dem sjelfwa och mot Gud och Hans tjenare och wänner. När djefwulen då dermed liksom sållar dem, att de icke få någon ro, och när deras mod swigtar för de många felsteg, som de sjelfwa begå, och de många underliga tankar, som de få om Gud och dem, som Herren tillhöra eller söka, si, då gäller det, som Jesus sade till den lärjungen, som war nära att förneka sin Frälsare och lätt kunnat falla alldeles ifrån Herren: **Simon, Simon, si, satan hafwer begärat eder, att Han skulle sålla eder såsom hwete; men Jag hafwer bedit för dig, att din tro icke skall om intet warda.**

Ja, Jesu förbön, som har sin grund i den utförda återlösningen, är något att hålla sig wid, ett stöd för den

swigtande själen, att den andeliga kraften, som tyckes esomoftast duka under i striden, icke må blifwa helt tillintetgjord.

Men hwad skola wi säga om dem, som äro och wilja förblifwa syndens fångar, och som icke med flit söka del i sin Frälsare?

Dessa, ja, dessa allena utestänga sig sjelfwa från syndernas förlåtelse och den dermed följande berömmelsen emot döden och djefwulen. Och äfwen wid deras nattwardsgång måste en Herrens tjenare säga sådana, som hwarken wilja erkänna eller öfwergifwa synden eller med flit i bönen och Guds ord söka Herren, att de behålla sina synder och förkunna dem detta i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Heliga Andas namn * * *, på det att de måtte besinna sin själabelägenhet och icke bedraga sig sjelfwa med ett falskt hopp, då de icke wilja gå in på att med flit bruka omwändelsemedlet Guds ord, eller antaga den af Herren stadgade salighetsordningen, hwars första del är bättringen, eller syndernas botfärdiga erkänsla.

Anmärkom widare:

2:o. **Ju mera den menniska, som hörer till det andeliga Zion, kan fasthålla ordet om syndernas förlåtelse, desto mindre skall hon behöfwa att för sin swaghets skull mißtrösta i den andeliga striden.**

Den menniska hörer till det andeliga Zion, som gått ut ifrån werlden till att söka Jesus, och som genom bättring och tro kommit både till angelägenhet om sin Frälsare och till fortfarande hopp på Honom, om ock detta hopp är matt och swigtande.

Ingångsspråket talar om en inbyggare i Zion eller i Jerusalem, hwartill Zions berg hörer. Den, som bodde i Jerusalem, war derigenom ibland Guds folk och således skild från hedningarne, som icke hade Guds ord ibland sig.

Nu för tiden äro många, som kallas kristna, lika hedningarne, att de så afhålla sig från Guds ord, liksom om de icke hade det. Men de, som söka Herren, afskilja sig från dessa just dermed, att de hafwa Guds ord ibland sig.

Och derigenom är man olik den stora werldshopen, som icke frågar efter Guds ord, ehuru det derföre icke är sagdt, att man är **en rätt Israelit, i hwilken intet swek är.** — Men när Ordet får werka i hjertat det, som hörer till nådesordningen, som består af twenne stycken: **bättring** eller syndaerkänsla, och **tro**; så hörer menniskan till det andeliga Israel och är icke allenast med bland Guds folk, utan är en medlem af de heligas samfund.

Bättring är werkad der, hwarest menniskan gerna will komma ut ifrån all synd och lära känna sig sjelf såsom en ogudaktig och förkastelig menniska, om icke rättfärdighet winnes af Guds nåd.

Och **tro** är der, hwarest den i bättringen werkade angelägenheten om frälsning blifwit på ett fortfarande sätt wänd till Frälsaren Christus, och menniskan tillika kan fortfara att hoppas på Honom. Låt då wara, att en sådan menniskas hopp är ganska swagt wid känslan af hennes egen owärdighet, och under det hon dagligen har att kämpa mot satans pilar och bedröfwas öfwer sitt eget förderf; så wisar detta hopp sig likwäl såsom fortfarande dermed, att menniskan med angelägenhet om sin Frälsare icke blott brukar medlet Guds ord för att winna hjelp af Honom, utan ock återkommer efter hwarje strid till att kunna hålla sig till Honom med ett förnyadt förtroende, sedan detta warit förut rubbadt men icke förstördt. Det fortfarande hoppet, eller trosförlitandet i en sådan menniskas hjerta liknar då säfwen, som böjer sig för stormarne, och som, när dessa stormar äro ihållande, tyckes ligga platt nedslagen, men som, så snart något lugn åter inträffar, reser sig ånyo upp, emedan den wäxer i wattnet och derföre behåller sin grönska och sin spänstighet till att stå upprätt. — Så kan det ock, när djefwulen icke lemnar den troende menniskan någon ro, tyckas så understundom, som om hon förtwiflade, och hennes hopp wore förstördt; men man får ofta snart se, att det icke så är, då Herren näpser satan, att hans rytande måste tystna — ja, Herren näpse dig! — och det derföre blir

något rum i själen för den Helige Andes tröst, hwilken wäl förut legat på hjertats botten men icke kunnat utbreda sig i tankarne och känslorna.

Men hwad skall en i den andeliga striden stadd menniska wäl göra för att icke mißtrösta, då den egna swagheten kännbart förnimmes? Eller, rättare sagdt: på hwad sätt sker det, att Guds Ande uppehåller en sådan menniskas hopp, att det alltid kan ånyo resa sig, då det warit nedtryckt? — Det sker genom Ordet om syndernas förlåtelse. Det är egentligen Guds Ande, som med detta ord uppehåller menniskan, då Han fortfar att wisa henne den samma saliga tillflykten till wår Frälsare, hwilken hon i förstone lärt känna och begagnat. Guds Ande wänder själens ögon alltid åter till Jesus, när de af hwarjehanda, som djefwulen och werlden kasta fram, eller som af det egna hjertats mißtröstan och förderf framskaffas, dragas åt annat håll. — Guds Ande muntrar att efterkomma den apostoliska förmaningen: **Låt oß trösteligen framgå till nådastolen, att wi måge få barmhertighet och finna nåd på den tid oß hjelp behöfwes.**

Men wisserligen bör menniskan ock emottaga och följa dylika den Helige Andes anwisningar, och fastän hon icke kan göra detta så, som hon borde, så sker det likwäl något af en i grunden redlig menniska. Ty Herren uppehåller de Sina och gör genom Sin förbön, att icke deras swaghet medför fullt affall, eller att de blifwa liggande, när de blifwit ikullslagna under den andeliga kampen. Men ju bättre en menniska kan fasthålla syndernas förlåtelse såsom sin hufwudsak, desto mindre behöfwer hon mißtrösta i den andeliga striden, och desto bättre förhåller hon sig så, att icke Guds namn wanäras, och att Herren kan gifwa henne en nådelön för wisad trohet. Skulle ock så wara, att menniskan ganska illa skickat sig i anfäktningsnöden, så är det likwäl af ingenting, som hon så kan få en ny kraft, som af Ordet om syndernas förlåtelse. Derföre bör en anfäktad och i striden swigtande menniska fara der-

efter, att icke låta leda sig ifrån den stora hufwudsaken i hela kristendomen, Ordet om syndernas förlåtelse, och gripa efter denna förmån såsom af Jesus förwärfwad. — Djefwulen söker draga menniskan från detta till att tänka på annat och grubbla och wåndas öfwer mångahanda, som blir i hennes själ inskjutet. Men på Ordet om syndernas förlåtelse skall själen akta, så winner hon dermed seger öfwer sina fiender, såsom David säger: **Jag will lofwa och åkalla Herren, så blifwer jag från mina fiender förlöst.**

Derföre må ock en jagad själ tränga sig hårdt till Jesus i den Heliga Nattwarden, der den saken, som heter **syndernas förlåtelse** blir synnerligen föreställd både i instiftelseorden, der Jesus omtalar, att Hans lekamen blifwit utgifwen och Hans blod utgjutet till syndernas förlåtelse, — och dermed att Jesus skänker Sin lekamen och Sitt blod, hwarmed Han betygar, att Han will göra menniskan af Sin återlösning delaktig.

Med bekännelse om synderna må då den sargade själen söka wid Jesu Nattward rening i Jesu blod, och helande genom Jesu sår. Och då skall det icke wara förgäfwes att nalkas Honom under erkänsla af egen owärdighet, under felsteg och swaghet, ja, under insigt i egen ogudaktighet och ondska, då bönesuckarne frambäras med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XX.

Weten, att I icke med förgängligt silfwer eller guld igenlöste ären ifrån edert fåfänga lefwerne efter fädernas sätt; utan med Christi dyra blod, såsom med ett menlöst och obesmittadt Lams.

Med dessa ord gifwes de återlösta menniskorna en erinran om det stora wärdet af den lösepenning, som för dem blifwit erlagd, och det, som dermed blifwit af wår Frälsare uträttadt till åstadkommande af en hel förändring i deras lefwerne. — **Weten, att I icke med förgängeligt silfwer eller guld igenlöste** o. s. w. 1 Petr. 1: 18, 19.

1:o. **Det fåfänga lefwerne, som föres af säkra eller egenrättfärdiga syndare, bewisar, att Jesu Christi återlösning ännu icke på dem utöfwat sin kraft.**

Fåfängt kallas lefwernet, när det går hufwudsakligen ut på sådant, som antingen alldeles icke gagnar menniskan eller ock endast för en kort tid bereder henne nytta eller förnöjelse. Sådant är menniskans lefwerne, så länge hennes håg och sträfwande äro för det mesta wända till att förwärfwa jordiska egodelar eller menniskoberöm, eller sinnliga förlustelser, eller ock en sjelfförnöjsamhet, hwilken icke följer menniskan öfwer tidens gräns.

Ett sådant lefwerne föres af alla säkra syndare och alla egenrättfärdiga syndare.

Säkra syndare äro de, som icke hafwa någon fortfarande angelägenhet om att undfly det ewiga förderfwet.

Dessa hafwa mera bekymmer om föda och kläder än om själens ewiga frälsning, eller fara mera efter att förwärfwa skatter på jorden än i himmelen, att här hafwa många omwexlande nöjen under det de wisa förakt för den förnöjelse, som Jesus har att skänka de Sina; att hos menniskor winna anseende och ära med förbiseende af det, som tjenar att för ewigheten undgå försmädelse och blygd och winna upphöjelse i Guds rike. När dessa menniskor äro i sitt eget och andras fåfänga omdöme som bäst, så går deras hufwudsakliga håg ut derpå, att de måtte kunna wara nöjde med sig sjelfwa och hafwa ett godt samwete och tillfredsställelse af sin egen rättskaffenhet och nyttiga werksamhet.

Detta är dock fåfängt, ty snart kommer den stund, då det som du samlat icke mera kan gagna dig. De nöjsamma stunder, du haft i werlden, äro då flyktade och hafwa endast qwarlemnat tomhet eller förebråelser. — Menniskoprisen och din egen tillfredsställelse kunna ock icke gifwa dig efter döden och på domens dag någon hugnad; ty Herren Gud, som ser till hjertat dömer efter annan måttstock än du sjelf och de dina likar, hwilka liksom du intet förnimma af hwad Guds Ande tillhörer.

Men ett sådant lefwerne bewisar, att Jesu Christi återlösning ännu icke på sådana menniskor bewisat sin kraft.

I texten tillskrifwes Jesu återlösning den kraft, att menniskorna dermed äro **igenlösta ifrån sitt fåfänga lefwerne efter fädernas sätt.**

Wisserligen har Jesu Christi återlösning äfwen den kraft, att menniskorna äro dermed igenlöste från den ewiga döden. Ty dermed, att Jesus Christus utgaf Sitt lif i döden, då Han bar wåra synder i Sin lekamen på korsets träd och i följd deraf utstod både till kropp och själ syndens straff, som är döden; har Han beredt oß förloßning ifrån syndastraffet, så att hwar och en, som med en sann tro omfattar sin Frälsare, blir från detta straff frisagd.

Men Jesu Christi återlösning har ock uträttat det, som nämnes i wår text; ty då Jesus utgaf Sig Sjelf för

oß i döden, bewisade Han dermed den fullkomligaste lydnad mot Sin Fader och förwärfwade med denna Sin lydnad icke blott det ewiga lifwets fullhet, som efter denna tidens slut och särdeles på den yttersta dagen skall uppenbaras på dem, som med tron annammat Hans förtjenst; utan Han förwärfwade dermed ock det andeliga lifwet, som är det ewiga lifwets början, och hwilket från det ögonblick då tron upptändes i hjertat, begynnar hos menniskan. Detta andeliga lif wisar sig då ock i kraft till ett annat lefwerne, ett lefwerne icke efter fädernas, eller i allmänhet icke efter den i det onda stadda werldens sätt, utan efter Guds bud.

Derföre der, hwarest det fåfänga lefwernet ännu eger rum, har icke heller Jesu återlösning ännu bewisat sin kraft på menniskorna.

Det, som Jesus genom Sin återlösning förwärfwat, är ock så oskiljaktigt förbundet med hwartannat, att der icke förloßning eges från den andeliga döden i ett begynnadt andeligt lif, der förestår ock menniskan för ewigheten icke något ewigt lif, utan en ewig död.

Besinna då detta, eho du är, du i ett fåfängt lefwerne framhärdande menniska. Är du ännu i hela ditt lefwerne hufwudsakligen wänd till det, som jorden tillhörer, så har du icke heller något arf i himmelen till att wänta. Är du ännu stadd i fåfänga tankar om dig sjelf, tankar, hwilka strida emot Guds ord, hwars domar du icke will lemna rätt öfwer dig; så har icke någon början skett till ditt uttagande från fåfängligheten. Äro dina ord antingen ett uttryck af ett rådande werldsligt sinne eller ock innefattande ett skrymtaktigt andeligt tal; så är du inför Herren känd såsom den, som i Guds rike icke har någon werklig del, emedan du antingen icke söker derefter såsom någon hufwudsak eller ock söker det på egenrättfärdighetens, skrymteriets och sjelfupphöjelsens wäg.

Men såsom Jesu återlösning då hittills wisat sig fruktlös på dig till att hos dig åstadkomma ett sannskyldigt lif i Gudi; och såsom du icke en gång kommit till den början

af omwändelsen från det fåfängliga lefwernet, att du funnit deß oduglighet inför Gud; så har du ock i din obotfärdighet ingen fördel för din själ af Jesu Nattward, der du emottager din Frälsares blod. Ty du will hädanefter såsom hittills förblifwa i ditt fåfänga lefwerne, hwars fåfänglighet du icke will erkänna.

När du då icke will hafwa din Frälsare till helgelse, så får du Honom icke heller till rättfärdighet. När du icke will emottaga af din Frälsare kraft till syndernas bortläggande; så blir du ock framgent utan del i syndernas förlåtelse. Ja, äfwen wid nattwardsgången ökar du din syndaskuld dermed, att du der will hafwa Jesus till en sådan Frälsare, med hwars delaktighet skulle kunna bestå fortfarandet i det fåfängliga wäsendet. Hör då till din warning och wäckelse, att du här får behålla dina synder och ökar dem inför Herren med en owärdig nattwardsgång * * *

2:o. **Den, som i en sann bättring erkänner sitt fåfänga lefwerne, bör i Jesu återlösning och icke i egna fåfänga företag söka sin upprättelse och skall då icke gå miste om densamma.**

I en sann bättring, d. w. s. en rätt syndaerkänsla, hwilken går före den sanna tron, kommer menniskan att erkänna sitt fåfänga lefwerne uti deß rätta beskaffenhet.

Genom den utsigt på det sannskyldiga goda, som gifwes i kallelsen till Guds rike, förberedes menniskan till en sann bättring eller uppriktig syndaerkänsla.

En menniska, som förut eftertraktat det, som jorden tillhörer såsom sin hufwudsak, blir i kallelsen af Guds Ande genom Jesu Christi Evangelium dragen dertill att söka efter det andeliga och himmelska goda.

Då menniskan emottager en sådan kallelse dermed, att hon börjar att med flit akta på Guds ord, är detta en förberedelse till bättringen, eller syndaerkänslan; ty **Guds ord,** som menniskan begynner att flitigt höra och läsa, **är lefwande och kraftigt** att såsom **ett tweeggadt swärd**

tränga igenom menniskans innersta och blifwa **en domare öfwer** hennes **hjertas tankar och uppsåt.**

Det kommer hos en menniska till en rätt syndaerkänsla, då de första anwisningar till lefwernets ändring åtlydas, och de wäckelser tagas i betänkande, hwilka menniskan får af Guds Ande genom Ordet.

Guds Ande gifwer en menniska, som förut warit hågslös i det andeliga, men derefter börjat att akta på Guds ord, der det i renhet och klarhet framställes, snart nog hwarjehanda anwisningar till ändring af lefwernet, och dessa anwisningar böra åtlydas, så att menniskan begynner fly för sina gamla syndawägar, då hon erkänner deras förkastlighet.

Då drager icke Guds Ande Sitt nådeljus tillbaka, utan enligt den regeln, som gäller i Guds rike: **Den, som hafwer, honom skall warda gifwet,** skänker Han mera ljus öfwer menniskans ställning åt den, som så hafwer och behåller de första strålarne af ljuset, att hon begynnat att rätta sig efter hwad henne blifwit wisadt om hwad i hennes lefwerne måste ändras.

Menniskan kommer då till insigt i fåfängligheten af sitt wäsende, att der blir bättring, eller en sannskyldig syndaerkänsla. Menniskan ser då icke blott, huru dåraktigt hon handlat, då hon efterjagat det jordiska med försakande af det himmelska, utan hon finner ock, huru hon bedragits af falska, fåfänga tankar om sin ställning och om sitt hjertas beskaffenhet. Hon ser, att hon är i en olycklig ställning, och att hennes hjerta, som hon ansett wara godt, eller på sin höjd endast **swagt,** är i grunden förderfwadt.

En sådan menniska bör då icke söka sin upprättelse i egna fåfänga företag.

Den uppwäckta menniskan är böjd för att genom egna företag, d. w. s. sådana, som hon sjelf wäljer, och som icke blifwit henne anwisade af Guds Ande, söka sin upprättelse.

Wisserligen måste den uppwäckta menniskan företaga något till sin upprättelse, nämligen bruka Guds kraftiga

Ord, bedja om en sann omwändelse och fly de uppenbara syndawägar, som hon tillförene sökte.

Men sådana företag, som gå utom detta och leda till upprättande af den egna rättfärdigheten, bidraga icke till menniskans upprättelse, utan fördröja och förhindra densamma. De äro då fåfänga och skadeliga.

Deremot skall menniskan söka sin upprättelse i sin Frälsares återlösning och skall då icke gå miste om att finna, hwad hon söker.

Apostelen skrifwer: **Weten, att I icke med förgängligt silfwer eller guld igenlöste ären, utan med Christi dyra blod, såsom med ett menlöst och obesmittadt Lams,** med hwilka ord framställes Jesu återlösnings beskaffenhet, dyra wärde och härliga kraft.

Jesu återlösnings beskaffenhet framställes i dessa orden sådan, att den skett af Christus, den med Guds Ande utan mått smorde eller utrustade Guds och menniskones Son, och af Honom, som war en fullkomligt ren menniska, hwarföre Han kallas ett **menlöst och obesmittadt Lam,** samt på det sätt, att Han, i likhet med offerlammen under Gamla Testamentets tid låtit Sitt blod utgjutas, då Han gaf sitt lif i döden.

Jesu återlösnings dyra wärde betecknas dermed, att Hans blod kallas **dyrt** och på sådant sätt jemföres med guld och silfwer, eller det dyrbaraste af jordens håfwor, att dessa senare framställas i sin förgänglighet, hwaremot Jesu återlösning är oförgänglig.

Slutligen framställes Jesu återlösnings härliga kraft, bewisad i förändringen af det lefwerne, som förut war fåfängeligt.

Emedan Jesu Christi återlösning har denna beskaffenhet, detta wärde och denna kraft, så skall den menniskan icke förgäfwes söka upprättelse, som söker den hos sin Frälsare.

En dubbel upprättelse är af Jesus i återlösningen förwärfwad, nämligen från syndaskulden med deraf följande straff och från syndatjensten.

Sök denna dubbla upprättelse hos din Frälsare, botfärdiga själ, så skall du finna den, om du söker den i rätt ordning.

Sök först upprättelse hos Jesus från syndaskulden och det straff du dermed åsamkat dig, så skall du ock finna upprättelse från syndatjensten. Ty emedan Jesus såsom ett Lam har utgjutit Sitt dyra blod, som war Guds Sons blod, så kunna alla dina synder warda dig förlåtna, när du bekänner din stora syndaskuld inför Gud med anhållan om förlåtelsen, som Jesus med Sitt blod dig förwärfwat. — Och emedan Jesus, som offrat Sig Sjelf för dig, war ett menlöst och obesmittadt Lam, så att Han äfwen under de hårdaste frestelser i Sitt sista lidande höll sig obesmittad och derföre war menlös eller ostraffelig inför Sin Fader; så kan Hans fullkomliga lydnad blifwa dig tillräknad till ett ewigt lif, hwaraf kraften genast skall wisa sig i förlossning från den gamla syndatjensten eller från wandringen i det fåfänga lefwernet efter fädernas sätt. — Wore nu dina synder än så många och stora, betänk Jesu återlösnings dyra wärde, och wet, att du är igenlöst icke med förgängligt silfwer eller guld, utan med det oförgängliga, ewigt gällande, ja, till en oändlig betalning gällande Christi Guds Sons blod. — Äro dina syndawanor och werldens och köttets bojor än så starka, besinna, att du är igenlöst ifrån ditt fåfänga lefwerne med en sådan lösepenning, som icke skall kunna förfela sin härliga kraft till din förlossning, om du uppriktigt derefter söker.

3:o. **I den Heliga Nattwarden tillbjudes kraften af Jesu Christi återlösning åt botfärdiga och åt troende själar.**

När Jesus i den Heliga Nattwarden tillbjuder oß att till ätande och drickande emottaga Hans lekamen och blod, som Han för oß utgifwit och utgjutit; så tillbjuder Han ock dermed kraften af Sin lekamen och Sitt blod. Ty det lekamliga ätandet och drickandet i den Heliga Nattwarden är en bild icke blott af det sakramenterliga, hwilket eger rum

af alla nattwardsgäster, hwilka **i, med** och **under** brödet och winet warda delaktiga af Jesu sanna lekamen och blod, utan ock af det andeliga ätandet och drickandet, som sker i tron och har med sig kraften af Jesu återlösning, eller delaktighet i det, som Jesus med Sin återlösning förwärfwat. Derföre will Herren Jesus i Nattwarden liksom måla för wåra ögon, huru Han Sjelf will gifwa Sig åt oß såsom lifsens bröd till ett andeligt åtnjutande för wåra själar. Derföre warda oß, såsom Lutherus skrifwer, i detta Sakrament syndernas förlåtelse, lif och salighet gifne, så att den, som kan taga det, kan få det i den Heliga Nattwarden.

Likwäl kommer detta endast dem till godo, som äro botfärdiga eller troende.

Skall du i Jesu nattward emottaga kraften af Hans återlösning, så måste du wara åtminstone botfärdig, eller färdig till bot, hwilket betyder detsamma som bättring eller en rätt syndaerkänsla.

Har du ännu icke börjat öfwergifwa ditt fåfängeliga lefwerne, så att du begynnat söka med flit efter det sannskyldiga och ewiga goda och insett ditt lefwernes fåfänglighet, så länge du tjenar werlden och ditt kötts lustar, si, då har du ännu icke gått in i den bot eller bättring, som måste föregå den sanna tron och är derföre alldeles oskicklig till att i Nattwarden emottaga kraften till tron och dermed erhålla del i det af Jesus förwärfwade goda, som följer med tron.

Men är du deremot botfärdig, att du icke allenast begynnat så bruka Guds rätta ord med flit och bön, att Guds Ande dermed kunnat upplysa dig om ditt tillstånd, utan ock af Ordet har lärt att känna dig sjelf, att du med blygsel ser tillbaka på ditt fåfängeliga lefwerne och känner med leda ditt hjertas fåwitskhet och wrånghet, då har du enligt hwad i det föregående blifwit wisadt, att i Jesu återlösning allenast söka din upprättelse.

Märk då på, huru Jesus i Sin Nattward wisar dig

sitt ömma hjertelag, som Han har emot syndare, då Han der ådagalägger, huru innerligt gerna Han will åt dem meddela frukterna af Sin återlösning.

Möt då din Frälsare, som wid Nattwardsbordet möter dig; möt Honom med bön om delaktighet af den förlåtelse, som Han med Sitt blods utgjutande förwärfwat dig, och af den rättfärdighet, som Han, till fullgörande af Fadrens wilja, beredt, med Sin lekamens lydaktiga utgifwande i döden. Så skall det lif, som Jesus med Sin lydnad har förskaffat, också komma dig till godo till åstadkommande af förändring i ditt hjerta och i ditt lefwerne.

Och hwad de troende själarne angår, så hafwa de wäl redan genom tron blifwit delaktiga af Jesu återlösnings kraft; men de behöfwa och de önska, att den måtte komma dem ännu fullare till godo. De äro swaga i tron och behöfwa derföre winna styrka för densamma. Och detta tillbjudes dem i Jesu heliga Nattward; ty den är inrättad till Jesu åminnelse och syftar derföre till att upplifwa den åtanka af Jesus, hwilken fortfarande finnes i en omwänd menniskas hjerta och består i sjelfwa trosbegäret efter Jesu Christi delaktighet. — Ännu är hos den omwända menniskan mer eller mindre fåwitskhet, ty hennes förstånd, ehuru på ett fortfarande sätt upplyst, är dock icke helt genomträngdt af den klarhet, som finnes i Guds ord. Af det oförstånd, som ännu är qwar, kommer mycken felaktighet, mycket, som ännu återstår af fåfänglighet, i det att den omwända menniskan, ehuru i djupet af sitt hjerta och med det hela af sin håg wänd till Herren, dock ännu icke är fullkomlig i försakelsen af sig sjelf och werlden, hwarföre alla qwarlefwor af egenkärlek eller werldslikställighet skulle, om de finge ohejdadt taga menniskan i besittning, föra henne ifrån det sannskyldiga in i det förgängeliga eller tomma, som icke kan göra henne lycklig. — Ännu är der ock mycken brist i allwaret att efterjaga det, som är sannskyldigt och ewigt, fastän detta aldrig lemnas helt ur sigte, utan utgör den omwända

menniskans hufwudsak, som hon far efter med hopp om att för Jesu skull winna hwad hon söker.

Wälan då, i Sin Heliga Nattward tillbjuder Jesus kraften af Sin återlösning. Är här derföre någon troende själ, som blifwit uttagen från werlden, men önskar och beder att ännu fullare föras in i det rättsinniga wäsendet i Christo Jesu; må då en sådan weta, att hon är igenlöst med Christi dyra blod icke blott ifrån det rådande werldswäsendet, utan ock från de qwarlefwor, som hon ännu ser i sitt hjerta och sitt lefwerne af fåfänglighet. Söke hon då wid Jesu kors att winna ännu fullare förlossning.

Ja, förene sig på denna stund wid foten af Jesu altare de botfärdiga eller troende själar, som ibland dessa nattwardsgäster finnas, i en uppriktig syndabekännelse inför Herren och ett allwarligt anropande om delaktighet i Hans nåd, då de nalkas nådathronen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXI.

(Utkast.)

De Jag älskar, dem agar Jag och näpser. Så war nu flitig och bättra dig.

I det bref, som Herren Jesus lät genom Sin tjenare apostelen Johannes skrifwa till församlingsföreståndaren i Laodicea, förehöll Han denne man hans andeliga ljumhet och anwisade orsaken dertill eller, att han icke kände sig sjelf såsom **eländig och jämmerlig, fattig och blind och naken.** Derjämte wittnade Han om Sin kärlek till honom och alla dem, hwilka, såsom han, få af Jesus emottaga wäckelseöfwertygelser och anmaningar till bättring.

Herren Jesus tillägger nämligen till de förut gifna öfwerbewisningarne och råden dessa nyß anförda ord: **De Jag älskar** o. s. w. Uppb. B. 3: 19.

Närmare öfwersatta lyda dessa ord sålunda: **Jag, så många som Jag älskar, öfwerbewisar Jag och tuktar: Så war då nitisk och gör bättring.**

Låtom oß öfwer dessa ord på denna stund anmärka:

1:o. **Mängden af dem, som i återlösningen warit föremål för Jesu kärlek, skjuta ifrån sig den Jesu kärleksbewisning, som innefattas i uppwäckelseöfwertygelserna och bättringstuktan, samt komma derföre icke till åtnjutande för ewigheten af den kärlek, som Jesus i återlösningen bewisat äfwen emot dem, utan stadna under Hans wrede.**

Jesus har i återlösningen bewisat mot oß alla en outsäglig kärlek, som endast genom tillämpning af Guds Ande kan komma menniskorna särskildt till godo.

Skriften betygar klarligen, att återlösningsnåden är en Guds kärleksbewisning mot alla menniskor.

Om Guds Faders kärlek heter det i Joh. 3: 16: **Så älskade Gud werlden, att Han utgaf Sin ende Son, på det att hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif.**

Men ock Guds Sons kärlek framhålles i 1 Tim. 2: 6 såsom bewisad mot alla menniskor, då det säges om Kristus Jesus att Han **Sig Sjelf gifwit hafwer för alla till återlösen.**

Denna kärleksbewisning är outsägligt stor, ty den innefattar en beredd frälsning ur outsäglig nöd, — en förwärfwad salighet af outsägligt wärde samt ett outsägligt stort medel till frälsningens och salighetens beredande.

Derföre är Guds kärleksbewisning mot menniskorna genom återlösningen outsäglig.

Men denna kärlek kan endast genom tillämpning af Guds Ande komma hwar och en särskildt till godo, — ty utan Guds Andes upplysning hwarken inser menniskan sitt behof deraf — eller förstår den derigenom öppnade tillgången till hjelp — ej heller kan hon genom tron begagna sig af denna tillgång.

Wid återlösningens tillämpning innefattas i kallelsens ljufliga rörelser en uppenbar men i wäckelserna en fördold kärleksbewisning af wår Frälsare.

Kallelsens ljufliga rörelser innefatta en syn på afstånd af något härligt med utsigt för menniskan att winna det — och detta är en uppenbar kärleksbewisning.

Wäckelserna likna det kärlekswerk, som bewisas en hårdt insomnad menniska, då man will få henne waken för att rädda henne undan en eldswåda eller annalkande mördare — och de äro derföre en fördold kärleksbewisning.

Menniskan har hårdt insomnat, då hennes håg för det andeliga afstadnat, och hågen för det werldsliga tagit så öfwerhand, att hon icke med flit brukat Guds ord — samt derefter blifwit inwecklad i syndabanden.

Då är hon i en ställning, som liknar den, då en menniska hårdt sofwer uti ett brinnande hus, eller under det att mördare nalkas henne.

Om hon icke snart waknar tillfogar djefwulen henne en ewig död, och hon stadnar i helwetets lågor.

Men likasom en afswimmad eller hårdt insomnad menniska anser försöken att bringa henne till sans såsom ett lidande, om de ock åsyfta hennes räddning ur lifsfara, så förekommer det ock en menniska under Guds Andes wäckelser.

Mängden af menniskor skjuta ifrån sig wäckelseöfwertygelserna och låta icke en gång Herrens tuktan förmå sig att akta derpå.

Menniskor få wäckelseöfwertygelser, då de under afhörandet af ett rätt förkunnadt Guds ord få starka skäl att förmoda sig wara i ett förtappadt tillstånd.

Med wäckelseöfwertygelserna förenas Herrens tuktan uti den oro, som med detsamma uppkommer i hjertat.

Dessa skjuter menniskan ifrån sig, då hon icke tager dem i betänkande under Ordets flitiga bruk med bön att rätt känna sig sjelf, ursäktar och behåller det oriktiga, som Guds Ande börjat wisa henne i hennes lefwerne, och slår bort oron i jordiska bestyr och förströelser.

Derefter gå många derhän att de fatta bitterhet mot ett rätt förkunnadt Guds ord, tjenaren, som förer det, och de själar, som akta derpå.

Wid ett sådant förhållande gå dessa, som utgöra mängden af menniskor, miste om åtnjutande för ewigheten af Jesu Christi uti återlösningen äfwen mot dem bewisade kärlek.

De få wäl åtnjuta sin återlösning så wida, att de till en tid af Guds tålamod fördragas, få erfara mycket lekamligt godt och kallas till bättring.

Men de komma icke en gång till att förnimma en rätt hugswalelse af Jesu död och ännu mindre till en fortfarande frid.

De komma icke heller till att erfara Jesu uppståndelses kraft hwarken i en klar utsigt till lifwet eller till andelig uppståndelse med Christo; ännu mindre till att ingå till lifwet i sin sista stund — och på yttersta dagen.

Twärtom stadna de under Hans wrede, som både älskat dem så outsägligt och fortfar att wilja dem så wäl.

I otro förkasta de sin Frälsare, då de icke i bättringen lära känna sitt behof af del i Honom.

Derföre äro de i sina synder under Guds wrede både för sina öfriga synder och särskildt för otron.

Denna wrede skall Jesus förkunna dem på den yttersta dagen.

Den afwärjes icke utan förökas genom en owärdig nattwardsgång * * *

2:o) **Detta undwikes af dem, som, då de af Jesus kallas till bättring, wisa nit eller allwar i denna kallelsens emottagande; ty för dessa skall Jesu till en tid fördolda kärlek snart nog blifwa uppenbar och för ewigheten komma dem till godo.**

Jesus kallar ännu syndare till bättring, såsom Han gjorde med föreståndaren i Laodicea, då Han lät skrifwa till honom: **Så war nu nitisk,** eller gör nu allwar **och gör bättring!**

Jesus sade under Sin wandring på jorden, att Han war **kommen att kalla syndare till bättring,** hwilket i grunden är detsamma som **syndaerkänsla.**

Detta fortsätter Jesus ännu genom Sina tjenare i predikoembetet, — då Han gifwer kraft till deras ord och dermed gifwer syndare wäckelseöfwertygelser.

Guds Ande wisar då menniskan att det behöfwes nit eller allwar i bättringen, — allwar i att bruka ett rätt Guds ord, — allwar i bönen om att rätt lära känna sig sjelf, — allwar i syndernas öfwergifwande.

Några emottaga denna kallelse till bättring, och då blir Jesu till en tid fördolda kärlek snart nog för dem uppenbar.

Icke många emottaga bättringskallelsen. — De fleste wisa icke en gång begynnande allwar. Många taga några bättringssteg, men wända snart tillbaka till werlden och synden.

Men några emottaga kallelsen och göra bättring.

Den, som med allwar fortfar att följa bättringskallelsen, säges göra bättring.

Likwäl är sjelfwa bättringen Guds Andes werk, hwartill Han begagnar **sorgen efter Guds sinne** såsom ett medel.

Denna sorg börjas i den första och fortsättes i den andra upplysningen af lagen.

Den **åstadkommer bättring** eller en uppriktig erkänsla af menniskans afwikelse från Gud, stora syndaskuld och djupa förderf.

För dessa blir Jesu till en tid fördolda kärlek snart nog uppenbar i de evangeliska upplysningarne.

Och Jesu kärlek i återlösningen kommer dem för ewigheten till godo, då de med tron emottaga och fasthålla den.

Det kommer till trons emottagande, då de evangeliska upplysningarne icke mißbrukas, utan åtlydas, så att menniskan icke anser sig wara hulpen för det, att hon erfarit tröst af Jesu lidande eller fägnad wid utsigten till barnaskapet, — men far efter att komma till tron på den Frälsaren, som Guds Ande för henne beprisat, så att hon träget brukar Guds ord för att komma till tron, beder om tron och under syndernas bekännande begär förlåtelse för Jesu skull.

Då blir menniskan på ett fortfarande sätt wänd med sitt begär till att få del i den allmänna kärlek, som Jesus bewisat i återlösningen, och kommer ock att kunna derpå förlita sig.

Då winnes tillika med syndaförlåtelsen barnaskapet hos Gud och arfsrätt till det ewiga lifwet, — så att det då blir hos Gud bestämdt, att Jesu kärlek skall komma menniskan för ewigheten till godo.

Derefter bibehålles tron, under det menniskan fortfar att hålla sitt hjerta öppet för Guds Andes bestraffningar, antingen de gifwas under umgåendet med Ordet eller i bönen eller af andra sanna kristna.

Wid bekännelsen af dageliga fel och af det stora syndaförderfwet, håller Guds Ande tillgången till Jesus för en sådan menniska öppen, och bibehåller så tron och förwarar dermed det ewiga arfwet, att menniskan i all ewighet får åtnjuta sin Frälsares kärlek.

3:o. **Den Heliga Nattwarden är inrättad, att Jesu i återlösningen bewisade kärlek skall blifwa uppenbar för dem, som icke skjuta omwändelsenåden ifrån sig.**

Den Heliga Nattwarden är ett medel, hwarigenom Guds Ande kan förklara för menniskorna Jesu i återlösningen bewisade kärlek.

Till den ändan låter Han i Sin församling wid Nattwardens begående framställas i instiftelseorden, huru Jesus utgifwit Sin lekamen och låtit utgjuta Sitt blod till att bereda oß syndernas förlåtelse, hwarmed följer lif och salighet. — Till den ändan meddelar ock Jesus i Nattwarden Sin lekamen och Sitt blod till sakramenterligt åtnjutande, på det att menniskorna skola förstå, att Han will blifwa lifsens bröd för deras själar.

Till den ändan säger wår Frälsare, att Nattwarden är inrättad till Hans åminnelse, att wi skola fatta Hans mening, att Han genom Nattwarden will bringa i en lefwande åtanka hos Sina återlösta, hwad Han för deras räkning gjort i återlösningen.

Likwäl kan icke genom Nattwarden Jesu i återlösningen bewisade kärlek blifwa uppenbar för dem, som skjuta omwändelsenåden ifrån sig.

De skjuta omwändelsesnåden ifrån sig, som frukta för att blifwa af Ordet öfwerbewista om sin ställning och icke wilja emottaga Guds Andes bättringstuktan, samt för den skull underlåta att flitigt begagna Herrens rätta ord till hörande och läsande, eller ock wilja endast taga åt sig sådant af Guds ord, som kan trösta och lugna dem, samt wilja icke öfwergifwa sina gamla syndasällskap och syndaföretag.

Dessa kunna wäl tycka, att de hafwa nytta af sin nattwardsgång; men detta är sjelfbedrägeri. — Ty då de efter nattwardsgången fortfara i sin försumlighet att bruka Guds ord och i sitt gamla werlds- och syndawäsende och blifwa snarare mera än mindre likröjda och fiendtliga emot Herren och dem, som Honom tillhöra, så är det ett bedrägeri, då de anse det lugn, som de efter nattwardsgången finna hos sig, för att wara en salig werkan af sin nattwardsgång. — Det är twärtom en befästad syndasäkerhet.

Deremot de, som icke skjuta ifrån sig omwändelsesnåden, utan med allwarlig flit i Ordet och redligt undflyende af sina gamla syndawägar söka Herren, de få, då de af Guds Ande manas till att söka Jesus i Nattwarden, den wälsignelse deraf, att det skall blifwa större framgång för det kärlekswerk, som Han genom den omwändande nåden hos dem börjat; och att då snart nog utsigten till Hans nådastol skall blifwa för dem ljus och klar.

Derföre I botfärdige och nådesökande menniskor, som lemnen eder åt Guds Andes öfwertygelser och frukten att blifwa bedragne, framträden på denna stund inför Herren med bekännelse af det, som Guds Ande wisat eder hos eder sjelfwa, samt med anhållan om del i det, som eder Frälsare i återlösningen eder förwärfwat, då I instämmen i syndabekännelsen: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXII.

Offra Gudi tackoffer, och betala den Högsta ditt löfte. Och åkalla Mig i nödene; så will Jag hjelpa dig, så skall du prisa Mig.

I motsats mot den falska gudstjenst, hwarwid menniskan menar sig förtjena något af Gud, anwisas i den 50 Psalmen den gudstjenst, som behagar Herren. Denna består egentligen i twenne stycken, nämligen en hjertlig tacksägelse för hjelp ur nöden och en trägen åkallan af Herren i all påkommande nöd — såsom detta innehålles i de anförda ingångsorden: **Offra Gudi** o. s. w. Ps. 50: 14, 15.

1:o. **Såsom en falsk gudstjenst i allmänhet består i hwarjehanda företag, hwarigenom menniskan menar sig förtjena något af Gud, så sker ock en owärdig nattwardsgång i egenrättfärdigt sinne och icke i den rätta afsigten att söka hjelp hos Jesus i själanöden eller att prisa Herren för erhållen andelig hjelp.**

Den 50 Psalmen, ur hwilken ingångsorden blifwit hemtade, gifwer en teckning af den falska gudstjensten, synnerligen såsom den hos Israel begicks af obotfärdiga syndare. Då offren woro det förnämsta af det som hörde till gudstjensten hos Israels folk, så framburo köttsligt sinnade Israeliter sina offer inför Herren såsom något förtjenande, något, hwilket i och för sig skulle wara Gud behagligt och förwärfwa dem Hans nåd. Emot detta betygar Gud i den 50 Psalmen, att Han ingenting behöfwer och derföre

icke är tjenad med offer och gåfwor, men att Han ser till menniskans hjerta och will, att detta skall wara Honom uppoffradt i tacksamhet och lydnad, i tro och kärlek.

Äfwen bland de kristna finnas många, som på ett egenrättfärdigt sätt umgås med yttre till kristendomens befordran gjorda inrättningar och trösta derpå, att de i utwärtes måtto begagna sig deraf, ehuru i Nya Testamentets tid wida mindre än i det gamla Guds tjenst är bunden wid det yttre.

Några anstalter har likwäl Jesus Sjelf gjort till befrämjande af Sitt rike, att Guds Ande skulle genom wissa medel komma åt menniskornas hjertan och der få werka den tillförsigt till Herren, hwarmed menniskan bör åkalla Honom, och den tacksamhet, hwarmed hon bör känna sig Honom förbunden, i hwilka båda stycken wårt ingångsspråk sätter den rätta gudstjensten.

Jesus har nämligen föranstaltat, att Hans ord skall förkunnas, och att det finnes till att läsa, samt har inrättat de heliga Sakramenten; och på det att enligt apostelens förmaning allting må i den kristeliga församlingen skickeliga tillgå, har en kristelig öfwerhet i wårt land påbjudit yttre bruk wid gudstjensten med sång och wissa bönesätt samt mera dylikt, hwilket i sig sjelft icke är kristendom men syftar till att befrämja ett rätt kristeligt sinne.

Nu är wäl det icke owanligt på wår tid att finna dem, hwilka nästan icke befatta sig med dessa yttre kristendomsanstalter, då de sällan gå i kyrkan och endast en eller annan gång om året eller kanske icke så ofta infinna sig wid den heliga Nattwarden. Men äfwen hos dessa, som så föga wisa tecken till att de fråga efter det, som kan lända till kristendom, är det wanliga förhållandet, hwad ock deß wärre esomoftast wisar sig hos dem, som mera begagna sig af församlingsinrättningarne, att de i egenrättfärdigt sinne gå i kyrkan, göra bön, läsa och gå till den heliga Nattwarden, men att deremot genom deras motsträfwighet mot Guds Ande det fattas och framgent icke werkas hos dem, hwad

Herren med Sitt ord och Sina Sakrament åsyftar att åstadkomma nämligen ett botfärdigt och nådesökande eller ock i tacksam kärlek till Herren wändt hjerta.

Ettdera måste du medföra, äfwen till den heliga Nattwarden, om ej din nattwardsgång skall wara Gud mißhaglig och ådraga dig en större skuld inför Herren. Du bör enligt innehållet af ingångsspråket antingen komma hit såsom en menniska, som känner sin själanöd och i densamma åkallar om hjelp den Frälsaren, hwilken i Sin Nattward synnerligen tillbjuder hjelpen; eller ock bör du komma hit för att tacka och lofwa Herren, då du enligt Pauli förmaning wid din nattwardsgång förkunnar Jesu död, eller erinrar dig med tacksägelse, hwad Jesus i Sitt lidande och Sin död gjort för dig.

Hos många nattwardsgäster, ja, måhända hos de fleste äfwen ibland det mindre antal, som i dag församlas kring Nådebordet, saknas dock begge delarne. De gå till Nattwarden i det sinne, hwari de blinde Israeliter, som i 50 Psalmen bestraffas, framburo sina offer, och deremot i saknad af det sinne, som i samma Psalm uti inträdesspråket anbefalles.

Likasom Israeliterna, då de offrade, mente sig göra Gudi en tjenst, eller en Honom behaglig gerning, för hwilkens skull de wäntade sig Hans nåd; så tänker mången köttsligt sinnad menniska bland oß, att det hörer till hennes kristendom, att gå till den heliga Nattwarden, att detta är ett godt werk, som bör iakttagas, och att det icke skulle wara Gud mißhageligt, utan twärtom något täckeligt för Honom, att man någon gång med församlingen går fram till nattwardsbordet, fastän man går dit utan att hafwa börjat eller ens wilja börja någon rätt omwändelse med undflyende af de gamla syndawägarne och hjertats förödmjukelse i en redlig bekännelse af synderna.

Då Herren säger: **Åkalla Mig i nöden!** och till denna uppmaning bifogar löfte om hjelp; är äfwen wid den heliga Nattwarden den menniska wälkommen till Herren

Jesus, som i kännedom af sin syndanöd åkallar Honom, och den heliga Nattwarden innehåller synnerligen en försäkran af Herren Jesus om tillgång till hjelp för botfärdiga syndare.

Men många stå den Helige Ande emot, att Han icke får öfwertyga dem om deras behof af den frälsning, för hwilken Gud utgifwit Sin Son. Derföre gå de äfwen till Nattwarden i kallsinnighet och obekymmersamhet utan något angeläget sökande efter Herren.

De kunna då ännu mindre här wid nattwardsbordet frambära **Gudi tackoffer** eller prisa Herren, när de icke sökt och derföre icke funnit den delaktighet i sin Frälsare, som har med sig den Helige Andes drifwande till Herrens pris icke blott med orden utan ock af hjertat och med en Gudi helgad wandel.

Owärdigt gå då alla de till Nattwarden, som gå dit utan angelägenhet om sin Frälsare till hjelp för sina själar, eftersom deras andeliga behof icke är af dem kändt och erkändt, och som efter sina nattwardsgångar befinnas allt framgent otacksamma för Guds nåd, och i ett sådant sinne, att Guds kärlek, som Han i Christo Jesu bewisat menniskoslägtet icke bewekar dem till att tjena Herren med tacksamhet.

Pröfwen eder äfwen med anledning af det nu framdragna språket ur Guds ord, I, som i dag ämnen eder till Jesu Nattward, på det att icke eder obotfärdighet måtte ådraga eder skada af det, som skulle wara eder till wälsignelse. Ty alla obotfärdiga och för nåden kallsinniga själar ådraga sig wid sin nattwardsgång en ökad skuld och få äfwen wid nådens bord, der syndaförlåtelsen tillbjudes, behålla sina synder, såsom en Herrens tjenare må detta förkunna dem i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

2:o. **Deremot är wid den Heliga Nattwarden ett ypperligt tillfälle att under åkallan söka Herrens hjelp för dem, som känna själanöden, och de i an-**

deligt afseende hulpna böra gå dit för att prisa Herren.

Herrens uppmaning i wår text med bifogadt löfte: **Åkalla Mig i nöden, så will Jag hjelpa dig,** är wäl icke inskränkt allenast till den andeliga nöden, utan sträcker sig till all slags nöd både lekamlig och andelig. Den sistnämnda, eller den andeliga nöden, är dock den, som mest bör ligga oß om hjertat.

Äfwen de, som icke känna till den nöden, äro, då de icke i nådens ordning sökt och funnit hjelpen, stadda i en förbold nöd till sina själar. Ja, liksom den, som befinnes i en sådan fångenskap, som för honom skall sluta med ett grymt dödssätt, är i nöd, om ock de, som hålla honom fången och till slut på det grymmaste skola pläga honom, till en tid bringa honom många förlustelser och derigenom hålla honom wid godt mod; så är ock en menniska, som skiljt sig från Guds Andes inneboende, och kommit under djefwulens wåld, uti nöd, om hon ock till en tid synes hafwa glädje och goda dagar i sitt fåfängeliga och syndiga wäsende. Snart nog skall nämligen denna glädje för henne förbytas i det förskräckligaste qwal, och de goda dagarne skola wara förswunna, då hon befinner sig **der,** hwarest **det blifwer gråt och tandagnißlan,** och ingen förloßning mer gifwes. (Ps. 50: 22).

Att deras ställning, som icke blifwit omwända till Herren men wandra obekymrade för ewigheten, är beklaganswärd, det finner den, som sjelf sett, hwad det will säga att wara skild från Gud och hafwa en ewig fördömelse till att wänta. Men Guds Ande wille om denna hennes ömkeliga belägenhet öfwertyga den säkra menniskan sjelf, på det att hon skulle blifwa sökande efter räddning. Der icke all öfwertygelse om Guds ords sanning förswunnit, och icke alla tillfällen att höra Ordet rätt predikas undflys, der kommer Guds Ande med Sina wäckelser då och då och klappar på menniskans hjerta till att öfwertyga henne, att hon icke är sådan, som Guds ord säger, att

menniskan skall wara för att kunna saligt skiljas hädan, och att det derföre wore förskräckligt, om hon skulle, sådan som hon är, ryckas bort genom döden, alldenstund derefter stundar en ewighet utan ända, som blifwer outsägligt qwalfull för alla, hwilka icke i tid sökt och funnit nåd till en sann omwändelse. De fleste skjuta wäl sådana föreställningar ifrån sig och stå den Helige Ande emot dermed, att de icke wilja öfwergifwa sitt förra wäsende eller med Guds ords flitiga bruk och bön söka efter nåd till omwändelse. Men några, som låta sig såsom wilsefarande får uppsökas af den gode Herden Jesus fortfara att lyßna till Hans röst, då Han kallar dem tillbaka från willowägarne, och taga allwarliga steg sin Frälsare till mötes. Dessa få då ock grundeligare lära känna sig sjelfwa, och deras nöd i andeligt afseende blir för dem så upptäckt, att ingenting blir dem wigtigare och angelägnare än att söka efter räddning för sina själar.

Skulle här wara någon sådan uppwäckt menniska i dag ibland dem, som ämna sig till nattwardsbordet, så må det icke wara henne förmenadt att wid Jesu Nattward söka hjelpen hos sin Frälsare. Han har Sjelf sagt: **De elände skola äta, att de mätte warda**, och: **Jag ser till den elända och till den, som en förkrossad ande hafwer, och till den, som fruktar för Mitt Ord**, och många andra dylika löften. Derföre gäller det för dig, bekymrade själ, att komma till Jesus på Hans uppmaning, såsom då Han säger: **Kommer till Mig, I alle, som arbeten och ären betungade, och Jag will wederqwicka eder.**

Ja, har Guds Ande i dag bjudit dig att möta Jesus i Hans Nattward, då du först låtit Guds Ande öfwertyga dig om din själanöd, så wet att här är tillgång till hjelp, såsom Herren tillsäger dem hjelp, som Honom åkalla. Derföre föreställer oß Jesus wid Nattwardens begående, huru Han sänkt Sig Sjelf för oß i nöden, då Han för oß **utgifwit Sin lekamen** och låtit Sitt **blod utgjutas till**

syndernas förlåtelse, att wi skola förstå, att syndernas förlåtelse, och dermed förlossning från all död såsom syndens lön, äro oß af Jesus beredde. Derföre kommer ock Jesus i Sin heliga Nattward Sina återlösta till mötes med Sin heliga lekamen och Sitt dyra blod och säger så inbjudande och nedlåtande: **Tager och äter! Tager och dricker!** på det att wi måtte fatta tillförsigt till Honom, att Han will göra oß delaktiga af den betalning för synderna, ja, af all den frälsning och salighet, som följer med det andeliga ätandet af Hans kött och drickandet af Hans blod, hwarom Han talar i Joh. 6 kapitel, och hwartill Han genom det sakramenterliga ätandet och drickandet i den heliga Nattwarden tillbjuder oß kraft.

Derföre har Jesus inrättat den heliga Nattwarden till Sin åminnelse för Sina lärjungar, att de, som med Guds ords bruk och bön gifwit sig under Guds Andes tuktan till att lära känna synden, skola genom Nattwarden förhjelpas till att oftare kunna tänka på sin Frälsare, eller hafwa Honom i åminnelse, och så genom tron blifwa delaktige af Hans förtjenst. Icke blott lindring i själanöden utan full och salig hjelp tillbjuder då wår Frälsare i den heliga Nattwarden de nödställda själarne, som der med botfärdiga hjertan söka och åkalla Honom.

Och skulle denna hjelp icke efter din nattwardsgång så af dig smakas, kännas och förnimmas, som du önskar eller föreställer dig, låt icke deraf förwilla dig att anse nattwardsgången såsom hade den för dig warit förlorad eller alldeles till skada, om du är en af dem, som fortfara att söka hjelp, full hjelp ur själanöden, hwilken de begynnat känna och erfara. På ett för dig mindre märkeligt men likwäl sannskyldigt sätt kan likwäl din nattwardsgång tjena dertill, att du kommer din Frälsare närmare. Åtminstone har du icke tagit skada deraf, då du äfwen efter nattwardsgången fortfar i ett allwarligt sökande efter del i din Frälsare och will låta Guds Ande genom Ordet, som du flitigt brukar, undanrödja hindren, som ligga i wägen för dig att komma till din Frälsares delaktighet.

Men är här någon bland nattwardsgästerna i dag som fått erfara för sin själ uppfyllelsen af Herrens löfte i ingångsspråket: **Åkalla Mig i nöden, så will Jag hjelpa dig,** så har en sådan menniska ett kännetecken dertill, att detta icke warit inbillning, deruti att hon drifwes af Guds Ande till att prisa Herren på det sätt, som ock i den förra af de såsom ingång brukade versar angifwes, då der säges: **Offra Gudi tackoffer, och betala den Högste dina löften.**

Hos Israels barn funnos i Gamla Testamentets tid ibland andra offer äfwen **tackoffer,** men hwilka borde, för att wara Gudi behagliga, frambäras med ett werkligen till Herren i tacksamhet hängifwet hjerta.

I Nya Testamentets tid sker detta på ett mera andeligt sätt enligt den uttydning, som gifwes i Ebr. 13 kapitel uti uppmaningen (v. 15): **Så låt oß nu genom Honom,** nämligen genom Jesum, **alltid offra Gudi lofoffer, det är läpparnes frukt, de Hans namn bekänna.**

Likasom wid tackoffren i Gamla Testamentet äfwen förekom slagtande af offerdjur och blodsutgjutelse, så är det endast genom Jesus, endast på grund af den försoning, hwilken Han genom Sin död och Sitt blods utgjutande utfört, som de trogna kunna tacka och prisa Herren, och detta skall ske enligt apostelens anwisning genom att med munnen bekänna Hans namn, i det att en menniska, som i sitt hjerta är intagen af Guds nåd i Christo Jesu, äfwen gerna wittnar derom till Herrens pris, då tillfälle dertill wisas henne af Guds Ande, och icke heller inför werlden, som icke frågar efter Herren, will tiga om Honom, när tystnaden skulle innefatta en förnekelse.

Men för öfrigt finner en sann kristen sig uppmanad att helga hela sin lefnad till Guds ära såsom ett tackoffer, och hon betalar just dermed de löften, som hon gifwit Herren, då hon sökte och emottog Hans hjelp. Ty med trons emottagande af den genom Jesus Christus förwärfwade frälsningen följer ock alltid det, att menniskan går in på att lemna sig åt sin Frälsare till egendom för att Honom

tillhöra och tjena. Likwäl är i den heliga Nattwarden för en ur själanöden hulpen menniska, såsom i det föregående redan blifwit antydt, ett synnerligt tillfälle till att prisa Herren. Ja, då en troende menniska wid sin nattwardsgång erinrar sig Jesu död för henne, så prisar hon Honom i sitt hjerta och i sina tysta suckar, hwilka Han hörer och märker; men hon anser ock sin nattwardsgång såsom en bekännelse till Herren Jesus, att hon nämligen i Honom, i Hans lidande och död, i Hans förtjenst och tillfyllestgörelse söker all sin berömmelse, sin rättfärdighet och sin salighet. Och då uteblifwer icke heller frukten af nattwardsgången, när Jesu död derwid sålunda i uppriktig mening förkunnas. Ty då gifwes ock i Nattwarden ny kraft till att lefwa och wandra till Herrens ära, och genom daglig försakelse af sig sjelf och werlden förkunna Jesu död.

Och nu nattwardsgäster, Herren, som känner eder alla, ser, hwilka ibland eder, som äfwen i dag göra sin nattwardsgång till en fåfäng gudstjenst, då de inbilla sig dermed tjena Herren, ehuru de hwarken befinnas stämda till Hans lof eller förödmjukade i en rätt kännedom af sig sjelfwa. Men Han ser ock i barmhertighet till alla dem, hos hwilka Han genom Sin Ande så fått begynna Sitt nådewerk, att det är med uppriktig erkänsla af synden och allwarlig åstundan efter Jesu hjelp eller ock med tacksamhet för den redan åtnjutna frälsningen, som de nu nalkas Herren med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXIII.

Detta säger Herren: En wis berömme sig intet af sin wishet; en stark berömme sig intet af sin starkhet; en rik berömme sig intet af sin rikedom; utan den, som sig berömma will, han berömme sig deraf, att han wet och känner Mig, att Jag är Herren, som gör barmhertighet, rätt och rättfärdighet på jorden; ty sådant behagar Mig, säger Herren.

Med dessa ord nedslår Herren all falsk berömmelse och hänwisar till det, hwaruti en menniska skall söka och finna sin sanna berömmelse, eller huru hon skall kunna komma dertill att prisa sig rätt lycklig. Ty ordet "**berömma sig**" betyder här såsom på många andra ställen i Bibeln, att finna sig lycklig och kunna beprisa sin egen sällhet.

Märkom då, att **Detta säger Herren** o. s. w. Jer. 9: 13, 14.

1:o. **Såsom det är af Gud ämnadt, att menniskan skulle blifwa lycklig, så far hon ock på många olika sätt efter sällhet, och i sin blindhet menar hon sig kunna winna sitt mål på andra wägar, än dem Gud i Ordet anwisat henne.**

Emedan **Gud är kärleken,** så har Han frambragt warelser, som Han wille göra lyckliga, och att menniskan war dertill synnerligen ämnad, det kunna wi finna deraf, att Gud strax efter skapelsen satte henne till att råda öfwer hela jorden och allt, som derpå war, om hwilket Gud då fann, att det war icke allenast godt, utan **ganska godt.**

Likwäl, såsom allt godt är af Gud, så skulle ock menniskan af Gud taga sitt goda och så från början berömma sig eller prisa sig lycklig i det, som wår text angifwer, nämligen i att weta och känna Honom såsom **Herren,** hwilket ord betyder **Den som är,** så att allt annat är endast genom Honom. Menniskan skulle då känna Gud i Hans werk och åtnjuta Hans godhet äfwen i de skapade tingen samt således i förening med Honom smaka, i det mått, som hon kunde det, Guds aldra högsta lycksalighet. Ett sådant ändamål med menniskans skapelse angaf ock apostelen Paulus på domplatsen i Athén, då han sade: Gud hafwer gjort allt menniskoslägtet.... på det att de skola söka Herren, om de måtte kunna kännan och finnan, ehuru apostelen derwid närmast syftar på menniskans ställning efter syndafallet.

Men sedan de första menniskorna icke mera wille wara lyckliga genom Gud och i Honom eller Hans förening, utan wille på egen hand söka sin fullkomlighet och sällhet i strid emot Hans bud och wilja; så fortfar nu efter syndafallet å ena sidan menniskans inplantade begär efter sällhet, och å andra sidan finnes genom arfsynden den blindhet i menniskans förstånd och den gensträfwighet i menniskans wilja, att hwarje menniska drifwes af sin onda natur till att söka sin berömmelse icke i Gud utan i sig sjelf, och detta understundom äfwen med sken deraf, att hon söker Herren. Menniskan will wara eller blifwa något i sina egna ögon, i sig sjelf, eller genom sig sjelf, hwad det då är det werldsliga, eller det andeliga, som hon söker, ända till deß Guds Ande fått föra henne dertill att enligt wår text **berömma sig af Herranom** först och främst såsom Den, som gör barmhertighet på jorden, att Guds barmhertighet, Hans blotta förbarmande och nåd mot henne sjelf, blifwer det första, förnämsta och dagliga ämnet för hennes förstånd och erfarenhet. Så länge menniskan icke kommit till detta, hwilket innefattar den menniskans ställning, som är förd till tron på Guds Son, i hwilken Gud uppenbarat oß Sin barm-

hertighet, så går det, såsom det i det föregående af wår text beskrifwes: En wis berömmer sig af sin wishet, en stark af sin starkhet, och en rik af sin rikedom, och detta såsom i det föregående nyß antyddes, icke blott i afseende på dessa gåfwor af **wishet, starkhet** eller **rikedom** i werldslig mening, utan ock understundom i andeligt hänseende. Och den, som icke ännu kan berömma sig deraf, eller prisa sig lycklig deri, att han är wis eller klok, eller att han är stark och mäktig, eller att han är rik, söker så gerna att hinna dertill, att han må blifwa ett af detta, och gör det derföre till sitt mål, att i werlden blifwa rik och mäktig eller lärd, klok och erfaren, menande, att deri skulle hans sällhet bestå. Ja ock i andeligt hänseende, såsom nämndes, kan man göra det till sitt mål att blifwa rik, eller att inhemta mycken kunskap och erfarenhet i det andeliga, hwarmed man will lysa inför andra, eller hwari man will wara något i sina egna tankar, eller tycka sig wara stark och hafwa kunnat mycket uträtta, hwaraf man må berömma sig, eller såsom församlingens ängel eller föreståndare i Laodicea finner sig rik eller uppfylld, att man kan hålla sig för att hafwa något hunnit i det andeliga och icke mera wara fattig, eländig och behöfwande inför Gud.

Men den, som antingen i ett uppenbart jordiskt sinne går det andeliga goda förbi och far efter werldslig wisdom, makt och rikedom såsom sitt mål, eller har sin mesta fägnad deraf, att han menar sig dertill i någon mån hafwa hunnit, han berömmer sig icke af Herranom, och hans berömmelse warder till intet, när det werldsliga, som han söker, eller menar sig hafwa funnit, antingen undgår honom, eller ock snart flyktar, äfwen då han tyckes hafwa wunnit det. Och **den, som,** liksom phariseerna, **tycker sig något wara, ändock han intet är, han bedrager sig sjelf,** såsom apostelen säger.

Ja, den winner icke heller sitt mål, som söker i det andeliga att få tycka om sig sjelf eller gälla något i andras ögon för wishet, eller starkhet, eller rikedom på nåd och

gåfwor, emedan den, som sig berömma will, han skall berömma sig i Herranom, eller finna sin lust, icke i hwad han sjelf är, äfwen om han skulle genom Guds nåd hafwa blifwit något inför Gud, utan i det, som Herren är, den Herren, som oß **af Gudi gjord är till wisdom och till rättfärdighet och till helgelse och till förloßning,** och i hwilken derföre äfwen wi skola söka finna wår wishet, wår kraft och wår rikedom. Det är densamme Herren, som i Sin heliga Nattward möter oß, icke att wi der skola tjena Honom, utan att Han skall tjena oß med Sitt nådes öfwerflöd. Från detta utsluter derföre den menniskan sig sjelf, som wid sin nattwardsgång antingen menar sig göra Gudi en tjenst, då hon går till Nattwarden i egenrättfärdigt sinne, liksom hon gjorde en god gerning med sin nattwardsgång, eller ock kommer hit med ett hjerta, som mera söker werlden än Gud, eller som i det andeliga icke ser sin egen nöd och syndfullhet, sin dårskap, sin wanmakt, sin fattigdom. Ty detta är wägen att komma till bortkastande af den fåwitska berömmelsen af egen wishet, starkhet eller rikedom, att man i stället må berömma sig af Herren. Men då så många äro de, som icke wilja följa Pauli anwisning: **Den sig låter tycka, att han är wis, han warde en dåre, att han må warda wis;** d. w. s. då så många icke wilja gå in på att söka Guds rike såsom barn eller såsom dårar, hwilka icke sjelfwa förstå salighetens wäg, utan wilja med ödmjuk bön och flitigt aktande på Guds ord låta Guds Ande lära sig; så komma de icke heller att på ett fortfarande sätt blifwa öfwertygade om tomheten af det jordiska, som de derföre fortfara att eftertrakta såsom hufwudsak, eller åtminstone wilja de icke låta Guds Ande lära sig, huru blinde, nakne och fattige de äro inför Gud, hwarföre icke heller hos dem finnes något sannt allwarligt begär efter syndernas förlåtelse, då de icke lärt rätt känna synden, och efter Jesu rättfärdighet till att dermed bestå inför Gud, eller efter Hans **guld,** hwarmed man **blifwer rik,** emedan man dermed

köper utan penningar och för intet det af Jesus förwärfwade till Guds rike hörande nådesförrådet.

Må då äfwen på denna stund de som icke känna sig sjelfwa och derföre icke heller kunna nalkas Gud med en uppriktig bekännelse om sig sjelfwa, d. w. s. de werldsligt sinnade menniskorna, eller de i en skrymtaktig andelighet högmodiga själarne höra, att de icke hafwa del i den syndaförlåtelsens nåd, som här förkunnas för de nådesökande och andeligen förödmjukade själarne. Detta ware sagdt till warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * * — och detta, på det att de, som äro stadde i en falsk berömmelse eller i ett orätt sökande, måtte låta Guds Ande nedslå sina inbillningar och blifwa af Hans förödmjukande nåd i bättringen beredde till att söka sin berömmelse i Herranom.

2:o. **Gud anwisar oß i Sitt ord och äfwen i wår text det, hwari wi skola söka wår rätta berömmelse nämligen i Guds barmhertighet, som synnerligen wisar sig i rättfärdiggörelsen och deß förberedelser, såsom det ock är godt att efter wederfaren barmhertighet ytterligare lära känna Guds rättfärdighet, såsom warande på de trognas sida.**

Wi läsa i senare delen af wår text denna anwisning: **Den, som sig berömma will, han berömme sig deraf, att han wet och känner Mig, att Jag är Herren, som gör barmhertighet, rätt och rättfärdighet,** eller dom, **på jorden, ty det behagar Mig, säger Herren.**

En menniska kommer icke att weta och känna Herren, så att hon kan berömma sig af Honom, såsom den som gör barmhertighet på jorden, utan att hon för egen del får erfara Guds barmhertighet, såsom på henne sjelf bewisad, och detta dermed, att hon får förnimma, att Gud i afseende på henne sjelf gör både dom och rättfärdighet.

Gud gör på en gång rättfärdighet och barmhertighet mot en enskild menniska, då Han i hennes rättfärdiggörelse för Jesu skull dömer henne fri från alla hennes synders

skuld och straff samt räknar och anser henne såsom rättfärdig, att hon blir ett föremål för Guds faderliga wälbehag, då hon för Jesu fullkomliga lydnads skull, som henne tillräknas, upptages till att wara ett Guds barn och en medarfwinge med sin Frälsare.

Detta är en stor barmhertighet, ty det är icke af menniskans egen förtjenst, utan af Guds blotta nåd och för Frälsarens Jesu Christi skull, som menniskan rättfärdiggöres, och detta är endast en tillämpning af den stora barmhertighet, Gud bewisat mot hela menniskoslägtet, då Han för oß alla utgifwit Sin Son i döden till att lida wårt straff, samt låtit Honom med fullkomlig lydnad förwärfwa oß rättfärdighet och barnaskap.

Men detta är ock en rättfärdighet, ty, ehuru det för menniskoförnuftet är obegripligt, stämmer det med Guds rättfärdighet på det förunderligaste öfwerens, att menniskan frisäges från syndaskulden och straffet, för det att Jesus tagit på Sig synderna och för dem betalat, och att menniskan anses rättfärdig, för det att Jesus uppfyllt lagen i hennes ställe.

Men skall Gud komma dertill, att så med en enskild menniska i hennes rättfärdiggörelse bewisa både Sin rättfärdighet och Sin barmhertighet, så måste Gud först med en sådan menniska hålla dom, såsom det i texten heter, att Gud är Den, som gör rätt och rättfärdighet, hwilket, närmare öfwersatt, egentligen heter **dom och rättfärdighet** på jorden. Det är ock en Guds barmhertighet, då Gud med en menniska gör dom.

Gud håller dom med en menniska, när Gud wisar henne huru hon ännu är en af de orättfärdige, som äro stadde i sina synder, eftersom de icke kommit till tron på Frälsaren, hwilket åter bewisas dermed, att de icke i sitt sinne och sin wandel befinnas wara sådane, som Guds ord beskrifwer de trogne. Detta är den Helige Andes werk att, såsom Jesus säger, **straffa werlden för synd,** eller öfwertyga de oomwända, att de äro stadde i sina synder, **ty,** tillägger Jesus,

de tro icke på Mig. Och detta straffande eller öfwerbewisande stadnar hos en sådan menniska, som icke skjuter det ifrån sig, utan willigt underkastar sig detsamma, icke blott derwid, att hon finner sig wara i sina synder, utan ock att hennes synders myckenhet och djupet af hennes hjertas förderf blifwa henne förehållna.

Och dermed bewisar ock Gud Sin barmhertighet, att Han så håller dom i syndarens hjerta, ty Herren säger: **Den Jag älskar, den tuktar Jag och näpser,** eller egentligen: **den öfwerbewisar Jag och tuktar.** — Ty detta öfwerbewisande, eller straffande, som det kallas i Skriften, och den dermed förenade tuktan, då dermed följer oro, ängslan, bekymmer och sorg, åsyftar, att menniskan skall drifwas af Guds lag att taga den tillskykt till sin Frälsare, som wisas henne i de upplysningar af Evangelium, hwilka följa på upplysningarna af lagen.

I de evangeliska upplysningarna börjar då menniskan att **weta,** såsom det heter i texten, eller, såsom wi fatta det, att förstå med tillämpning på sig sjelf, icke allenast, att det warit en Guds barmhertighet, att icke Herren kallat henne bort i hennes synder, innan Han fått hålla dom med henne i tiden till hennes uppwäckelse, utan ock att denna dom syftar dertill, att Gud skall göra barmhertighet med henne i hennes rättfärdiggörelse till att förlåta hennes synder och upptaga henne i Sin nåd.

Men när dessa evangeliska upplysningar mottagas, då menniskan fortfar att med aktande på Guds löften bedja om delaktighet deri genom tron; så kommer ock menniskan på ett fortfarande sätt att weta detta med tillämpning på sig sjelf, att Gud will och skall för Jesu skull göra barmhertighet med henne, och detta fortfarande wetande eller förstånd i Evangelium, är just den sanna tron, med hwilken följer den barmhertighet, som wederfares menniskan i rättfärdiggörelsen. Redan förr än menniskan kan sjelf förnimma, att detta skett med henne, kan hon då berömma sig af Herranom, såsom Den, som gör barmhertighet på

jorden; ty hwad Guds ord säger om Guds nåd och barmhertighet, som Han bewisat i Sin Sons utgifwande och för Hans skull will bewisa mot syndare, detta utgör då på ett fortfarande sätt grunden för menniskans tröst och själaro då det utgör föremålet för hennes fägnad, om ock denna till en början är en stilla förnöjelse af Evangelium i hopp om Guds nåd.

Men det kommer ock dertill med en sådan menniska, att hon i sinom tid får icke blott weta eller förstå utan ock **känna**, såsom texten säger, att Herren gör barmhertighet, i synnerhet då hon får wittnesbörd af Guds Ande derom, att barmhertighet är henne sjelf wederfaren, hwarmed följer en förhöjning af den kännbara salighet, hon redan ifrån benådningens stund haft i friden, då denna frid förwandlas till fröjd. Och med wißheten om skedd benådning, som har med sig fröjd, följer då ock en större berömmelse af Herranom, eller större förmåga till Herrens pris.

Men för den menniska, som kommit att förstå i tron eller ock i en salig erfarenhet för egen del känna, huru Herren gör barmhertighet på jorden, fortfar detta ock sedermera att utgöra berömmelsen eller det, hwari menniskan sätter sin fägnad och sin ära med detsamma, som Herren på ett fortfarande sätt i och med den dagliga förnyelsen gör dom och rättfärdighet i afseende på henne. Ty i en daglig bättring håller Guds Ande hos henne dom öfwer hennes swaghetssynder, fel och brister, samt hennes inneboende förderf; och i en daglig rättfärdiggörelse gör Herren rättfärdighet, då Han dageligen och mildeligen förlåter henne hennes synder och håller henne iklädd Jesu Christi rättfärdighet, när hon med bekännelse och bön dagligen tager sin tillflykt till Nådastolen.

Då står ock Guds rättfärdighet framgent på hennes sida, och det är godt, det är en fägnad och berömmelse, en grund till mod, tröst och glädje för de trogna, antingen när de blott **weta** detta i tron, eller ock, hwilket medför mera kännbar salighet, när de **känna** detta i erfarenheten,

att Gud står med dem till att äfwen emot deras fiender och förföljare, ja, ock emot deras andeliga fiender, djefwulen, werlden och köttet, göra barmhertighet, till att icke låta hwarken frestelserna eller lidandet öfwerskrida den gräns, att de ju kunna genomgå de förre och bära det senare.

I stort, i afseende på Sin församling i det hela, skall Herren wisa detta, när Han gör dom på jorden, när Han med Sina straffdomar undanrödjer Sitt rikes motståndare (såsom Han gjorde på Jeremiæ tid med de obotfärdige judarne), och att Han gör rättfärdighet på jorden, när förderfwet, eller Herrens straffdomar hafwa efter sig en öfwerswinneligen stor rättfärdighet på jorden, då menniskorna efter Herrens öfwergående straffdomar mera allmänt omfatta Hans nåd och komma till den rättfärdighet genom tron, som inför Gud gäller, och hwartill lefwernets rättfärdighet är ett bewis.

Men om detta blir en barmhertighet mot hela Guds församling, så få ock enskilda själar erfara detta äfwen på wanliga tider, att Herren icke blott för dem sjelfwa, utan ock i Sitt rike, så widt de kunna se, hwad der föregår, gör dom och rättfärdighet samt dermed ock bewisar Sin barmhertighet på jorden. I allt detta uppenbarar Han, att Han är Herren, eller wisar Sin Gudoms härlighet.

Men wisserligen skall allt i ewighetens ljus blifwa klarare, såsom då ock berömmelsen af Herranom skall blifwa fullkomligare i det ewiga himmelska lofwet.

Äfwen i den heliga Nattwarden will Herren wisa Sig såsom Den, som gör barmhertighet, i det att Han gör rättfärdighet, ty i den heliga Nattwarden både tillbjuder och beseglar Han rättfärdiggörelsens nåd åt dem, hos hwilka Han fått insteg till att hålla dom genom öfwertygelse om deras synder. Desse äro ock de, som kunna med uppriktighet inför Herren aflägga bekännelse om synderna, hwartill anwisning ock skall gifwas dem genom efterföljande bön: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXIV.

Pröfwa mig, Herre, och försök mig, ransaka mina njurar och mitt hjerta. Ty Din godhet är för min ögon, och jag wandrar i Din sanning.

I dessa ord framställer David det hufwudsakliga icke blott af en rätt Israelits utan ock af en sann kristens sinnesbeskaffenhet.

Dertill hörer icke allenast ett fortfarande aktande på Herrens i Evangelium uppenbarade godhet och ett dermed förenadt allwarligt bemödande att wandra efter Guds Lag; utan ock en sådan kärlek till sanningen, att man icke hatar ljuset, utan ställer sig fram inför Herren till hjertats pröfning och ransakande; — såsom allt detta innehålles i korthet i de nyß anförda Davids ord: **Pröfwa mig, Herre, och försök mig** o. s. w. Ps. 26: 2, 3.

1:o. **Hos obotfärdiga syndare finnes motsatsen af alla de nyß nämnda styckena, hwilka i ingångsspråket angifwas, ty med obotfärdigheten äro otron och syndawäsendet förenade.**

Sjelfwa obotfärdigheten innefattar en motsats till den kärlek till ljuset, hwilken beskrifwes i början af ingångsspråket dermed att David ställer sig fram inför Herren till pröfning, sägande: **Pröfwa mig, Herre, och försök mig, ransaka mina njurar och mitt hjerta.**

Wi finna här hos David det sinne, hwarom Jesus wittnar i Johannis 3 kapitel, då han säger: **Den, som**

gör sanningen, han kommer till ljuset, att hans gerningar skola warda uppenbara, ty de äro gjorda i Gudi. Deremot är den obotfärdiga menniskan en sådan, som Jesus strax förut tecknar med dessa ord: **Hwar och en, som illa gör, hatar ljuset och kommer icke till ljuset, att hans gerningar skola icke warda straffade.**

Redan förr än en menniska kommit dertill, att hennes gerningar kunna sägas wara **gjorda i Gudi,** d. w. s. förr än menniskan genom en sann tro hunnit till omwändelsens fullbordan och blifwit förenad med sin Frälsare, kommer hon i den sanna bättringen, som föregår tron, och som egentligen innefattar en uppriktig syndaerkänsla, dertill, att hon icke hatar ljuset, icke undandrager sig att låta sina gerningar straffas, d. w. s. framställas för henne sjelf i deras rätta art såsom **döda gerningar,** sådana, som icke härflutit af ett andeligt lif i tron och kärleken, utan warit antingen uppenbart stridande emot Guds bud eller ock med sken af utwärtes öfwerensstämmelse med Guds lag utgått från ett i werldskärlek, egenkärlek och egenrättfärdighet fördjupadt sinne, hwarmed menniskan söker antingen werldsliga förmåner såsom sin hufwudsak, eller att kunna tycka om sig sjelf, eller ock slutligen, att liksom förtjena något af Gud, att hos Honom sätta något, som hon sjelf gör, eller som hos henne finnes, framför eller bredwid Jesu Christi förtjenst till att derpå trösta.

Mångden af andeligen döda menniskor wilja icke medgifwa, att sådan är den rätta beskaffenheren af deras döda gerningar. Så länge menniskan fortfar med sitt gamla syndawäsende, att hon är en, **som illa gör** och icke will öfwergifwa den wäg, som hon för sig utwalt, så **hatar** hon **ljuset och kommer icke till ljuset** samt är just derigenom obotfärdig, d. w. s. en sådan, som icke är färdig till bot eller bättring, icke will gå in derpå att låta sig af ljuset straffas, eller öfwerbewisas om den hos henne rådande synden. Antingen går då hennes hat mot ljuset så

långt, att hon icke kommer dit, hwarest sanningen blir henne föreställd så, att deraf kunde uppkomma en grundelig sjelfkännedom, utan hon blir för det mesta borta från det rum, hwarest Ordet rätt förkunnas. Eller ock, om hon är en kyrkogångare, så kommer hon ändå icke till ljuset i den afsigt, att hennes gerningar skola warda straffade, hon aktar icke på Ordet i affigt att lära rätt känna sig sjelf och med trägen, allwarlig bön om Guds Andes upplysning till att inse den sanna beskaffenheten af sitt wäsende i förhållande till Gud. Ty det är icke en rätt omwändelse till Herren, som hon med sin kyrkogång söker, utan flyktiga rörelser af Guds ord, eller ock ett stöd för sina inbillningar om gudsfruktan utan omwändelse. — Hon säger icke ofta och af hjertat såsom David: **Pröfwa mig, Herre, och försök mig; ransaka mina njurar och mitt hjerta.**

Men då hwarken är hon eller blir hon på detta sätt en sådan, om hwilken de följande orden i ingångsspråken gifwa en beskrifning, då David säger: **Din godhet är för min ögon, och jag wandrar i din sanning.**

Om de första orden, eller det förra af de båda ingångsspråken, må sägas innefatta en beskrifning på det sinne, som uppkommer i den sanna bättringen, hwilken föregår tron, och hwars wäsentliga stycke är, att menniskan **anammat kärleken till sanningen,** att hon uppriktigt will se och känna sitt tillstånd; så utmärker deremot den senare versen af wår text de twå wigtiga ting, som jemte **bättringen** räknas till nådens ordning, nämligen **tron och helgelsen.** Ty **tron,** som håller sig wid Guds löften, betecknas wäl med de orden: **Din godhet är för mina ögon;** och **helgelsen,** som följer af tron, uttryckes dermed, att det heter: **jag wandrar i Din sanning.**

Intetdera af dessa twå ting tro och helgelse, finnes hos en obotfärdig syndare, som icke will gå in på bättringen, eller den rätta grundeliga erkänsla, hwilken alltid är förenad med syndens undflyende och angelägenhet om frälsning.

Wäl talar en obotfärdig menniska ocksá om Herrens godhet, ja, ock om denna godhet såsom den i Evangelium om wår Frälsare Jesus Christus blifwit uppenbarad; och med åberopande på denna Guds godhet, d. w. s. med sin falska tro, will en sådan menniska göra både bättringens och helgelsens nödwändighet om intet. Men det är likwäl wißt, att det alldeles icke kan sägas, att Guds godhet är för en obotfärdig syndares ögon; ty hjertat är icke intaget af Guds godhet och nåd, så att Evangelium, som derom handlar, på något fortfarande sätt ligger menniskan i hågen och tankarne. I grunden är en sådan menniska kallsinnig och liknöjd om nåden, tänker icke mycket derpå och wet icke att wärdera hwad Guds nåd uträttat för syndare, särdeles genom Guds Sons utgifwande till wår frälsning, åtminstone icke att så wärdera det, att deraf uppkommer någon hjertelig tacksamhet, som skulle bewcka till lydnad för Guds bud. — Af denna lydnad, hwartill Guds Ande i helgelsen drifwer en benådad menniska, finnes hos de obotfärdiga icke något sådant, som kan motswara Davids beskrifning i texten: **jag wandrar i Din sanning.**

Ty wäl förer mången oomwänd menniska, som i sin obotfärdighet icke söker efter någon omwändelse, inför werlden en ärbar wandel, hwarmed hon både är i utwärtes måtto anständig och beskedlig och äfwen kan wara en werksam medlem i samhället till att göra hwarjehanda gagn och hedra sig sjelf med det, som hon uträttar. Men det är dock wid allt detta icke något fortfarande och hufwudsakligt afseende på Herrens sanning, eller den sanning, som Gud i Ordet framställer om Sin heliga wilja och det, som inför Herren är rätt och behageligt, utan man ser derwid mera på hwad som menniskor i allmänhet gilla och berömma, hwad som gifwer anseende inför werlden, eller hwad som fredar från skam, skada och olägenheter.

Ocksá kan en menniska, som i falsk andelighet eller skrymtaktigt wäsende tyckes winnlägga sig om en slags helighet, icke sägas wandra i Guds sanning, då det antingen är en

falsk lära, som hon lägger till grund för sin helgelse, och denna då omöjligen kan blifwa grundelig och sannskyldig, eller ock, om hon brukar sanningens Ord, hon står emot Guds Andes wäckelser, och icke will emottaga sanningens öfwertygelser om rätta beskaffenheten af sitt wäsende.

Icke en gång wid de tillfällen, då en obotfärdig syndare går till skrift, företager han någon rätt sjelfpröfning, hwilken wid detta tillfälle dock synnerligen föreskrifwes i Guds ord, som säger: **Pröfwe menniskan sig sjelf, och äte så af det brödet och dricke af den kalken; ty den owärdeliga äter och dricker, han äter och dricker sig sjelf till en dom,** d. w. s. han drager en dom öfwer sig genom det owärdiga sätt, hwarpå han förhåller sig wid den heliga Nattwardens begående. Oaktadt denna allwarliga Guds ords hotelse går mången menniska, som älskar mörkret, så till den heliga Nattwarden, att hon icke förut iakttager något, som kan likna sjelfpröfning, ännu mindre, såsom hon borde göra, med trägen bön och Guds ords flitiga ransakande en tid före nattwardsgången söker upplysning af Guds Ande till att rätt känna sig sjelf. Den, som då icke känner sig sjelf wid sin nattwardsgång, kan icke framkomma inför Gud med någon annan än en lös och skrymtaktig syndabekännelse, då han säger med sin mun, att han är en syndare, men icke har welat låta Herren wisa sig, hwari hans syndawäsende består, och hurudant hans tillstånd kan wara i det hela. — Han får då i sin obotfärdighet endast en förökelse på sin syndaskuld och sin fördömelse genom den falskhet, som han wid skrift och nattwardsgång bewisar emot Herren, såsom detta ock må på denna stund förkunnas obotfärdiga nattwardsgäster i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * * och en sådan högtidlig tillsägelse sker ock nu i affigt, icke att fördöma utan att enligt Herrens sinne och uppdrag kalla syndare till bättring, till ett botfärdigt sökande i Guds ord med bön efter nåd till omwändelse, att ock synderna måtte blifwa kända och erkända, så att äfwen Nattwarden må

kunna blifwa ett medel till att finna den rika nåd, som Jesus wår dyre Frälsare förwärfwat och tillbjuder.

2:o. **De, som börjat lemna sina hjertan åt Guds Andes nådewerkan i bättringen, må akta på Evangelium med bön, att Guds nåd måtte komma rätt för deras ögon, så skola de ock få kraft att wandra i sanningen.**

Den menniska har börjat att enligt Ordets uppmaning göra bättring, som med flit brukar Guds ord i afsigt att deraf lära känna sig sjelf, så att hon säger ofta och af hjertat till Gud, såsom David i ingångsspråket: **Pröfwa mig, Herre, och försök mig; ransaka mina njurar och mitt hjerta.**

Ehuru en sådan menniska måste dermed förena ett undflyende af synden, såwida omwändelsen skall kunna hos henne hafwa framgång, så må hon likwäl icke tänka, att hon skall kunna komma att, såsom David i texten bekänner om sig, wandra i Herrens sanning, innan hon först kommit dertill att med tron fatta Evangelium så, att Guds godhet, eller den nåd, Han för Sin Sons skull will skänka, kommer att wara för hennes ögon. — Ty då, när menniskan kommer till att genom tron få Guds nåd på ett fortfarande sätt för ögonen, får hon genom trons delaktighet och förening med sin Frälsare både förstånd på Guds sanning i affeende på det, som Gud i lagen begärar, och tillika kraft att wandra i sanningen.

Deßförinnan, eller medan menniskan ännu står i den bättring, som föregår tron, och som enligt ordets betydelse i Andans språk mera utmärker syndaerkänsla än någon förbättring, måste syndens öfwergifwande bestå deri, att menniskan undflyr uppenbar orättfärdighet, men alldeles icke må en i bättringen stadd menniska göra det till sin första angelägenhet att kunna lefwa såsom Guds barn. Utan hon bör först och främst söka derefter att komma till tron på sin Frälsare, så att Guds godhet är för hennes ögon till att derpå fortfarande se med begär och förlitande. Der-

till tjenar att en botfärdig menniska med detsamma som hon under flitigt hörande och läsande af det rätta Guds ord beder Gud ransaka hennes hjerta och njurar, eller i grund wisa henne hennes syndawäsende, ocksä synnerligen gifwer akt på Guds löften om Hans godhet, eller den oförskyllda nåden i Christo Jesu, samt beder om en sådan tro, hwarigenom menniskan får Guds godhet för sina ögon.

Äfwen den heliga Nattwardens begående är kraftigt bidragande till tron för en menniska, som är **botfärdig**, eller så färdig och willig till det, som Skriften kallar bot, eller bättring, att hon underkastat sig Guds Andes dömande genom Ordet och låtit deraf öfwertyga sig både om sin afwikelse från Gud, att hon ser sig wara ännu oomwänd, och tillika om sin stora skuld i oräkneliga synder emot Guds bud och om sitt hjertas djupa förderf.

Får en sådan uppwäckt menniska anmaning i sitt inre att gå till den heliga Nattwarden för att der söka efter del i sin Frälsare och efter kraft att tro på Honom, så må hon obehindradt gå dertill, fastän hon icke ser, hwarken att hon med tron fattat Guds godhet, eller att det är hos henne någon kraft att wandra i sanningen. — Herren Jesus, som i Sin nådefulla heliga Nattward framträder såsom Den, som will meddela och icke såsom Den, som fordrar, begär icke, att menniskan skall wid sin nattwardsgång föra till Honom annat än ett fattigt nådehungrigt hjerta, ett hjerta, som allwarligt och framför allt annat söker Honom, eftersom hon lärt att känna sitt stora behof af Hans nåd och hjelp.

Då skall ock den heliga Nattwarden för en sådan efter Jesus sökande menniska bidraga till Hans åminnelse, hwartill den ock är inrättad, eller till att föra den nåd, som Jesus förwärfwat, närmare och jemnare för menniskans andeliga ögon, att menniskan skall få syn på både denna nådens oumbärlighet och den öppnade tillgången dertill i Christo Jesu. — Ja, då Han i Sin heliga Nattward liksom framräcker

Sig Sjelf till emottagande, i det att Han gifwer Sin lekamen med brödet till att äta och Sitt blod med winet till att dricka; så wisar Han dermed, huru Han will blifwa för oß **lifsens bröd** och hos oß upptända den tro, som är den rätta fortfarande åminnelsen af Jesu död, och hwartill Nattwarden syftar, den tro, som innefattar ett dageligt andeligt ätande och drickande af Jesu kött och blod, hwartill genom det sakramenterliga ätandet och drickandet i den heliga Nattwarden tillbjudes kraft. Såsom då naturlig mat och dryck för den hungrige och törstige har med sig lifskrafter till att sätta menniskan i stånd att lefwa och uträtta, hwad som hörer till hennes jordiska werksamhet, så skall ock den andeliga maten, som meddelas i Jesu Nattward, för dem, hwilka Guds Ande så fått bereda, att de genom Nattwarden kunna förhjelpas till ett andeligt åtnjutande af Jesus såsom lifsens bröd, medföra förmåga till att tjena Herren, till att lefwa och werka i Hans rike, eller till att såsom David säger i texten **wandra i Hans sanning.**

3:o. **Under en fortfarande wandring i sanningen har en omwänd menniska Guds godhet, eller den oförskyllda nåden, för sina ögon, och älskar ljuset, så att hon dageligen pröfwar sig sjelf efter Ordets anwisning.**

En omwänd menniska wandrar i sanningen enligt den beskrifning, som David gör derpå i texten. — Det Ordet, som här brukas i Andens eget språk till att utmärka en wandring, bemärker en menniskas allwarliga bemödande derom, att hon i sitt inre och yttre förhållande må blifwa och wara sådan, som det är rätt för Gud. — Närmare öfwersatt kunde det heta: **Jag låter mig gå i Din sanning,** hwilket icke är alldeles detsamma, som om det rentaf hette: "jag går", eller: "jag wandrar i Din sanning". Detta öfwerensstämmer med Skriftens öfriga wittnesbörd om de trognas helgelse, och äfwen med deras egen erfarenhet. Deras helgelse består nämligen mera i ett allwarligt bemödande

om Guds wilja än i en redan tillwägabragt werrställighet deraf, hwarföre många uppmaningar gifwas de trogna i Guds ord till att **fara efter helgelse,** till att ju **mer och mer fullkomlige warda,** och att **fullborda helgelsen i Guds räddhåga.**

Derwid kunna då de trogna alldeles icke trösta på sin helgelse, ehuru det inträffar på dem hwad David skrifwer i texten om wandringen i sanningen. De hafwa mycken brist och "fela i mångahanda måtto dagligen". Änskönt de hafwa det kännetecknet, som tillhör Guds barn, att de älska sanningen och söka att blifwa mer och mer helgade, så hafwa de sitt dageliga fäste i Guds nåd; och under sin ofullkomliga wandring hafwa de Guds godhet dagligen och stundeligen för sina ögon till att akta derpå, hwad de för sin Frälsares skull allena af Guds barmhertighet kunna wänta sig, nämligen daglig förlåtelse för de fel, som de begå, dagligt öfwerseende och mångfaldig förskoning. — Jesus Christus allena är deras berömmelse, och i Hans rättfärdighet äro de täckeliga inför Gud oaktadt alla sina brister.

Derwid äro de likwäl redliga inför Herren i hjertats grund och ett bewis derpå är, att de älska ljuset, så att de dagligen pröfwa sig sjelfwa efter Ordets anwisning under aktande på Guds rätta ord med bön.

De frukta för sitt eget hjertas opålitlighet och för allt sjelfbedrägeri, och säga derföre ofta till Herren såsom David: **Pröfwa mig, Herre, och försök mig, ransaka mina njurar och mitt hjerta!** — Och wid detta sinne slippa de ock att wandra i mörkret, så att de skulle taga miste om wägen, om de ock någon gång icke rätt weta, hwar de äro. Snart blir det dock åter ljusare för dem, då de kunna förstå och igenkänna hos sig de kännetecken, som i texten nämnas och andra dylika.

Emellertid gör deras dagliga aktande på ljuset, att de i Guds ord dagligen se sin syndfullhet och sitt behof af Guds nåd; och det är derföre med detta sinne, som de

ock söka en fortfarande delaktighet i sin Frälsare i Hans heliga Nattward och derwid framgå inför Herren med en uppriktig syndabekännelse i dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXV.

Fordom talade Gud ofta och i mångahanda måtto till fäderna genom Profeterna; på det yttersta i dessa dagar hafwer Han talat till oß genom Sonen, hwilken Han satt hafwer till arfwinge öfwer allting, igenom hwilken Han ock werldena gjort hafwer.

Så börjar Epistelen till Ebreerna, eller det ibland den Heliga Skrifts böcker intagna och af Guds Ande ingifna brefwet till kristna af Ebreerna, eller Judiska folket. Detta bref syftar närmast derpå att förwara de till kristendomen öfwergångne Judar från återfall till det sinne, hwilket fanns hos deras otrogne landsmän, och som war en fortsättning af den bitterhet, med hwilken Judarne hade korsfäst Herren Jesus, då de icke wille antaga Honom att wara Christus eller Messias, den i Gamla Testamentet utlofwade och wäntade werldens Frälsare. Derföre tecknas i Epistelen till Ebreerna wår Frälsare och hela Nya Testamentets härlighet mest under jemförelse med Guds sändebud i Gamla Testamentet och med hela Gamla Testamentets inrättningar, på det att kristendomens stora företräde framför judendomen måtte blifwa uppenbart.

Strax i början af Epistelen omtalas Profeterna såsom Guds sändebud **till fäderna,** d. ä. Judafolkets förfäder, som under Gamla Testamentets tid fingo sig anförtrott Guds ord, och den härlighet, som wår Frälsare har

framför Profeterna och såsom Guds Son, den ewige Guden, blifwer beprisad, då det heter: **Fordom talade Gud ofta** o. s. w. Ebr. 1: 1, 2.

1:o. **Gud har genom Profeterna endels talat, men genom Sonen har Han talat och talar i större fullhet till menniskorna, hwilka dock till det mesta wända sig ifrån Guds röst och icke fråga efter, hwad Han i Ordet talar.**

Profeter kallas wäl i widsträcktare mening alla de män, genom hwilka Gud talat till menniskorna, men synnerligast kallas så de, som förutsagt tillkommande ting; och derföre passar detta namn särdeles till att utmärka dem, genom hwilka Gud i Gamla Testamentet framställt Sitt heliga ord. Ty då Ordet från början till slut syftar på wår Frälsare Jesus Christus och wittnar om Honom, men Han under Gamla Testamentets tid ännu icke war kommen till att utföra återlösningen och upprätta Sitt rike, så låg det i sakens natur, att Guds ord i Gamla Testamentet skulle wara **profetiskt**, eller hufwudsakligen handla om hwad som ske skulle; hwaremot Evangelium i Nya Testamentet är egentligen ett godt budskap om hwad som har skedt i den af Jesus utförda återlösningen.

Det ena af dessa Ordets wittnesbörd bekräftar det andra, utom det att hwartdera för sig har med sig öfwertygande bewis om sin egen gudomlighet för den, som aktar derpå, då en sådan menniska får sjelf erfara Guds Andes kraft genom Ordet till att wisa henne, hwad hon förut icke förstod, men sedan tydligen finner wara sanning både om sig sjelf, om werlden och om Gud; men ock gifwa henne en frid, som hon icke förut hade, och en förut saknad förmåga till att göra och lida efter Guds behag samt öfwerwinna i frestelserna. Och när Guds Ande i Nya Testamentets första tid utgjöts i en fullhet, som hade med sig utomordentliga gåfwor, så kunde det icke betwiflas, att detta war af Gudi; såsom ännu för den, som aktar på, hwad Jesus talat, och hwad Apostlarne i Nya Testamentet skrif-

wit, detta wisar sig wara ett wittnesbörd om sanningen, som är wärdigt den helige Guden, och emot hwilket de yppersta af werldens wise icke någonsin kunnat framställa något motswarande hwarken i anseende till innehållet eller i anseende till werkningarne för menniskoslägtets förbättring och lycksalighet.

Men såsom Nya Testamentets wittnesbörd om wår Frälsare finnes wara öfwerensstämmande med hwad profeterna förutsagt och derföre af det profetiska Ordet bekräftas; så gifwes åter på många ställen i Nya Testamentets Skrifter ett intyg, sådant som i wårt ingångsspråk, att **Gud talat** i Gamla Testamentet genom Profeterna.

Likwäl skedde detta **endels**, eller såsom ett styckewerk, emot den gudomliga fullhet, som hörer till Guds uppenbarelse **genom Sonen** i Nya Testamentets tid. Derföre säges det i texten, att Gud talat **ofta och i mångahanda måtto**, eller egentligen uti många afdelningar och på många sätt **till fäderna genom Profeterna**; ty deras wittnesbörd, som de tillsammans afgifwit om Guds nåd i Christo, har icke på en gång blifwit fullständigt, utan ett stycke har kommit till det andra alltifrån det första löftet, som Gud gaf i Paradiset om **Qwinnans säd**. Icke heller har det profetiska ordet tillkommit på ett och samma sätt, utan med många olika bilder har Christus ifrån werldens början blifwit betecknad, t. ex. för Adam och Abraham såsom en **säd** eller en deras afkomling, som skulle strida emot djefwulens makt och bringa **wälsignelse öfwer alla jordens slägter**; derefter för David såsom **en ewig konung**, och genom de senare profeterna såsom en **förlossare** för Israel och för hedningarne m. m. Deremot framstår i Evangelium allt detta såsom samladt till ett helt i Jesu Christi person; och Han Sjelf har så talat att man med rätta kan säga: **aldrig hafwer någon menniska så talat**, ty Hans ord war **med wäldighet**, då Han talade såsom **Sonen, hwilken Fadren gifwit allt i händer, och som war Ett med Fadren.**

O! huru borde wi icke lyßna till ett sådant sändebud, som ock hade bekräftelsen med sig, att Han war af Fadren sänd, ty Han **gjorde de gerningar, som ingen annan gjort** eller kommer att göra. Och Hans ord äro ewinnerligt lif, och gå ut på ewigt lif och salighet för oß menniskor samt bewisar sig såsom lifgifwande för dem, som akta derpå med lärjungasinne.

Men ack, de flesta bland oß göra ej detta, utan wända sig bort från Guds röst i Ordet, då de antingen icke med flit akta på, hwad Gud har att säga dem, utan med sin uppmärksamhet och sin håg ligga mera i werldens fåfänga och syndens tjenst, eller åtminstone icke med trohet följa Ordets anwisningar och af hjertat framförallt wärdera det, som Ordet wittnar om den genom Guds Son åt menniskorna förwärfwade saligheten. Desse äro då icke Jesu lärjungar och kunna derföre icke heller fatta, hwad Jesus i den heliga Nattwarden har att åt dem meddela, emedan detta heliga Sakrament endast är inrättadt för Jesu lärjungar; och de, som icke börjat att låta Guds Andes röst om menniskans affall från Gud och det djupa syndaförderfwet gå sig till hjertat, icke heller kunna fatta, hwad Guds Ande i Evangelii ord och i de heliga Sakramenten wittnar om Guds nåd i Christo Jesu.

Obotfärdiga syndare utesluta då ock sig sjelfwa från denna nåd, såsom den wid Jesu nådebord i den heliga Nattwarden tillbjudes och meddelas, och genom sitt förakt för Herrens bud och sin gensträfwighet mot Guds Andes öfwertygelser, då Han will förehålla dem deras syndfullhet och ogudaktighet, ådraga de sig en swårare dom, när de i denna sinnesställning gå till den heliga Nattwarden, såsom detta ock på denna stunden må förkunnas till deras warning och wäckelse * * *

2:o. **Guds Son, genom hwilken werlden gjord är, är ock satt till arfwinge öfwer allting; och detta syftar allt till menniskornas salighet.**

Det är ett härligt wittnesbörd om wår Frälsares gudomliga natur, då det i ingångsspråket säges om Sonen, att Han är Den, **hwilken Gud hafwer satt till arfwinge öfwer allting, och genom hwilken Han ock werlden gjort hafwer.** Härmed utmärkes i grunden detsamma, som med Jesu ord, då Han säger i Uppenbarelseboken: **Jag är A och O, begynnelsen och änden, den förste och den siste.** Emedan Guds Son är Den, genom hwilken Gud ock werlden gjort hafwer, så att såsom det ock wittnas annorstädes, **genom Honom är allt skapadt, som i himmelen och på jorden är, synligt och osynligt,** så är Han A, eller den förste, den som är före allt annat, och som är begynnelsen till allt, eftersom allt har Honom att tacka för sin tillwaro. Men emedan Gud Fader hafwer satt Honom till arfwinge öfwer all ting, så är Han ock O, eller den siste, Den, som blifwer, när allt annat förswinner, och Den, som är änden, hwartill allt syftar. Ty allt skall dock på sistone blifwa Honom underlagdt, och således skola alla menniskor också blifwa Honom underlagda, antingen i nåd, då de i tron friwilligt hylla Honom, eller i wrede, då de såsom Hans fiender läggas Honom till en fotapall.

Allt detta syftar dock till menniskornas salighet, både att Gud genom Sonen werlden gjort hafwer, och att Han hafwer satt Honom till en arfwinge öfwer allt. Det senare har det närmaste sammanhang dermed, att Han kallas **Son**; ty just derföre är Han ock arfwinge öfwer allt; och detta kan wara orsaken dertill, att, då Sonen blifwit nämnd, den omständigheten, att Han är alltings arfwinge, genast bifogas och först derefter säges, att Han är Den, genom hwilken Gud ock werlden gjort hafwer, ehuru detta synes hafwa bort nämnas först, emedan Guds Son deri wisar sig såsom A, eller begynnelsen, och detta är något, som måste föregå det, att Han är O, eller änden. Men likwäl tyckes det ock wara en ännu djupare grund dertill, att det, som är de skapade warelsernas mål, och hwartill

allt syftar, sättes före skapelsen. Ty emedan Gud satt Sin Son till arfwinge öfwer all ting, eller beslutat, att genom Honom i Hans rike meddela Sin kärlek och salighet åt skapade warelser, så har Han just derför skapat werlden eller frambragt werldstiderna. Det hade icke annars för Gud, som är kärleken, warit skäl att skapa werlden, eller låta werldstiderna begynnas och framskrida med alla de oräkneliga menniskor, som derunder fullborda sin wistelse på jorden, om icke Gud sett förut, att Han kunde göra menniskorna saliga genom Sonen, såsom arfwinge öfwer allt. Att många genom otro utesluta sig sjelfwa derifrån, blir deras egen skuld och är icke att tillskrifwa Herren, som **will** enligt Ordets försäkran, **att alla menniskor skulle frälste warda och till sanningens kunskap komma. Sällt är** emellertid **det folk, som Herren till ett arf utwalt hafwer.** De äro af Guds Son älskade och wårdade såsom Hans arfwedel. De äro ock medarfwingar med Honom, att likasom Han är satt till arfwinge öfwer allt, och allt skall blifwa Honom underlagdt och tjena till Hans förhärligande, så kan intet wara dem emot, som äro Guds Sons medarfwingar, utan allt måste tjena dem till godo; hwarföre Paulus skrifwer till de trogna: **Allt är det edert, werlden, lifwet och döden, de ting, som nu äro, och de, som komma skola, allt är det edert.**

Men besinna, huru det har blifwit uträttadt, att så allt skulle blifwa Guds Son såsom ett arf underlagdt till menniskornas salighet, och att isynnerhet de utwalde skulle för all ewighet blifwa och wara Hans härliga arf. Detta har sin grund icke blott deri, att Han är Son och såsom sådan all tings arfwinge; utan äfwen deri, att Han i menniskonatur genom Sin försoningsdöd undanröjt för oß menniskor det, som stod i wägen för oß till att blifwa saliga, nämligen wåra synder, som Han burit och borttagit, äfwensom att Han med Sin fullkomliga lydnad, hwarmed Han oß till godo fullbordat Guds lag, förwärfwat oß barnaskap med Sig. Ja, Han har, såsom wi bekänna från wår barn-

dom, förlossat, förwärfwat och wunnit oß med Sitt heliga och dyra blod och med Sitt oskyldiga lidande och död, att wi skola wara Hans egne, blifwa och lefwa under Honom i Hans rike och Honom tjena. Det kommer blott derpå an, att wi först låta öfwertyga oß derom, huru olyckliga och förlorade warelser wi äro utom Honom, och så låta föra oß dertill, att med tron för egen del antaga Honom såsom wår Herre, Den oß förlossat, förwärfwat och wunnit. Si, så blifwa wi Hans arf och Hans medarfwingar genom tron.

Och då skall det äfwen komma oß outsägligen wäl till godo, att Han icke blott är arfwinge öfwer allt, så att allt måste wika för Hans starka arm, som Han brukar till wår salighet; utan ock att Gud genom Honom werlden, eller egentligen werldstiderna gjort hafwer, att ock Gud i förwäg bestämt werldens lopp och i afseende på alla händelser, som under werldstiderna skulle inträffa, gjort ett nådigt bestyrande, att intet skall hindra, men allt befordra **deras** salighet och härlighet, som tillhöra Herren Christus såsom Hans arf, och som äro medarfwingar med Honom.

3:o. **Afwen i den heliga Nattwarden talar Guds Son till oß och gör genom detta nådens medel Sin rätt gällande oß till godo öfwer alla dem bland oß, som börjat att allwarligt akta på Hans röst i Ordet.**

Den heliga Nattwarden innefattar ett synnerligt wittnesbörd om Guds nåd och kärlek i Christo Jesu. — Johannes skrifwer i sin 1 Epistels 4:de kapitel, att **deri är Guds kärlek till oß uppenbar worden att Han hafwer sändt sin ende Son i werlden, att wi skola lefwa genom Honom, och till en försoning för wåra synder.** Och i följande kapitel talar Johannes om **Anden, Wattnet och Blodet** såsom **de tre** Guds **Wittnen på jorden om det ewiga lifwet, som Gud oß gifwit hafwer i Sin Son.** Blodet i den heliga Nattwarden är Jesu Guds

Sons blod, som der gifwes oß såsom skiljdt från Hans lekamen; emedan Han för oß gifwit Sin lekamen i döden och låtit Sitt blod utgjutas. Detta wittnar då om det, som Han oß gjort hafwer, nämligen att Han utgaf Sig Sjelf till en försoning för wåra synder, och att wi få lefwa, ewigt lefwa genom Honom. Ty derföre gifwer Han oß i den heliga Nattwarden Sitt kött att äta och Sitt blod att dricka, på det att af detta sakramenterliga ätande och drickande må uppkomma och befrämjas hos oß det andeliga ätandet af Hans kött och drickandet af Hans blod, hwarom Han Sjelf säger i Joh. 6 kap., att **den, som äter Hans kött och dricker Hans blod, hafwer ewinnerligt lif.**

Se, huru talar då icke wår Frälsare i den heliga Nattwarden för oß icke blott om hwad Han gjort för oß i återlösningen, då Han utgaf Sig till ett försoningsoffer för wåra synder och bewisade oß till godo lydnad intill korsets död, hwarmed Han förwärfwat oß lifwet, utan ock derom, huru gerna Han will meddela Sig Sjelf åt oß och hjelpa oß dertill att kunna i andlig mening åtnjuta Honom såsom lifsens bröd till lif och salighet.

Jesus gör då ock genom den heliga Nattwarden Sin rätt öfwer oß gällande, enligt hwilken wi höra Honom till såsom Hans arfwedel, på det att Han skall få göra oß saliga först i nåderiket på jorden, och sedan i härlighetens rike i himmelen. Ty den heliga Nattwarden syftar dertill och wisar sin kraft derhän att hjelpa oß till att med tron kunna tillegna oß Jesus och så hafwa del i det goda, som Han oß förwärfwat.

Det kommer blott derpå an, att wi höra till Hans lärjungar, för hwilka, och icke för andra, Han inrättat Sin Nattward, d. ä. för sådana, som börjat med allwar akta på Hans röst i Ordet och taga åt sig Guds Andes tuktan öfwer synden, samt fly werldens fåfänga och syndens wägar och söka med flit efter del i Jesus.

Äro några sådana här på denna stund, så må de weta, att Jesus i Sin heliga Nattward möter dem för att draga dem närmare till Sig. Och derför må de ock nu möta Honom i syndabekännelsen med botfärdiga hjertan, sägande: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXVI.

Efter Han är Hans härlighets sken och Hans wäsendes rätta beläte och bär allting med Sitt kraftiga ord, och hafwer rensat wåra synder genom Sig Sjelf, sitter Han på Majestätsens högra sida i höjdene.

Ett sådant wittnesbörd om Guds Son, wår Frälsare, i anseende till den höghet, Han har såsom sann Gud, och den höghet, hwartill Han blifwit upphöjd såsom menniska efter utförd återlösningswerk, läses i Epistelen till Ebreerna 1: 3.

1:o. **Det utmärker wår Frälsares Gudomliga höghet, då det säges, att Han är Guds härlighets sken och Hans wäsendes rätta beläte och bär allting med Sitt kraftiga ord; hwaremot det utmärker den höghet, hwartill Han såsom menniska blifwit upphöjd till bewis på en fullbordad återlösning, då det säges, att, sedan Han genom Sig Sjelf tillwägabragt reningen från wåra synder, sitter Han på Majestätsens högra sida i höjdene.**

Wisserligen woro de första menniskorna före syndafallet skapade till Guds beläte, hwilket nu ock åter upprättas genom nya födelsen och den dagliga förnyelsen hos den fallna menniskan, som lemnar sig åt Guds Andes werkningar under Ordets bruk med bön; och hos en sådan menniska winner Guds beläte i ewigheten och särdeles på den yttersta dagen sin fullbordan. Likwäl kan det icke sägas om någon

skapad warelse hwad i ingångsorden säges om Guds Son, att Han är Guds härlighets sken och Hans wäsendes rätta beläte; såsom det icke heller tillkommer någon af de trogna, han må hafwa kommit än så långt i den af Guds Ande mer och mer utbildade likheten med Gud, att säga hwad Guds menniskoblifne Son, wår Frälsare Jesus, sade till en af Sina lärjungar: **Den Mig ser, Han ser Fadren,** ehuru det wisserligen är alla trognas kallelse att förhärliga Gud, och de äfwen blifwa dertill brukade, och i någon mån samt i tilltagande grad kunna göra detta. — Men Guds Son är, såsom från ewighet född af Fadren, **Hans wäsendes rätta beläte** och **i Honom bor all Gudomens fullhet** samt kan derföre framlysa från Honom såsom **Guds härlighets sken.** Såsom Den, som uppenbarar Fadren, kan Guds Son med rätta kallas **Ordet;** ty Han talar om Fadren dels i skapelsen och werldsstyrelsen, dels ock sedan Han i antagen menniskonatur låtit se Sig af menniskorna, hwilka wäl till stor del woro förmörkade, att de icke kände Honom eller sågo Guds härlighet, som från Honom framlyste i ord och gerningar, men likwäl till en del kunde wittna: **Wi sågo Hans härlighet såsom Ende Sonens härlighet af Fadren,** då Han **bodde ibland oß, full med nåd och sanning.**

Ja ock nu blir Gud känd af alla dem, hwilka Guds Ande upplyser, att de kunna fatta det, som Paulus kallar **Guds klarhet** eller härlighet **i Jesu Christi ansigte.**

Hwad angår skapelsen och werldsstyrelsen, eller skickelsen af det, som i werlden timar och händer, så war det i det föregående wittnadt om Guds Son, att Han är Den, **genom hwilken** Gud **ock werlden** eller werldstiderna **gjort hafwer.** Nu tillägges om den fortsatta skapelsen, som eljes kallas uppehållelsen, att Guds Son också **bär allting med Sitt kraftiga Ord,** nämligen genom den fortfarande kraften af det Ord, genom hwilket allting skapades, då **Gud sade: Warde,** och det blef, uppehålles ock allt, som är skapadt, att det fortfar att wara till; och af de skapade

warelsernas werksamhet frambringas ock hwad som händer under den allsmägtige Gudens regering, så att det ännu gäller: **Han bjuder, så sker det; Han säger, så är det gjordt.**

Men är det nu Guds Son, hwilken så bewisar Sig såsom sann Gud och derföre har en outsäglig höghet; så är det ock Han, hwilken, såsom sann menniska, blifwit så upphöjd som det säges i senare hälften af ingångsspråket, der wi läsa, att **sedan Han genom Sig Sjelf utfört reningen i affeende på wåra synder, sitter Han på Majestätsens högra sida i höjdene.**

Afwen såsom menniska tillhörde det wår Frälsare att sitta på Majestätets högra hand i höjdene, ty den samme, som war menniska, war ock sann Gud, och derföre måste den menskliga naturen i Hans person hafwa rättighet till full utöfning af Gudomens majestät.

Men då det war oß till godo, som den ewige Guds Son antog menniskonatur, nämligen för att bära och borttaga wåra, ja hela werldens, d. ä. alla menniskors, synders skuld, så är det nu derföre Han har blifwit såsom menniska så högt uppsatt, emedan Han genom Sig Sjelf uträttat reningen från wåra synder. Han hade nämligen tagit på Sig hela wår syndaskuld, då Han blef **för oß gjord till synd.** Men Han rensade Sig Sjelf från alla wåra synder derigenom, att Han betalte dem, eller led straffet för dem alla. Och till ett bewis derpå, att de nu alla äro betalda och således icke mera ligga på wår Frälsare, har Han blifwit satt på Majestätsens högra sida i höjdene.

2:o. **Ehuru Guds Son oß allom till godo blifwit menniska och uppenbarat Sin Fader samt för oß alla borttagit synderna och nu regerar i härlighet, så känna de likwäl icke Gud, som icke söka Honom, och för dem, som förblifwa i sin obotfärdighet, blir det en gång förskräckligt, då Jesus skall komma i Sin härlighet.**

Det är outsägligen stort, att Han, som är Guds härlighets sken och Hans wäsendes rätta beläte, blifwit men-

niska för oß till att på ett sätt, som kunde fördragas af dödliga och swaga menniskor, uppenbara Gud, och att Han blifwit detta äfwen för att borttaga wåra synder. Wi finna här wår Frälsare i twenne Hans ämbeten, nämligen det Profetiska och det Öfwerstepresterliga. Till det första af dessa wår Frälsares ämbeten hörer icke blott, att Han i tjenareskepelse gick omkring och lärde, utan ock att Han i allt Sitt wäsende uppenbarade Fadren, såsom Fadren ännu blifwer känd af dem, som genom den Helige Andes upplysning känna Sonen, då de fatta Honom, sådan Han i Evangelisternas berättelser och i det öfriga Guds ord är framställd. Deraf kan man lära känna Gud såwäl i Hans helighet och rättfärdighet, som i Hans barmhertighet och nåd. Ty huru wittnade icke Jesus emot synden och wisade Sjelf bilden af deu fullkomligaste helighet; men huru talade Han icke ock om Sin himmelske Faders kärlek och framställde Sig Sjelf såsom blifwande i denna kärlek, men wisade ock, huru den genom Honom kommer menniskor till godo; äfwensom Han uppenbarade med Sin outtröttliga hjelpsamhet emot alla nödens barn, att **Gud är rik på barmhertighet.** Dock allramest wisade Han oß Sin kärlek dermed, att Han wille gå för oß i döden och dermed tillfredsställa Guds helighets och rättfärdighets fordringar, men ock ådagalägga, huru outsäglig Guds barmhertighet är, i hwilken **Gud icke skonat Sin egen Son** för att frälsa owärdiga syndare.

Ingen af oß är då af Gud utesluten från att kunna blifwa delaktig af Jesus, såsom menniskornas ljus och lif. Han är det sanna ljuset, som upplyser alla menniskor, som komma i werlden, så att detta ljuset möter dem med sina strålar och skiner på dem, samt skulle kunna leda dem till Gud. Detta gäller till en del om sjelfwa hedningarne, ty det, som förstås kan om Gud i Hans skapade werk, är dem uppenbaradt genom Sonen, då Han är Den, genom hwilken Gud ock werlden gjort hafwer. Men för oß, som hafwa Guds uppenbarade ord, erbjuder Sig Jesus att wara ljuset; och någon gång närmar Han Sig med den öfwer-

tygande och fägnande kraften af Sitt Ords sanning till hwarje menniskas hjerta.

Han wille ock wara ditt lif o! menniska, då Han genom werkan af Sitt Ord wille föra dig till ny födelse genom tron och så göra dig andeligen lefwande i delaktighet af Sitt lif, om hwilket Paulus wittnar: **det Han lefwer, lefwer Han Gudi.** Ja, Han lefwer, och lefwer i härlighet, der Han sitter på Majestätsens högra sida i höjdene. Detta är ett bewis, att Han fullt genomgått döden, som Han led för oß, då Han påtog Sig wåra synder och utförde reningen från dem. Just derföre kan Han blifwa ditt lif, om du genom tron på Honom blir frisagd från döden och af nåd berättigad att lefwa och så strax kunna börja lefwa Gudi till att fägna dig åt Guds kärlek och åtnjuta densamma samt i lydnad för Guds bud och eprisande af Guds nåd, främja Guds ära.

Men för mörkrets barn, för dem, som älska mörkret och derföre blifwa deri, lyser fåfängt ljuset af Guds klarhet i Christo Jesu, hwarom Apostelen wittnar: **Är wårt Evangelium förtäckt, så är det förtäckt för dem, som förtappade warda, i hwilka denna werldens gud hafwer förblindat de otrognas sinnen.** Denna werldens gud är djefwulen, ty det är han, som regerar i denna werldens mörker, okunnighetens, blindhetens, sorglöshetens och otrons mörker, och derföre är det, likasom han wore gud, då han får det wälde, som tillkommer den rätte werldens Skapare och Herre, ja, Honom, som sitter, Gud och menniska, på Majestätsens högra sida i höjden.

Honom känner du icke; då det, som Han gjort och gör för dig, är för dig något främmande, något, hwarmed dina tankar sällan umgås, och som icke bewekar ditt hjerta till en dagligen fortfarande tacksamhet för Hans nåd och kärlek. Jesus är då icke ditt ljus, när du wandrar i mörkret. Jesus är icke heller ditt lif, när hans kärlek icke drifwer dig till att Honom älska och tjena. Likwäl söker Han dig med den förekommande nådens werkan på ditt hjerta,

när det någon gång blir dig gifwen en kallelse till Guds rike, i det att deß goda förekommer dig såsom wärdt framför annat att eftertrakta, och din lust drages till Guds ord, och när dig gifwas wäckelser med föreställningar om din själs fara. Men så länge icke deraf uppkommer hos dig ett sökande efter Herren med fortsatt aktande på Ordet och angelägenhet om frälsning samt en begynnad omwändelse från syndawägarne; så kommer du icke att känna Gud hwarken i Hans rättfärdighet eller i Hans barmhertighet. Du finner dig icke wara inför Gud den, som du är, nämligen en Guds fiende i ditt rådande köttsliga sinne, hwarmed du obekymrad warit wänd till sådant, som icke kan stå tillsammans med Guds nåd. Och då du aldrig lärt rätt känna, hwem du sjelf är, att det kommit till en uppriktig syndens erkänsla inför Gud, så lärer du icke heller att känna, hwem Jesus är. Det hjelper dig då icke, att Han utfört reningen från dina synder dermed, att Han betalat för dem med Sitt lidande och Sin död, när du icke låter föra dig genom bättring och tro i den af Honom fastställda ordningen till att blifwa delaktig af denna rening från synderna. Det, som kunde wara den outsägligaste tröst, att Jesus sitter på Majestätsens högra sida i höjden, såsom din förebedjare och Den, som utfört återlösningen till fullbordan äfwen för dig, det blir dig en gång förskräckligt, då du i din otros liknöjdhet om Honom fortfarande wisar Honom fiendskap, när du wandrar i olydnad för Hans bud utan bekymmer och i motsträfwighet emot Guds Ande, ja ock ej sällan i uppenbar fiendskap emot Hans barn och tjenare. Ty Jesus, som är nu så upphöjd i härlighet, sitter på Guds högra hand äfwen till att lägga Sina fiender Sig till en fotapall, hwilket skall ske, då Han kommer i Sin härlighet på den yttersta dagen. Hör då, du om Guds ord och Guds rike i en rådande och fortfarande försumlighet liknöjda menniska, du, som just derigenom förhindrar Guds werk både hos dig sjelf och andra åtminstone genom ditt exempel, och du, som lefwer i obotfärdighet utan någon erkänsla af din ställning samt älskar

mörkret, då du icke will emottaga öfwertygelserna om ditt tillstånd, hör, att du äfwen wid din nattwardsgång utesluter dig sjelf från din Frälsares delaktighet och samkar öfwer dig Hans wrede genom den skrymtan, du wisar, då du här nalkas Honom, såsom om du wille söka Honom, men icke will gå in i ett rätt sökande efter Honom genom en sann omwändelse. Detta ware dig sagdt till warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

O! att du wille, medan tid är, taga din själawåda i besinning och söka räddning, ty då skulle det, som innehålles i wår text, kunna blifwa äfwen för dig outsägligen dyrbart och tröstande.

Derom anmärka wi nu slutligen:

3:o. **För botfärdiga och troende själar ligger en outsäglig tröst i det, som texten wittnar om Guds Son i anseende till Hans fullbordade återlösning och Hans makt att hjelpa.**

Botfärdige själar äro de, som med flit och bön akta på Guds ord i affigt att lära känna sig sjelfwa och sin Frälsare samt söka efterkomma Ordets anwisningar. De kallas **botfärdiga** för det, att de äro färdiga eller beredwilliga till bot eller bättring, hwilket betyder en rätt syndens erkänsla, ty de wilja låta Guds Ande straffa sig med Ordet eller öfwertyga dem om deras afwikelse från Gud, deras synder och förderf. Detta kan dock icke ske, utan att Ordet brukas med flit och med bön om den Helige Andes upplysning, och att Ordets anwisningar åtlydas åtminstone såwida, att menniskan icke handlar med uppsåt emot hwad hon af Ordet förstått sig böra göra, utan flyr med allwar det, som hon förstår wara ondt eller leda bort ifrån Gud. Då fortgår hos en sådan Jesu lärjunge ljuset af Guds ord till en rätt kännedom af synden; och det blir då trösteligt att af Guds Ande få hänwisning på Jesus såsom Den, som uträttat reningen från synderna, ja, på den tillgång, som Jesus öppnat till rening i Sitt blod.

Skulle du ock icke ännu kunna se, att denna rening wederfarits dig; men du likwäl i kännedom af din orenhet inför Gud är angelägen om rening från alla dina synder; så akta ock på det Evangelium, hwarmed din Frälsare möter dig i Sin heliga Nattward, och huru Han der tillbjuder dig att blifwa delaktig af Sig Sjelf, då Han gifwer dig Sin lekamen att äta och Sitt blod att dricka. — Märk ock derpå, att Han **sitter** äfwen för din räkning på **Majestätsens högra sida i höjdene, på Guds krafts högra hand** till att för dig nedslå alla hinder att komma till tron och dermed till din Frälsares delaktighet; och att **Han bär allting med Sitt kraftiga Ord,** eller råder och regerar öfwer allt, så att Han kan styra **allt** för dig **till det bästa.**

Troende själar äro de, som fått fäste för sina hjertan wid sin Frälsare till att så hålla sig wid det, som Guds ord på detta och andra ställen i den Heliga Skrift wittnar om Honom i Hans utförda återlösning och i Hans makt och wilja att hjelpa, att de derpå grunda ett fortfarande hopp om hjelp och salighet genom Honom. Detta hopp wisar sig såsom ett lefwande hopp, när deraf åstadkommes det, som Johannes säger i sin 1:sta Epistels 3:dje kapitel: **Hwar och en, som hafwer hoppet till Honom, han renar sig sjelf, såsom ock Jesus ren är.** Ja, Jesus har utfört rening från synderna, då Han betalat dem med Sitt för dem utståndna lidande; och detta har Han gjort, icke på det att wi skulle blifwa i synden, utan Han har dermed förwärfwat kraft, att wi ock kunna uppstå från synden, såsom Han uppstod i Fadrens härlighet, då Han tillintetgjort den på Honom lagda syndabördan.

Det är ock de troende menniskornas dagliga angelägenhet att rena sig sjelfwa både med att söka en daglig syndaförlåtelse och att söka en daglig kraft till att bortlägga widlådande fel och blifwa sin Frälsare allt mera lika. Så wisar sig hoppet på Honom såsom lefwande i ett allwarligt uppsåt att täckas Herren, under det menniskan söker sin

rättfärdighet i sin Frälsares förtjenst.[1] Och både hoppet och det, som deraf werkas, winner då ock styrka genom Jesu heliga Nattward, som är inrättad till Hans åminnelse, och deraf åstadkommes, befästas och förökas den fortfarande och werksamma åtankan af Jesus hos Hans rätte lärjungar.

Måtte här då ock på denna stund wara några sådana tillstädes, som med en sann botfärdighet nu nalkas Herren i syndabekännelsen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXVII.

(För Nattwardsungdom.)

Tänk icke uppå min ungdoms synder och min öfwerträdelse, men tänk uppå mig efter Din barmhertighet, för Din godhets skull, Herre!

En sådan bön om syndernas förlåtelse och en nådig Herrens åtanke lägger Guds Ande genom David i wårt hjerta och i wår mun, och wisar dermed, att densamma täckes Gud och blir af Honom hörd, när den icke blott med munnen, utan af hjertat för Honom frambäres. Och denna bön anser jag synnerligen passande för eder, käre barn, som i dag ären samlade kring detta Herrens altare att för första gången begå eder Frälsares heliga Nattward. I bören derwid allraförst i Skriftermålet botfärdigt ödmjuka eder inför Herren och anropa Hans nåd i Christo Jesu. Och anwisning dertill må gifwas eder med anledning af de nyß anförda orden: **Tänk icke uppå min ungdoms synder** o. s. w. Ps. 25: 7.

1:o. **I hafwen alla ungdomssynder, men de flesta torde ock hafwa öfwerträdelser; och om I icke rätt sjelfwa betänken dessa, så blir det eder swårt och förfärligt, när Herren en gång skall wisa, att både synderna och öfwerträdelserna äro inför Honom i åtanke.**

David talar i wår text icke blott om **synder,** utan ock om **öfwerträdelser,** hwarmed man faller ur förbundet med Herren.

Likasom i Gamla Testamentets tid David och hwar och en annan, som war född ibland Israels folk, hade ingått i det förbund, som Gud afslöt med detta folks stamfader Abraham; så ären I ock alla, käre barn, genom Döpelsen en gång upptagna i det Nya Testamentet, eller det nya förbundet med Gud, hwilket innefattar bättre löften, än dem, som hörde till Gamla Testamentet, eller förbundet emellan Gud och Israelitiska folket. Det Nya Testamentet, eller förbundet, som, enligt hwad Jesus yttrade wid den heliga Nattwardens instiftelse, är ett Testamente i Hans blod, eller grundar sig derpå, att Han i Sitt lidande, hwarwid Hans blod wardt utgjutet, bewisade intill döden lydnad emot Sin Fader, — detta Testamente eller förbund innefattar barnaskap hos Gud och löfte om det himmelska arfwet uti ett bättre Canaan, än det, som war lofwadt åt Israels folk, samt andeliga och himmelska gåfwor redan här på jorden i stället för de lekamliga och jordiska gåfwor, som följde med den lugna besittningen af det jordiska Canaan.

Men ur detta förbundet med Gud faller menniskan genom öfwerträdelser, eller sådana synder, som medföra hjertats fulla afwikelse från Herren. Och när sådana synder derefter hos en menniska fortfara, så bewisar detta, att hon är fallen ur förbundet med Gud och derför icke mera är ett Guds barn och himmelrikets arfwinge, eller har i behåll den Helige Andes gåfwor. Wisserligen kommer det till betydlig del an på den kunskap, det förstånd och den öfwertygelse, som en ung menniska fått om Herrens wilja, om ett och annat slag af synder, hwilka finnas i hennes lefwerne, skall kunna anses såsom öfwerträdelser eller såsom blott synder i den betydelse af Ordet, enligt hwilken detsamma betecknar äfwen swaghetssynderna hos de trogna. Det, som för den ena menniskan kan wara öfwerträdelse eller medföra hjertats afwikelse från Gud, är det icke för den andra. Dock äro somliga synder af den beskaffenhet, att de aldrig kunna stå tillsammans med Guds nåd.

Dertill räknas efter 1:sta budet ett rådande werldsligt sinne, hwarwid menniskan sätter sin winning eller sina nöjen eller sitt anseende i werlden framför Guds nåd och wänskap, då hon mera tänker på och söker efter antingen huru hon skall winna och behålla de jordiska egodelarne, eller huru hon skall roa sig och hafwa nöje i werlden, eller huru hon skall blifwa berömd af menniskor, än huru hon skall få, ega och behålla Guds nåd och wara innesluten i Hans faderliga kärlek.

Så är det ock öfwerträdelser, när menniskan kan tidt och ofta föra Guds och sin Frälsares uamn i dagligt tal såsom ordspråk på sin tunga, eller om hon kan så skrymta, att hon i sina gudaktighetsföretag har mesta afseende på att blifwa af menniskor ansedd för att wara andelig.

Det kan icke stå tillsammans med Guds nåd, när en menniska är liknöjd, om hon får anwända Söndagen till Guds ords bruk eller om hon blir hindrad derifrån det mesta af hwilodagen.

Och der, hwarest emot den senare Taflan i Guds lag, hos en ung menniska är mera högmod och sturskhet, än ödmjukhet och undergifwenhet under föräldrar, lärare eller husbönder; der hwarest arghet och ondska wisar sig mera än saktmod och försonlighet; der hwarest lättsinnigheten, eller tjufweriet eller lögnaktigheten är rådande, så att på lättsinnigheten icke följer någon betänksamhet och allwarsamhet, och att menniskan icke är rädd för att stjäla eller att ljuga; der har icke Guds Ande sin boning i den unga menniskans hjerta; och derföre har afwikelse wisserligen skett från Herren genom försummande af Guds ord och samtycke till synden.

Det är icke sagdt, att alla dessa öfwerträdelser finnas hos en afwiken menniska lika uppenbara. Det kan ock wara i annat, än det nu nämnda, som affallet från Gud wisar sig uti menniskans lefwerne. Men der blott ett eller annat af dessa stycken finnes, der är säkert Döpelseförbundet brutet. Ja öfwerallt, der i hjertat icke Gud och Hans nåd hafwa

öfwerhand öfwer werld och synd, så att det andeliga är för menniskan wigtigare och mer är i hennes håg och tankar, än det jordiska, der har menniskan icke ett andeligt sinne och regeras fördenskull icke af Guds Ande; antingen menniskan då är mera wänd till jordiska egodelar och nöjen, eller till andra menniskors wänskap och gunst, eller till sig sjelf uti en högmodig egenkärlek, än hon är wänd till Gud och sin Frälsare.

Och se, käre barn, jag fruktar, att de fleste af eder, hafwa icke allenast ungdomssynder af det slag, som kommer af syndaförderfwet äfwen hos de trogna uti mångfaldiga dagliga fel och brister, utan också öfwerträdelser, eller sådana synder, som icke kunna stå tillsammans med Guds nåd. Orsaken, hwarföre jag detta fruktar om de fleste bland eder, är den, att jag känner någorlunda, huru werlden på wår tid är beskaffad, huru ungdomen i allmänhet är wänd ifrån Gud och Guds ord, och huru de äldre för det mesta icke föregå de unga med exempel af det, som hörer till en sann kristendom, eller uppfostra de dem anförtrodda barnen icke blott **i tukt,** utan ock **i Herrens förmaning,** eller sådana föreställningar, som äro hemtade af Guds ord. Derföre kan jag icke förmoda, att ibland så många unga menniskor, som i dag infunnit sig för att första gången blifwa delaktiga af Jesu Nattward, de fleste skulle hafwa blifwit beständande i Döpelseförbundet, då det är ganska sällsynt att finna någon wid eder ålder, om hwilken man med någon sannolikhet kan förmoda detta. Ty fastän man icke faller ur Döpelsenåden med blotta ungdomssynder, då de äro af den beskaffenhet, att de finnas hos en ung menniska, som fruktar för synden och älskar sin Frälsare och bekymras, när hon finner sig hafwa gjort Honom emot; så äro just dessa sista kännetecken nästan allmänt förswunna hos wår tids ungdom.

Det blir då sannerligen swårt, ja förfärligt för eder, som hafwen affallit ur Guds nåd, om I skolen en gång förnimma, att Gud tänker på edra synder och öfwerträdelser i

Gudomlig wrede, och att de icke äro förlåtna, eller afplanade inför Gud, utan att I hafwen att wänta **syndens lön,** som **är döden** i detta ords förskräckliga betydelse, hwari detsamma bemärker en ewig bortkastelse ifrån Gud i mörksens fängelse och den brinnande sjön. Men så går det wisserligen med alla dem, som icke komma till att sjelfwa rätt betänka sina öfwerträdelser, att de med botfärdigt hjerta söka förlåtelse och så winna den genom en af Guds Ande werkad tro på Frälsaren Christus.

Äfwen wid nådens altare, kring hwilket I i dag första gången ären samlade såsom nattwardsgäster, äfwen der, hwarest syndernas förlåtelse förkunnas för dem, som med uppriktighet erkänna sin afwikelse ifrån Gud och sina ungdoms synder, blir ingen sådan förlåtelse att winna för obotfärdiga menniskor, de må wara yngre eller äldre. Twärtom har en sådan menniska, som ännu icke börjat med allwar omwända sig till Gud, en sådan, som ännu icke med flit i Guds ords bruk och bön om omwändelse och begynd ändring i lefwernet företagit sin bättring, en sådan har äfwen wid nattwardsbordet att frukta för ett större answar och en swårare fördömelse, då hon här med skrymtan syndar emot Herren, eftersom hon här ställer sig, som hon wille söka Honom, men icke har uppriktig mening dermed.

Betänken detta, mine käreste, och läggen på hjertat den wälmenta men allwarliga warning, som det åligger mig såsom lärare att på denna stunden gifwa eder till edra själars förwaring ifrån förderf, då jag ock nu förkunnar de obotfärdiga ibland eder, att deras synder äro i behåll, och gör detta i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn, till följe af den fullmakt och befallning, som Herren Christus gaf predikoämbetet, då Han wid sjelfwa inrättandet af detta ämbete sade till Sina lärjungar: **Tager den Helige Ande; hwilka I behållen synderna, dem äro de behållna.**

Ack! måtte Guds Ande, som straffar, d. w. s. öfwertygar werlden eller de oomwända menniskorna om synd,

få rätt öfwertyga dem bland eder, som under beredelsetiden warit och ännu i denna stund äro utan allwarlig omtanke för deras själar, hwad det will säga att hafwa sina synder i behåll och öka dem genom skrymtan äfwen wid sin första nattwardsgång, på det att dessa måga uppwäckas till besinning af sin själafara och i dag och framgent söka efter nåd till en sann omwändelse.

2:o. För den godhet och kärlek, som Gud wisat werlden derigenom, att Han utgaf Sin Son i döden för syndare, will Gud förlåta synderna och tänka på menniskan i faderlig barmhertighet, då menniskan botfärdigt erkänner sina öfwerträdelser och synder.

David beder i wår text: **Tänk icke uppå min ungdoms synder och mina öfwerträdelser;** och denna hans bön wisar, att han sjelf tänkte derpå. Men då Guds Ande lärt honom bedja att Gud icke måtte derpå tänka, utan i stället tänka på honom efter Sin barmhertighet, så innehålles ock häri ett trösteligt löfte, att Gud will höra denna bön då menniskan kan i uppriktig mening frambära densamma inför Herren.

Gud will då icke tänka hwarken på ungdomssynderna, som skett i obetänksamhet och oförstånd med oräkneliga tankar, ord och gerningar, hwilka icke warit enligt Guds heliga lag rätta inför Gud; ej heller på öfwerträdelserna, eller sådant, hwarmed affall skett från Gud, och som bewisat, att hjertat är wiket ifrån Herren. Gud will **icke tänka på** allt detta, utan låta det liksom wara förgätet, såsom det säges i Guds ord, att **Gud kastar synderna bakom Sin rygg och i hafsens djup,** och såsom det löftet gifwes af Herren: **Jag will förlåta dem deras mißgerningar och aldrig komma deras synder mer ihåg.**

Gud will deremot tänka i barmhertighet på en sådan menniska, som med botfärdig syndaerkänsla flyr till sin Frälsare.

David sammanbinder detta: **Tänk på mig efter Dina barmhertighet, för Din godhets skull, Herre!** Nu weta

wi, hwad det är för ett stort bewis på Guds godhet, på hwilket wi kunna bygga wårt hopp derom, att Herren skall tänka på oß i barmhertighet. Grunden till detta hopp är nämligen ingen annan, än den, som innehålles i det tröstfulla språket: **Så älskade Gud werlden, att Han utgaf Sin Ende Son, på det att hwar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif.** Si, då tänker Gud på menniskan i barmhertighet, när hennes synder icke äro i Guds åtanka, att menniskan för dem skall förgås, såsom hon förtjenat; utan i stället för detta Gud så tager menniskan till Sitt barn, att hon får det ewiga lifwet såsom ett arf, och att Guds Andes gåfwor i ett andeligt lif redan här warda henne gifna, såsom en förstling af, och en handpenning på det ewiga lifwet. Och detta kan Gud endast göra för Sin Sons skull, på grund nämligen af det, som Jesus Guds Son, då Han blifwit utgifwen för oß, lidit och uträttat. Gud, som så älskade werlden, att Han utgaf Sin Ende Son, har på Honom lagt alla wåra synder och af Honom utkräft deras straff, derför är det för Guds Sons lidandes skull, som den menniskan, som tror på Honom, slipper att förgås. Gud, som utgifwit Sin Son till att bewisa lydnad intill döden i wårt ställe, har ock af Hans fullkomliga lydnad warit så tillfredsställd, att i följe af denna lydnad, som tillräknas den menniska, som tror på Jesus, såsom den funnits hos henne sjelf, en sådan menniska blir berättigad till ewigt lif och begynner redan här lefwa i andanom ett andeligt lif, som är det ewigas förstling.

Det är då den Guds godhet, eller Guds kärlek till werlden, som bewisats i Guds Sons utgifwande, för hwars skull menniskan kan bedja och wänta sig, att Gud will tänka på henne efter Sin barmhertighet. Derföre förstå wi ock sålunda Davids bön derom, att Gud för Sin godhets skull wille tänka på honom efter Sin barmhertighet. Märkeligen tillägges ock af David det ordet **Herre,** hwilket är Guds Majestäts och härlighets namn, ty det är en godhet, en

kärlek som är den oändelige Guden wärdig, hwilken förmådde Honom utgifwa Sin Son; och den barmhertighet, som Han för Sonens skull bewisar, är en barmhertighet, som ock är outsägligt stor och gudomlig, ja, wida öfwergår, hwad en menniska kunde bedja eller tänka, och hwad wi kunna fatta eller begripa, emedan det går ut på ej blott förlåtelse för alla synder, de må wara så många och stora och långwariga som helst, och förskoning från ett förderf, som är outsägligen stort, utan ock en barnarätt och en arfsrätt, hwarigenom wi icke blifwa något mindre, än inneslutne i den kärlek, som Gud Fader har till Sin Son, att wi ock blifwa Guds Sons medarfwingar.

Denna nåd will Gud bewisa emot den menniska, som liksom David i texten tänker på sin ungdoms synder och sina öfwerträdelser, men ock derjemte tänker på Guds godhet, som Han i Sin Sons återlösning bewisat emot den syndiga werlden och utbeder sig för denna Guds kärleks skull en nådig åtanka hos Gud.

O! att det wore ibland eder, käre barn, någon sådan botfärdig ung menniska, som låtit Guds Ande förehålla sig sina öfwerträdelser, eller de bewis på afwikelser från Gud, som funnits i lefwernet, eller ock åtminstone kommit till erkänsla af sina ungdoms synder, i fall det sällsynta skulle ega rum för någon bland eder, att Döpelsenåden ännu wore i behåll.

De allra fleste af eder hade wisserligen öfwerträdelser att bekänna, om de förstode det; och om de icke förstå det, måtte Guds Ande få stingra blindhetsmörkret, att de få se sin ställning och sin fara!

Men skulle här wara några ibland eder, som med bekymmer sett sitt affall ifrån Gud, uppenbaradt i liknöjdhet, håglöshet och försumlighet i afseende på Guds ord och det andeliga samt i rådande synd af ett eller annat slag; så mån I, som tänken ej blott på edra ungdoms synder, utan ock på edra öfwerträdelser, bedja Gud, att Han för Sin Sons skull, ja för Sin godhet och kärlek, som Han i

Sonens utgifwande bewisat, icke måtte tänka på synderna, utan efter Sin barmhertighet tänka på eder i nåd. Och denna bön skall då icke wara fåfäng, utan, om I fortfaren att under Guds ords bruk med bön söka efter del i eder Frälsare genom tron, skolen I ock dertill komma och omsider äfwen blifwa förwissade derom, att för Guds Sons skull edra synder icke mera äro i Guds åtanke till mißhag och wrede, utan att I i stället ären inneslutne i Guds faderliga kärlek och barmhertighet.

3:o. **Den heliga Nattwarden innefattar försäkringar för botfärdiga syndare derom, att Herren will tänka på dem efter Sin barmhertighet.**

Sjelfwa namnet **Herrans Nattward**, d. w. s. Herrens aftonmåltid, påminner oß om den afton, då Herren Jesus i Jerusalem åt Påskalammet med Sina lärjungar och instiftade den heliga Nattwarden. Han tänkte då på oß i barmhertighet, ty Han gick samma afton att lida och dö i wårt ställe, och Han wille genom Altarets heliga Sakrament meddela oß wälsignelsen deraf, att Hans lekamen blifwit utgifwen för oß, och Hans blod för oß utgjutet till syndernas förlåtelse. Att Han wid Nattwardens instiftelse så talade om Sin lekamen och Sitt blod: **Detta är Min lekamen, som för eder utgifwen warder; detta är Mitt blod, som för eder och för många utgjutet warder till syndernas förlåtelse,** det wisar Hans beredwillighet att då uppoffra Sig för oß, och att syndernas förlåtelse blifwit oß genom Hans lidande förwärfwad. Att Han kallar Sitt blod **det Nya Testamentets,** det wisar att ett nytt Testamente, eller förbund emellan Gud och oß, är genom Jesu blod upprättadt, hwari Han will intaga eller befästa oß genom den heliga Nattwarden. Och att Jesus säger: **Tager och äter, tager och dricker,** deraf böra wi förstå, huru gerna Han will meddela Sig åt oß, att Han skall wara en mat och dryck för wåra själar till deras stärkande, deras näring och wederqwickelse.

Slutligen då Han tillägger orden: **Görer det till**

Min åminnelse, så är det Hans mening, att wi skola genom den heliga Nattwarden föras till, eller styrkas i den trosåtanka af wår Frälsare, hwarmed följer del i allt det goda, som Han förwärfwat, syndernas förlåtelse, lif och salighet, hwilka oß i detta Sakrament gifna warda i den mån, som wi kunna det emottaga.

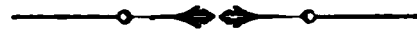
Men, för att hafwa nytta af detta Sakrament fordras att wara åtminstone så wida en Jesu lärjunge, att man gifwit sig i den Helige Andes skola till att låta Honom straffa eller öfwerbewisa sig om synderna, att man är åtminstone willig till att känna, erkänna och öfwergifwa synden samt börjat söka efter omwändelse och frälsning. Skall Nattwarden blifwa till Jesu åminnelse, måste menniskan gå dit till Hans åminnelse, eller i den affigt och mening, att hon will wända sig ifrån werldens onda wäsende och sina egna syndawägar till sin Frälsare, samt söka Honom och komma Honom ihåg.

På en sådan botfärdig syndare tänker då Herren efter den barmhertighet, hwarom Han äfwen i den heliga Nattwarden gifwer så dyrbara försäkringar. Ja, Jesus will för dig, som söker Honom med allwar, låta Nattwarden tjena dertill, att du kommer Honom närmare. Dig, som känner och ångrar synderna, will Jesus genom Nattwarden wisa på den syndernas förlåtelse, som Han beredt, att du må föras till att tro, att den är beredd just åt dig. För dig, som icke önskar något högre än att kunna rätt fatta Jesus och hålla dig till Honom, will Han låta Sin heliga Nattward blifwa ett dertill kraftigt bidragande medel.

Och för dig, som hungrar och törstar efter rättfärdighet, will Jesus, som i Nattwarden meddelar Sig åt dig, blifwa **liffens bröd,** att du skall blifwa för tid och ewighet förnöjd och mättad.

Så will Herren i Sin Nattward tänka på eder i barmhertighet, älskade barn, om I nu så tänken på edra ungdoms synder och öfwerträdelser, att I kunnen uppriktigt bekänna dem för eder Gud och Frälsare. Tänken

då ock på Guds godhet, som Han bewisat i återlösningen, och bedjen, att Herren för denna Sin godhets skull, ja, för Sin Sons försonings och rättfärdighets skull wille se till eder i nåd. Och med detta sinne förenen eder inför Herrens ansigte på denna stund i syndabekännelsen med dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXVIII.

(För Nattwardsungdom).

Herren, som milder är, warder dem allom nådelig, som ställa sitt hjerta till att söka Herren Gud, deras fäders Gud.

Med sådana ord anföres i wår Bibel något af den bön, som Hiskia, Juda konung, frambar inför Herren wid det tillfälle, då på konungens befallning Juda folk och några af Israel hade församlat sig till Jerusalem för att fira Påskahögtiden. En stor del af folket hade då icke efter alla föreskrifter i den ceremonialiska lagen i utwärtes måtto helgat sig. Men drifwen af Guds Ande uttalade den fromme konungen en bön för dessa, som blef hörd af Gud i himmelen, och som innefattade till underwisning och tröst en erinran om Herrens godhet, om försoningsnåden, om nådesordningen och om förbundet. Och med samma erinran må man på denna stund wända sig till eder, I unge själar, som i dag inför detta Herrens altare ären församlade. Akten då på det, som här säges: **Herren, som milder är** o. s. w. 2 Chrön. 30: 18, 19.

Närmare efter grundtexten hafwa dessa ord en sådan lydelse: **Herren, den gode, skall låta försoning gälla för dem, som ställt hela sitt hjerta till att söka Herren Gud, sina fäders Gud.**

1:o. **Herren är mild och har wisat detta både genom den försoning, som Han beredt för synderna,**

och genom det förbund, som Han med en hwar af oß i Döpelsen ingått.

Att Herren är mild, säges uttryckligen i wår text, hwari det, såsom nyß nämndes, egentligen heter: **Herren, den gode.**

Herrens **godhet** innefattar i allmänhet att Han unnar Sina kreatur, eller de af Honom skapade warelserna, så mycken lycksalighet, som Han ser dem kunna emottaga. Af denna godhet härflyter ock Hans barmhertighet, enligt hwilken Han har ett hjertligt medlidande med de skapade warelsernas nöd och, hwad menniskorna beträffar, gerna will hjelpa den, som will låta Honom hjelpa sig i den rätta ordningen, nämligen först och främst i det andeliga till själen och dernäst ocksä i det lekamliga, som kroppen angår.

Det war Guds barmhertighet och i allmänhet Hans godhet, som förmådde Gud att bereda den försoning för synderna, hwilken blifwit utförd af Jesus Christus Guds Son wår Frälsare, då Han i menniskonatur uppenbarades på jorden. Guds barmhertighet såg det fallna menniskoslägtets nöd och wille genom återlösningen förskaffa oß befrielse derifrån. Hade icke denna återlösning skett, så hade menniskorna för syndens skull måst förblifwa under den ewiga döden, som är syndens lön eller straff. De hade ock i sitt mörker och sin wanmakt måst wara satans trälar, utan förstånd på Guds wilja och utan kraft att göra den samt att öfwerwinna synden.

Men Gud, som för Sin barmhertighets skull icke kunde medgifwa detta wårt förderf, wille ock för Sin godhets skull hafwa oß lyckliga; och det kunde wi icke wara utan i förening med Honom, som är lifwets och salighetens källa. Nu woro wi deremot, såsom syndare, efter Guds rättfärdighet, lika owärdiga till lifwet, som skyldiga till döden, och efter Guds helighet alldeles förkastliga, att Han icke kunde upptaga oß i Sin gemenskap.

Derföre gaf Han oß Sin Son till en Frälsare från det straff, som wi förskyllat, ehuru det för wår förskoning

från detta erfordrades, att Jesus skulle utstå straffet i wårt ställe. Och Han gaf oß Sin Son, att Han skulle förskaffa genom Sin fullkomliga lydnad intill döden den rättfärdighet, som gäller inför Gud, och som gifwer rätt till det ewiga lifwet åt den menniska, som får sig genom tron denna Jesu Christi rättfärdighet tillräknad.

En sådan menniska står i förbund med Gud och är salig genom Honom, när hon får del i det löftet, som Gud gaf åt Abraham, då Han ingick förbund med honom, hwilket löfte war: **Jag skall wara din Gud och din säds Gud efter dig.**

I samma förbund warda wi genom den heliga Döpelsen upptagna; ty då inträffar det med oß, som Paulus om Döpelsen skref till de trogna: **I så många, som döpte ären till Christum, hafwen eder ikládt Christum**; och då kan det ock sägas till oß, hwad apostelen strax derpå bifogar: **Ären I nu Christi, så ären I Abrahams säd och arfwingar efter löftet.**

Christus är den egentlige wälsignade Abrahams säd, om hwilken det war sagdt, att i Honom skulle alla jordens slägten wälsignade warda. Men i Christus blifwa wi genom Döpelsen införlifwade, då wi blifwa, såsom apostelen skrifwer, liksom ikládde Honom. Då är Hans rättfärdighet wår, och wälsignelsen, som är i Honom, kommer öfwer oß. Då hafwa wi icke blott del i Hans försoning, den Han med Sitt lidande förskaffat, att intet straff wäntar oß för syndens skull, som bor, fastän icke rådande, äfwen hos den menniska, som står i sitt Döpelseförbund; utan wi hafwa då ock för wår Frälsares rättfärdighets skull arfsrätt till det ewiga lifwet; wi blifwa Guds barn och arfwingar; och föreningen med Gud, som då tager Sin boning i wåra hjertan, gör oß genast saliga. Wi börja ock genast genom den nya födelsen att lefwa, emedan Guds Ande bor i wåra hjertan.

Då kan icke synden herrska öfwer oß, när Guds Andes kraft sätter oß i stånd att emotstå och öfwerwinna den.

Då blir det hos oß en begynd helgelse i den trons segerkraft, som öfwerwinner werlden, och i den kärleken till Gud, som af Guds Ande upptändes i wåra hjertan genom elden af Hans kärlek, som först hafwer älskat oß, och på hwilkens kärlek wi då kunna tro.

Men huru god är icke Gud, som icke skonat Sin egen Son, utan utgifwit Honom för oß alla; som welat förlossa oß från en ewig död och göra oß till medarfwingar med Sin Son till härligheten; som will bo i wåra hjertan såsom i Sitt tempel och låta oß njuta redan här på jorden en försmak af ewighetens salighet. Efter en kort pröfningstid will Han ock göra oß i ewigheten utaf Sin salighets fullhet delaktiga; och då skola wi rätt förstå, hwilken Guds godhet, som innefattas deri, att Gud enligt förbundet will wara wår Gud, så att det, som i Honom finnes skall wara wårt. Sannerligen detta erfares allramest, när efter den yttersta dagen **det nya Jerusalem nederkommer af himmelen ifrån Gud**, såsom ett Guds tabernakel ibland menniskorna, der, så säges det i Skriften, **Gud skall bo med dem, och de skola wara Hans folk; och sjelfwer Gud med dem skall wara deras Gud.**

Alltså syftar det icke endast på tiden, utan på det ewiga lifwet allramest då Gud, efter innehållet af förbundet med Abraham, säger Sig skola wara en menniskas Gud. Om detta förbund erinrar Hiskia i wår text, då han säger, att den Israelit, som wände sig till Herren, skulle söka Honom såsom sina fäders, det är isynnerhet Abrahams, Isaks och Jacobs Gud. Deraf att Gud kallar Sig så, härleder wår Frälsare den sanningen, att dessa fäder icke kunna, hwarken med kropp eller själ, blifwa i döden, utan skola uppstå till ewigt lif. Men i detsamma förbundet hafwa wi genom Döpelsen blifwit intagna, såsom wi hört, huru Paulus räknar, just för Döpelsens skull, äfwen de trogna af hedningarne till Abrahams säd.

Derföre besinnen, äfwen I unge menniskor, som i dag ären samlade inför detta altare, besinnen, att I ock genom

Döpelsen blifwit Abrahams barn och hafwen rätt att ihop med de trogna af det naturliga Israel räkna Abraham, Isak och Jacob såsom edra fäder. Besinnen Guds godhet, att Han icke blott beredt eder i Christo Jesu, Sin älskade Son, försoning för edra synder, utan att Han ock will wara eder Gud och skänka eder af Sitt lifs saliga fullhet, efter innehållet af förbundet med Abraham, i hwilket förbund I ock genom den heliga Döpelsen blifwit upptagne, då I worden döpte i Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn, det will säga, till delaktighet i den Treenige Guden, att Han wille wara eder Gud och Fader.

2:o. **De, som icke ställa sina hjertan till att med allwar söka Herren, blifwa wäl af Guds mildhet för Jesu förböns skull till en tid skonade och af Herrens trofasthet återkallade till förbundet, men de hafwa icke del i Jesu försoning till förlåtelse, och Gud är icke mera deras Gud efter förbundet.**

Konung Hiskia talar i inträdesorden om dem, som ställt hela sitt hjerta till att söka Herren, och utmärker dermed det allwar, hwarmed Herren skall sökas. Men få äro de, som ställa hela sitt hjerta till att söka Herren. De fleste äro så sinnade, att de endast någon gång lemna sin uppmärksamhet åt det, som angår Herren, den frälsning och salighet, Han tillbjuder, och den wäg, som Han anwisar oß för att finna Honom. Huru håglösa menniskorna i allmänhet äro i anseende till detta, det kan finnas af den försumlighet, som de wisa i umgåendet med Guds ord. När Guds ord icke flitigt brukas med bön och waksamhet, så är det ett tecken dertill, att menniskan icke söker Herren, ty sökandet efter Honom skulle just bestå i detta. Men finnas icke de, som sällan gå i Guds hus och alldeles icke äro måna om att begagna hwarje tillfälle till att få höra Guds ord der det rätt, eller i både renhet och öfwertygande klarhet eller kraft, förkunnas? Finnas icke många, som endast sällan läsa Guds ord och alldeles icke äro angelägna om att få och att nyttja tillfällen att läsa ordet, utan förspilla

de tillfällen, som de kunde hafwa, då de anwända största delen af Söndagar och helgedagar på onyttigt prat och annat, som drager både tiden och hågen ifrån Guds ord, samt under de andra dagarne inweckla sig så i werldens bestyr och förströelser, att de aldrig tycka sig hafwa ledighet till, såsom de ock icke hafwa åstundan, att betrakta Ordet?

Huru få äro icke de, som uppsända trägna suckar till Gud om att få känna sig sjelfwa i sin syndanöd och att lära rätt känna sin Frälsare i tron! Huru få äro de, som bewisa waksamhet, eller akta sig med flit icke blott för de groft ogudaktiga menniskornas samqwäm utan ock för att inweckla sig med werldsligt sinnade menniskor mer, än kallelsen och den allmänneliga kärleken fordra; och som sky icke blott för sådant, som är uppenbar synd, utan ock för det, som leder in i syndens och fåfänglighetens hwirfwel!

Sannerligen äfwen bland dem, som flitigare än andra bruka Guds ord, äro många, hwilka icke ställt hela sitt hjerta till att söka Herren, utan som söka på en gång himmelens skatter och den orättfärdiga winsten, på en gång saligheten i Gud och syndanöjet, på en gång barnaskapets ära och upphöjelse i werlden. Detta är då en hjertats dubbelhet, en falskhet i menniskans ande, när menniskan icke will öfwergifwa synden, och likwäl hafwa del i Herren. — Detta gör, att menniskan icke finner Herren eller får på sig erfara saligheten af det löftets fullbordan: **Om I Mig af allt hjerta söken, skall Jag låta Mig finnas af eder.**

Dessa, som då antingen **icke** söka Herren, eller icke af **allt** hjerta söka Honom, då de icke wilja lemna sig helt åt Guds Ande, blifwa af Guds mildhet för Jesu förböns skull till en tid skonade och af Herrens trofasthet återkallade till förbundet.

Till Guds mildhet eller godhet hörer ock det, att Han i långmodighet dröjer med straffet för den obotfärdiga menniskan, under det han låter henne få erfara många timliga wälgerningar och äfwen genom Sin Ande kallar henne till det himmelska goda. Jesus beder för syndare, såsom Han

lärer oß i liknelsen om det ofruktsamma trädet, som fick stå i wingården på Wingårdsmannens förbön, medan Han skulle grafwa och göda omkring det. Så arbetar Jesus såsom en god Wingårdsman genom nådetillfällen, som beskyras, och nådebesök af Guds Ande på sådana menniskor, hwilka äro såsom ofruktsamma träd. Herrens trofasthet återkallar dem till förbundet, att de måtte wända sig till att söka Honom, som en gång i Döpelsen blifwit deras Gud.

Si, detta hafwen också I, unge menniskor, af eder Guds och Frälsares godhet och trofasthet fått förfara. Sannolikt hafwa de fleste bland eder, eller kanske alla, afwikit ifrån Gud och fallit ur Döpelseförbundet. De fleste, eller troligen alla, hafwa warit sådana menniskor, som antingen **icke** sökt Herren eller åtminstone ej på fullt allwar, eller af **allt** hjerta. Dock hafwen I uti det timliga fått åtnjuta så mycket godt af Gud, som icke blott skapat och uppehållit eder, utan ock försörjt eder med hwad till det lekamliga uppehället hörer, samt bewarat eder från skada och farlighet och allt ondt. Och hwad själens bästa widkommer, är det icke Gud, som igenom Döpelsen blifwit **eder** Gud, men ock, sedan I affallit ifrån Honom, låtit Sig wårda om edra själar? Är det icke Han, som bestyrt åt eder den underwisning i kristendomskunskap, hwilken blifwit eder gifwen, synnerligen under denna sist förflutna tiden, då I skolat beredas till eder första nattwardsgång? Är det icke Han, som genom Sin Helige Ande ofta rört edra hjertan med Ordets kraft och dermed welat förmå eder att söka Honom och det himmelska goda? Är det icke Han, som öppnat för eder det dyrbara tillfälle, som I haden sistlidne Söndag till att blifwa påminde om saligheten af edert Döpelseförbund? Är det icke Han, som i dag wid Sin heliga Nattward möter eder såsom eder trofaste Frälsare, som will hjelpa eder ur synden och deß följder till den sanna rättfärdigheten och saligheten af Gudi?

Men hafwen I icke sjelfwe begynnat att söka Herren af allt hjerta; huru kan Han då wara eder nådelig? Haf-

wen I icke börjat att wara måna om Guds ord till att bruka det med flit; hafwen I icke börjat att träget bedja Gud om nåd till en sann omwändelse; hafwen I icke börjat att öfwergifwa edra gamla synder, si, då är icke en gång begynnelse gjord af eder till att söka Herren af allt hjerta.

Men det skolen I weta, att den, som icke will med Ordets bruk och bön och syndens öfwergifwande ställa sitt hjerta till att söka Herren, finner Honom icke heller i den heliga Nattwarden och är framgent utan del i syndernas förlåtelse, som Jesus med Sin försoning beredt, och i det goda, som innefattas i löftet, att Gud will wara menniskans Gud. I den heliga Nattwarden tillbjudes likwäl syndernas förlåtelse och alla nådesförmåner, som höra till det Nya Testamentet, eller det Nya förbundet mellan Gud och menniskor, hwilket är grundadt på Jesu Christi blod.

Hören då, I obotfärdige syndare, som icke ställt edra hjertan till att söka Herren, att ingen syndaförlåtelse och ingen gemenskap med Gud warda eder här till del. Edra synder warda deremot behållna och eder skuld förökad genom en owärdig nattwardsgång. Ware det sagdt till eder warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

3:o. **När en menniska af Guds mildhet och trofasta nåd blifwit wänd till att med allwar söka Herren, så får hon erfara, huru stor Guds mildhet är, som beredt och som skänker i Jesu Christo syndernas förlåtelse och det öfriga goda, som innefattas i Nya Testamentet eller förbundet.**

Det är af Guds mildhet och trofasta nåd, att en menniska blir wänd att med allwar söka Herren. Guds godhet will, att menniskan skall blifwa delaktig af det goda, som är i Gud, och som Jesus förwärfwat. Guds nåd i Christo förorsakar att detta blir menniskan tillbjudet, medan hon hwarken frågar derefter eller är i något afseende dertill wärdig. Jesu förbön och den Helige Andes trofasthet uträtta att menniskan icke blott blifwer fördragen af Guds

tålamod, utan att hon ock blifwer af Guds Ande sökt med kraftig kallelse till Guds rike. — När menniskan blifwer så sökt, att hon erfar med lefwande intryck på sitt hjerta, till hwilken salighet Gud kallar henne, då drifwes hon deraf till att söka; och will hon då söka och framgent söka, så skall hon ock finna. När Ordet brukas flitigt med bön, och Andens werkningar med Ordet förwaras under waksamhet, då blir den sökande menniskan ännu widare sökt af Herren. Det stannar då icke wid kallelsenåden, som medför lust till Ordet, utan det går ifrån kallelse till uppwäckelse, att menniskan får se sitt olyckliga tillstånd, hwari hon befinnes såsom skiljd ifrån Guds saliga gemenskap. Denna insigt i hennes egen ställning föranleder menniskan till att med allwar söka. Då hon nämligen ser, att hennes själ är i stor fara och icke ser hjelpen genast för sig öppnad, medan hon på alla sidor inom och utom sig finner sig insnärjd i synden, så blir hon af angelägenhet om frälsning drifwen till Ordets trägna bruk med ifrig bön. Likwäl söker hon då till en början endast frälsningen, men icke Frälsaren. Ty om hon ock har en riktig och god kunskap om Honom och ropar till Honom om hjelp, så känner hon Honom ännu icke så, att hon kan wända sig till Honom af allt hjerta. — En uppwäckt menniska öfwergifwer sitt förra syndawäsende, i det att hon icke mera så, som tillförene, rusar med djerfhet fram på sin gamla wäg; men hon kommer likwäl icke genast ut från sina gamla tankar om något godt, som skulle finnas eller kunna åstadkommas hos henne sjelf. Derföre söker hon efter den egna rättfärdigheten, då hon antingen will finna något utwärtes i lefnaden eller inwärtes i hjertat, hwarwid hon skulle kunna trösta sig, eller ock sträfwar hon efter, att det måtte kunna tillwägabringas. Det är först genom de Evangeliska upplysningarne, hwilka den uppwäckta menniskan får af Guds Ande erfara, då hon fortfar med sitt sökande, som menniskans inre wändes ifrån henne sjelf att antingen wilja ega eller wilja uträtta någon förändring i sitt hjerta, innan hon skulle komma utblottad till Jesus.

Menniskans hjerta wändes då till Honom med hugswalelse af Hans försoning, med fägnad öfwer den rättfärdighet, som Han förskaffat åt owärdiga syndare. Dock, lika litet som menniskan får bygga på sina egna gerningar, dem hon i sin uppwäckelsesoro företager för att bryta syndabanden, lika litet som hon får trösta på sin syndasorg eller fara efter den såsom en rättfärdighet, likaså litet får hon hålla sig wid den wederqwickande hugswalelsen af Jesu försoning och den upplysande glädjen öfwer Hans rättfärdighet, hwilka känslor i de evangeliska upplysningarna wederfaras henne. Derföre tager Guds Ande bort detta kännbara och bringar menniskan till att i andens fattigdom se sig naken och förkastlig, saknande både rättfärdighet och erfarenhet och kraft. — Och då blir hela hjertat wändt i den nya födelsen till Jesus ifrån både orättfärdigheten och den egna rättfärdighetens olika slag. Då får menniskan förmåga till att med allwarligt begär och en innerlig tillförsigt kunna hålla sig wid Guds löften om barmhertighet för Jesu Christi skull; men winner då ock hwad hon hoppas, ty Jesu försoning, som hon med tron omfattar, tillräknas henne då till förlåtelse, och hon iklädes Jesu Christi rättfärdighet, samt blir i denna skrud täckelig inför Gud, såsom Hans kära barn och arfwinge. Då begåfwas hon ock med den Helige Ande, som wänder hennes hjerta till Herrens wilja. I förbund med Gud genom Christus, har då menniskan ställt sitt hjerta till att söka Honom ännu widare i all nöd, i all willrådighet, emot alla synder, alla lidanden och frestelser. Gud fortfar då att wara henne nådelig, när hon framgent söker sin Frälsare af hjertat för att fatta honom allt bättre och warda Honom alltmera lik. I rättfärdiggörelsen genom tron har den benådade menniskan redan blifwit upptagen i delaktighet af det Nya Testamentets goda, hwilket dock i olika mått åtnjutes och först i ewigheten skall skänka menniskan den fulla och oupphörliga fröjden af Guds kännbara närwarelse, hwari Han efter förbundets innehåll wisar sig, såsom menniskans salighets Gud.

4:o. **I den heliga Nattwarden tillbjuder Herren försoningsnåden och det goda, som hörer till det Nya Testamentet; och till delaktighet deri will Herren genom den heliga Nattwarden förhjelpa dem, som börjat att med allwar söka Honom.**

I den heliga Nattwarden uppenbarar Herren Sin mildhet. Ty här erinras wi om Guds stora kärlek, som föranledde Honom att utgifwa Sin Son för menniskorna. Sjelfwa instiftelseorden till den heliga Nattwarden innehålla wittnesbördet derom, att Jesus utgifwit Sin lekamen och låtit utgjuta Sitt blod för menniskorna till syndernas förlåtelse och förwärfwande af ewigt lif. Derigenom påminnas wi wäl om Guds stränga rättfärdighet, som icke kunde tillfredsställas annorlunda, än att Guds enfödde Son led straffet för wåra synder, eller döden i Sin lekamen, **då Han wardt en förbannelse för oß,** och att Han i denna Sin lekamen bewisade lydnaden intill korsets död.

Men wi påminnas derwid ock om Guds stora barmhertighet, som icke wille, att wi skulle ewinnerligen förderfwas, utan wille, att wi skulle warda ewigt saliga. — Wi höra ock i dessa instiftelseord, att Gud icke blott genom Jesu blods utgjutande beredt oß förlåtelse, eller förskoning från straffet, utan att Han ock will stå i förbund med oß, emedan Jesus säger, att det Nya testamentet eller förbundet med Gud är i Hans blod, eller derigenom stiftadt.

Men i sjelfwa Nattwardens handling, då Jesus bjuder oß att äta Sin lekamen och dricka Sitt blod, wisar Han Sitt sinne, att Han will, att wi skola emottaga det, som Han för oß utgifwit. Och wi kunna endast då emottaga det till full nytta, när det, som Jesus förwärfwat oß med Sin lekamens utgifwande och Sitt blods utgjutande, blifwer wårt. Derföre kunna wi förstå, att denna är wår Frälsares mening i Hans Nattward.

Besinnen då Guds stora mildhet, att Han tillbjuder eder så mycket godt, som är eder oundgängligt, I unge själar; ty utan syndernas förlåtelse stadnen I i det ewiga

förderfwet, emedan I alle hafwen synd, och **syndens lön är döden.** — Men märken ock, att Jesus will i och genom sjelfwa Sakramentet gifwa eder kraft att emottaga det tillbud, som Han der gör eder. Ty Han, som stiftat Nattwarden till Sin åminnelse, will ock låta densamma dertill tjena för alla dem, hwilka efterkomma Hans anwisning att göra det till Hans åminnelse. Och hwad kan det då wara för en åminnelse af Jesus, hwartill Han just genom Nattwarden will gifwa kraft? Jo, den rätta åtankan af Honom i tron, med hwilken tro följer delaktighet i det goda, som Han i Nattwarden tillbjuder.

Derföre kommer det derpå an, om I, unge nattwardsgäster, gån till Herrens bord i dag till eder Frälsares åminnelse. Och detta åter går ut på detsamma, som i texten oß föreställes, nämligen att ställa sitt **hjerta** till att söka Herren. Det är då icke nog dermed, att I ställen edra åtbörder i dag, såsom om I willen söka Herren. Sannerligen många gå till Nattwarden såsom skrymtare, då de dermed, att de gå till Nattwarden, låtsa, som om de sökte sin Frälsare, utan att deras **hjertan** äro wända dertill.

Men måtte ibland eder, unge själar, wara åtminstone några, som ställt sitt hjerta till att söka Herren, ty hjertat är det som Han begärer, såsom det heter i Ordet: **Min Son, gif Mig ditt hjerta!** Har någon ibland eder wändt sig med allwar till Guds ord i den affigten att söka Herren med fortfarande flit och sann uppriktighet; så har en sådan ock fått af Guds Ande syn på sitt hjertas afwoghet emot Herren och deß benägenhet att glömma honom och utwälja werlden och synden i Hans ställe. Men må en sådan kännedom af det egna hjertats ondska icke drifwa en sådan uppwäckt ung menniska ifrån Herren, utan till Honom. Eller säg, hwart skulle du fly, min wän, du som känner, att din synd är stor, och ditt hjerta förderfwadt, hwart skulle du fly, om icke till din Frälsare, som burit dina synder och kan rena ditt hjerta i Sitt blod och helga det genom Sin helige Ande? —

Måtte du då söka din Frälsare i dag med det fulla allwaret, att du framför allt annat i werlden önskar att finna Honom och framgent hafwa Honom i åminnelse! Han skall då bewisa Sin nåd på dig, att den heliga Nattwarden skall tjena till Hans åminnelse, åtminstone så wida, att du efter din nattwardsgång skall kunna bibehålla samma angelägenhet om att söka Herren din Frälsare, som du medfört till Hans bord.

Men rätt saligt wore det för dig, om Guds Andes nådeswerk så framskridit i din själ, att du genom kraften af Jesu Nattward kunde hålla dig till Honom i tron och så warda i full mening delaktig af det goda, som Jesus tillbjuder i Sin Nattward. Jesus will icke förwägra denna wälsignelse, som Han förwärfwat, utan skänka den åt hwarje botfärdig syndare, som med en anda utan falskhet nalkas Hans nådathron i syndabekännelsen, instämmande inför Herren i dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXIX.

(För Nattwardsungdom.)

Herrans mildhet är det, att ännu icke är ute med oß; Hans barmhertighet haswer ännu icke ända, utan hon är hwar morgon ny, och Din trohet är stor.

Sedan Gud länge uppskjutit med straffet öfwer Sitt olydiga folk, Judarne; sedan Han den ena gången efter den andra genom Sina Profeter kallat dem till bättring, men ondskan likwäl fortfor, tilltog och befästades; så måste Guds rättfärdighet ändtligen låta hemsökelsen drabba de affallne och gensträfwige syndarena. Profeten Jeremias lefde just på den bedröfliga tid, då Guds hämndedomar träffade Judafolket. Han war wittne till de förskräckliga förödelser, som genom Babylonierna öfwergingo staden Jerusalem och hela landet. Med bitterlig klagan tecknas den då uppkomna jemmerliga ställningen i de sånger, som tillskrifwas nämnde Profet under namn af "Jeremie Klagowisor". Likwäl war ännu i den största nöden icke all utsigt till hjelp förswunnen för dem, som satte sitt hopp till Herrans mildhet, barmhertighet och trofasthet.

I det 3:dje kapitlet finna wi yttranden, som utmärka en man, hwilken kände Guds hjerta. Det är der, som de nämnda Guds egenskaper beprisas med nyß anförda ord: **Herrans mildhet är det** o. s. w. Jer. Klagow. 3: 22, 23.

1:o. **Herrans mildhet är orsaken dertill, att det icke längesedan är ute med obotfärdiga syndare i kristenheten.**

Obotfärdiga syndare i kristenheten äro de, som en gång genom Döpelsen warit upptagne i Guds nåd, men sedermera fallit derur och ännu icke kommit till att bekänna sin afwikelse och söka efter nåden. Sådane finnas på wår tid många. Tidigt falla ofta de döpte menniskorna ur Guds nåd, då de genom försummelse af Guds ord blifwa främmande för Gud och fatta lust för ett sådant wäsende, hwilket är det allmännaste i werlden. De fråga då icke mycket efter, om de hafwa Guds nåd. De tänka icke mycket derpå, att de måtte behaga Herren. De äro icke rädda för att göra Gud emot i ett och annat, som de weta wara Honom mißhagligt. De hafwa icke någon förlägenhet efter sin Frälsare, ty de känna icke, att de jemnt behöfwa Honom. De söka icke med flit att bruka Ordet, utan hafwa för detta en rådande och fortfarande olust. De ledas icke af Guds Ande, utan de äro menniskoträlar, som söka werldens bifall och uppoffra allt för att winna det; och de följa sina egna begärelsers drift, så widt det kan bestå med det anseende för menniskor, som de fleste ännu eftertrakta.

När det genom allt sådant wisar sig, att de äro affallne från Gud, så borde de wara angelägna att bekänna sin afwikelse och söka nåden. Men de se icke sjelfwa sitt tillstånd; de förstå icke sina själars fara. Guds ord är dem så motbjudande, att de icke wilja bruka det så mycket, som behöfwes för att de måtte kunna känna sig sjelfwa. Det kostar på för hjertats egenkärlek att hålla sig sjelf för en affällig syndare och ställa sig fram såsom den, som blyges öfwer sitt eget wäsende. Derföre slår menniskan bort sådana tankar, som Guds Ande ingifwer i hennes hjerta derom, att det icke står wäl till med henne, i stället för att hon skulle träget bedja Gud om nåd att rätt känna sig sjelf och icke blifwa för ewigt bedragen i sina inbillningar om sitt goda tillstånd.

Menniskors beröm bedrager ock många. Då de äro i werlden wäl aktade, såsom beskedliga, anständiga och dygdiga; så trösta de sig dermed, och bygga deßutom på ett

löst tal om Guds godhet, hwilket man ofta får höra ur werldsmenniskornas mun. Äfwen Jesu dyra förtjenst blir af dessa framdragen såsom ett stöd för deras hopp om salighet utan omwändelse, ehuru wäl hwar och en, som på det sätt, hwilket nyß beskrifwits, afwikit med sitt hjerta från Gud, är utan del i den salighet, som Jesus förwärfwat, så länge han ännu icke med uppriktighet erkänt sin afwikelse ifrån Herren. Ja, äfwen i Jesu Nattward, der salighet eljes tillbjudes och är rikligen till att få, är hwarje obotfärdig syndare utom all del i densamma och har icke heller någon syndernas förlåtelse till att wänta, så länge han nekar för sin afwikelse från Herren och icke will omwända sig.

Detta ware ock på denna stunden förkunnadt för dem ibland eder, unge nattwardsgäster, som ännu oaktadt all underwisning, all warning och förmaning befinnas i ett obotfärdigt tillstånd. I hafwen, I unge men hårdnackade själar, edra synder i behåll och öken dem med denna eder första owärdiga nattwardsgång. Det ware eder sagdt i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

Men besinnen dock, obotfärdige syndare, att det längesedan kunde warit ute med eder. En menniska, som icke håller sig till Gud, är den owärdigaste warelse. Gud är hennes Skapare och Herre. Gud är hennes Frälsare och Saliggörare. Gud är Den, som will helga och ledsaga henne till härligheten. Och likwäl är hon icke tacksam mot Gud för allt detta; och tackar Honom icke heller med uppriktigt hjerta för allt det goda, som Han gör med henne i anseende till detta timliga lifwet. Hon fruktar icke att synda emot Honom, som är den allra förskräckligaste, det höga Majestätet, för hwilket Seraphim skyla sina anleten. Gud har utgifwit Sin Son för henne och wille förena henne med Honom genom Sin Ande. Gud wille taga henne till Sitt barn och Jesu Christi medarfwinge. Men menniskan skickar sig så, som om detta icke wore något stort och härligt, hwilket framför allt annat borde sökas. Skulle icke

då med rätta en sådan Guds buds och Guds nåds förtrampare blifwa af Gud straffad? Guds rättfärdighet fordrar ju ock syndarens straff. Guds lag säger, att det är rättwist för Gud, att den blir förbannad, som icke håller buden. Men Evangelium, som tillbjuder menniskan att blifwa salig af nåd, ehuru hon syndat emot Guds bud och förtjenat lagens förbannelse, detta Evangelium hotar ock **den, som icke tror** på Jesus, att **han skall blifwa fördömd,** ja, betygar att **han är redan dömd, emedan han icke trodde i Guds ende Sons namn.** Men huru skall den kunna sägas tro på Jesus, som icke mycket frågar efter Guds ord, hwilket handlar om det goda, som Jesus förwärfwat, eller som icke wärderar detta goda så, att han jemnt och träget och framför allt annat traktar efter att få del i det, som Jesus förwärfwat?

Trodde du på Jesus, så trodde du, att detta, som Jesus förwärfwat, war för dig det allra wigtigaste, det allra saligaste och oumbärligaste, ty Evangelium om Jesus säger, att det så är. Då längtade du ock derefter. När du nu icke detta gör, så är du **redan dömd.** Du är under Guds wrede. — Och tänk, huru du länge sedan kunde hafwa för ewigt fallit under densamma. Tänk, huru förskräckligt det hade warit om du farit hädan såsom en oomwänd syndare. Då kunde du warit ewigt förlorad, så wißt som du blir det en gång om du fortfar i din liknöjdhet om Gud och din Frälsare intill din sista stund.

Men ack, I unge själar, som här ären församlade inför Jesu altare i dag, borden I icke instämma af hjertat i Profetens ord: **Herrans mildhet är det, att ännu icke är ute med oß?** Kanske straffet har kunnat wara eder nära; men Guds långmodighet har likwäl uppskjutit det för eder. I hafwen under eder korta lefnadstid redan förnummit, huru många af dem, som omgifwit eder, blifwit bortryckta genom döden. Men Gud har skonat eder intill denna stund. Gud har mildeligen uppehållit äfwen dem, som hittills lefwat i synden utan att söka Gud sin Frälsare

eller lefwa till Hans ära. Gud har bewarat äfwen deras lif, hwilka anwändt nådatiden ganska illa och låtit äfwen Söndagar och helgdagar nyttjas till förströelser och dårskap.

2:o. **Guds barmhertighet, som Han bewisat oß genom Christus, har ännu icke ända, utan den är hwar morgon ny.**

Gud har genom Christus bewisat oß barmhertighet. Outsäglig war Guds barmhertighet att Han utgaf Sin Ende Son till syndares frälsning och salighet. Stor är nämligen den nöd, ur hwilken Han skulle hjelpa oß; stor den salighet, hwilken Han oß beredde; och oändligen stort war medlet till wår upprättelse. **Deruti står kärleken,** skrifwer Johannes, **icke det wi hafwa älskat Gud, men det Han hafwer älskat oß och sändt Sin Son till en försoning för wåra synder. Derpå är Guds kärlek till oß uppenbar worden, att Gud hafwer sändt Sin Ende Son i werlden, att wi skola lefwa genom Honom.** Han utstod i menniskonatur wåra synders straff, då Han led döden för oß både till kropp och själ på korset. Han förwärfwade oß lifwet, då Han bewisade lydnad i wårt ställe intill korsets död. Wår död, hwilken wi förskyllat, war den ewiga döden i afsöndring från Gud och smakandet af qwalet, der hwarest **matken icke dör och elden icke släckes.** Lifwet, som för Jesu skull tillbjudes, är en delaktighet med den uppståndne, till himmelen uppfarne och der förhärligade Frälsaren.

Denna Guds barmhertighet i Christo är icke blott en gång bewisad, då nåd wardt af Guds Son i menniskonatur förwärfwad åt syndare, utan den är en fortfarande barmhertighet, som i Christi rike tillbjudes. Derföre kallas Christi rike här på jorden ett "nådens rike", emedan nåd är der att få genom Christus, hwilken icke blott för syndare dog, utan ock för deras räkning lefwer, såsom Den, hwilken med Sitt blod ingått i himmelen och der är för wår räkning i Guds åsyn, såsom Den, som beder för oß och utsänder Sin Ande att werka på wåra hjertan. Under hela lefnadstiden står

då nådens dörr öppen. Profeten betygar om **Herrans barmhertighet,** att den **är hwar morgon ny.**

Äfwen för eder, I unge nattwardsgäster, är den ännu icke ändad. Icke nog dermed, att I hittills uppwuxit i ett kristeligt land och fått underwisning om saligheten, som I kunnen få och fått nådekallelser till att söka och emottaga densamma. Äfwen denna morgon är Guds barmhertighet i Jesu Christi rike ny för eder. Ty Han har nu församlat eder här kring Jesu Christi altare, der i Hans rike på jorden det wälsignade nådemedlet räckes eder, hwilket finnes i Jesu Christi Nattward. O! att många ibland eder kände, till hwad salighet de här woro kallade och skickade sig till att emottaga densamma med botfärdiga och nådehungrande hjertan. Äfwen hädanefter skulle de få erfara att Guds barmhertighet skulle wara hwar morgon ny öfwer dem. Ja den, som går till Jesu bord i den rätta afsigten, nämligen med åstundan att fatta Christus och kunna hafwa Honom framgent i åminnelse, Han winner ock af sin nattwardsgång, hwad han dermed söker, när han just söker det, som utgör Nattwardens ändamål enligt wår Frälsares instiftelse. Och har du Jesus i åtanka, kära själ, att Han efter din nattwardsgång allt framgent är det föremål, som du söker att fatta; att du till den ändan brukar Hans ord flitigt med uppmärksamhet och bön, då blir ock din Frälsare förklarad för din själ och i Honom får du se och erfara Guds outsägliga barmhertighet. Kan du i tron hålla dig till din Frälsare, så är du ibland **dem, som Herrans förbund och wittnesbörd hålla,** och då äro **alla Herrans wägar** för dig **idel godhet och sanning.** Han förbarmar Sig för Jesu skull öfwer dig, **såsom en Fader förbarmar Sig öfwer barnen;** ty Han är för Jesu skull din Fader, om du tror på Hans Son; om du har Honom i ständig åtanka dermed, att du håller Hans ord. Jesus har sagt, att detta är ett kännetecken på den, som Honom älskar; och hos en sådan will Han med Fadren hafwa Sin boning. Stor barmhertighet får då den menniskan i förnyadt mått

erfara; och barmhertighet utan ända blir hennes lott, om hon förblifwer i sin saliga gemenskap med Gud intill ändan.

3:o. **Det är för dem, som sörja öfwer sin trolöshet, att märka, att Herrans trohet är stor.**

Botfärdige syndare sörja öfwer sin trolöshet. Menniskor, som afwikit ifrån Gud, hade skäl att sörja öfwer sin trolöshet. Ty om man ser på innehållet af förbundet med Gud, så är det ju idel salighet för menniskan, att Gud Fader will wara hennes Fader, Guds Son will wara hennes Frälsare och Saliggörare, och den Helige Ande will bo i hennes hjerta, helga, leda och saliggöra henne. Förloras nu allt detta genom din egen trolöshet, så är outsägligen mycket förloradt. Hwart skall du wäl fly, kära barn, om du icke har en Fader i himmelen, till hwilken du i alla dina omständigheter kan taga din tillflykt? Hwad har du att wänta för ewigheten, om icke någon arfwedel finnes för dig i det himmelska fadershuset? Och om du, såsom en eländig syndare, skall dömas efter din förtjenst, om icke din Frälsares försoning skaffar dig förlåtelse, och Hans rättfärdighet pryder dig inför Gud; — huru olycklig är du icke, att du måste utstå för dina synder ett ewigt, outsägligt straff och inför den helige Guden icke kan bestå i din syndanakenhet, utan måste blifwa från Honom utstött! Och om den Helige Ande icke leder dig, så ledes du helt wißt af den onde andens makt på wägen till förderfwet. Du är då, när icke Guds nådesfullhet utgjutes i din själ, uppfylld af idel syndaskyggelse.

Det är då wäl något att sörja öfwer, om du warit så trolös i förbundet med Gud, då Gud icke begärde något annat å din sida, än **tron**, att Han wille wara din Gud, din Fader, din Frälsare, din trofaste ledsagare och hjelpare. Det är att sörja öfwer, att du så litet känner ditt eget bästa, att du wikit ifrån din salighets Gud. Det är att sörja öfwer, att du gjort Honom emot, som welat dig så wäl och gjort så mycket för dig, att Han utgifwit Sin Son för dig samt upptagit dig strax, då du föddes till werlden, i

Jesu saliga gemenskap och sedan öfwerhopat dig med Sina gåfwor.

Ack, att Guds Ande hade hos några bland eder, unge männer, fått werka en rätt sorg efter Guds sinne! Det är sannt, sjelfwa Guds ord uppmanar ungdomen till glädje; men ingen rätt glädje finnes för den från Gud affallna menniskan förr, än hon gått igenom sorg öfwer sina synder och fått nåd för Jesu skull, att hon kan glädjas i hoppet om Guds barmhertighet. Få menniskor wilja gå in på en rätt sorg öfwer synden, ty de wilja icke erkänna sin trolöshet emot Gud. Men när Guds Ande med Ordet fått wisa menniskan, till hwad salighet hon war kallad, och huru hon förspillt sitt goda och ådragit sig syndastraff och sjunkit med sitt hjerta i förderfwet, så kommer hon ock att sörja öfwer sin trolöshet och wisar sig dermed såsom botfärdig.

Men äfwen de omwända menniskorna känna sina hjertans trolöshet och frukta derföre, att de åter skola afwika ifrån Gud.

Man skall icke mena, att den menniskan, som fått nåd för Jesu skull, derefter ser intet annat än godt i sitt hjerta. Innan omwändelsen fullbordades, har ju menniskan lärt känna sitt eget hjertas onda art, och hon kan sedan icke förgäta den. Om hon detta skulle göra, så blefwe hon en af de beklaganswärda, om hwilka Petrus skrifwer, att **de hafwa förgätit att de woro rengjorda af de förra synderna.** Ännu har ock den omwända menniskan, så länge hon lefwer, syndaförderfwet i sitt hjerta, ehuru detsamma icke får råda. I den dagliga förnyelsen skall hon **göra sig ren af köttets och andans besmittelse och fullborda helgelsen i Guds räddhåga.** Gud tillskickar derföre många pröfningar, i hwilka en omwänd menniska får bättre känna sig sjelf och tilltaga i ödmjukhet och andans fattigdom.

Derigenom uträttas, att menniskan icke blir wårdslös, utan hålles waken till att, såsom Paulus förmanar, **skaffa med fruktan och bäfwan sin salighet.** Hon bekymras

då ofta öfwer sig sjelf. Särdeles är hon rädd för att komma bort ifrån sin Frälsare. Ty tron på Jesus är hufwudsaken af hela kristendomen. Blir Jesus icke jemnt för menniskan oumbärlig och dyrbar, si, då kommer hon ock bort ifrån Gud, ty endast genom Jesus står menniskan i förening äfwen med Fadren och den Helige Ande. Men huru lätt är icke menniskans hjerta draget ifrån **enfaldigheten i Christo,** eller det sinne, som i allt ser efter Christus allena! Huru snart är hon icke förförd till att söka antingen det werldsliga såsom hufwudsak eller sitt goda i synden eller åtminstone söka sin egen ära, wilja med sin kristendom något gälla, spegla sig i sig sjelf och uppblåsas i sitt sinne, och så wika med sitt hjerta ifrån att hafwa Jesus till sin enda skatt och berömmelse! — Omwända menniskor, som lärt känna denna hjertats opålitlighet, frukta för att de icke skola kunna blifwa beständige, — och kunna då på wißt sätt sägas sörja öfwer sina hjertans trolöshet, äfwensom de sörja då, när deras förderf drifwit dem att fela, om de ock dermed icke fallit ur sitt nådastånd.

Men för alla dem, som sörja öfwer sin trolöshet, är det till att märka, att **Herrans trohet är stor.**

Det är denna Herrens trohet, som har wisat eder eder egen trolöshet, I, som sörjen öfwer densamma. Ack, den egenkära menniskan kan ju icke och will ju icke se detta af sig sjelf. Har nu Herren gjort, att du ser med blygsel och sorg, huru trolös du warit emot din gode Fader i himmelen, din store Frälsare, din trofaste ledsagare; så will Han ock låta den sorg efter Guds sinne, som hos dig werkats, åstadkomma bättring till salighet, den du icke skall ångra. Det skall komma med dig dertill, att du ännu grundligare, än det skett hittills, kommer att förkasta ditt eget wäsende, och att med detsamma Jesus, som af Guds Ande för dig förklaras, blir dig rätt omistelig. Will du omwända dig till Gud, så will Han, som är trofast, icke tillräkna dig din förra trolöshet, utan alldeles förlåta den för Jesu Sin Sons skull, som försonat för alla dina synder med Sitt blod.

Kommer du i dag såsom den förlorade sonen till sin fader med en uppriktig bekännelse liksom hans, som sade: **Fader, jag hafwer syndat och är icke wärd att kallas ditt barn;** så will Gud Fader, som genom Dopet åtog Sig att wara din Fader, möta dig med öppnade armar och taga dig åter till Sitt barn för Jesu skull, som i ditt ställe warit **lydig intill döden.** Guds Son, som en gång lofwat wara din Frälsare, är ännu trofast, och will bewisa det emot dig, om du söker för Hans skull förlåtelse och barnaskap hos Gud, ja, frälsning genom Honom från syndens straff och träldom. Han har ju gått efter dig såsom en god herde att hemta dig tillbaka; och Han will lägga dig såsom ett wilsefarande men återfunnet får på Sina axlar med glädje. Den Helige Ande will åter taga Sin boning i ditt hjerta om du med smärta erkänner, att du icke warit Honom lydig, och hädanefter will låta Honom leda dig och aktsamt följa Hans påminnelser, bestraffningar och råd. Så skall då allt det förra wara glömdt och allt blifwa godt igen för dig, som med botfärdighet kommer till Gud i dag.

Och är här någon, som redan wändt åter, men fruktar för att icke kunna blifwa beständig, må ock en sådan höra, att **Herrans trohet är stor.** Märkeligt sammanbindes det i texten dermed, att Hans barmhertighet är hwar morgon ny. Aldrig skulle någon kunna få erfara Herrens trohet till bewarande, om icke Guds barmhertighet wore hwar morgon ny. Hwar morgon behöfwer den omwända menniskan fly till denna barmhertighet och sluta sig in i densamma, såsom den i Christo Jesu är tillgänglig för syndare. Ty syndare förblifwa likwäl äfwen de omwända menniskorna och måste derföre dageligen lefwa af Guds barmhertighet. När de skulle wilja anse sig för något annat än sådana, som städse behöfwa barmhertighet, då skulle de just wara förlorade. Men nu har Herren för sin barmhertighets skull tålamod med dem i deras swaghet, när de icke öfwergå till werklig falskhet. Med stor nedlåtenhet tillrättawisar dem Guds Ande samt tröstar, upprättar, leder och styrker dem. Med stor tro-

het håller Jesus Sin förtjenst öppen för dem. Och den himmelske Fadren styrer för dem så, att de icke frestas öfwer förmågan, och att allt måste tjena dem till det bästa. Så blifwa de genom Herrens trohet beständige intill ändan och **få trones ändalykt,** som är deras **själars salighet.**

4:o. **I den heliga Nattwarden uppenbarar Herren Sin mildhet, barmhertighet och trohet.**

Herrans mildhet är det, att det ännu icke är ute med oß; så bekänna botfärdiga syndare; och si, denna mildhet framlyser i den heliga Nattwarden. Här hörer du först orsaken, hwarföre det icke är ute med dig. Det är **Guds stora kärlek,** hwarmed Han **älskade werlden så, att Han utgaf Sin Ende Son,** det är denna kärlek, som är orsaken dertill, att Han **icke will, att någon skall förgås, utan att hwar och en wänder sig till bättring.** Här framställes **Guds barmhertighet** i Christo Jesu, och denna barmhertighet hafwer ingen ända, så länge ännu nådens bord finnes på jorden. Så länge står wår Frälsare med Sin utsträckta famn att taga emot syndare och gifwa dem en tillflykt hos Sig, eftersom Han utgifwit Sig Sjelf för dem i döden. Han tillbjuder delaktighet af Sin förtjenst, då Han bjuder att äta Sin lekamen och dricka Sitt blod i den heliga Nattwarden. Han will genom det Sakramenterliga ätandet och drickandet, som här eger rum både för dem, som gå wärdigt, och dem, som gå owärdigt till den heliga Nattwarden, gifwa kraft till det andeliga ätandet och drickandet i tron. Sådant är Hans sinne, att Han will gifwa oß Sin lekamen att äta och Sitt blod till att dricka, eller till ett andeligt åtnjutande för wåra själar.

Har Guds Ande då fått werka hos dig en grundelig kännedom af dig sjelf, att du ser dig wara för din trolöshet och ditt hjertas förderf förkastelig inför Herren; ser du dig derföre om efter din Frälsare för att få förlåtelse och åter blifwa förenad med Gud, såsom du en gång blef det genom din Döpelse; då skall du, unge nattwardsgäst, få erfara här wid Herrens bord i dag, att den Helige Andes

trohet är stor, då Han will föra dig här just fram till Jesus, din store Frälsare, som **kan** och som **will** frälsa dig från dina synder, samt göra dig rättfärdig och salig.

Stor är **Guds trohet,** att Guds Sons död för wåra synder här blir för oß beprisad i Hans Nattward; att oß här tillbjudes att blifwa delaktiga af wår Frälsare, som är för oß utgifwen. Gud will icke, att detta skall wara för dig förgäfwes skedt. Derföre bjuder Han dig i Sin Nattward att emottaga Frälsaren. Kära själ! Will du då hafwa Honom? Ser du, att du behöfwer Honom? Har du åstundan att fatta Honom, så kom och tag hwad dig tillbjudes. Känn Herrens sinne, och twifla icke på Hans hjertelag! Skjut icke ifrån dig det, som här kommer dig så nära!

Herren Jesus hjelpe sjelf genom Sin Ande så många som möjligt bland eder, unge nattwardsgäster, till sin saliga delaktighet i dag! — Han böje ock edra hjertan till en sannskyldig uppriktighet då I nu inför Hans ansigte skolen frambära eder syndabekännelse i dessa eller dylika ord: **Jag fattig, syndig menniska** o. s. w.

Skriftetal.

XXX.

(Utkast.)

Hwad skulle man dock mer göra Minom wingård, det Jag honom icke gjort hafwer? Hwi hafwer han burit wilddrufwor, då Jag wänte efter, att han skulle burit drufwor?

En sådan klagan med deß grund framställer Herren Gud genom Sin tjenare profeten Esaias öfwer den Israelitiska församlingen, hwilken i Gamla Testamentets tid war föremålet för Guds synnerliga omwårdnad och kärlek. Och samma klagan har Herren skäl att ännu föra öfwer Sin församling i kristenheten. **Hwad skulle man dock mer göra** o. s. w. Es. 5: 4.

1:o. **Herrens församling liknas wid en wingård i anseende till de ädla frukter, som der borde kunna wäntas, till följe af den trogna omwårdnad, som Herren haft och har om Sin församling.**

Allraförst omtalar Herren i texten den trogna omwårdnad, som Han haft och har om Sin församling, då Han säger: **Hwad skulle man dock mer göra Minom wingård, det Jag honom icke gjort hafwer?**

Betrakta wi, hwad Herren gjort för Sin församling, så förekommer derwid i främsta rummet till att besinna, huru Herren genom återlösningen grundlagt Sin församling. Derom talade Paulus wid det tillfälle, som nämnes i Ap.G. 20 kap., till de församlingsföreståndare, eller, såsom de då kallades, **Biskopar,** hwilka han kallat till sig

från Efesus, då Han sade, att **den Helige Ande satt** dem **till att regera Guds församling, hwilken Han hafwer förwärfwat med Sitt blod.** När Gud Sjelf blifwit menniska, då Guds Son lät Sig födas af en qwinna, och när Han såsom menniska låtit utgjuta Sitt eget blod, då Han lät Sig hudflängas, korsfästas och dödas, ja, alldeles blef både till kropp och själ **en förbannelse för oß;** då förwärfwade Han Sin församling; ty Hans lidande lade grund dertill, att i Evangelium skall tillbjudas syndernas förlåtelse, som Han med Sitt lidande förwärfwat, och som i församlingen skall predikas; då uträttade ock wår Frälsare, sann Gud och sann menniska, genom Sin fullkomliga lydnad intill döden både det, att rättfärdighet och ewigt lif äro att få och i Evangelium tillbjudas, och tillika att Jesus skall föra den nådesregering öfwer Sitt rike på jorden, uti hwilket Han låter förkunna Ordet och utdela Sakramenten för att kungöra och meddela menniskorna det, som Han dem förwärfwat. Men detta Jesu rike på jorden är icke annat, än Hans församling.

I denna Sin församling handlar Jesus mot menniskorna såsom en god Herde mot Sina får, hwilka alla tillhöra Honom, såsom köpta med Hans blod, men hwilka till stor del äro wilsefarande får, som måste uppsökas och tillrättaföras. Ja, Jesus har icke endast såsom den gode Herden låtit Sitt lif för fåren; utan Han är ock den Herde, som **går efter det, som borta är; tilldeß Han finner det,** och för öfrigt skickar Sig emot menniskor af alla slag enligt beskrifningen genom Hesekiel, der Herren säger: **Jag skall uppsöka det borttappade, och igenhemta det förwildta, och förbinda det sargade, och stärka det swaga.**

Men, för att bibehålla liknelsen om wingården, så handlar Herren med de ofruktsamma träden i Sin församling enligt den gode Wingårdsmannens förbön: **Låt det stå ännu i detta året så länge Jag grafwer omkring det och göder det, om det så måtte bära frukt.**

Sannerligen ädla frukter borde kunna wäntas hos

menniskorna såsom en följd af Herrens outsägligen kärleksrika och trofasta omwårdnad. Att detta borde kunna wäntas, uttryckes genom Herrens ord i slutet af ingångsspråket, der Han om Sin wingård så yttrar Sig: **Jag wänte efter, att han skulle burit drufwor.** Windrufwan tjenar såsom en bild af det sannskyldiga kristliga wäsendet, hwars stämpel är kärleken, i hwilken en menniska, som är genom tron förenad med Gud, också liknar **Gud,** som Sjelf **är kärleken.** Genom tron är Guds kärlek, som Han bewisat i Christo Jesu, liksom utgjuten i den omwända menniskans hjerta, såsom apostelen Paulus skrifwer. Hon smakar den wäl icke alltid till sin fröjd, men hon åtnjuter den likwäl, äfwen då hon icke har mera wißhet, än att hon uppehålles af Guds löften i hoppet derom, att barmhertighet skall henne wederfaras, och af Guds stora kärlek bewekes då en sådan menniska att wandra i kärleken. Hon lärer af Jesus att blifwa mild och ödmjuk af hjertat emedan hon erfar Hans mildhet mot sig och Hans nedlåtande till henne i all hennes owärdighet. Efter Jesu kärlek sträcker sig till alla Hans återlösta, då Han för alla utstått döden och åt alla bereder nådatid och derunder delaktighet af många wälgerningar, så utesluter ock en sann kristen ingen menniska från sin kärlek; minst sina owänner, emedan Gud i Christo ock älskade oß alla, då wi woro Hans owänner, alldenstund **Christus dött för oß, då wi ännu woro syndare.**

Men särskildt älskar den omwända menniskan dem, som hafwa samma sinne i hufwudsaken, som hon sjelf, till att söka Herren af allt hjerta. Hon har **en** sak med dem, med hwilka hon ock är på ett osynligt sätt förenad till att utgöra **en lekamen i Christo,** derföre kan hon synnerligen känna deras nöd såsom sin egen och, när Guds Ande wisar tillfälle dertill, hugswala dem med den hugswalelse, hwarmed hon sjelf är hugswalad af Gud, men eljes hjelpa i hwad hon förmår, och åtminstone med förböner lägga deras sak fram för Gud; såsom hon ock beder för de oomwända menniskorna och för sina owänner. Således är en menniska,

som känner Gud, ett wittne om Guds kärlek, ja, hon är det med hela sin wandel, som i allmänhet går ut på att söka Herren framförallt och att wandra efter Hans bud af kärlek till **Honom, som först hafwer älskat oß.** Så bewisa sig de ädla frukterna såsom windrufwor genom förening med winträdet Christus, om hwilken förening Herren Jesus talar i Joh. 15 kap. och säger der ibland annat: **Den, som blifwer i Mig, och Jag i honom, han skall bära mycken frukt.** Detta hade Herren skäl att wänta af mängden utaf Sina återlösta, ty Han har icke blott köpt dem alla med Sitt blod, utan Han har ock många gånger tillbjudit Sin nåd och kärlek åt oß alla och en gång gjort oß alla i den heliga Döpelsen deraf delaktiga, fastän de fleste icke efterkommit Hans förmaning i nyß nämnda kapitel, der Han säger: **Blifwer i Min kärlek!** Ack nej, de hafwa wändt sig ifrån Honom att söka sin hugnad i werldens fåfänga och i mångahanda syndawäsende.

Derföre må man ock anmärka:

2:o. **Hos de fleste, som i Herrens wingård, eller församlingen, njuta Hans omwårdnad, finner Herren en sådan beskaffenhet, att Han har skäl att likna dem wid wilddrufwor, ehuru de icke erkänna detta sjelfwa.**

Äfwen på Esaiæ tid och derefter, d. w. s. på de tider, som Profeten närmast åsyftade, funnos wisserligen i den Israelitiska församlingen rätta Herrens trogne, såsom Profeterna sjelfwa woro sådana, så att Herren äfwen fann werkliga drufwor i Sin wingård. Likwäl klagar Han i texten deröfwer, att wingården bar wilddrufwor, då Han wäntat, att han skulle burit drufwor; ty mängden af folket wisade sig wara af den art, som motswarade bilden af **wilddrufwor.** Dermed menas i egentlig mening, enligt de lärdas beskrifning, sådana drufwor, som i följd af wäxtens eller jordmånens beskaffenhet icke mognat utan blifwit små och sura, eller ock frukter af det wilda winträdet. I alla fall woro dessa frukter osmakliga och saknade de rätta drufwornas milda

sötma; men då de kallas wilddrufwor, tyder detta namn på någon likhet till utseendet med de äkta drufworna.

Så finnes der ock hos dem, som höra till den kristna församlingen, men icke äro rätta kristna, merendels något, som påminner om kristendomen, t. ex. yttre gudaktighets-öfningar, eller skenfagra dygder, eller ett andeligt wäsende, som dock icke är af rätta arten; utan innefattar skrymteri och egenrättfärdighet. Derwid är den bittra arten, som kommer af det rådande köttsliga sinnet, uppenbar ofta för menniskor, men alltid för den allseende Guden, **som ransakar hjertan och pröfwar njurarna.**

Det är ett inför menniskor uppenbart ondt wäsende hos alla dem, hwilka wäl gå stundom eller ofta i kyrkan och till den heliga Nattwarden, men deß emellan föra ett liderligt eller trätosamt lefwerne. Mången kan med iakttagande af en wiß utwärtes gudaktighet wara hård och omild emot sin nästa eller uppstudsig, stursk och olydig emot dem, som Gud satt öfwer honom, och befallt honom att wörda och lyda. Andra åter utöfwa laster, som i längden icke blifwa fördolda för menniskor, fastän de då och då skicka sig såsom kristna åtminstone i kyrkan. Somliga tjena uppenbarligen Mammon, då den jordiska winsten ligger dem mest om hjertat och de, för att winna och behålla rätt mycket af jordiska egodelar kunna begå hwarjehanda orättfärdighet eller åtminstone wisa kärlekslöshet emot sin nästa. Andra äro lögnaktiga och släppa sina tungor lösa till att döma och förtala sina medmenniskor.

Man behöfwer icke mycket förstå i det, som angår dygd och kristendom, för att finna wilddrufwans art hos mängden af dem, som bära det kristna namnet. Äfwen den blinda werlden, som består af dem, hwilka såsom naturliga menniskor intet förnimma af det som Guds Ande tillhörer, kan warseblifwa det köttsliga wäsendet hos många uppenbart ogudaktiga syndare, som dock i sitt gamla sinne gå till Skrift och Nattward och sålunda på wißt sätt behålla ett sken af kristendom.

Deremot prisar werlden ofta dem för att wara sanna kristna, hwilka enligt werldens sätt beflita sig om rättskaffenhet och dygd, då de undfly det, som är oanständigt för menniskor, och göra sådant, som werlden räknar för att wara goda gerningar. Dessa ärbara werldsmenniskors wäsende saknar likwäl sjelfwa saften, som hörer till de rätta drufworna, nämligen den kristliga kärleken, som flyter af den sanna och lefwande tron på Jesus Christus. De äro derför inför Gud och äfwen inför deras ögon, hwilka blifwit andeligen seende, att räkna såsom wilddrufwor; ty deras goda gerningar härleda sig från falska afsigter, då de frambringas af werldskärlek, egenkärlek eller egenrättfärdighet. När deras hjertan äro fästade wid werlden och de hufwudsakligen söka efter att i werlden något gälla inför menniskor, så äro de werldsträlar. Eller, om de äro uppblåsta i sina egna tankar om sig sjelfwa och med sina gerningar mena sig skola något gälla inför Gud, så hafwa de icke trons och ödmjukhetens ande, som drifwer de rätta kristna och gör dem till sannskyldiga drufwor i Herrens wingård.

Äfwen ett andeligt sken kan finnas hos somliga, hwilka dock Herren känner icke wara i sanning andeliga, emedan de wäl sälla sig till dem, som oftare besöka kyrkan och mer än mängden weta att åtminstone tala om det, som hörer till Guds ord eller det yttre af kristendomen samt skicka sig så, som de gjorde kristendomen till sin hufwudsak, men derwid icke för egen del på fullt allwar företaga någon sann omwändelse eller låta Guds Ande få makt med sina egna hjertan till att grundeligen wisa dem deras eget skrymtaktiga wäsende och göra dem uppriktige i sina synders erkänsla och bekännelse, hwarförutan der icke blir den sanna tron, som har med sig den rätta kärleken i hjertat till Gud och menniskor.

Emellertid låta de fleste icke Guds Ande öfwertyga sig derom, att det rätta kristliga wäsendet, hwilket består i tro och kärlek, hos dem saknas; utan stanna wid det sken af dygd eller kristendom, som för dem sjelfwa eller

för andra lika fåwitska som de, synes innefatta någon likhet med det, som de föreställa sig enligt sitt köttsliga sinne skola wara kristendom.

Guds Ande söker wäl ofta öfwertyga dem om motsatsen och wisa dem, att deras wäsende icke stämmer öfwerens med Guds ords beskrifningar på de menniskor, som äro rättsligen omwände till Gud. Men, då de antingen sällan och blott flyktigt akta på Ordet eller ock icke wilja följa Ordets anwisningar till syndens öfwergifwande, eller taga de framställningar af Ordet, hwilka innefatta något för dem förödmjukande, i allwarligt betänkande med trägen bön till Gud om den Helige Andes upplysning; så blifwa de utan en rätt kännedom af sig sjelfwa och uppehålla sig med fåfängt hopp, att Herren skall erkänna deras kristendom, till deß Han en gång lägger dem såsom wilddrufwor i Sin wredes preß, hwilken på wår tid också genom Herrens straffdomar i det yttre tillredes åt de ogudaktiga, men säkert kommer att i ewigheten emottaga alla dem, som intill ändan förblifwa i obotfärdighet. Dessa hafwa icke heller wid sin nattwardsgång någon del i syndernas förlåtelse, utan behålla äfwen här och föröka genom sin skrymtan inför Herren sin syndaskuld * * *

3:o. **De, som botfärdigt erkänna sin onda art, må besinna, hwad Herren gjort för syndare, och äfwen i Nattwarden, som derom synnerligen wittnar, söka del i sin Frälsare, att ock genom delaktigheten af och föreningen med Honom må hos dem åstadkommas ett rätt kristligt wäsende i tro och kärlek.**

1) De, som botfärdigt erkänna sin onda art, äro sådana, som antingen stå uti den första stora bättringen eller ock i den dageliga bättringen, hwilken hörer till förnyelsen — —

2) Båda kallas att akta på Evangelium, hwilket ock för de senare utgör det dageliga föremålet för deras hjertans åstundan och grunden för deras hopp — —

3) Detta Evangelium är korteligen innefattadt i Jesu

Nattward, hwartill Han inbjuder botfärdiga syndare och wisar, att Han der will göra dem af Sig delaktige. — —

4) När Nattwarden kommer att hos botfärdiga menniskor bidraga till en lefwande och fortfarande åtanka af Jesus, hwartill den just är inrättad, uppkommer ock deraf ett rätt kristeligt wäsende. — —

5) Så blir det icke fåfängt, hwad Herren gjort för Sin wingård, hwilket ock nu wid slutet af detta kyrkoår färskildt bör af oß betänkas. — —

Skriftetal.

XXXI.

(Utkast).

Oss är födt ett Barn, en Son är oss gifwen, hwilkens herradöme är uppå Hans axlar; och Han heter Underlig, Råd, Gud hjelte, ewig Fader, Fridförste.

Då Guds Ande genom Profeten Esaias i det 9:de kap. af hans profetia omtalar, huru Jesu Christi rike särdeles på Nya Testamentets senare tid skall på jorden wisa sig, så bifogar han ett allmänt wittnesbörd om grundläggningen och beskaffenheten af detta rike, då Profeten i menniskornas namn sålunda yttrar sig: **Oss är födt ett barn** o. s. w. Es. 9: 6.

1:o. **Jesu Christi rike är grundadt genom Guds Sons menniskoblifwande, och hurudant det är följer af Konungens Jesu egen beskaffenhet, ty Han bär Sitt herradöme på Sina axlar.**

Jesu Christi rike grundar sig på Guds Sons menniskoblifwande, hwarom Profeten yttrar: **Ett Barn är oss födt, en Son är oss gifwen.**

Jesu Christi rike innefattar icke blott inrättningarne, som Jesus föranstaltat och upprätthåller till att göra menniskorna delaktiga af hwad Han förwärfwat, utan ock förmånerna, som komma dem till godo, hwilka rätt begagna sig af de gjorda inrättningarne, ja ock sjelfwa regeringen, som Konungen Jesus förer, och hwad derigenom wederfares hwarje enskild menniska och hela afdelningar af menniskoslägtet. Att hos Profeten Esaias i inträdesspråket synnerligen afses, huru Jesus regerar, det följer af samman-

hanget både i det, som föregår och efterföljer. I sjelfwa ingångsspråket omtalas ock **herradömet**, såsom warande **på Hans axlar.** Märkom alltså synnerligen på detta. Till den ändan är då, såsom förut säges; ett Barn oß födt och en Son oß gifwen, att Han skulle hafwa herradömet på Sina axlar och derunder wisa Sig såsom Underlig, Råd, Gud hjelte, ewig Fader, Fridförste.

Det war ej blott af Esaias på det anförda stället och flerestädes utan ock eljes i Gamla Testamentet förutsagdt, att Christus skulle wara Konung och såsom sådan regera. Men hela Jesu regering skulle just gå derpå ut att tillföra menniskorna frälsning och salighet. Till den ändan måste Guds Son blifwa menniska, bära wår skuld och utstå wårt straff, att wi skulle blifwa från all skuld och allt straff frisagde. Till den ändan måste Guds Son såsom menniska i wårt ställe bewisa en fullkomlig lydnad mot Sin Fader, att wi skulle för Hans skull upptagas till Guds barn och det ewiga lifwets arfwingar. Sedan Jesus utfört detta och beseglat det genom Sin uppståndelse, så kunde Han låta **det** på ett fullare sätt komma menniskorna till godo, hwilket redan under Gamla Testamentets tid blifwit på ett dunkelt och inskränkt sätt meddeladt. Derföre sattes först efter Jesu Christi uppståndelse inrättningarne i Jesu rike i full gång genom Ordets både muntliga förkunnande och fullständiga skriftliga upptecknande, samt genom Sakramenterna och predikoämbetet. Och först efter Jesu himmelsfärd inträdde Hans rike i den kraft, hwari Han mer än förr uppenbarades såsom **Underlig, Råd, Gud hjelte, ewig Fader, Fridförste.**

Dessa namn angifwa Konungens Jesu egen beskaffenhet, och af denna följer ock Hans rikes beskaffenhet. Till stor del kommer ock i en jordisk konungs rike det att bero på konungen sjelf, huru det i hans rike tillgår. Men aldrig har i något jordiskt rike konungens beskaffenhet haft en sådan oafbruten och bestämmande inflytelse på allt hwad till hans rike hörer. Orsaken är den, att det aldrig kan om någon

jordisk konung sägas i den grad, som om Konungen Jesus, att herradömet är uppå hans axlar. Denna bild, som förekommer i wår text, utmärker, att Konungen Jesus Sjelf bär hela Sitt rike, Sjelf werkar uti allt hwad i Hans rike förefaller. En jordisk konung kan dock icke wara sjelf närwarande öfwerallt. Mycket undgår hans uppmärksamhet; mycket är han oförmögen att afhjelpa. Men Jesus Christus är allestådes närwarande, och **Hans förmåga och starka kraft är sådan,** att **Honom intet fela kan.** — Derföre kommer då Hans rikes beskaffenhet att bero deraf, hurudan Han är.

Märkom alltså på de namn i wår text, hwilka beskrifwa Konungen Jesus. Han heter Underlig, Råd, Gud hjelte, eller stark hjelte, ewig Fader, Fridsförste. Med skäl bär Jesus alla dessa namn, som gå ut på det samma som Paulus skrifwer, då han säger (1 Cor. 1: 30): **Christus Jesus är oß af Gudi gjord till wisdom, och till rättfärdighet och till helgelse, och till förloßning,** och, såsom Jesus yttrar (Joh. 14: 6). **Jag är wägen, sanningen och lifwet.**

Med skäl heter Han **Underlig,** ty Han är det både till Sin person och till det sätt, hwarpå Han grundat Sitt rike i det hela samt upprättar och befästar det hos hwarje enskild menniska.

Underlig är Han till Sin person, ty **utan twifwel är gudaktighetens hemlighet stor: Gud är uppenbar worden i köttet.** — Underlig är Han till Sin person, att Han som är den oändlige Guden Sjelf, låg såsom ett spädt barn i Bethlehems krubba, och sedan Han blifwit menniska, wandrade i ringhet och fattigdom under förakt och smälek, så att Han ock slutligen blef räknad ibland mißgerningsmän på förbannelsens kors.

Si, just dermed grundade Han Sitt rike i det hela; men det är wisserligen underligt, att, då Gud wille benåda syndare, Han som ingen synd hade, Han, som war Fadrens

älskelige Son, skulle bära wåra synder och utstå wårt straff och i förnedringen bewisa lydnad intill döden.

Underligt är ock det sätt, på hwilket Jesus Christus nu såsom Konung förer menniskor till delaktighet af Sitt goda, ty det synes ofta för menniskan sjelf bära till hennes undergång, hwad som likwäl syftar till hennes upprättelse och salighet, då hon måste blifwa förkrossad och förödmjukad, innan hon kan helas och upphöjas.

Så går ock Jesu rike i det hela fram genom ringhet till härlighet, genom trängsel till frihet, genom nöd till salighet; och detta synes underligt för menniskors ögon.

Men i Sitt rike heter ock Jesus med rätta **Råd,** eller: "Den, som råder". Han behöfwer ingen rådgifware, denne Konungen Jesus; Han råder Sig Sjelf. Sjelf har Han med Fadren fattat det förunderliga rådet till upprättande af Sitt rike bland menniskorna genom Sitt utgifwande i döden. Sjelf finner Han ock ännu råd att föra menniskor till Sig och hjelpa enskilda menniskor och hela skaror af Sina undersåter fram igenom denna werlden till härlighetens mål. Han, som heter **Råd,** är Den, som i Sig har all wisdom, och af hwilken menniskorna skola hemta all wisdom, ty Han är dem **gjord till wisdom;** Han är, såsom Han Sjelf säger: **Sanningen.**

Men Han heter också **Gud hjelte,** eller stark hjelte. Just såsom Gud är Han stark, och ordet betyder både Gud och stark. Såsom stark hjelte har Han wisat Sig wid utförandet af Sitt råd, då Han ensam stridt med djefwulen och genom Sin död **nederlagt honom, som döden i wåld hafwer,** att ock döden är af Honom besegrad. Men med hjeltestyrka utförer Han ock nu i Sitt rike Sitt råd till enskilda menniskors omwändelse och frälsning och till att undanrödja hindren för Sitt rike i det hela och befordra deß framgång.

Såsom stark hjelte har Han nederslagit synden och frambragt med fullkomlig lydnad rättfärdigheten, som gäller inför Gud, och Han är i denna Sin seger menniskorna **till**

rättfärdighet och bewisar oaktadt alla hinder sanningen af Sina ord: **Jag är wägen.**

Men Han heter ock **ewig Fader** och **Fridförste,** hwilka båda stycken sammanhänga nära dermed, att Jesus är **lifwet,** och att Han är **oß gjord till** både **helgelse och förloßning.**

Jesus är en sådan Konung, som är en rätt Fader för Sina undersåtare, i det Han icke blott har ett bättre faderssinne emot dem, än någon jordisk konung, som kallas "landets fader", utan ocksä werkligen i andelig mening födt dem såsom Sina barn. Ja, då den förste Adam, från hwilken alla menniskor i anseende till det naturliga lifwet härstamma, blef **till en lefwande själ,** så är den andre Adam, Christus, **gjord till en lifgifwande Ande,** såsom Paulus skrifwer. Genom den nya födelsen blifwa menniskorna med detsamma, som de i rättfärdiggörelsen upptagas till den himmelske Fadrens barn, ocksä delaktiga af Guds Sons Ande, att de hafwa ett andeligt lif af Christus. Och i detta förhållande till de Sina är wår Frälsare en **ewig Fader;** ty Han har icke blott, såsom en lekamlig fader, en gång meddelat af Sitt lif åt Sina andeliga barn, utan de stå framgent i den förbindelse med Honom, att de lefwa derigenom att Han alltjemt meddelar åt dem Sitt lif och bewisar Sig dermed wara dem **gjord till helgelse.** — De skola ock, om de blifwa i denna gemenskap med sin Frälsare, ewinnerligen lefwa genom Hans ewiga lifskraft.

Men Han heter ock slutligen med rätta **Fridförste.** Ty i och med detsamma, som Han i Sitt rike uti herradömet öfwer de Sina bewisar Sig såsom **Underlig** och **Råd,** såsom en **stark hjelte** och en **ewig Fader,** så uppenbarar Han Sig ock såsom Fridförste. De, som fattat Honom med tron, dem har det underliga råd kommit till godo, som Han i Sin återlösning såsom en stark hjelte utfört till undanrödjande af syndaskulden och döden, och till förloßning från djefwulens wälde. Med denna Sin återlösning har Jesus återställt friden mellan Gud och menniskor, och de

trogna njuta denna friden i Hans rike, ty såsom en ewig Fader utgjuter Han i dem af Sin lifgifwande Ande, att de genom denna Ande känna, hwad Gud dem i Christo gifwit hafwer, och så hafwa lif icke blott i kraften, hwarmed de sjelfwa genom sin Frälsare öfwerwinna synden och djefwulens frestelser utan ock i saligheten, som de i sin Frälsares gemenskap njuta. Af denna salighet utgör **fridens** känsla det wanligaste för Guds barn här på jorden. Denna frid bibehålles under förlitande på Honom, som är **underlig,** och som derföre bör så anses af de Sina, att de icke fälla modet, om Hans wägar med dem ock synas underliga.

I all willrådighet fly de i bönen till Honom, som heter **Råd** och en **stark hjelte.** Och Han, som genom nya födelsen blifwit dem en **ewig Fader,** wårdar dem ock såsom Sina barn, ja, såsom Sina lemmar, i hwilka Han ständigt utgjuter Sin lifskraft, och som derföre äro en del af Honom Sjelf, att de icke behöfwa frukta att de af Honom skola öfwergifwas eller förgätas.

Nu heter det i ingångsspråket, att Han, som har dessa namnen och i öfwerensstämmelse med dem bewisar Sig i Sitt rike, ocksä är, såsom ett barn, **oß** född, såsom en son, **oß** gifwen.

Alltså är då ock Hans rike kommet oß hardt när, ja så nära, att wi böra emottaga det, hwilket sker, då wi med tron emottaga Honom, sådan Han i dessa namn beskrifwes ty då kommer Han äfwen att enligt dessa Sina namn emot oß förhålla Sig såsom **Underlig, Råd** o. s. w.

Men anmärkom nu till ytterligare tillämpning på eder, här församlade nattwardsgäster, af hwad nu blifwit sagdt:

2:o. **De äro i en beklaglig ställning, som hwarken äro genom tron komna under Jesu Christi herradöme, ej heller med allwar söka att derunder komma.**

De äro icke genom tron komna under Jesu Christi herradöme, som med kallsinnighet anse den gåfwa, Gud oß gifwit i Sin Son, som icke förlita sig på Honom, hwilken

bär herradömet på Sina axlar, utan förtrösta på sig sjelfwa, sin egen wishet, sin egen rättfärdighet, sin egen helighet, och wilja bereda sig sjelfwa friden.

De äro icke angelägna om att komma under Jesu Christi herradöme, som icke med angelägenhet begagna sig af nådesinrättningarne i Hans rike; icke med flit bruka Guds ord under fruktan att försumma något tillfälle, då de kunna få höra det rätt förkunnadt eller kunna få läsa det i deß renhet och klarhet; och anse det alldeles öfwerflödigt, att andra nyttja predikoämbetet till enskild handledning, då de hafwa tillgång till rätte lärare.

Desse liknöjde själar framlefwa sin tid i otro och skicka sig så, att icke Jesus enligt betydelsen af Hans namn i texten är dem dyrbar.

Beklaglig är då deras ställning, ty de stöta sig på Hans underlighet. De följa icke Hans råd, dem Han genom Sin Andes kallelser och wäckelser gifwer dem. De mena sig kunna möta döden, fastän de icke med allwar söka del i Honom, som ensam är den starke hjelten, hwilken nederlagt döden. De hafwa icke af Honom något andeligt lif, som ewigt kan fortsättas; och deras frid, som de i werlden söka och grunda på sig sjelfwa och werldens ting, eller fåwitska menniskors omdöme, denna frid är falsk och förbytes i ewig oro. Äfwen då, när de gå till nattwardsbordet, äro de i en beklaglig belägenhet, ty, ehuru Jesus här kommer dem nära, så emottaga de Honom likwäl icke.

Ack nej, den, som låtit underligheten i Jesu ord drifwa sig från Ordet och icke wara sig en anledning till att desto mera ransaka Ordet, den, som icke antagit rådet, att bruka Ordet med flit och bön, och att akta på wäckelserna till öfwertygelse om sitt tillstånd, den winner icke här i Nattwarden del i den starke Hjeltens seger öfwer synden till förlåtelse och i Hans rättfärdighet, hwarmed Han banat wägen till Fadren, får icke lif i Honom, som här, såsom en ewig Fader meddelar Sitt lif, icke delaktighet af den frid, Han här tillbjuder.

Nej, hör det till din warning, du obotfärdige nattwardsgäst, att du är och blir utan delaktighet i din Frälsare * * *

3:o. **Den menniska, som emottagit kallelsen till Jesu Christi rike och derefter sett sig wara utom detsamma, bör akta på det wittnesbörd om Christus, hwilket i wår text innefattas, och som af Guds Ande för de uppwäckta själarne förklaras.**

Kallelsen till Jesu Christi rike utgår, då det, som i detta rike är att få, och hwaraf wår text innehåller ett sammandrag, blir för menniskan så stort och dyrbart, att det synes henne wigtigare, än allt annat att eftersöka. Sannerligen, det är ock så. Det är outsägligen stort och dyrbart, att få emottaga Guds Son, såsom **oß** född, och hafwa Honom, som är Underlig, Råd o. s. w.

Det bör wäl fästa din uppmärksamhet och draga dig till aktgifwenhet på Ordet, o! menniska, att så underliga ting förkunnas dig, som att Guds Son, sann Gud, blifwit menniska och gifwit Sig åt dig, att du skulle blifwa förenad med Guds Son till att hafwa barnarätt hos Gud. Det råd, som Herren i Ordet för dig framlägger till din frälsning, borde af dig besinnas, ty det har ju dock aldrig lyckats för någon af denna werldens wisa att i detta afseende uppfinna för de fallna menniskorna något råd.

Han, som heter **Gud hjelte,** har Sjelf ställt Sig i spetsen för att nedlägga dina mäktiga fiender, dem hwarken du sjelf eller någon annan menniska kunnat besegra.

Han, som är **ewig Fader,** will meddela dig af Sitt ewiga lif; och Han, som är **Fridförsten,** will gifwa dig i Sitt rike en **frid,** som aldrig skall störas, på hwilken, såsom Esaias säger i det följande, skall **ingen ände warda.**

Denna kallelsen emottages, då det, som i kallelsens stund synts menniskan wigtigare än allt, fortfar att derefter så synas henne. Detta sker, om hon flitigt aktar på Ordet, hwartill hon genom kallelsens första rörelser blifwit dragen, träget beder Gud om upplysning och waksamt und-

wiker att inweckla sig i det, som kan göra jordens ting för henne wigtigare än det himmelska goda.

Då kommer ock menniskan genom wäckelserna att göras af Guds Ande uppmärksam derpå, att hon befinner sig utom Jesu Christi rike. Hon finner att hon icke af Jesus, såsom ewig Fader, ännu wunnit lifskraft till kristelig helgelse, och att hon ännu icke af Honom, såsom Fridsförste, fått någon frid i hjertat, som twärtom genom den uppwäckande nåden intages af ängslan och oro. Deraf förstår hon, att hon ännu icke heller fått del i Honom, såsom Gud hjelte eller Den, som i Sin starkhet nedlagt synd och död, utan att hon ännu är i sina synder och under den ewiga döden. Ännu förekommer det henne mörkt och underligt, huru hon skall komma igenom; ännu har Guds råd icke uppgått för henne i klarhet.

Men en sådan menniska, som emottagit dessa wäckelser, att hon kommit icke blott till en flygtig, utan till en fortfarande insigt deri, att hon är utom Christi rike, bör akta på wittnesbördet om Christus i wår text.

Har du förstått, att du icke har del i Honom; hör dock, att Han är **oß** född, **oß** gifwen, och att Han heter **Underlig, Råd** o. s. w. Akta då på, när Guds Ande för dig förklarar, hwad i dessa ord innehålles. Du behöfwer icke gifwa dig öfwer, ehuru besynnerligt och mörkt det synes dig wara med utsigten till din hjelp; ty Jesus heter **Underlig** och **Råd.**

Ehuru wäldige synden och döden tyckas wara öfwer dig, ehuru mycket Satan rasar för att få uppsluka dig; märk dock, att din Frälsare är **Gud hjelte,** som redan nedlagt för dig dessa dina fiender och äfwen kan göra dig af Sin seger delaktig.

Ja, Han är en **ewig Fader.** Ännu har Han dig till godo samma kraft att göra dig lefwande med Sig, som Han bewisade i din döpelse.

Han är **Fridsförste.** Han har genom blodet på Sitt kors återbragt dig friden. — Bed då om nåd att kunna emottaga Honom, såsom Han är **dig** född, **dig** gifwen!

4:o. **Salig är den, som genom tron emottagit Jesus, sådan Han är oß gifwen, såsom Underlig, Råd** o. s. w., **ty den menniskan hörer till Jesu Christi rike och är uppå Hans axlar tryggad för tid och ewighet.**

Menniskan kommer genom aktande på Guds löften till att emottaga Jesus i tron; och Han är genom tron emottagen af den menniskan, hwilken har ett innerligt begär efter Honom, såsom den gåfwan, i hwilken allt är oß gifwet af Gud, och ett förlitande derpå att få ega Honom emedan Han är **oß** födð, **oß** gifwen.

Salig är den menniskan, ty hon hörer till Jesu rike och är på Hans axlar tryggad för tid och ewighet.

Hon hörer till Jesu rike, hwilket Han bär **på Sina axlar**; derföre emedan Han är **Gud hjelte,** skola djefwulen och döden lika litet kunna uppsluka henne, som de kunna uppsluka Honom. Emedan Han är ewig Fader, skall intet fattas henne af hwad till lif och gudaktighet hörer; och hon skall delaktig warda af ett ewigt lif genom Honom.

Han är **Fridförste,** derföre skall på hennes frid ingen ände warda.

Wisserligen är hon då tryggad för tid och ewighet, ty ehuru Han, som bär henne heter **Underlig,** och såsom sådan wisar Sig i Sitt förande med henne, så heter Han ock **Råd,** att Han wisserligen wet utwägar, att i alla brydderier och swårigheter hjelpa henne igenom till målet.

5:o. **Äfwen i den heliga Nattwarden framställes Jesus, såsom oß gifwen, och såsom Den, hwilkens herradöme är uppå Hans axlar, och som heter Underlig, Råd, Gud hjelte, ewig Fader, Fridförste.**

Skriftetal.

XXXII.

(Utkast).

Wi gingo alle uti willfarelse såsom får; hwar och en såg uppå sin wäg, men Herren kastade allas wåra synder uppå Honom.

Dessa ord om menniskornas stora behof af den upprättelse, som genom wår Frälsare blifwit beredd, och om sättet, huru Gud beredt menniskorna upprättelse, lägger Herren genom Sin tjenare profeten Esaias i alla botfärdiga syndares mun.

Wi gingo alle uti willfarelse o. s. w. Es. 53: 6.

1:o. **De från Gud affallna menniskorna wandra såsom wilsefarande får, hwar och en uppå sin wäg, till förderfwet; men låta merendels icke derom öfwertyga sig.**

Då menniskorna i wår text liknas wid wilsefarande får, så erinras wi derom, att Jesus will wara deras Herde till att wårda dem med ömhet, föra dem i godt bete och leda dem till salighet. I ett sådant förhållande till Herren Jesus, såsom wår Herde, hafwa wi en gång alla kommit; ty ännu uppfylles på oß alla, som födas inom kristenheten, hwad Han Sjelf lofwat på ett annat ställe hos Esaias att Han skall **upptaga lammen i Sin famn och bära dem i Sitt sköt.** Såsom späda lam upptager Han oß genom Döpelsen uti Sin hulda herdafamn, och såsom sådana bär Han oß uti Sitt sköte, så länge wi stå uti wårt Döpelseförbund, då wi ännu icke låtit werlden och synden draga wåra hjertan ifrån Herren Gud och wår Frälsare.

Men wi blifwa wilsefarande får, då wi icke mera låta oß ledas af Hans herdaröst i Ordet; när wår uppmärksamhet wändes bort ifrån Guds ord och ledes till annat, liksom det wore för oß wigtigare; och när wi genom olydnad emot den Helige Andes påminnelser och warningar samt liknöjdhet wid Hans bestraffningar **bedröfwa Guds Ande,** såsom Paulus säger, att Han slutligen wiker ifrån oß, då wi hängifwa oß åt sådant, som icke kan stå tillsammans med Guds nåd.

De, som så affallit från Herren, de wandra derefter **såsom wilsefarande får,** men på olika wägar, hwilka dock alla föra till förderfwet.

Wäl söker Jesus att återkalla de wilsefarande fåren, men de affallna menniskorna fly ofta tillfällen att få höra Hans återkallande röst, då de försumma att höra Guds ord, der det förkunnas så, att de derigenom kunna komma till att förstå sin afwikelse och besinna sin själafara. Och om de komma någon gång dit, der Ordet så förkunnas, äro de oftast liksom döfwe för Guds ord och sätta sig med gensträfwighet emot både de anwisningar och de öfwertygelser, som gifwas dem.

Likwäl äro de wägar olika, på hwilka syndare wandra fram, såsom wilsefarande får, i det att några gå på lasternas och liderlighetens, andra på den sminkade werldsärbarhetens, och åter andra på den falska eller lösa andelighetens wäg. Dessa tre olika slags wägar afbildas för oß med de tre slag af oomwända syndare, som omgåfwo Jesus under Hans wandring på jorden i Hans lärareämbetes tid, nemligen publikanerna, sadduceerna och fariseerna. Så äro ock bland oß många **publikaner,** många, som efter att hafwa afwikit ifrån Herren, antingen tidigt i barndomen eller ungdomen eller ock under en mera framskriden ålder hafwa fallit i grofwa laster och sådan liderlighet, som äfwen werlden förkastar och fördömer, såsom dryckenskap, otukt m. m.

Men ännu flera synas dock wara **sadduceer,** eller

ärbara werldsmenniskor, som sätta sin heder för Gud och menniskor deri, att de fly lasternas bana, men icke fråga efter Herren, utan se i alla sina handlingar mest efter allmänna omdömet, eller att de kunna wara nöjda med sig sjelfwa efter omdömet af sitt eget blinda förnuft och sin inhemtade kunskap om rätt och orätt. Då dessa äro åtminstone såwida Guds ords föraktare, att de icke med flit och bön söka upplysning af Guds ord, så bedraga de sig sjelfwa dermed, att de tänka, att den dygd, som de mena sig öfwa i det husliga och borgerliga lifwet, äfwen skall göra dem täckeliga inför Gud, och att de på sin höjd behöfwa en fyllnad för sina brister genom Guds nåd och Jesu Christi försoning. Det, som Skriften kallar omwändelse, ny födelse, andeligt lif, lif i Gudi, m. m. fråga de icke efter; men det tredje slaget finnes ock wisserligen bland oß, nemligen de som likna **fariseerna** på Jesu tid; hwilka wille skilja sig från hopen genom ifwer i gudaktigheten, men en sådan gudaktighet, som war efter deras eget sinne, då de satte sina sjelfgjorda stadgar i stället för Guds bud och sökte tillfredsställelse deri, att de i wissa utwärtes iakttaganden woro olika de lastbara eller de uppenbart werldsligt sinnade menniskorna. Dermed woro de stadde uti en högmodig inbilskhet, dömde andra med stränghet, men förtörnades öfwer dem, som wille betwifla wärdet af deras egen gudaktighet, hwarföre dessa woro Jesu synnerliga fiender och motståndare, emedan Han med sanningens ljus blottade deras skrymtaktighet. — Si, en sådan farise kan lätteligen en menniska blifwa, hos hwilken det är börjadt något i det andeliga, men som icke låter bringa sig till hel uppriktighet i syndernas kännedom och erkänsla inför Gud, utan stannar derwid och fröjdar sig deraf att hon är olik mängden af menniskor, då hon hwarken är en lastbar publikan, eller en af wår tids sadduceer, hwilka, om de ock icke, såsom sadduceerna på Jesu tid, neka de dödas uppståndelse, likwäl lefwa så blott för denna tiden, som om ingen ewighet stundade.

Ack, min wän, det will ej mycket till, att wara skiljd från de uppenbart lastbara, och wara dem olik, som göra nästan intet för det andeliga och himmelska, utan uppenbart hafwa ett jordiskt sinne. Man är icke en sann kristen för det, att man mera hör och mera läser Guds ord än mängden, eller griper sig an med andeligt tal; **ty Guds rike står icke i ord utan i kraft. Det kommer icke med utwärtes åthäfwor,** utan det **är,** der det finnes, **inwärtes** i menniskan, såsom **rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande.** Är du icke wänd till Jesus såsom din skatt, så är du, såsom ett wilsefarande får, wänd till synden, till werlden, eller till dig sjelf. Och detta sista är icke den minst farliga willfarelsen. Ty Jesus sade till de inbilska och andeligen högmodiga fariseerna: Sannerligen säger Jag eder: Publikaner och skökor skola gå in i himmelriket, förr än I.

Besinnen dock, dyrt återlöste själar, att Jesus, eder Herde, har så dyrt köpt eder med Sitt blod, att I skolen wara Hans, och att den, som öfwergifwer Honom, den, som icke af allt hjerta söker Honom och håller sig till Honom med tro och kärlek, han går på förderfwets wäg. Ty endast om Sina får säger Jesus: **De skola icke förgås ewinnerligen,** och: **I ingom androm är salighet, ty det är icke heller något annat namn under himmelen menniskorna gifwet, i hwilket wi skole salige warda,** än Jesu namn.

Likwäl låta affallna menniskor merendels icke öfwertyga sig derom, att de wandra, såsom wilsefarande får, på wägen till förderfwet. Såsom orsaker dertill hafwa wi redan hört anföras, att de fly tillfällena att blifwa af Guds ord öfwertygade om sin sannskyldiga själabelägenhet, och att de, när de någon gång komma dit, hwarest de kunna wäckas till besinning, sätta sig emot de anwisningar och öfwertygelser, som genom Ordet gifwas dem af Guds Ande. Guds Ande drifwer på att fly synden, och först det af menniskans syndawäsende, som Han först upptäcker för henne

sjelf. Han yrkar ock derpå, att Ordet skall brukas med flit och bön om upplysning och omwändelse, och icke försummas, såsom hittills, eller wårdslöst handhafwas och nyttjas endast för ett sken att bedraga andra, eller ock bedraga sig sjelf dermed, att man är en Ordets hörare eller läsare, då man tröstar derpå och menar sin sak dermed wara afgjord. Men sådane föreställningar skjuter menniskan ifrån sig eller förgäter snart, då hon icke tager wara derpå, utan låter sitt gamla wäsende bibehållas, och återgår till sina förra tankar, ehuru ofta hon warit på wägen att föras till ett annat sinne.

Men då menniskorna, de må då höra till hwilket slag som helst af de wilsefarande fåren, så sätta sig emot Guds Andes anwisningar, att de icke wilja göra det, som Herren i wissa stunder, när Han träffar dem med Ordet, wisar dem, att de skulle göra, och så motstå eller förslösa Guds Andes öfwertygelser, att de antingen förhärda sig i sina förut fattade tankar, eller snart återgå till dem, sedan ljuset af Guds ord upptäckt willfarelserna deri, så måste de stanna i förderfwet. — Och detta förderf afstyres icke dermed, att de i sin obotfärdighet, d. w. s. utan att hafwa börjat öfwergifwa sin wäg eller sina tankar om sig sjelfwa, gå fram till Jesu heliga Nattwardsbord, — ty de skrymta dermed inför Herren, emedan de icke söka Honom af allo hjerta, då de icke wilja öfwergifwa synden, werldsligheten, eller den falska och lösa andelighet, hwari de inkommit, men likwäl wilja ställa sig med nattwardsgång, såsom om de sökte sin Frälsare och wille wara af Honom delaktige. En sådan delaktighet kan dock icke winnas genom tron, der icke bättring föregått uti en rätt kännedom och erkänsla af synden. Skrymtaktig är då ock den syndabekännelse, hwarmed sådana i synden, i werldens wäsende och i den sjelfkloka andeligheten framhärdande syndare nalkas Herren i Skriftermålet. Ty det är endast Guds Ande, som kan göra syndabekännelsen uppriktig, då menniskan lemnar Honom

rum genom efterkommande af Hans anwisningar och emottagande af Hans öfwertygelser om sin ställning.

Må då äfwen på denna stund obotfärdige syndare höra, — o! att det så wißt af några af dem betänktes, — hwad Herrens tjenare å Herrens Guds wägnar har att förkunna, nämligen att synderna icke kunna förlåtas, der icke allwarlig omwändelse företages; utan att de, som wilja förena Guds Nåd med lustarnes tjenst, eller werldens liknöjdhet om det andeliga, eller den fariseiska inbilskheten, **samla sig sjelfwom wrede** äfwen genom en owärdig nattwardsgång. Det ware eder sagt till eder warning och wäckelse i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * * på det att om möjligt någon af de wilsefarande fåren måtte **omwändas från sina wägars willo,** innan de stanna i förderfwet.

2:o. **För dem, som botfärdigt erkänna sina wägars willa må det wara trösteligt, att upprättelse är beredd, i det att Herren kastade allas wåra synder på Jesus, såsom Guds Lam, hwarom ock i den Heliga Nattwarden gifwes bekräftelse.**

Det är botfärdiga syndares bekännelse, som innehålles i de anförda orden, hwilka blifwit nyttjade såsom ingångsspråk: **Wi gingo alle uti willfarelse såsom får; hwar och en såg uppå sin wäg.** — Till en sådan erkänsla och en dermed öfwerensstämmande bekännelse kommer det med en menniska, då Jesus, såsom den gode Herden upplyst henne om hennes wägars willa. Hon ser då, att hon gått bort ifrån sin Herde, då hon öfwergifwit Hans Ord, när hon antingen upphört att med flit akta derpå, eller ock upphört att med noggrannhet följa detsamma. Hon finner sig derigenom hafwa kommit i en sådan ställning, som liknar fårets belägenhet, då det går i wildmarken utan någon herdawård, i fara att uppätas af ulfwarne, eller falla ned för klipporna i förderfwet. Så är ock en från Herren afwiken och oomwänd syndare i en ständig fara att falla i fördömelsens afgrund och af de onda andarne uppslukas.

En menniska, som kommer till att se denna sin fara, får ock förnimma osaligheten af sin ställning, i det att hon saknar det, som swarar emot det goda betet och det friska wattnet, hwarmed en god herde förser sina får. Ty i kännedomen af själanöden finner den uppwäckta menniskan sig wara utan den sanna tillfredsställelsen för hjertat, hwilket gnages af oro, plågas af ängslan och således icke åtnjuter den frid, som Jesus gifwer de Sina. Då kommer det alltså till erkänsla af den olyckliga ställningen; och menniskan kan då icke genast säga, såsom det heter i texten: **Wi gingo i willfarelse såsom får**; utan hon får till en början erfara, att hon, ehuru hon börjat lyssna till herdens återkallande röst, likwäl ännu är såsom ett wilsefarande får, då hon ännu icke ser sig hafwa inkommit på den rätta fridens, lifwets och salighetens wäg, ehuru wisserligen hennes själabelägenhet är en förberedelse till en full upprättelse. Guds Ande will nämligen dermed, att Han wisar menniskan hennes fara och låter henne förnimma själanöden, förmå henne till först en uppriktig erkänsla af sin onda wägs beskaffenhet och derefter till den tillflykt till wår Frälsare, hwilken den botfärdiga och troende själen i wår text föreställes hafwa tagit, då en sådan själ innesluter sig med andra i denna bekännelse: **Wi gingo alle i willfarelse såsom får; hwar och en såg uppå sin wäg; men Herren kastade allas wåra synder uppå Honom.**

Kommer det till en uppriktig syndabekännelse, så ursäktar icke menniskan sin egen onda wäg för det, att den warit olik andra syndares wägar. Ett sådant ursäktande är det wanliga hos obotfärdiga menniskor. Så finner den sadduceiskt ärbara werldsmenniskan ett förswar för sin onda wäg, på hwilken hon wäl beflitat sig om några utwärtes dygder, men icke af hjertat söker Herren; hon finner, säger jag, ett förswar för denna sin wäg deri, att den icke är sådan, som publikanernas eller fariseernas, då den hwarken är utmärkt för lastbarhet eller för skrymtaktig andelighet.

De egenrättfärdige menniskorna åter, som hafwa sken till gudaktighet, berömma sig i sitt sinne deraf, att de äro

olike ej blott de lastbara publikanerna, utan ock de uppenbart werldsligt sinnade sadduceerna.

Och sjelfwe publikanen, eller den i uppenbara laster och utswäfningar stadde syndaren, finner gerna något, hwarmed han kan göra sin wäg mindre afskywärd i jemförelse med andre syndares wägar.

Men sådana ursäkter förswinna i den sanna bättringen, der menniskan kommer att innesluta sig sjelf i bekännelsen ihop med andra syndare och icke håller sig för bättre, ty hon säger då: **Wi gingo alle i willfarelse såsom får, hwar och en såg uppå sin wäg;** så att, fastän wägarne warit olika, hafwa de dock alla warit syndarewägar, som föra till förderfwet.

Guds Ande wisar i upplysningarne af Guds lag för syndaren icke blott, huru hans wäg i allmänhet warit en willowäg, en syndarewäg, utan Guds Ande låter ock den uppwäckta menniskan förstå och betrakta det särskilda på **sin** wäg, då det blir henne gifwet att se, huru denna wäg warit utmärkt af särskilda synder mot alla Guds bud, och särdeles blir det menniskan gifwet att finna hjertats wrånghet, hwilken betecknas dermed, att hon **sett** på sin wäg, eller warit deråt wänd med sitt sträfwande, under det hon ännu icke har med sitt hjerta fattat den rätta och goda wägen.

Men för sådana uppwäckta och botfärdiga menniskor gäller det att akta på, hwad profeten tillägger om Jesus, sägande: **Herren kastade allas wåra synder uppå Honom.**

Detta skedde då, när Jesus i Gethsemane påtog Sig hela werldens syndabörda, och när Han bar densamma på Sin lekamen på korset. Då försonade Han ock för densamma med Sitt dyra blod.

Detta blir wigtigt för menniskan, då hon först lärt känna sin wäg i allmänhet såsom ond, och derefter särskildt kommit att betrakta sina många synder. Ty derefter framställer Guds Ande för en sådan menniska, att det, som Herren gjort, då Han kastade allas wåra synder uppå Jesus, är också gjordt **för henne.** — — —

Skriftetal.

XXXIII.

(Utkast).

Jag swär wid Mig Sjelf, och ett rättfärdighets ord går utaf Min mun, der skall det blifwa wid: nämliga, Mig skola all knä böjas; och alla tungor swärja, och säga: Uti Herranom hafwer jag rättfärdighet och starkhet.

Så betygar wår Herre och Frälsare med en högtidlig ed, att Honom tillkommer en hyllning af alla menniskor, hwilken dock endast af Hans trogna gifwes Honom med uppriktiga och friwilliga hjertan.

Aktom emellertid med anledning af dessa profetiska ord, hwilka af Aposteln Paulus (i Rom. 14) anföras om Herren Christus, på den rätt, som Han har till att af oß erkännas såsom Herre, och hemtom af samma ord en anledning till sjelfpröfning för dem, hwilka ämna att i dag wid Jesu altare knäböja inför Honom, att de måtte undersöka, huruwida de i rättsinnig mening i dag nalkas Honom. Han säger: **Jag swär wid Mig Sjelf** o. s. w. Es. 45: 23, 24.

1:o. **Ehuru det tillkommer Herren Christus att af oß alla erkännas såsom Herren, så sker detta i allmänhet endast på ett skrymtaktigt och för Honom wanärande sätt.**

Det är redan nämndt, att det är om wår Frälsare Jesus Christus, som de nyß anförda profetiska orden blifwa uttydda af Apostelen Paulus i Rom. 14 kap.; ty der skrifwer Apostelen om de trogna: **Lefwa wi, så lefwa wi**

Herranom; dö wi, så dö wi Herranom; ehwad wi nu lefwe eller dö, så höre wi Herranom till; och tillägger: **Ty Christus är derpå både död och uppstånden och åter lefwande worden, att Han skall wara Herre både öfwer lefwande och döda. Men du, hwi dömer du din broder? Eller du andre, hwi föraktar du din broder? Ty wi måste alle stå fram för Christi domstol, såsom skrifwet står: Så sannt som Jag lefwer, säger Herren, Mig skola all knä böjas, och alla tungor skola bekänna Gud.**

Också finnes hos Profeten Esaias en wers föregå ingångsorden, hwilken särdeles passar såsom en uppmaning af wår Frälsare, då det säges: **Wänder eder till Mig, så warden I salige, alle werldens ändar; ty Jag är Gud, och ingen mer.** Wår dyre Frälsare, som i Gudomens enhet med Fadren och den Helige Ande, är den Ende Guden, är ock all salighets grund för menniskorna; och derföre uppmanas de med rätta att wända sig från alla werldens ändar till Honom för att blifwa salige.

Honom tillkommer ock att blifwa af oß alla erkänd såsom wår Herre. Grunden för denna Hans rätt hörde wi nyß i Apostelen Pauli ord: **Christus är derpå både död och uppstånden och åter lefwande worden, att Han skall wara Herre både öfwer lefwande och döda.** Herren Jesus har dött för oß alla till en försoning för wåra synder, och dermed förwärfwat sig en ny rätt att wara wår Herre utom den, som Honom från ewighet tillhörer, såsom warande i gudomsenhet med Fadren och den Helige Ande den Ende Guden. Jesus har, såsom det annorstädes heter, **köpt oß med Sitt blod.** Hans rätt är nu den, att Han skall göra oß saliga, om wi blott wända oß till Honom, såsom Esaias i det föregående dertill uppmanar, och att Han ensam kan göra detta, att det är endast i Honom, som wi kunna winna salighet, hwarföre den, som icke wänder sig rätt till Honom från werlden och synden och sig sjelf, utesluter sig dermed från saligheten. Så fordrar då ock

afseendet på wårt eget bästa, att wi gifwa Jesus den rätt, som ock öfwer oß tillkommer Honom, och som Han fått af den himmelske Fadren, som ock genom Jesu uppwäckelse från de döda erkänt giltigheten af den i Hans död utförda återlösningen och dermed giltigheten af Sonens rätt öfwer oß. Derföre är det ock **ett rättfärdighets ord**, som utgår af Hans mun, då Han säger: **Mig skola alla knän böjas**; ty, såsom Apostelen Paulus skrifwer: emedan **Han war lydig intill döden, ja intill korsens död, derföre hafwer Gud förhöjt Honom och gifwit Honom ett namn, det öfwer alla namn är, att i Jesu namn skola sig böja all knä, och alla tungor skola bekänna, att Jesus Christus är Herren.**

På ett eller annat sätt måste alltså Jesus få ut sin rätt att wara din Herre. Förr eller senare måste du böja knä för Honom med lefwande och öfwerwäldigande intryck deraf, att Han är din Herre, som du skall tillbedja. I tiden eller ewigheten måste din tunga bekänna detta; såsom det säges i texten: **Mig skola all knä böjas, och alla tungor swärja,** hwilka sista ord Paulus förklarar, då han säger, **alla tungor skola bekänna Gud,** eller erkänna Jesus såsom Gud, ty den, wid hwilken man swärjer, den erkänner man för Gud, såsom de, hwilka swärja wid djefwulen borde erinra sig till sin fasa.

Emellertid winner wår Herre Christus icke här i tiden af menniskor i allmänhet det erkännande, som Honom tillkommer. Af många sker det nästan icke; af andra åter på ett skrymtaktigt och för Honom wanärande sätt. Så t. ex. när wäl tungan swärjer wid Herrens Jesu namn, men gör detta i tid och otid, wisar menniskan wäl dermed, att hon hört något om, att Jesus är Herren och Gud; men hon röjer ock, att hon för sin del icke har för Honom den minsta wördnad, då hon kan skämta med Hans namn, förtala sin nästa under framförande af Hans namn, blanda detsamma in i de obetydligaste saker och ljuga under Hans namns upprepande; och detta allt i Hans närwaro, som uppfyller himmel och

jord, och inför Hans ögon, för hwilken allt skapadt är oskyldt och uppenbart. Äfwenså när tungan på annat sätt bekänner Honom såsom Gud, i hwilken mening Paulus fattar de profetiska orden; men detta sker med lof och bön, hwari hjertat icke deltager, då menniskan icke har full mening med de efter lydelsen botfärdiga eller förtroliga eller wördnadsfulla och hjertliga ord, som hon frambär om Herren och till Herren; så är det på ett skrymtaktigt och för Herren wanärande sätt, som menniskan bekänner Honom; ty det är wisserligen wanärande inför den allwetande, helige och rättfärdige, ja ock outsägligt nådige och kärleksrike Herren, att man menar sig kunna bedraga Honom med wackra ord, eller att han skall wara nöjd med en hycklad dyrkan, hwarwid man i sjelfwa werket tjenar en annan Herre än Honom; och att man wäl talar om Hans godhet och nåd, såsom om man satte högt wärde derpå, men likwäl icke wärderar Hans nåd mer, än att man sätter den tillbaka för werldens ting, menniskors wänskap, jordiska egodelar, fåfängliga nöjen, som man föredrager framför sin Frälsare, Hans nåd och bifall.

Skrymtaktigt knäböjer då mången nattwardsgäst wid nådens bord, då han i sitt hjerta icke är wänd till att söka Jesu delaktighet, som han dock wid sin nattwardsgång låtsar sig wilja eftertrakta, men hwarom han icke deßemellan är så angelägen, att han flyr, hwad som drager derifrån, och winlägger sig om det, som dertill leder. Skrymtaktigt gör mången wid Skriftermålet sin syndabekännelse, eftersom han icke låtit Guds Ande med Ordet wisa sig sitt förhållande emot Gud i hjerta och lefwerne, och icke tänker att ändra sitt wäsende i det hela, änskönt det innefattar ett werldsligt och köttsligt samt Gudi mißhageligt wäsende.

Nu må detta äfwen på denna stunden tillsägas alla sådana, som wäl **nalkas Herren med sin mun och hedra Honom med sina läppar** och sina åthäfwor, men hwilkas **hjerta är långt ifrån Honom,** och som i obotfärdighet, utan kännedom om sig sjelfwa, utan erkänsla af synden och

hat till synden framgå till Skrift och Nattwardsgång, att de på sådant sätt försynda sig ännu mer, än förr emot sin Herre och Frälsare, samt alldeles icke hwarken winna eller ega någon del i den af Honom förwärfwade synda-förlåtelsens nåd. Ware dem detta sagdt till warning och wäckelse * * *

2:o. **De, som finna sig wara i saknad af rättfärdighet och starkhet inför Gud, må weta, att de i Herren Christus kunna finna detta, hwilket Han ock tillbjuder dem wid Sitt nådebord, och will der gifwa dem kraft att hylla Honom i sanning såsom sin Herre.**

I grundtexten heter det egentligen: **I Herranom hafwer jag rättfärdigheter och starkhet.** Deraf att det talas om rättfärdigheter, såsom mer än en, erinras wi, att hos en sann kristen finnes tweggehanda rättfärdighet, nämligen **trons** och **lefwernets** rättfärdighet. Den, som endast eller hufwudsakligen far efter den senare, han winner ingendera; äfwensom den, hwilken i allmänhet icke med allwar frågar efter den rättfärdighet, som gäller inför Gud, utan allenast den, hwarmed man kan bestå inför menniskor. Men då Guds Ande uppwäcker menniskan ur syndasömnen, eller upplyser henne med lagens ljus, till att se sin belägenhet i förhållande till Gud, då finner en sådan menniska, att hon är i saknad af den lefwernets rättfärdighet, hwilken finnes hos en sann kristen, och förstår derjemte, att hon ock är utan all rättfärdighet inför Gud, emedan de båda slagen af rättfärdighet, hwilka nyß nämndes, finnas hos **hwarje** menniska, som Gud anser rättfärdig. Ty ehuru en sann kristen egentligen är rättfärdig af blott nåd genom tron på wår Frälsare, har denna tro den Helige Ande med sig, som drifwer menniskan till den rätta kärleken emot Gud och menniskor, hwaremot hos alla otrons barn werldskärleken, egenkärleken och syndakärleken hafwa öfwerhand. Men när menniskan förstår, att hennes hjerta warit fästadt wid werlden och förgätit Herren, att hon i allt sökt sig sjelf, och att hon både warit och är oförmögen att slita synda-

banden, så finner hon ock, att hon både warit och är ibland dem, som Guds ord kallar **orättfärdige.** Då fruktar hon att med alla sådana blifwa utestängd från Guds rike, såsom det i Guds ord uttryckligen säges, och börjar derföre att med bekymmer se sig om efter den rättfärdighet, som behöfwes för att icke ewinnerligen förgås.

Men den, som kommit till den nu beskrifna insigten i sin egen själabelägenhet och i följe deraf begynnat **först** och främst **söka** icke blott **efter Guds rike** (såsom en kallad menniska, som fått smak för det andeliga, mer än för något annat), utan ock efter **Hans rättfärdighet** (eller huru hon skall blifwa rättfärdig inför Gud, hwilket är den uppwäckta menniskans angelägenhet); den må weta, att i Herren allena, nämligen wår Herre Jesus Christus, finnes både **rättfärdighet** och **starkhet** för menniskornas räkning. Båda delarne finner en sådan menniska sig behöfwa, ty utom det, att hon ser sin orättfärdighet i det förflutna och i det närwarande, förnimmer hon ock wid fortgående ljus af Guds lag sitt stora förderf i hjertats djup och i alla krafter samt sin deraf härflytande oförmögenhet att hjelpa eller upprätta sig sjelf. Må hon då söka hos sin Frälsare det, som hon saknar i sig sjelf, och söka det så, som wi läre i texten och annorstädes, att nämligen **först rättfärdigheten** sökes, och **sedan starkheten** följer dermed; ty om denna ordning omwändes så winnes ock ingendera, när nämligen menniskan först tänker derpå och traktar derefter, att hon skall winna kraft till det goda, innan hon sökt och funnit rättfärdighet inför Gud. I detta fall söker hon förgäfwes, till deß Guds Ande lärt henne att komma fram såsom en orättfärdig och i sina egna ögon ogudaktig och wanmäktig syndare för att emottaga den rättfärdighet, som Jesus förwärfwat, och om hwilken Paulus skrifwer, att **wi warda rättfärdige utan förskyllan af Guds nåd genom den förloßning** eller återlösning, **som i Christo Jesu skedd är**; och på ett ställe: Den, **som icke håller sig wid gerningar,** eller arbetar på egen hand i afsigt att dermed warda rättfärdig för Gud, **utan** blott **tror på Gud,**

som gör den ogudaktige rättfärdig, hans tro warder honom räknad till rättfärdighet. Si, om menniskan aktar på dessa och dylika löften, då hon ser sin egen orättfärdighet och wanmakt, om hon aktar på, hwad Jesus förwärfwat, och Gud af Sin nåd tillbjuder, och endast söker att genom tron winna rättfärdighet inför Gud, under det hon bekänner synderna och beder om tron och brukar Ordet och den Heliga Nattwarden för att blifwa hulpen till tron, så winner hon både den rättfärdighet, som kommer af tron, och som Gud tillräknar utan gerningar, och får derjemte en ny kraft till att **lefwa i Andanom** och **wandra i Andanom.** Då blir der ock en sinnets och lefwernets rättfärdighet, hwarmed man wäl icke kan bestå inför Gud, men som dock bewisar, att menniskan har trons rättfärdighet, då hon har Guds Ande, som drifwer henne till att försaka ogudaktigheten och werldens och köttets lustar samt lefwa tukteligen, rättfärdigt och gudeligen i denna werlden.

I den Heliga Nattwarden tillbjuder Herren Jesus både rättfärdighet och starkhet, ty Han bjuder der kraft till tron, alldenstund Nattwarden är af Honom inrättad till Hans åminnelse, d. w. s. till att upptända och underhålla den lefwande trosåtanken af Jesus, och hwad Han gjort och förwärfwat. Derföre tjenar detta dyra sakrament ock dertill att hjelpa den om rättfärdighet inför Gud bekymrade menniskan närmare till tron och den dermed följande delaktigheten både af rättfärdiggörelsens nåd och af Andans gåfwor.

Der, i den heliga Nattwarden, får då ock menniskan kraft att emottaga Jesus såsom sin Herre, hwilket sker, då hon i tron erkänner Honom såsom Den, som för henne nederlagt alla salighetshinder, och då hon i kärleken, som följer af tron, gifwer Honom sitt hjerta.

3:o. **De, som i Herranom wunnit rättfärdighet och starkhet, winna ock genom den heliga Nattwarden styrka för sin tro och sin kärlek, att de bibehållas i sin Frälsares delaktighet och få ökade krafter att tjena Honom.**

Skriftetal.

XXXIV.

(Utkast).

Herren är god och from, derföre underwisar Han syndarena på wägen. Han leder de elända rätt och lärer de elända Sin wäg. Alla Herrens wägar äro godhet och sanning dem, som Hans förbund och wittnesbörd hålla.

Så beskrifwer Guds Ande genom Dawid, huru Herren wårdar sig om menniskornas salighet, i hurudant själatillstånd de ock må befinnas. **Herren är god och from** o. s. w. Ps. 25: 8, 9, 10.

1:o. Om de i andeligt afseende obekymrade menniskorna förstå wi det, som läses i den första af de anförda wersarne: **Herren är god och from; derföre underwisar Han syndarena på wägen.**

De i andeligt afseende obekymrade menniskorna äro de, om hwilka enligt Andans sinne intet af de ord kan förstås, som i de följande wersarne förekomma till beskrifning af de bekymrade och troende själarne, då de förra kallas **elända,** och de senare utmärkas såsom de, hwilka **hålla Herrens förbund och wittnesbörd.**

De menniskor, som äro utan allwarligt bekymmer om sina själars frälsning, kunna icke kallas **elända** i den mening, hwari detta ord förekommer i den 2:dra af de anförda wersarne, ty detta ord betecknar sådana, som äro elända i sina egna ögon och färdenskull äfwen äro böjda i sitt sinne, särdeles till eftergifwenhet och saktmodighet mot sina medmenniskor samt mera lida än förorsaka lidande åt andra; ty det ord, som i Andans språk förekommer, bety-

der allt detta. Också sätter wår Frälsare i Sin bergspredikan i de trenne första der förekommande yttranden detta bredwid hwartannat, då Han prisar dem **saliga,** som äro **fattiga i Andan, bedröfwade** och **saktmodiga.** Dessa äro just de, som i det 2:dra af ingångsspråken kallas **de elända;** men denna beskrifning inträffar icke på de andeligen obekymrade menniskorna. De äro icke **fattiga i Andan,** utan höra twertom till de rike, som icke låta öfwertala sig, att någon hufwudsaklig förändring för dem behöfwes, eller att något wäsentligt stycke af den sanna kristendomen fattas dem, så att de dermed äro blottställde för ewigt förderf.

De äro icke **bedröfwade** med **den sorg, som är efter Guds sinne;** ty ehuru de kunna eljes wara bedröfwade öfwer mångahanda, känna de dock icke sina synder, så att det kommer till någon egentlig sorg deröfwer. De känna ock icke sin egen syndaskuld inför Gud och sina hjertans djupa förderf, så att de af insigten i sitt eget elände drifwas till **saktmodighet** eller eftergifwenhet i sina fordringar på andra. — Men om desse så icke höra till **de elända** enligt detta ords bemärkelse i den Heliga Skrift, så gäller icke heller om dem den beskrifning på de troende menniskorna, som i det sista af ingångsspråken förekommer, då det säges om dem, att de hålla Herrens förbund och wittnesbörd. Twertom utmärkas de, som nämnas i första wersen, såsom **syndare,** eller enligt detta ords bemärkelse på detta ställe sådana, som afwikit från Herren och fara wilse om Hans wägar samt förfela det mål, hwartill de mena sig skola komma; då de hoppas salighet utan att gå in på omwändelsens wäg eller wandra på lifsens wäg. Det är egentligen wandringen på lifsens wäg, som utmärkes med orden att **hålla** Herrens **förbund och wittnesbörd,** ty detta **hållande** innefattar synnerligen den sanna tron, hwarmed en till Gud rätteligen omwänd menniska begärligt omfattar och med förlitande tröstar på Herrens **wittnesbörd,** eller det Ewangeliska ordet om wår Frälsare och

hwad Han uträttat. Dermed står ock en sådan mennifka i **förbund** med Gud och iakttager **förbundets wilkor,** hwilka Apostelen Petrus för oß, som lefwa i Nya Testamentet korteligen angifwer, då Han skrifwer, att wi äre kallade till **lydnad och Jesu Christi blods stänkelse.**

Deremot äro de, som i ingångsspråket benämnas **syndare** stadde i otro och olydnad, då de antingen sällan hafwa Ewangelium för sina tankar eller åtminstone icke så **hålla** Herrens wittnesbörd, att de hafwa något hjertligt fortfarande begär och något allwarligt bemödande, att kunna tillegna sig Ewangelii innehåll, ty Ewangelium är antingen för dem något likgiltigt, som de icke mycket fråga efter, eller ock något, som de helt lätt rycka till sig, då deras sjelftagna tro icke fordrar någon kamp och strid. I sjelfwa werket, om de ock beropa sig på Ewangelium, hålla de icke deß wittnesbörd såsom grund för sitt hopp, utan fastmera bygga de i grunden på sig sjelfwa, på sin ärbarhet, sin wälgörenhet, sina goda rörelser, sitt umgående med det andeliga m. m., hwartill de endast sätta Ewangelii wittnesbörd om wår Frälsares förtjenst såsom en fyllnad. Såsom hållandet af Jesu wittnesbörd hos de trogna är förenadt med angelägenhet att akta på Guds ord till att mer och mer förstå och fatta i synnerhet Ewangelii innehåll; så är deremot den falska tron hos munkristna eller skrymtaktiga menniskor oftast förenad med fortfarande försumlighet och liknöjdhet äfwen om Ordets hörande men särdeles om deß läsande, hwilket sker af de flesta utan flit och allwar, löst och flyktigt, samt utan sådan bön till Gud, hwilken bör wara förenad med Guds Ords bruk och uttrycker menniskans hjertliga angelägenhet att förstå och fatta Ordet.

Men om sålunda de i andeligt afseende obekymrade menniskorna fara wilse om Herrens wägar, då de antingen uppenbarligen röja otrosliknöjdhet om allt andeligt eller ock framställa en tro, som är utan flitig aktgifwenhet på Ordet och utan något begärligt umgående med deß Ewangeliska

innehåll; äro de sålunda i anseende till Ewangelium **syndare,** eller enligt detta ords egentliga bemärkelse afwikande och willsefarande menniskor; så äro de ock i anseende till Guds bud i egentlig mening **syndare** och sådane, som icke hålla Guds förbund, hwartill det hörer att af kärlek till Herren och för Hans skull winlägga sig om att åtlyda Hans bud. Hos många wisar sig tydligen, att de icke hålla Guds bud, då de icke frukta för deras öfwerträdande, såsom då Guds namns dageliga mißbruk på deras tunga wittnar om förakt för detta stora och heliga samt för de trogna så ljufwa namnet; och då Söndagens anwändande till fåfänglighet och synd ådagalägger, att menniskan är utan angelägenhet om sin själs salighet, då hon så förspiller de tillfällen, som på Herrans dag gifwas henne, att genom Ordets bruk låta hos sig werkas det, som hörer till salighet; eller då i förhållandet till nästan ett högmodigt, trätosamt, oanständigt, orättrådigt eller falskt och lögnaktigt wäsende uppenbarar sig.

Andra deremot hafwa mera sken till gudsfruktan och dygd; men de äro dock enligt Guds lag syndare och intet annat än syndare, emedan deras bästa gerningar inför Herren, som ransakar deras innersta, icke gå af ett åt Gud i tro och kärlek uppoffradt hjerta. Det är icke Guds kärlek, omfattad med tron, den Guds kärlek, som Han framställt, då Han utgaf Sin Son för oß i döden; — det är icke denna Guds kärlek, som beweker den i otron stadda menniskan till hennes s. k. goda gerningar, i det hon gör dem i beräkning på menniskors bifall eller på ett wärde, som hon dermed söker inför Gud, då hon likwäl icke i en sann omwändelse söker att på rätta wägen genom tron på Jesus komma i Hans nåd och wänskap.

Men de, som så i sina wackraste företag äro syndare, då deras dygd icke innefattar trons och Andans frukter, de gå på slutet miste om hwad de wäntat sig. O! huru förskräckligt måtte icke detta blifwa att i den sista stunden, då **Konungen** kommer att **bese** den menniska, hwilken räknar sig bland **gästerna** wid Hans nådebord, befinnas inför Hans

allseende `blickar wara **utan bröllopskläder** och i känslan af den ewiga dödens wanmakt, då all utwäg till räddning genom omwändelse numera synes stängd, finna sig liksom **bunden till händer och fötter** och stanna **i det yttersta mörkret,** hwarest **skall wara gråt och tandagnißlan.**

Emellertid wisar Herren äfwen om sådana menniskor, som utan allwarligt bekymmer och derföre utan rätt angelägenhet om Guds ords bruk wandra på wägen till ewigheten, den omwårdnad om deras frälsning och salighet, hwilken utmärkes med det, som säges i den första af de såsom text på denna stund walda werser, der wi läsa: **Herren är god och from; derföre underwisar Han syndare på wägen.**

Hwad Herren gör med dem, som här kallas **syndare,** de i otro och andelig sorglöshet samt ett inför Gud förwändt, werldsligt eller skrymtaktigt wäsende stadda menniskorna; hwad Han gör för dem och med dem till deras räddning, det härledes deraf, att Herren är **god och from,** eller, såsom orden egentligen betyda: **god och rätt.**

Emedan Herren är **god,** så har Han, såsom Han i Sitt ord med en ed försäkrat, **ingen lust till den ogudaktiges död,** men deremot i hjertligt Gudomligt förbarmande en innerlig lust dertill, att **den ogudaktige omwänder sig och lefwer.** Att Herren är god det har Han wisat mot oß alla mångfaldigt i Skapelsen och försynen, i återlösningen och de till nådens rike hörande anstalterna för wår frälsning samt i Guds Andes werkningar på wåra hjertan. Han, hwilken såsom Skaparen gifwit oß så mycket godt och i Sin försyns skickelser wisar en dagelig omwårdnad om wåra lekamliga behof och wår jordiska wälgång, har ännu mera i återlösningen wisat Sin brinnande kärlek emot oß alla, då Han Sjelf blef menniska och tog på Sig wåra synder och gaf Sig för oß i döden. Han will då för Sin godhets skull icke, att allt detta skall wara förgäfwes gjordt för oß. Han **will icke att någon skall**

förgås, men **will, att alla menniskor skola blifwa frälste** från förderfwet och ewigt lyckliga.

Men emedan Herren ocksä är **from**, eller, såsom Ordet egentligen betyder, **rätt**, så kunna frälsning och salighet icke skänkas oß på annat sätt, än som öfwerensstämmer med Guds helighet och rättfärdighet. Ty ehuru dessa Guds egenskaper äro tillfredsställda genom återlösningen, som Jesus Guds Son för oß utfört, och hwarwid Han utstått wårt straff och i wårt ställe bewisat lydnad intill döden, så är likwäl salighetsordningen, hwari man skall blifwa af återlösningsnåden delaktig, så inrättad, att ock derwid Guds helighet och rättfärdighet skola erkännas och framlysa. En syndare måste näml. för att få nåd först erkänna sig wara en syndare och såsom sådan för Guds helighet förkastlig i hela sitt wäsende och för Guds rättfärdighet straffskyldig, samt måste med uppriktigt ogillande förkasta icke blott hela sitt wäsende, såsom köttsligt och förwändt, utan ock hjertligen önska att komma i en annan ställning och blifwa grundeligen förändrad och helgad i sanningen. Derföre hafwa wi ock hört i de wittnesbörd, som nyß blifwit anförda, huru Herren icke blott såsom god säger Sig icke wilja wårt förderf, men wår salighet, utan ock säger, att wi skola genom omwändelse till Gud undwika den ewiga döden och deremot **lefwa** i detta ords saliga bemärkelse enligt andens sinne.

I följe deraf handlar Herren Gud så med de från Honom affallna, i werldsligt wäsende eller en falsk andelighet stadda menniskorna, att Han, såsom wi läse i ingångsspråket, **underwisar syndare på wägen.** Ja, Han gifwer dem icke allenast tillfällen att inhemta kunskap i Guds ord, utan Han låter ock genom upplysning af Guds Ande med Ordet wigtiga underwisningar dem gifwas i deras inre om hwad de för sin del kunde winna för salighet, och i hwilken själawåda de sjelfwa befinnas, samt hwad de borde undfly, och hwad de borde göra för att blifwa rätt omwända till Gud samt ewigt frälste och salige. Detta

gör Herren, så länge de äro **på wägen,** ehuru, när många kallelser och wäckelser blifwit försummade och förslösade, det händer, att sådana blifwa mindre än förr gifna åt menniskan. Och till de underwisningar och warningar, som af Herrens godhet och trofasta omwårdnad om själarne åt dem gifwas, hörer ock det, att Herren låter de obotfärdiga menniskorna få tydliga beskrifningar på deras tillstånd, särskildt då de ämna sig till nattwardsbordet, på det de må blifwa öfwertygade om det sjelfbedrägeri, som de genom nattwardsgången hos sig underhålla och befästa.

Äfwen wid detta tillfälle åligger det mig, såsom ett sändebud till de återlösta menniskorna från den barmhertige och trofaste Guden, att säga alla dem, som antingen så försumligt bruka Guds ord, att de wisa dermed, att det icke är deras allwar att söka Herren eller ock icke bruka Ordet i rätt afsigt att rätt lära känna sig sjelfwa, att de genom gensträfwighet emot Guds Ande förhindra Honom från att hos dem åstadkomma en rätt syndens kännedom, som leder till en uppriktig syndernas bekännelse; och att de med en lös och skrymtaktig syndabekännelse utesluta sig sjelfwa från del i den aflösning, som wid Skrift och Nattwardsgång förkunnas de i sanning botfärdiga själarna. Deremot få de andeligen obekymrade, de i säkerhet, obotfärdighet och otro till Nattwardsbordet framkommande menniskorna här en förökelse på sin syndaskuld, såsom detta högtidligt och allwarligt förkunnas dem i den Treenige Gudens, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn * * *

O, att denna tillsägelse kunde hos någon hittills sorglös och om den sanna omwändelsen liknöjd menniska werka någon eftertanke, som kunde blifwa en början till att med allwar söka efter själens frälsning på den wäg, som Guds ord anwisat, med ett flitigt bruk af Ordet i en rätt afsigt under bön och ett willigt undergifwande under Guds ande till att både öfwergifwa syndawägarne och släppa de emot Ordet stridande tankarna, särdeles i bedömande af hennes egen själabelägenhet! Då skulle ock i sinom tid

det blifwa tröstepligt, hwad widare tillägges i texten, och hwarom anmärkes

2:o. **Om de till allwarligt själabekymmer uppwäckta menniskorna förstå wi de orden wara talade, som läsas i andra wersen af wår text, så lydande: Herren leder de elända rätt och lärer de elända sin wäg.**

Det är redan nämndt, hwad som menas med **de elända,** nämligen de menniskor, som genom upplysning af Guds Ande lärt känna sitt eget elände.

Till en grundelig kännedom i detta afseende kommer menniskan icke förr, än hon först låtit öfwertyga sig om beskaffenheten af sin själabelägenhet i det hela i förhållande till Gud, sedan hon genom affall ur Döpelsenåden kommit in på förtappelsens wäg i ett rådande werldsligt eller skrymtaktigt wäsende. Men då menniskan låter förmå sig att med rätt flit samt under allwarlig bön om att få rätt känna sig sjelf umgås med det **Ord,** hwilket **är lefwande och kraftigt och skarpare än något tweeggadt swärd,** då kommer detta Ord att, såsom det widare säges i det språk, hwari Ordet, såsom nu sades, beprisas, **gå igenom, till deß det åtskiljer själ och anda, merg och ben,** samt att blifwa **en Domare öfwer hjertans tankar och uppsåt.** Menniskan kommer då att se in i sitt eget hjertas beskaffenhet och finna förwändheten af de tankar, som hon haft om sig sjelf; och huru wid hennes förhållande i det hela ett falskt uppsåt liggat till grund äfwen för sådana gerningar, hwilka hon sjelf och andra ansett wara goda gerningar. Hon förstår då, att hon lefwat i sådant, som icke kan stå tillsammans med Guds nåd, eller att det goda, som utmärkt hennes wandel, flutit af egenkärlek, werldskärlek eller egenrättfärdighet. Då blir ock syndaskulden föreställd såsom stor, ja så stor, att menniskan tycker sig sjelf wara **den förnämligaste bland syndare,** emedan hon då icke så kan känna andras synder, som hon känner sina egna. Hon ser i synnerhet sitt hjertas wrånghet, då Guds kärlek icke funnits hos henne, ty, ehuru hon ofta haft intryck af

Guds kärlek, då hon warit kallad till Guds rike, så har det icke kommit till någon lefwande tro, som fattar Guds kärlek i Christo och har med sig kärlek till Gud, då menniskan på fortfarande sätt beweckes att **älska Honom, som först hafwer älskat oß.** Menniskan blir då i sina egna tankar rätt eländig och hon söker med förlägenhet efter frälsning i umgåendet med Guds ord för att af deß kraft blifwa omwänd till Gud, hwilket hon med bekymmer ser sig icke wara. Der blir då en andans fattigdom, då menniskan ser sig blottad på det andeliga goda, som Ordet beskrifwer såsom befintligt hos de omwända menniskorna. Der blir ock en bedröfwelse öfwer synderna, som menniskan ser till oräknelig mängd i lefwerne och hjerta; och der blir äfwen, hwad ordet **elända** ock bemärker, en **saktmodighet,** eller benägenhet att öfwerse med andra, då menniskan känner sig sjelf såsom den, som står så långt tillbaka från hwad hon borde wara.

Huru gör nu Herren med dessa elända? **Han leder de elända rätt,** eller **i domen,** såsom ordet egentligen betyder, så nämligen, att de komma till att rätt döma sig sjelfwa, såsom Paulus skrifwer (med särskildt afseende på faran af en owärdig nattwardsgång): **Om wi sjelfwe dömde oß, så wordo wi icke dömde.** Men Herren **lärer** ock **de elända Sin wäg,** eller huru Han will göra med dem. Ty när menniskan rätt dömer sig sjelf, såsom för närwarande skiljd från Gud och stadd under Guds wrede samt full af synd och ogudaktighet, så är det Herren, som har ledt henne härtill, och då gör Han ock det andra, som i textens andra wers omnämnes, att Han lärer den elända menniskan Sin wäg, eller wisar henne, huru Han will förbarma Sig öfwer henne för Sin Sons skull och huru hon skall handla med Gud för att winna **syndernas förlåtelse;** ty det är **denna** sak, som Guds Ande då gör för menniskan synnerligen wigtig, hwilket den förut icke warit, och hwilket den icke är för dem, som söka upprätta sin egen rättfärdighet med eller utan sken af andelighet. Ty då

desse mest tänka derpå, huru de skola kunna förswara sig för sådana obehagliga föreställningar, hwarmed Guds Ande ibland tränger inpå dem till att wisa dem att det icke står rätt till, när de mest tänka på huru de skola få behålla sina goda tankar om sig sjelfwa och få dem befästade, eller huru de skola komma dertill, att kunna blifwa nöjde med sig sjelfwa och finna sådant hos sig, att de deraf må få skäl att hålla sig för rätta kristna; så kommer deremot den menniska, som enligt Herrens förmaning genom Esaias begynnat både **öfwergifwa sin wäg** och släppa **sina tankar** om sig sjelf, att få anwisning till att wända sig till Herren, att Han måtte **förbarma sig öfwer henne,** emedan **hos Honom är mycken förlåtelse.** Ja **mycken förlåtelse** är just det, som en sådan menniska finner att hon för sin del behöfwer; ty hon känner sin synd, såsom mycken och stor, och derföre får hon ock anwisning att söka förlåtelse under syndernas bekännande och under bön om nåd för Jesu fullkomliga försonings skull. — Och detta är just Herrans **wäg,** eller det sätt, som Gud i Ordet anwisat till att winna nåd och förlåtelse, hwaremot bön om förlåtelse utan uppriktig bekännelse af själatillståndet i det hela och af de särskilda synderna, som man behöfwer få se, är skrymtaktig och fruktlös, om man ock bad om syndernas förlåtelse dag och natt.

För sådana själar, som känna och erkänna sitt onda wäsende inför Gud och derföre höra till dem, hwilka i texten kallas **elända,** är då ock den Heliga Nattwarden bidragande dertill, att de komma till tro och dermed till syndernas förlåtelse; ty detta Sakrament är inrättadt för Jesu lärjungar till deras Frälsares åminnelse. Och Jesu lärjungar äro endast de, som gifwit sig i den Helige Andes skola till att emottaga öfwertygelser om sig sjelfwa och låta wisa sig det, som den egenkära menniskan annars så ogerna ser, förwändheten af sin lefnad och förderfwet i sitt hjerta.

Men för dem, som willigt gifwit sig under Guds Ande i detta afseende och fortfara att flitigt bruka Guds ord för att lära känna sig sjelfwa, antingen de då stå i den första

stora, eller i den dageliga bättringen, som förekommer i nådaståndet, tjenar ock den Heliga Nattwarden till Jesu åminnelse, d. w. s. dertill, att de föras närmare till sin Frälsare för att kunna hålla sig till Honom med hjertats förtroende. Äfwen detta Sakrament blir då ett medel, hwarigenom Herren **lärer de elända sin wäg**; ty här erinras wi kraftigt om, hwad Jesus gjort för oß, då Han gaf Sig för oß i döden, och huru Han will meddela Sig Sjelf åt oß till ett andeligt åtnjutande, emedan Han här under bröd och win åt oß framräcker Sin lekamen och Sitt blod. Han är ock Sjelf med brödet och winet närwarande och gifwer åt de hjertan, som Han genom kännedom af deras eget syndaelände fått dertill förbereda, i och genom Nattwarden wälsignelse dertill, att nådens werk må hos dem hinna till större framgång, att de omsider måtte föras till Jesu Christi delaktighet genom tron och deri bibehållas.

Men anmärkom nu ock korteligen till ett slut

3:o. Om de till Herren rätteligen omwända menniskorna förstå wi den sista af de såsom ingångsspråk anwända werser: **Alla Herrans wägar äro godhet och sanning dem, som Hans förbund och wittnesbörd hålla.**

Det är i det föregående wisadt, hwad det will säga att **hålla Herrans förbund och wittnesbörd.**

Det är tron, som med begärligt omfattande och förlitande på ett fortfarande sätt håller sig icke wid egna gerningar, icke wid rörelser och andelig erfarenhet, utan wid Herrens wittnesbörd, eller det Ewangeliska ordet om Jesus Christus och hwad Han förwärfwat. Den troende menniskan håller sig så wid detta, att det dageligen ligger henne om hjertat mer än något annat att hafwa del i Jesus, och att hon äfwen under mörker, hwari hon understundom råkar, uppehålles af ett fortfarande hopp om Guds nåd, ja just **nåd**, emedan hon dageligen ser och känner sin owärdighet.

Med denna tro **håller** ock menniskan **Guds förbund**, eller står i fortfarande förbund med Herren, så att menni-

skan ock på sin sida iakttager förbundets wilkor, hwartill hörer det, som Jesus säger: **Hwilken Mig efterfölja will, han wedersake sig sjelf och tage sitt kors på sig och följe Mig.** Ehuru uti intet af dessa stycken är fullkomlighet, så är der likwäl hos hwarje sann kristen ett allwarligt bemödande och en redlig wilja att försaka de egna onda lustarnes kraf, att tåligt lida hwad Gud pålägger och willigt underkasta sig lidande för Herrens skull samt att följa Jesus under wandring i Hans fotspår, i lydnad för den Himmelske Fadrens bud.

För alla dem, som så hålla Herrens förbund och wittnesbörd äro då **alla Herrans wägar godhet och sanning.**

Gud har med de Sina många wägar som Han beskrifwit i Sitt Ord. Han förer dem genom frestelser och lidanden till trons förkofran. Han fördöljer Sig för dem, och Han uppenbarar Sig åter.

Men alla Hans wägar äro **godhet,** eller syfta och leda till deras salighet, då dermed åsyftas, att de må bibehållas i tron och **tillwäxa i nåden och wår Herres Jesu Christi kunskap.** Särdeles uträttas detta genom omwexlingar mellan mörker och ljus, nöd och hjelp. — Mörkret och nöden tjena till att underhålla trosbegäret och allwaret i sökandet. Ljuset och hjelpen bidraga till att befästa förlitandet på Herren.

Alla Herrans wägar äro ock **sanning,** eller öfwerensstämma med Hans i ordet gifna löften; och såsom ett inbegrepp af Guds löften kan äfwen den Heliga Nattwarden anses, ty den är helt och hållet Ewangelisk.

Skriftetal.

XXXV.

(Utkast).

Det är min glädje att jag håller mig intill Gud och sätter mitt hopp till Herren, Herren, att jag må förkunna, huru Du det gör.

Så beskrifwer en troende själ sin ställning i motsats mot deras, hwilka till en tid hafwa skenbar lycka, men som, emedan de hafwa Herren emot sig, blifwa innan kort af Hans starka hand omstörtade. **Det är min glädje,** säger deremot den troende själen, eller hwad mig angår, är det mitt goda, att Gud är när mig; jag sätter Herren Herren till min förhoppnings grund, att jag må förkunna alla Dina storwerk. Närmare enligt grundtexten tolkade finnas de anförda ingångsorden så lydande och utgöra den 73:dje psalmens sista wers.

1:o. **Werldens barn söka icke sitt goda i förening med Gud; och deras hopp är i grunden icke byggdt på den Ewige och Allswåldige Herren; hwarföre de ock i tid och ewighet äro oskickliga till Guds lof.**

1) **Menniskan är skapad, återlöst och kallad till salighet i förening med Gud.**

Då menniskan från början war skapad till Guds beläte, såsom Skriften wittnar, kunde menniskans likhet med Gud icke wara något sjelfständigt, om ock af Gud gifwet; ty det hade warit oförenligt med Guds ära att sätta flera, om ock mindre mäktiga gudar under Honom; och det skulle warit stridande mot sjelfwa begreppet af Guds wäsende att antaga någon warelse såsom oberoende af Honom. Menniskan kunde då icke annorlunda framställa Guds beläte, än

i den oupphörligaste förening med Gud, hwari menniskan såsom ett med sitt förnuft uppfattande wäsen kände Gud i Hans werk och i Sitt eget hjerta, och, emedan från hjertat äfwen i andelig mening utgår lifwet, äfwen uppenbarade Gud. Så skulle menniskan likna en spegel, som ställd emot solen återkastar deß strålar.

Men genom syndafallet blef menniskans förstånd förmörkadt, att hon icke kunde känna Gud i Hans kärlek allt ifrån der, att hon upptog i sig det mißtroende mot Gud och den fiendskap mot Honom, som frestaren ingaf i hennes hjerta. Då blef hennes wilja wänd ifrån Gud till att icke mera taga af Hans hand sin lycksalighet, utan söka bereda sig densamma sjelf på sjelfwalda wägar i strid emot Guds wilja och anwisningar. Derigenom förlorades friden med Gud och all sann lycksalighet.

Så blef återlösningen nödwändig, såsom ett medel, som Guds kärlek wille och Guds wishet walde till menniskans upprättelse. Gud blef menniska, icke blott att uppenbara Sig Sjelf för menniskorna, utan ock att i försoningen, som i förebilder och löften från aftonen af sjelfwa fallets dag framställdes, undanrödja hindret för gemenskapen med Gud, ett hinder, bestående icke endast i den fallna menniskans medwetande om straffskyldighet inför Gud och owärdighet till Hans gemenskap, utan ock innefattadt i sjelfwa Guds rättfärdighet, som fordrade att synden skulle straffas med en **död**, hwilken är i sin förfärliga betydelse en afsöndring från Gud och lifwet i Honom. Jesus, Guds menniskoblifne Son, har tagit på Sig synden och utstått straffet och uppfyllt Guds lags fordran af en fullkomlig rättfärdighet, såsom wilkor för lifwet.

Nu kallas menniskan af Hans Ande att i den botfärdiga erkänslan af egen syndfullhet, owärdighet till Guds gemenskap och oförmåga att dertill förhjelpa sig, taga i tron sin begärliga tillflykt till Jesu Christi förtjenst, Hans lidandes försoning och Hans lydnads rättfärdighet, som på ett för wårt förnuft obegripligt, men för wårt hjerta tillfreds-

ställande sätt tillräknas hwarjom och enom som tror. Ty **Honom,** nämligen Jesu Christo, **bära alla Profeterna wittnesbörd, att hwar och en, som tror på Honom, skall hafwa syndernas förlåtelse genom Hans namn;** och detta namn är såsom det ock i profeterna framställes: **Herren wår Rättfärdighet.** Ja, så wittnar ock Apostelen: **såsom genom en menniskas olydnad äro många wordne syndare, så warda för ens lydnads skull många rättfärdiga;** ty **Christus är lagens ände,** eller Den, på hwilken lagen syftar, och i hwilken lagen med alla sina hotelser och fordringar når sin fullbordan, och detta **till rättfärdighet hwarjom och enom som tror.**

2) **Men hos mängden af menniskor, hwilka i Skriften kallas denna werldens barn, är intet allwarligt och fortfarande begär efter saligheten i förening med Gud, och i grunden bygga de icke på Honom sitt hopp.**

Likasom Adam och Ewa i fallets stund wände sig bort ifrån det, som Gud sagt dem, till att lyszna åt den ondes dem gjorda förslag att blifwa lycklige genom ett yttre föremål, som Gud icke anwisat dem utan twertom förbjudit dem att widröra, så är ännu hos den fallna menniskan samma sinne att söka sin sällhet genom kreaturens, eller de skapade tingens, miszbruk. Detta eger alltid rum, när helst en skapad warelse sättes i Guds ställe såsom mål för menniskans eftertraktande, det må då wara Mammon, eller jordisk winst, nöjet eller medwetandet af egen förädling. Detta sista innefattar det finaste werldswäsendet, hwarwid menniskan gör sig sjelf i stället för Gud till sitt mål, då hon will fägnas öfwer sig sjelf, i stället för att fägnas öfwer Herren, antingen hon, såsom den menniskan, hwilken icke har sken af andelighet, söker denna fägnad i uppodlingen af naturliga gåfwor, ja, i deras blotta egande, eller ock, såsom den falskt andeliga menniskan, will hafwa förnöjelse af sin egen andelighet, i stället för att hafwa sin hugnad af det, som Guds ord wittnar om

Herren och egentligen om Jesus, såsom **Guds härlighets sken och menniskornas ljus och lif.**

Då Guds ord framställer för menniskan en sådan wäg till salighet, att hon skall hafwa sitt goda i Gud samt af Gud och genom Gud, så att det hon af Guds Ande genom Guds Son, eller i trons omfattande af Honom, skall emottaga af Gud Fader i hoppet och en gång i åtnjutandet, är ett **himmelskt** arf; så söker den werldsligt sinnade menniskan sitt goda i werlden eller i sig sjelf, eller, om hon på egenrättfärdighetens och det egna arbetets wäg söker förening med Gud, will hon wara salig i Gud men genom sig sjelf, genom det hon sjelf uträttar eller finner hos sig uträttadt af Guds werk, och af sig sjelf eller under eget bemödande i stället att lemna sig åt Guds Andes werkningar, såsom Jesus för oß antyder, då Han säger: **Hwilken som icke undfår Guds rike såsom ett barn, han kommer der aldrig in.**

Den menniska, som icke, såsom den troende själen om sig bekänner i texten, söker sitt goda i gemenskap med Gud, gör icke heller Herren, eller den Allswåldige och Ewige Guden till sin förhoppnings grund, och blir så oskicklig till Hans lof; ty hon utestänger sig sjelf från det förnimmande af Hans kärlek, som leder till det, som i slutet af ingångsspråket nämnes: **Att jag må förkunna huru Du det gör.**

Men då Jesu heliga Nattward är för den återlösta menniskan såwäl ett medel att komma i gemenskap med Gud, som ock syftande till Jesu åminnelse, eller till förkunnande och beprisande af hwad Han i Sin död gjort för syndare; så finnes hos den till werlden eller till sig sjelf hänwända, men från Herren och från Jesus, såsom wägen till Fadren, bortwända menniskan icke någon motswarighet i sinnet emot det, som i Nattwarden föreläggesoß att söka, eller någon håg eller begynnelse dertill att i Jesus söka sin berömmelse. Derföre går en sådan menniska, som hwarken känner sig sjelf i sitt intet och i faran och wederstyggligheten af sitt hjertas och sitt lefwernes afwikelse

från Gud, ej eller trängtar uppriktigt efter att genom Sonen komma till Fadren, — en sådan menniska går owärdigt till den heliga Nattwarden och ökar genom sin skrymtan sin syndaskuld i stället för att här winna någon försoning med Gud, eller komma närmare till Hans gemenskap. Det ware sagdt till warning och wäckelse för alla om Gud och Hans ord, om Jesus och Hans nådesordning liknöjda själar * * *

Men, så anmärkes widare

2:o. **De, som allwarligt trängta efter gemenskap med Gud, må låta öfwertyga sig att Herren Jesus är den enda, men ock fasta och tillräckliga förhoppningsgrunden för salighetssökande menniskor; och akta på, huru Han i den Heliga Nattwarden erbjuder oß den i återlösningen förwärfwade tillgången till Gud.**

Förr eller senare wisar sig för menniskan tomheten af allt skapadt godt, af allt sådant, som icke är eller härflyter af Gud och föreningen med Honom. Ty såsom menniskan är skapad till att i den lefwande kännedomen af Gud wara salig i förening med Honom, så är allt annat ur stånd att tillfredsställa det begär efter sällhet, som är inplantadt i menniskan. Lycklig den, som får syn på detta i tid och genom antagande af den Helige Andes kallelse, hwarmed Han drager oß till att söka Herren, börjar wända sig till det sannskyldiga och ewiga goda att eftertrakta detsamma. Han är på wägen att finna Herren, då han söker Honom af hjertat, och skall, om han dermed fortfar, slippa att wid ingången till ewigheten finna sig wara utan Gud och derföre utan ljus och lif, såsom de blifwa det, hwilka wår Frälsare beskrifwer såsom warande **bundne till händer och fötter och kastade i det yttersta mörkret.**

Nu wäl, är här ibland Eder, Nattwardsgäster, någon själ, som allwarligt frågar efter Herren och derföre börjat efterkomma Jesu uppmaning, hwartill Han lägger dyrbara löften, då Han säger: **Beder, och Eder skall warda gifwet; söker, och I skolen finna, klapper, och Eder skall warda upplåtet?** Det gäller att icke blott bedja och söka

i Guds ord, der wägen till Gud anwisas, utan ock **klappa**, d. w. s. träget bedja och söka och derjemte wänta, tills nådesdörren upplåtes. Några, som från den förra liknöjdheten begynna få håg för det andeliga och himmelska, eller söka efter Guds rike, wilja snart affärda saken. De hafwa en brådskande skyndsamhet och mena t. ex. att genom en Nattwardsgång kunna komma till rätta. De wilja icke **klappa**, d. ä. under fortsatt sökande wänta och lemna sig åt Guds Ande. Derföre blir intet grundeligt Guds werk hos dem uträttadt, och de gå snart tillbaka till sitt werldsliga sinne eller stanna i skrymtaktigt wäsende, sättande sin kristendom i några andeliga företag utan allwar, men likwäl efter deras mening nödwändiga för att bibehålla det falska hoppet, de fattat att wara omwända för det, att de warit rörde eller wäckte eller tröstade. Det duger icke att bygga på en föregående erfarenhet, utan wår text säger, att hoppet måste sättas på Herren, och således icke på hwad man förnummit eller trott sig märka hos sig sjelf.

Men det är endast Guds Ande, som kan tillwägabringa och uppehålla hos menniskan ett sådant hopp, hwilket är stäldt på Herren under omfattande af Guds löften, efter hwilkas innehåll hos den troende menniskan är ett fortfarande begär, och af hwilka kommer en wißhet i hjertat, som har med sig kraft till Herrens tjenst och ett fortfarande ehuru icke oupphörligt förnimmande af Herrens nådebewisningar, enligt hwad i texten säges: **att jag må förkunna, huru Du det gör.**

För att det måtte komma till en sådan tro, som har med sig Herrens närwarelse till själens sanna hugnad och till en ny kraft att göra Guds wilja; gäller det, att menniskan låter öfwertyga sig af Guds Ande, att Jesus är den enda, men ock fasta och tillräckliga förhoppningsgrunden för salighetssökande menniskor.

Guds Ande söker till den ändan att nedslå hos menniskan allt förlitande på hennes egen rättfärdighet och kraft i förhållande till Gud. Ja den, som i Guds Andes skola

med bön och flit aktar på Guds ord under hängifwande åt de öfwertygelser, som deraf gifwas, då menniskan icke rakt med wett och wilja handlar emot de anwisningar, hon af Ordet får; den kommer att inse och förnimma sin orättfärdighet inför Gud och sin oförmåga att hjelpa sig sjelf.

Och då blir Jesus i Sinom tid förklarad för en sådan menniskas hjerta såsom Den, i hwilken wi, såsom Esaias betygar, hafwa både **rättfärdighet och starkhet.** Det blir godt för den, som ser sig wara i sitt syndaförderf helt förkastlig inför Gud, att finna en tillflykt hos wår Frälsare, då han icke will blifwa i synden, att få sina synder förlåtna för Jesu försonings skull och blifwa betäckt med Jesu rättfärdighet, då Hans rättfärdighet tillräknas inför Gud. En sådan menniska får ock i förening med Jesus en ny kraft; ty, när menniskan genom tron upptages till Guds barn och berättigas att lefwa, så begynner hon ock genast lefwa, då Guds Ande tager Sin boning i hennes hjerta och börjar drifwa henne till att älska Gud och af kärlek till Honom willigt lida och göra hwad Han henne i Ordet anwisar.

Märker nu på, huru en sådan tillgång till Gud, som Jesus oß förwärfwat, af Honom erbjudes oß i den Heliga Nattwarden. Han kommer der Sjelf emot oß och framräcker Sin lekamen till att äta och Sitt blod till att dricka. Deraf skall enligt Hans sinne det blifwa en följd, som Han i Joh. 6 kap. omtalar, då Han säger: **Hwilken som äter Mitt kött och dricker Mitt blod, han hafwer ewinnerligt lif;** och **Hwilken som äter Mitt kött och dricker Mitt blod, han blifwer i Mig och Jag i honom.** Ja, den sanna och lefwande tron på Jesus, som innefattar ett andeligt ätande af Jesu kött och drickande af Hans blod, emedan den troende menniskan hemtar tröst och frid och kraft deraf, att Jesus utgifwit Sig för henne i döden, denna tro skall af det Sakramenterliga ätandet och drickandet i Nattwarden tillwägabringas och styrkas. Sådan är Jesu afsigt och mening med detta dyra Sakrament. Det

kommer blott derpå an, att den menniska som kommer hit, hörer till Jesu lärjungar, (ty för inga andra är Sakramentet inrättadt) så att hon gifwit sig i den Helige Andes skola. Hon måste då både allwarligt söka efter gemenskap med Gud såsom **sitt goda** och tillika willigt emottaga Guds Andes öfwertygelser om förkastligheten af hennes eget wäsende. Den, som ingått på denna wägen, kan genom Nattwarden föras närmare till Jesus. Detta Sakrament kan, enligt lydelsen af Jesu ord wid deß instiftelse, blifwa för en sådan menniska bidragande till Jesu åminnelse, eller till den lefwande åtankan af hwad Jesus gjort och gör för Sina återlösta, hwilken åtanka, när den innefattar ett fortfarande, med begär efter Frälsaren förenadt förlitande på Honom, just är den sanna tron.

3:o. **Det, som beskrifwes i wår text, är den omwända menniskans både tro och erfarenhet, och till båda är Herrans Heliga Nattward kraftigt bidragande.**

I början af texten beskrifwes den till Herren omwända menniskans tro då der enligt grundtexten säges: **Hwad mig angår, är Guds närhet mitt goda; jag hafwer uti Herren Jehowah min tillflykt,** eller min förhoppningsgrund.

Här angifwas de twenne styckenn, som tillsammans utgöra den sanna tron, nämligen **trons begär** efter det goda, som Jesus förwärfwat och **trons förlitande** på Herren.

Det goda, som Jesus förwärfwat, innefattas korteligen i det, som i wår text kallas: **Att jag håller mig intill Gud,** men som egentligen enligt Andans språk betecknar: **Guds närhet,** eller Guds närwarelse. Den, som icke har Gud emot sig utan med sig, ja när sig, han har å ena sidan intet att frukta hwarken för tid eller ewighet, och å andra sidan skall honom icke fattas något godt, om ock under en kort pröfningstid Herren understundom fördöljer för honom Sin närwarelse till att öfwa och förkofra hans tro.

Huru denna tro med sitt begär fattar gemenskapen med Gud, som Jesus förwärfwat, det uttryckes i texten dermed, att den troende själen säger: Det är min glädje, eller egentligen **mitt goda,** hwari ligger den mening, att själen icke allenast föredrager gemenskapen med Gud framför allt, utan ock finner deri sitt allt, såsom i det föregående af psalmen en sådan bekännelse förekommer: **Herre, när jag Dig hafwer, så frågar jag efter himmel och jord intet! Om mig än kropp och själ försmäktade, är Du dock, Gud alltid,** egentligen för ewigt, **mitt hjertas tröst,** eller klippa, **och min del.**

Men det är ock det andra stycket af tron, eller trons förlitande på Herren, som widare i texten beskrifwes, då det säges: **Jag sätter mitt hopp till Herren Jehowah,** eller i Honom har jag satt min tillflykt. Detta sker alltifrån den stund, att Guds löftens innehåll blifwit så klart för den efter Herren sökande menniskan, att hon på ett fortfarande sätt kan grunda sitt hopp på Jesus, om hwilken Ordet wittnar, att **alla Guds löften äro Ja i Honom och Amen i Honom.** Ty endast på grund af hwad Han gjort för oß i Sin återlösning och ännu gör för oß såsom Öfwerstepresten och Konung i Sin förbön och i Sin styrelse, kunna wi tillförse oß att både komma till gemenskap med Gud samt ega, behålla och ewigt åtnjuta det goda som deri innefattas. Har menniskan en gång med tron antagit Jesus såsom sin förhoppningsgrund, så förekommer sedan framgent ett upprepande af trostillegnelsen, då den troende själen ständigt ånyo, dageligen och stundeligen, wänder sig bort från alla andra stöd till att hwila wid sin Frälsares förtjenst och förbön. Genom Honom har ock menniskan tillgång till Fadren **med all förtröstning** så, att Gud i allmänhet är och blir den troende menniskans tillflykt till att af Honom wänta hjelp i all nöd, och allt, som i sanning kan göra menniskan lycklig.

Men det är ock den troende menniskans **erfarenhet,** som i wår text beskrifwes, då i slutet deraf säges: **att jag**

må förkunna, huru Du det gör, eller uppräkna och förtälja alla Dina storwerk. Detta härledes af det förra, eller af trons begär och förlitande, såsom man finner wid uppmärksamt betraktande af texten. Så är det ock en följd af tron, att menniskan får förnimma huru Gud det gör.

Wisserligen går ett förnimmande också före tron att i kallelsen locka den liknöjda menniskan med försmak af Guds godhet till att söka efter Hans gemenskap, och i de Ewangeliska upplysningarne draga den uppwäckta menniskan, som sörjer öfwer sitt eget elände, till att akta uppå Guds löften, då hugswalelsen af Jesu lidande och hugnaden af Hans rättfärdighet i förwäg erfaras. Men sedan lärer Guds Ande menniskan att utan erfarenhet hålla sig wid blotta löftet; och deri består just **tron,** hwilken ock öfwas genom saknad af erfarenhet. Denna uteblifwer dock icke alldeles; ty när menniskan gifwer Gud äran till att hålla sig wid Hans löften, äfwen då hon icke förnimmer deras uppfyllelse, utan twertom tycker, att motsatsen wisar sig för hennes ögon, så låter Herren deßemellan menniskan få erfara, **huru Han det gör** såwäl i hennes inre till hennes hjertas frid och glädje, ja till smakandet af Guds kärlek, som ock i Guds yttre skickelser i hwad som händer henne, hwari hon upptäcker mångfaldiga spår af Guds hulda och fortfarande faderswård.

Nu är den Heliga Nattwarden, såsom i synnerhet inrättad för de trogna också ett kraftigt bidragande medel både till deras tros uppehållande och förkofran och till att öka deras andeliga erfarenhet af Herrens kärlek.

Icke alltid förnimmes denna kärlek på ett känbart sätt såsom werkan af Nattwardsgången hos en troende själ; men icke heller alltid uteblifwer en sådan erfarenhet wid det rika nådebordet och efter det, att menniskan blifwit delaktig af deß håfwor.

För tron gifwes dock alltid en näring i Jesu Nattward åt de själar, som hålla sig till Gud och sätta sitt hopp till Herren, Herren.

Skriftetal.

XXXVI.

(Utkast).

Jag är Den, som rättfärdighet lärer, och är en Mästare till att hjelpa.

I den profetiska Andens ljus framställer Esaias uti början af det 63:dje kapitlet det uppträde som utförligare tecknas i Uppenbarelsebokens 19:de kap., nämligen huru Herren Christus nedlägger Sina fiender, Antikrist och hans anhang. Wid denna framställning införes Herren Christus Sjelf talande, då wi på frågan: **Ho är Den, som ifrån Edom kommer, med färgad kläder ifrån Bozra? Den så beprydd är i Sin kläder och går i Sin stora kraft?** finne detta swar: **Jag är Den, som rättfärdighet lärer** o. s. w. Es. 63, 1. Närmare grundtextens uttryck må dessa orden återgifwas sålunda: **Jag är Den, som talar i rättfärdighet, mäktig till att hjelpa.** Och dessa ord hafwa då wisserligen sin närmaste hänsyftning på det uppträde, som tecknas. Ty då bewisar Herren Christus Sin rättfärdighet till fiendernas straff och Sin mäktiga hjelp till de Sinas förlossning. Derföre **talar** Han ock **i rättfärdighet,** när Han till Sina fienders warning och till Sina wänners uppmuntran förutsäger, hwad Han will göra på den tid, när förtrycket för Hans församling stigit till sin höjd.

Emellertid äro uttrycken i ingångsorden så allmänna, att de hafwa en ganska widsträckt tillämpning. Betraktom då med särskildt afseende på denna wigtiga stundens förehafwande det, som af dessa orden följer; och anmärkom till den ändan:

1:o. **I Sitt Ewangelium framstår Herren Christus såsom Den, som talar i rättfärdighet och är mäktig till att hjelpa.**

I Sitt Ewangelium framstår Herren Christus såsom **Den som talar i rättfärdighet.**

Wisserligen talar Gud i rättfärdighet äfwen uti lagen, der Han framställer Sina fordringar i buden och Sina hotelser och löften för dem, som Hans bud öfwerträda eller hålla.

På många, ja kanske de flesta ställen i Skriften, der lagens löften och hotelser uttalas, förekommer dock icke blott lag, utan en genom Ewangelium bestämd lag. Ty då det t. ex. säges, att Gud **gör barmhertighet intill mång tusende på dem, som älska Honom och hålla Hans bud,** och detta löfte går på sanna kristna i fullbordan, så skulle detta icke kunna ske, om meningen wore ett fullkomligt hållande af Guds bud utan alla fel och brister. — Den Guds rättfärdighet, som häri ligger, kan då icke förstås utan genom Ewangelium; — ty enligt den egentliga lagen skulle ingen annan kunna winna ett ewigt lif, än **den, som blifwer wid allt, det skrifwet står i lagen, så att han det gör,** emedan den, som häruti brister, är, såsom dömd enligt lagens stränghet, **förbannad.**

Derföre om man förbiser Ewangelium, uppenbarar ingen annan lag Guds fulla rättfärdighet än den, som Paulus uttyder i Gal. 3 kap., och enligt hwilken Guds rättfärdighet utfäster en ewig död för den, som öfwerträder Hans bud, och ett ewigt lif för dem, som Hans bud utan brist hålla och uppfylla. — Emot denna lag swarar Ewangelium om **Christus** såsom **lagens ände,** i det att Han, som påtagit Sig all wår syndaskuld, då Han Sjelf ingen synd hade, har låtit det i lagen af Guds rättfärdighet hotade straffet gå öfwer Sig; och Han, som war lydig i wårt ställe, har dermed uppfyllt alla i Guds bud uttryckta fordringar. När Han nu Sjelf eller genom Sina tjenare förkunnar Ewangelium, så talar Han i rättfärdighet, dels

derföre att Ewangelii ord framställa Honom såsom Den, som fullt motswarar Guds rättfärdighets kraf; hwilka i lagen äro uttryckta; dels ock derföre att Hans Ewangelium, när det med tron anammas, hafwer Guds Ande med sig, som gifwer menniskan förstånd, wilja och kraft till att wandra efter Guds bud och så få af nåd den lön, som i den ewangeliska lagen är utfästad för dem, som älska Herren och hålla Hans bud.

Men i Sitt Ewangelium framstår ock Herren Christus såsom Den, som **är mäktig att hjelpa.**

För menniskorna behöfdes en mäktig hjelp, sedan de fått Guds i lagen uttalade rättfärdighet emot sig.

Menniskorna fingo Guds rättfärdighet emot sig, sedan djefwulen förledt wåra första föräldrar till synd. Ty i följe deraf födas wi alle såsom syndare, som hafwa ett medfödt syndaförderf och en ärfd syndaskuld, och om wi blifwa i wårt naturliga tillstånd, så öka wi både wårt förderf och wår skuld genom wåra egna werksynder och deltagandet i andras. I följe deraf hafwa wi enligt Guds i lagen uttalade rättfärdighet en ewig död att wänta och äro till det ewiga lifwet oberättigade.

Derföre behöfwa wi hjelp och i sanning en mäktig hjelp, den hwarken wi sjelfwa eller någon skapad warelse kunnat bereda oß; ty ingen ängel eller menniska kunde på ett rätt sätt, som skulle för menniskorna blifwa gällande, borttaga skulden och straffet samt uppfylla lagens fordringar på ett med Guds rättfärdighet öfwerensstämmande sätt.

Men i wår Frälsare Christus, hafwa wi fått en mäktig hjelp.

Wår Frälsare Christus är icke någon skapad warelse, ty Han är icke någon blott menniska, utan Han **är sann Gud, född af Fadren i ewighet** och har upptagit den menskliga naturen i förening med den Gudomliga till **en** person.

I denna Sin menniskonatur har Guds Son, som ingen synd hade, burit wår skuld, utstått wårt straff och

fullgjort wåra skyldigheter enligt lagen; och detta på ett sätt, som blifwit af Gud Fader erkändt, såsom det wisar sig i Jesu Christi uppståndelse och himmelsfärd.

Nu bewisar ock wår Frälsare Christus i Sin upphöjelse den makt att hjelpa, som grundar sig på Hans utförda återlösningswerk, ty genom Sin Helige Ande upptänder Han tron i wåra hjertan och gör oß så delaktiga både af den rättfärdighet, som Han med lidande och lydnad för oß inlagt, och som tillräknas oß i rättfärdiggörelsen, och tillika af det sinne, som Han Sjelf wisade mot Sin Fader. Ty i följe af den till Nya födelsen hörande förändring, hwilken inträffar på samma gång, som rättfärdiggörelsen sker hos Gud, blifwer i ett mer och mer helgadt sinne och lefwerne **den rättfärdighet, som lagen äskar, fullbordad i oß, som icke wandra efter köttet utan efter anden.**

Så hjelper oß wår Frälsare icke blott från syndaskulden och syndastraffet, utan ock från syndaträldomen; och Han är äfwen emot allt ondt, som tillfogar oß lidande, för oß en mäktig Hjelpare, och skall, såsom sådan, omsider föra oß ur denna tidens wedermöda och jemmer till en ewig hugnad och härlighet med Sig.

Men anmärkom widare

2:o. **De, som i en död tro beropa sig på Christum, och de, som i egenrättfärdighet förkasta Honom, må märka till sin warning, att Han, som är mäktig att hjelpa, är ock Den, som talar i rättfärdighet.**

Det må wara till en warning för dem, som i död tro beropa sig på Christum, att Han är **Den, som talar i rättfärdighet.**

De, som i en död tro beropa sig på Christum, wilja endast till en del hafwa Honom, såsom en **Mästare till att hjelpa.**

De wilja hafwa Honom såsom Den, som skall hjelpa dem i deras sista stund, att de då måtte undgå den ewiga fördömelsen och blifwa ewigt saliga.

Men de wilja icke hafwa Honom såsom en hjelpare i tiden från syndaskulden och syndaträldomen.

Det synes wäl, som om de munkristne, wille hafwa Jesus till en hjelpare ifrån syndaskulden; men det är icke så, ty då de icke låta Guds Ande straffa sig för synd, eftersom de icke bruka med allwar Guds Ord och icke wilja emottaga Guds Andes wäckelser eller undfly sitt werlds- och syndawäsende, så komma de icke till att erkänna sin syndaskuld, och kunna då icke i sanning blifwa angelägne om syndernas förlåtelse.

Icke heller wilja de hafwa Jesus till en hjelpare ifrån syndaträldomen. De tycka sig wara fria, då de icke låta lagen göra sin werkan hos dem till att upptäcka syndaträldomen, såsom Paulus säger: **Utan lag är synden död.**

Således wilja de endast till en del hafwa Jesus till en hjelpare, nämligen så widt som de icke tyckas kunna hjelpa sig sjelfwa eller wänta menniskohjelp.

Men på detta sätt winna de icke heller Herrens Christi hjelp i det, som de önska; och detta derföre, att Han är **Den, som talar i rättfärdighet.**

Emedan Christus är **Den, som talar i rättfärdighet,** så innehåller Hans Ewangelium uppmaning icke blott till tro, utan ock till den bättring, som bör föregå tron, och derföre kommer den obotfärdige syndaren icke till del i sin Frälsare.

Den **bättring,** som skall föregå tron, och hwartill Christus Sjelf uppmanar, sägande: **Bättrer eder och tror Ewangelio,** innefattar, att menniskan skall af Guds Ande låta genom lagen öfwertyga sig om sin afwikelse ifrån Gud, sin syndaskuld och sitt syndaförderf. Derigenom skall Guds rättfärdighet blifwa henne så uppenbar, att hon skall blifwa förlägen efter del i den tillfyllestgörelse, hwarmed Christus tillfredsställt Guds rättfärdighet, och hwarom Ewangelium wittnar.

När en menniska icke will gå in på denna bättring, när hon icke brukar ett rätt Guds ord med allwar, icke

beder Gud om nåd att rätt känna sina synder och icke will öfwergifwa det, som Guds Ande wisar henne såsom ett ogudaktigt wäsende, så kommer hon icke till tron, att den Guds rättfärdighet, som i Ewangelium framställes, d. w. s. Christi inför Gud gällande rättfärdighet, skulle komma henne till godo.

Hon blir då framgent utan del i sin Frälsare och winner derföre icke den förlossning från helwetet, som hon af Honom önskar sig och påräknar.

Widare, emedan Christus är **Den, som talar i rättfärdighet,** så erkänner Han icke dem för Sina, hwilka med ord och gerningar wisa sig wara orättfärdige.

Christus **talar i rättfärdighet,** såsom wi hört, icke blott i den mening, att Hans Ewangelium innefattar wägen, huru menniskan skall i rättfärdiggörelsen blifwa dömd fri från sina synder och warda af Gud ansedd och förklarad såsom rättfärdig; utan ock i den mening, att **den rättfärdighet, som lagen äskar,** uppkommer och utwecklas hos en menniska genom tron.

Derföre, **den, som icke hafwer Christi ande, han hörer Honom icke till,** såsom Paulus skrifwer. Der motsatsen af Christi Ande wisar sig, är det ett tecken, att menniskan icke heller wunnit i rättfärdiggörelsen del i sin Frälsares förtjenst.

Motsatsen af Christi Ande wisar sig hos dem, som med ord och gerningar bewisa sin orättfärdighet. Då Christus **talar i rättfärdighet,** så kan man deremot säga om den oomwända menniskan, att hon talar i orättfärdighet. Ja, icke blott hennes **ord,** af hwilka wår Frälsare betygar att en menniska **skall warda rättfärdig hållen** eller **warda fördömd,** utan ock hennes gerningar **tala** till att bewisa orättfärdighet.

Dina ord äro sådana, att du deraf warder fördömd eller finnes wara under Guds wrede, der en rådande orättfärdighet i dem wisar sig.

Du smickrar menniskor i afguderi, eller upphöjer dig

sjelf i skryt. — Du mißbrukar Guds namn eller swärjer wid djefwulen. — Du anwänder Söndagen till fåfängeligt prat. — Din mun är full med bannor och bitterhet. — Ett otuktigt eller sjelfswåldigt skämt går icke sällan öfwer dina läppar. — Du yttrar dig bedrägligt för att draga till dig din nästas gods; — och förtal och dömande öfwer andra är beständigt på din tunga.

Då äro ock gerningarna deremot swarande i det uppenbara eller i det fördolda; och du hörer till de orättfärdiga, emedan du icke har låtit och icke will låta Honom, som i Sitt Ewangelium framställer rättfärdighetens ord, hjelpa dig till rättfärdighet inför Gud och inför menniskor.

Då wäntar du ock fåfängt hjelp af din Frälsare i din sista stund eller i sådant jordiskt betryck, der du finner dig uppenbart blottställd på mensklig hjelp.

Men äfwen de egenrättfärdige må märka det till sin warning och wäckelse, att Herren Christus **talar i rättfärdighet.**

De, hos hwilka ett egenrättfärdigt sträfwande råder, söka icke genom Christus på det sätt, som Ordet anwisar, den rättfärdighet, som gäller inför Gud, utan söka rättfärdigheten **genom** eller **i** sig sjelfwa.

Det sätt, Ordet anwisar menniskan till att winna den rättfärdighet, hwilken inför Gud gäller, är just det nyß anförda, genom bättring och tro.

I bättringen, eller det sinne, som genom en rätt syndakännedom uppkommer hos menniskan, kommer menniskan till att se sin orättfärdighet och sin oförmåga att åstadkomma en sann rättfärdighet inför Gud.

Derigenom skall hon förberedas att med beredwillighet wara **Guds rättfärdighet underdånig,** eller foga sig icke blott gerna utan med innerlig åstundan i den wäg att warda rättfärdig inför Gud, hwilken Ordet uppgifwer, då det säges: Honom, som icke håller sig wid gerningarna, utan tror på **Honom, som den ogudaktige gör rättfärdigan, hans tro warder honom räknad till rättfärdighet.**

Men de, hos hwilka egenrättfärdigheten råder, wilja icke låta sig i bättringen ödmjukas till att inse sin egen orättfärdighet och sin oförmåga att upprätta en egen rättfärdighet.

Derföre blifwa de ock utan del i trons rättfärdighet och må märka till sin warning, att Christus i Sitt Ewangelium är **Den, som i rättfärdighet talar,** så att den, som icke söker och winner den af Honom förwärfwade och i Ewangelium framställda rättfärdigheten inför Gud, räknas ock af Gud till de orättfärdiga och skall, såsom sådan, blifwa utesluten från Guds rike och ewinnerligen förgås.

Ja, märken det till eder warning, I, som antingen i en död tro beropen Eder på eder Frälsare eller i egenrättfärdigt sträfwande fortfaren att gå Honom förbi. — I hafwen ingen del i Honom, så länge I icke låten Guds Ande i bättringen wisa Eder eder egen orättfärdighet och göra Eder förlägna efter den rättfärdighet inför Gud, som Eder tillbjudes i Christi Ewangelium.

Då gagnar det icke heller, att I framgån till Nattwardsbordet; utan äfwen här sån I behålla edra synder och sån dem förökade * * *

Men anmärkom widare

3:o. **De, som i den sanna bättringen låtit Herren Christus genom Sin Ande tala till sig i rättfärdighet, må till sin tröst akta derpå, att Han, som talar i rättfärdighet, är ock nu en Mästare till att hjelpa.**

De hafwa låtit Christus i bättringen genom Sin Ande tala i rättfärdighet, hwilka emottagit Guds Andes öfwertygelser med Ordet om sin egen orättfärdighet och det stora förderf, hwilket gör, att de icke kunna hjelpa sig sjelfwa.

Till dessa talar ock Christus i rättfärdighet, då Han i Ewangelium wisar Sig för dem såsom **en Mästare till att hjelpa.**

Christus wisar Sig i Ewangelium för botfärdiga själar såsom **en Mästare till att hjelpa,** då Han låter

genom Ewangelium en kraftig hugswalelse af Sitt lidande tillflyta dem i deras syndasorg; och en fägnande utsigt af Hans lydnads rättfärdighet gifwes dem i deras förödmjukade ställning.

Då **talar Han i rättfärdighet,** emedan det icke är annat, som då af Guds Ande blir dessa förestäldt, än att **Christus är lagens ände till rättfärdighet, hwarjom och enom som tror.**

Må då dessa själarna akta på detta till sin tröst.

Det går wisserligen icke an, att de rycka trösten till sig sjelfwa dermed, att de uppgöra sig en tanketro genom sin kunskap om Ewangelium. — Men det är ock wigtigt, att de icke skjuta Guds Andes tröst ifrån sig, utan taga den i betänkande, draga den fram för Gud i bönen och undfly sådant, som kan förstöra Guds werk, särdeles ett sjelftaget eget werkande.

Då kommer det med dessa omsider icke blott till en öfwergående tröst, utan till en fortfarande själafrid i Christo, så att tröstens springekälla upprinner i deras egna hjertan, sedan Guds Ande hulpit dem till att med tron förwara Ewangelii Ord.

4:o. **De troende själarne må framgent hålla sig till sin Frälsare, såsom Den, som rättfärdighet lärer och är en mästare till att hjelpa.**

De troende själarne hafwa kommit att hålla sig till sin Frälsare, såsom **Den, som rättfärdighet lärer.**

De hafwa med tron anammat Ewangelium, så att de hålla sig derwid, såsom ett rättfärdighetens ord.

Det har blifwit dem wigtigare än allt annat, att hafwa sin rättfärdighet i Christo Jesu, emedan de kommit att anse sig såsom sådane, som eljes icke kunna bestå inför Gud ett enda ögonblick.

Sedermera är deras begär fortfarande wändt till Christus, såsom **Herren wår rättfärdighet,** och detta begär öfwergår alla andra.

Men de söka ock **dernäst** del i sin Frälsare till **hel-**

gelse, att **den rättfärdighet, som lagen äskar,** måtte genom Hans Andes kraft hos dem alltmera utbildas.

Detta söka de icke **först och främst,** såsom de egenrättfärdige menniskorna.

Utan **näst efter** trons rättfärdighet fara de efter en större rättfärdighet i lefwernet, emedan de önska framgent att allt bättre förstå Guds wilja, blifwa till Guds wilja böjde och få kraft att werkställa den.

Då anse de ock sin Frälsare såsom **en Mästare till att hjelpa.**

Inför Gud wänta de sin hjelp endast af Honom, som med Sin förtjenst uppfyllt lagen och dermed tillfredsställt Guds rättfärdighet.

Inför menniskor wänta de ock sin hjelp af Honom, som i Sitt rike med rättfärdighet strider och dömer, så att Han står på de Sinas sida till deras förswar wid allt förtryck af de ogudaktiga.

Emot sig sjelfwa wänta de ock hjelp i frestelserna af Herren, att icke deras wilja måtte dragas till samtycke i synden.

Wid utgången ur denna werlden och på domens dag wänta de ock sin hjelp af sin Frälsare, i hwars rättfärdighet de äfwen då wilja hafwa sitt enda beskydd, — och de wänta icke förgäfwes.

5:o. **Äfwen i den Heliga Nattwarden wisar sig wår Frälsare, såsom Den, som rättfärdighet lärer, och är en Mästare till att hjelpa.**

Uppgift på de tillfällen, då de i denna samling intagna **Skriftetal**, första gången hållits:

I: i Göteborgs Domkyrka den 25 och 26 Nov. 1843.
II: i Uddewalla kyrka den 6 April 1849 (Långfredag).
III: i samma kyrka den 15 Mars 1851.
IV: i samma kyrka den 27 Januari 1850.
V: i samma kyrka den 9 Oktober 1852.
VI: i samma kyrka den 23 April 1853.
VII: i Göteborgs Domkyrka den 20 och 21 Jan. 1844.
VIII: i Uddewalla kyrka den 27 Augusti 1848.
IX: i Göteborgs Domkyrka den 10 Maj 1874.
X: i Tölö kyrka den 8 Oktober 1876.
XI: i Göteborgs Domkyrka den 5 och 6 Mars 1842.
XII: därsammastädes den 20 Mars s. å. (Palmsöndag).
XIII: därsammastädes den 16 och 17 April s. å.
XIV: därsammastädes den 21 och 22 Maj s. å.
XV: därsammastädes den 23 September 1843.
XVI: därsammastädes den 11 och 12 Nowember s. å.
XVII: i Norra Ryrs kyrka den 3 Augusti 1845.
XVIII: i Uddewalla kyrka den 6 September 1845.
XIX: för en sjuk i Uddewalla den 26 September 1850.
XX: i Uddewalla kyrka Palmsöndagen 1847.
XXI: i Göteborgs Domkyrka den 22 och 23 Febr. 1845.
XXII: i Uddewalla kyrka den 9 September 1849.
XXIII: därsammastädes den 4 Nowember s. å.
XXIV: därsammastädes den 9 Mars 1850.
XXV: därsammastädes den 26 September 1851.
XXVI: därsammastädes den 18 Oktober s. å.
XXVII: därsammastädes den 24 Juni 1849.
XXVIII: i Göteborgs Domkyrka den 18 Juni 1843.

